

Pētījums

„Mantas konfiskācijas tiesiskais regulējums Latvijā un Eiropas Savienībā, tās izpildes mehānisma efektivitātes nodrošināšana”

Pētījums veicējas – prof. Ā.Meikališa, prof. K.Strada-Rozenberga

Pētījuma veikšanas periods – 2010.gada 1.oktobris – 2010.gada 10.decembris

Pētījuma izmantotas normatīvo aktu redakcijas, kādas spēkā 20.11.2010, avots

<http://www.likumi.lv>

Tiesu nolēmumu avots – Latvijas Tiesu informācijas sistēma <http://court.jm.gov.lv/>

**Supported by a grant from Norway through the
Norwegian Financial instrument**

**Finansēts ar Norvēģijas finanšu instrumenta granta
palīdzību**

SATURS

[1] KONFISKĀCIJAS IZPRATNE KRIMINĀLTIESISKAJĀS ZINĀTNĒS UN TO VEIDU VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS.....	4
[2] MANTAS KONFISKĀCIJA KĀ KRIMINĀLSODA VEIDS.....	6
[3] NOZIEDZĪGI IEGŪTAS MANTAS KONFISKĀCIJA KRIMINĀLPROCESA IETVAROS	15
[3.1] NOZIEDZĪGI IEGŪTAS MANTAS IZPRATNE LATVIJAS KRIMINĀLPROCESA TIESĪBĀS.....	15
[3.2] MANTAS ATZĪŠANA PAR NOZIEDZĪGI IEGŪTU LATVIJAS KRIMINĀLPROCESA TIESĪBĀS	19
[3.3] RĪCĪBA AR NOZIEDZĪGI IEGŪTU MANTU LATVIJAS KRIMINĀLPROCESA TIESĪBĀS.....	27
[3.4] NOZIEDZĪGI IEGŪTAS MANTAS KONFISKĀCIJAS IZPRATNE UN BŪTĪBA LATVIJAS KRIMINĀLPROCESA TIESĪBĀS	28
[4] LIETISKO PIERĀDĪJUMU UN DOKUMENTU (KĀ PIERĀDĪJUMU) KONFISKĀCIJA KRIMINĀLPROCESA IETVAROS	30
[4.1] LIETISKO PIERĀDĪJUMU UN DOKUMENTU IZPRATNE UN RĪCĪBA AR TIEM LATVIJAS KRIMINĀLPROCESA TIESĪBĀS	30
[4.2] LIETISKO PIERĀDĪJUMU UN DOKUMENTU KONFISKĀCIJAS IZPRATNE UN BŪTĪBA LATVIJAS KRIMINĀLPROCESA TIESĪBĀS	34
[5] KRIMINĀLTIESISKĀS MANTAS KONFISKĀCIJAS PIEMĒROŠANAS PRAKSES LATVIJĀ APSKATS.....	35
[5.1] MANTAS KONFISKĀCIJAS PIEMĒROŠANAS PRAKSES APSKATS UN TĀ ANALĪZE LATVIJĀ.....	36
[5.2] STATISTIKAS PĀRSKATS PAR NOZIEDZĪGI IEGŪTAS MANTAS KONFISKĀCIJAS PIEMĒROŠANU UN TĀ ANALĪZE LATVIJĀ	47
[6] KRIMINĀLTIESISKO MANTAS KONFISKĀCIJU NODROŠINĀŠANA UN IZPILDE.	52
[6.1] KRIMINĀLTIESISKO MANTAS KONFISKĀCIJU NODROŠINĀŠANA.....	52
[6.2] KRIMINĀLTIESISKO MANTAS KONFISKĀCIJU IZPILDE.....	53
[7] KRIMINĀLTIESISKĀ KONFISKĀCIJA STARPTAUTISKAJOS TIESĪBU DOKUMENTOS UN ATSEVIŠKĀS ĀRVALSTĪS	61
[7.1] KRIMINĀLTIESISKĀ KONFISKĀCIJA ATSEVIŠKĀS ĀRVALSTĪS	61
[7.2.] NOZIEDZĪGI IEGŪTU LĪDZEKĻU IZPRATNE LR SAISTOŠAJOS STARPTAUTISKAJOS NORMATĪVAJOS AKTOS UN ŠO NORMATĪVO AKTU IZVIRZĪTĀS PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ ŠĀDU LĪDZEKĻU KONFISKĀCIJU.	69
[7.3] ĪSS IESKATS EIROPAS CILVĒKTIESĪBU TIESAS JUDIKATŪRĀ JAUTĀJUMĀ PAR MANTAS KONFISKĀCIJU.	74
[7.4.] CITI DOKUMENTI KRIMINĀLTIESISKĀS KONFISKĀCIJAS JOMĀ	79
[8] MANTAS, NOZIEDZĪGI IEGŪTĀS MANTAS, LIETISKO PIERĀDĪJUMU UN DOKUMENTU KONFISKĀCIJAS AKTUĀLĀS PROBLEMĀTIKAS KOPSAVILKUMS UN VISPĀRĪGI PRIEKŠLIKUMI TIESISKĀS REGLAMENTĀCIJAS UN PRAKSES PILNVEIDOŠANAI.....	81
[9] PIELIKUMI	85

[1] **Konfiskācijas izpratne krimināltiesiskajās zinātnēs un to veidu vispārīgs raksturojums**

[1.1] Konfiskācija kā kāda objekta atsavināšana personai, kurai tas pieder, Latvijas Krimināltiesiskajās zinātnēs (krimināltiesībās un kriminālprocesā) pazīstama jau izsenis. Ierasti, ka šis vārds tiek saistīts ar mantas konfiskāciju kā kriminālsoda veidu. Tai pašā laikā atzīstams, ka termins „konfiskācija” tiek lietots arī attiecībā uz citiem institūtiem, proti, noziedzīgi iegūtās mantas konfiskāciju un atsevišķu pierādījumu veidu konfiskāciju.

[1.2] Spilgts piemērs šai atziņai ir daudzās normas, kas iekļautas starptautisko un Eiropas tiesību dokumentos. Kā spilgtākos piemērus šeit var minēt

- Eiropas Padomes konvenciju par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanu, kā arī šo līdzekļu meklēšanu, izņemšanu un konfiskāciju (pieņemta un apstiprināta Saeimā 2009.gada 17.decembrī)¹, kurā ar terminu "konfiskācija" saprot tādu sodu vai pasākumu, ko pēc tiesvedības saistībā ar noziedzīgu nodarījumu vai noziedzīgiem nodarījumiem nosaka tiesa un ko piemērojot tiek atņemts īpašums.
- ANO Konvencijā pret transnacionālo organizēto noziedzību (pieņemta un apstiprināta Saeimā 2001.gada 17.maijā), kurā ar terminu „konfiskācija” saprot paliekošu īpašuma atņemšanu saskaņā ar tiesas vai citas kompetentas institūcijas rīkojumu. Tāpat šis termins saprasts arī ANO Pretkorupcijas konvencijā (pieņemta un apstiprināta Saeimā 2005.gada 17.novembrī).
- ES padomes pamatlēmums 2005/212/TI par noziedzīgi iegūtu līdzekļu, nozieguma rīku un īpašuma konfiskāciju, kurā ar terminu „konfiskācija” saprot pēc tiesvedības par noziedzīgu nodarījumu vai noziedzīgiem nodarījumiem tiesas uzliktu sodu vai pasākumu, kas beidzas ar galīgu īpašuma atņemšanu u.c.

[1.3] Apskatot Krimināllikuma (turpmāk – KL), Kriminālprocesa likuma (turpmāk – KPL) un Latvijas Soduzpildes kodeksa (turpmāk – SIK) tekstus, redzam, ka termina „konfiskācija” skaidrojums gan iekļauts tikai KL. KL 42.panta 1.daļā norādīts, ka „*Mantas konfiskācija ir notiesātā īpašumā esošās mantas vai tās daļas piespiedu bezatlīdzības atsavināšana valsts īpašumā.*”. KPL konfiskācijas izpratne nav sniegta, tai pat laikā atzīstams, ka arī KPL izpratnē konfiskācija uzskatāma par mantas bezatlīdzības atsavināšanu valsts īpašumā. Šāda atziņa nostiprinājusies arī tiesu praksē – skat., piemēram, LR Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta lēmumu lietā SKK-736/206, kurā atzīts,

¹ šī un visu citu normatīvo aktu avots - www.likumi.lv, izmantotas redakcijas, kādas spēkā uz 20.11.2010

ka „*Konfiskācija arī Kriminālprocesa likuma izpratnē nozīmē mantas bezatlīdzības atsavināšanu valsts īpašumā, nevis par labu kādai personai*”².

[1.4] Ievērojot pētījuma uzstādījumu par problēmu atklāšanu spēkā esošajās tiesību normās un tiesībpiemērošanas praksē, šī pētījuma ietvaros nepievērsīsimies dziļai attiecīgo institūtu vēsturiskai analīzei, šajā virzienā aprobežojoties vien ar pāris secinājumiem, kas raksturo šobrīd spēkā esošos normatīvos aktus – KL, KPL, SIK un to piemērošanu.

[1.5] Kā jau norādīts, šobrīd Latvijas krimināltiesībās un kriminālprocesā termins *konfiskācija (turpmāk – krimināltiesiskā konfiskācija)* tiek lietots attiecībā uz trim situācijām

- mantas konfiskācija kā kriminālsods,
- noziedzīgi iegūtas mantas konfiskācija,
- lietisko pierādījumu un dokumentu konfiskācija.

[1.6] Katrs no norādītajiem mantas konfiskācijas veidiem reglamentēts kā pastāvīgs institūts atsevišķi tam veltītās KL vai KPL normās. Arī tiesību zinātnē tiek norādīts uz vairāku krimināltiesiskas konfiskācijas veidu pastāvēšanu – izdalot t.s. speciālo konfiskāciju saskaņā ar KPL, kas nav saistīta ar to, kāds noziedzīgs nodarījums ir izdarīts.³

[1.7] Mantas konfiskācija kā kriminālsods paredzēta Krimināllikumā. Šobrīd tā paredzēta kā viens no soda veidiem, kas var tikt piespriests gan kā pamatsods, gan kā papildsods.

[1.8] Noziedzīgi iegūtas mantas konfiskācija paredzēta KPL. Noziedzīgi iegūtas mantas institūts kā viens no mantiskajiem jautājumiem kriminālprocesā pamatā skatīts KPL 27.nodaļā. Saskaņā ar KPL normām, izmantojot noziedzīgi iegūtas mantas institūtu, iespējama gan noziedzīgi iegūtās mantas, gan citas mantas konfiskācija. Iespējama kā apsūdzētajam (notiesātajam) piederošas mantas, tā arī citām personām piederošas mantas konfiskācija. Lēmuma pieņemšana par noziedzīgi iegūtas mantas konfiskāciju iespējama gan reizē ar galīgo nolēmumu lietā, tā arī vēl pirmstiesas procesa laikā.

[1.9] Mantas konfiskācijas un noziedzīgi iegūtas mantas konfiskācijas nodrošināšana tiek reglamentēta KPL kā mantisko jautājumu risinājuma nodrošināšana. Šobrīd vienīgais mantisko jautājumu nodrošināšanas līdzeklis ir aresta uzlikšana mantai.

[1.10] Lietisko pierādījumu un dokumentu kā pierādījumu konfiskācija paredzēta KPL 12.nodaļā. Šī institūta izmantošana paredz divu veidu pierādījumu – lietisko pierādījumu un dokumentu kā pierādījumu –konfiskāciju. Tāpat, izmantojot KPL 12.nodaļas normas iespējama citas aizdomās turētā vai apsūdzētā mantas konfiskācija, „aizvietojot”

² LR Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2006.gada 19.decembra lēmums lietā SKK-736/2006 – pieejams www.at.gov.lv

³ Niedre A. Komentāri KL 42.pantam//Krimināllikuma zinātniski praktiskais komentārs. Zinātniskais redaktors U.Krastiņš – Rīga: AFS, 2007., 150.lpp.; Niedre A. Mantas konfiskācija//U.Krastiņš, V.Liholaja, A.Niedre Krimināltiesības. Vispārīgā daļa. Trešais papildinātais izdevums. Zinātniskais redaktors U.Krastiņš – Rīga:Tiesu namu aģentūra, 2008, 360.lpp.

konfiskācijai pakļaujamu lietisko pierādījumu, kuru nav iespējams konfiscēt. Lēmumu par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un dokumentiem, tai skaitā to konfiskāciju, norāda galīgajā lēmumā kriminālprocesā – t.i., piemēram, spriedumā vai lēmumā par kriminālprocesa izbeigšanu.

[2] Mantas konfiskācija kā kriminālsoda veids

[2.1] KL normu attiecībā uz mantas konfiskāciju apskatu skatīt **Pielikumā nr.1**

[2.2] Mantas konfiskācija kā viens no kriminālsodu veidiem paredzēts KL jau kopš tā pieņemšanas. Šobrīd mantas konfiskācija paredzēta KL 36.pantā, nosakot, ka tā var tikt piemērota gan kā pamatsods, gan kā papildsods. Konfiskācijas būtība izteikta KL 42.pantā, kurā noteikts,

„(1) Mantas konfiskācija ir notiesātā īpašumā esošās mantas vai tās daļas piespiedu bezatlīdzības atsavināšana valsts īpašumā. Mantas konfiskāciju var noteikt kā pamatsodu vai papildsodu. Var konfiscēt arī notiesātā īpašumā esošu mantu, ko tas nodevis citai fiziskajai vai juridiskajai personai.

(2) Mantas konfiskāciju var noteikt tikai šā likuma sevišķajā daļā paredzētajos gadījumos.

(3) Tiesa, nosakot daļēju mantas konfiskāciju, konkrēti norāda, kāda manta konfiscējama. Tiesa, nosakot mantas konfiskāciju par noziedzīgu nodarījumu pret satiksmes drošību, piemēro daļēju mantas konfiskāciju un attiecina to uz transportlīdzekli. Tiesa, nosakot mantas konfiskāciju par cietsirdīgu izturēšanos pret dzīvniekiem, piemēro daļēju mantas konfiskāciju un attiecina to uz dzīvniekiem.

(4) Likums nosaka to notiesātajam vai viņa apgādībā esošajām personām nepieciešamo mantu, kas nav konfiscējama.”

[2.3] Iepriekš norādīto normu saturs ļauj izvirzīt šādus būtiskus atzinumus attiecībā uz mantas konfiskāciju kā pamatsodu:

[2.4] Mantas konfiskācija ir īpašuma bezatlīdzības atsavināšana valsts īpašumā.

[2.5] Mantas konfiskācija var tikt piemērota kā pamatsods vai kā papildsods, taču tikai tad, ja tā paredzēta attiecīgā panta sankcijā.

[2.6] Mantas konfiskāciju kā soda veidu var piemērot tikai tiesa.

[2.7] Mantas konfiskācijai var pakļaut tikai notiesātās personas mantu (esošu pie viņa vai pie citām personām).

[2.8] Mantas konfiskācija var būt pilnīga(visas mantas konfiskācija) vai daļēja.

[2.9] Daļējas mantas konfiskācijas gadījumā konfiscējamo mantas daļu nosaka tiesa. KL ir paredzēti divi gadījumi, kad jau likumā ir konkrēti noteikts daļēji konfiscējamās mantas apjoms :1) noziedzīgos nodarījumos pret satiksmes drošību konfiscējams transportlīdzeklis un 2) par cietsirdīgu izturēšanos pret dzīvniekiem nosakāma daļēja mantas konfiskācija, konfiscējot dzīvniekus.

[2.10] Lai arī KL 42.pantā ir iekļauta norāde, ka likums paredz, kāda manta nav pakļaujama konfiskācijai, šāda likuma šobrīd Latvijā nav. Zinātniskajā literatūrā norādīts, ka šādā gadījumā izmantojamas KPL 1.pielikumā „Manta, kurai nav uzliekams arests” nostādes⁴. Jāpiekrīt publikācijās paustajam viedoklim, ka šāda pieeja nav korekta un attiecīgais saraksts būtu iekļaujams KL.⁵

[2.11] Nevar neatzīmēt arī to, ka mantas konfiskācija KL sevišķās daļas sankcijās var tikt noteikta gan kā obligāti piemērojama, gan kā alternatīvs sods. Gadījumā, ja attiecīgā panta sankcija paredz mantas konfiskāciju kā obligāti piemērojamu, to nepiemērot var tikai tad, ja tiesa nolemj piemērot vieglāku sodu nekā sankcija paredz, t.i. piemērot KL 49.pantu. Šī panta piemērošana saistīta ar stingriem priekšnoteikumiem – vismaz divu atbildību mīkstinošu apstākļu pastāvēšanu un atbildību pastiprinošu apstākļu neesamību.

[2.12] Bez tam atzīmējams, ka mantas konfiskācija KL iekļauta arī kā juridiskai personai piemērojams piespiedu līdzeklis. KL 70.²pantā „Juridiskajai personai piemērojamo piespiedu ietekmēšanas līdzekļu veidi” norādīts, ka

„(1) Juridiskajai personai var noteikt vienu no šādiem piespiedu ietekmēšanas pamata līdzekļiem:

..3) mantas konfiskācija;

..

(2) Juridiskajai personai var noteikt šādus piespiedu ietekmēšanas papildu līdzekļus:

1) mantas konfiskācija; ..

(3) Par šā likuma sevišķajā daļā paredzētu kriminālpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu juridiskajai personai kā piespiedu ietekmēšanas pamata līdzekli var piemērot tikai naudas piedziņu, izņemot gadījumu, kad juridiskā persona, tās filiāle, pārstāvniecība vai struktūrvienība ir īpaši izveidota noziedzīga nodarījuma izdarīšanai.

(4) Par šā likuma sevišķajā daļā paredzētu smagu un sevišķi smagu noziegumu juridiskajai personai kā piespiedu ietekmēšanas pamata līdzekli var piemērot likvidāciju, tiesību ierobežošanu, mantas konfiskāciju vai naudas piedziņu.

(5) Mantas konfiskāciju juridiskajai personai var piemērot arī kā piespiedu ietekmēšanas papildu līdzekli, ja juridiskā persona nodarījuma rezultātā guvusi mantisku labumu un tai kā piespiedu ietekmēšanas pamata līdzeklis ir piemērota tiesību ierobežošana vai naudas piedziņa.”

[2.13] Juridiskas personas mantas konfiskācijas saturs un apjoms reglamentēts KL 70-5.p., nosakot, ka

„(1) Mantas konfiskācija ir juridiskās personas īpašumā esošās mantas pilnīga vai daļēja piespiedu bezatlīdzības atsavināšana valsts īpašumā, kuru var piemērot kā piespiedu ietekmēšanas pamata vai papildu līdzekli.

(2) Tiesa, nosakot daļēju mantas konfiskāciju, konkrēti norāda, kura manta ir konfiscējama.

⁴ Niedre A. Komentāri KL 42.pantam//Krimināllikuma zinātniski praktiskais komentārs. Zinātniskais redaktors U.Krastiņš – Rīga: AFS, 2007., 150.lpp.; Niedre A. Mantas konfiskācija//U.Krastiņš, V.Liholaja, A.Niedre Krimināltiesības. Vispārīgā daļa. Trešais papildinātais izdevums. Zinātniskais redaktors U.Krastiņš – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2008, 360.lpp.

⁵ turpat

(3) *Nosakot pilnīgu mantas konfiskāciju, nav konfiscējama tā juridiskās personas īpašumā esošā manta, kas tai nepieciešama, lai izpildītu saistības pret darbiniekiem, valsti un kreditoriem.*

(4) *Var konfiscēt arī juridiskās personas īpašumā esošo mantu, kas ir nodota citai juridiskajai vai fiziskajai personai.*”

[2.14] KL vispārīgās daļas normu analīze ļauj secināt, ka mantas konfiskācijas tiesiskajā reglamentācijā kopš KL pieņemšanas, veiktās izmaiņas nav bijušas intensīvas. Tomēr tās raksturo vairāki būtiski apstākļi – pirmkārt, kopš 01.01.2005⁶ mantas konfiskācija piemērojama arī kā pamatsods, savukārt kopš 01.10.2005⁷ tā piemērojama kā piespiedu līdzeklis juridiskai personai.

[2.15] Savukārt KL sevišķajā daļā iekļauto noziedzīgo nodarījumu sastāvu analīze ļauj secināt, ka mantas konfiskācija kā kriminālsods šobrīd kopumā paredzēta par 164 noziedzīgu nodarījumu sastāvu realizēšanu. No šiem 164 gadījumiem 11 gadījumos mantas konfiskācija paredzēta kā pamatsods, 153 gadījumos kā papildsods. Savukārt no šiem 153 gadījumiem, kad mantas konfiskācija paredzēta kā papildsods, 59 gadījumos tās piemērošana noteikta kā obligāta, 94 kā iespējama.

[2.16] Analizējot KL sevišķajā daļā ietvertos noziedzīgo nodarījumu sankcijas, uzskatāmi redzams, ka kopš KL spēkā stāšanās 01.04.1999 mantas konfiskācijas sodu piemērošanas iespēja ir krietni pieaugusi. Tā, ja 1999.gadā mantas konfiskāciju varēja piemērot par 74 noziedzīgu nodarījumu sastāvu realizāciju (28 gadījumos – obligāti piemērojama, 46 – alternatīvi piemērojama), tad šobrīd, kā jau norādīts, mantas konfiskāciju var piemērot kopumā 164 noziedzīgu nodarījumu sastāvu gadījumā. Apskatot nākotnes KL redakciju, kas līdz ar jau izsludinātajiem grozījumiem stāsies spēkā 01.01.2011, redzam, ka mantas konfiskācijas piemērošanas gadījumu skaits samazināsies tieši mantas konfiskācijas kā papildsoda piemērošanas iespējās (153 gadījumi šobrīd, 135 – no 01.01.2011)

[2.17] Mantas konfiskācijas esamība, veidi, izpausme u.c. jautājumi pēdējos gados izsaukuši aktīvu diskusiju. Arī šobrīd jautājums par to, būt vai nebūt manats konfiskācijai un ja būt, tad kādai, joprojām ir aktuāls.

[2.18] Kritika vispārīgai, t.i. visas mantas konfiskācijai Latvijā izskanējusi vēl t.s. pirmskara Latvijā. Tā, piemēram, 1934.gadā klajā nākušajā grāmatā „Krimināltiesību kurss. Vispārējā daļa” profesors P.Mincs norāda „ No krimināltiesību viedokļa šo līdzekli (*vispārēju mantas konfiskāciju – aut.*) nevar attaisnot. Tas vispirms runā pretim individuālam principam, jo skar ne tik daudz pašu noziedznieku,..- kā viņa ģimeni. savā ziņā katrs mantisks sods, pamazinot sodāmā mantu, līdz ar to, protams, skar arī viņa ģimeni, bet tomēr ir starpība, ja atņem zināmu mantas daļu, vai visu, bez atlikuma. Šajos laikos atmet

⁶ 12.02.2004. likums "Grozījumi Krimināllikumā" ("LV", 34 (2982), 03.03.2004.) [stājas spēkā 01.01.2005.]

⁷ 05.05.2005. likums "Grozījumi Krimināllikumā" ("LV", 82 (3240), 25.05.2005.) [stājas spēkā 01.10.2005.]

pat domu par paša noziedznieka atstāšanu bez jebkādiem līdzekļiem. Jo mazāk pielaižams atstāt bez līdzekļiem viņa pilnīgi nevainīgo tuvinieku. Visas mantas konfiskācija, ciktāl to izdara fiskālās interesēs, katrā ziņā uzlūkojama par tādu fiska iedzīvošanās līdzekli, kas nav savienojams ar valsts cieņu... Cita lieta – atsevišķu priekšmetu konfiskācija.. kā nozieguma augļu konfiskācija, pret kuru nav nekādu iebildumu. Pilnīgi taisnīgi atņemt noziedzniekam iespēju izlietot priekšmetus, kurus viņš ieguvis vai no kuriem viņš izmantojis labumu ar savu noziedzīgo darbību”⁸

[2.19] Mantas konfiskācijas tiesiskās reglamentācijas nepilnības izsmeloši raksturojusi arī A.Reigase⁹, kuras atzinumus lietderības apsvērumu dēļ šajā pētījumā nepārrakstīsim. Arī šī autore pievienojas atzinumam, ka visas mantas konfiskācija nav atbalstāma, savukārt būtu veicināma t.s. speciālā mantas konfiskācija.

[2.20] Šobrīd Latvijā mantas konfiskācijas izvērtējums ir nonācis arī Satversmes tiesas uzmanības lokā – 2010.gada 21.aprīlī Satversmes tiesā nolemts ierosināt lietu “Par Krimināllikuma 320. panta (2002. gada 25. aprīļa likuma redakcijā) otrās daļas vārdu “konfiscējot mantu” atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 105. pantam” pēc konstitucionālās sūdzības (pieteikums Nr. 82/2010), ko iesniedzis Dainis Markus. Kā sprieduma pieņemšanas termiņš noteikts 2011.gada 6.janvāris¹⁰.

[2.21] 2010.gadā sākumā dzīvas diskusijas masu saziņas līdzekļos parādījās pēc tam, kad kļuva zināma TM iecere par atteikšanos no vispārējās mantas konfiskācijas, kuru realizēšanu tā pēc tam apturējusi. Šī iniciatīva ieguva asu reakciju no atsevišķu tiesībsargāšanas iestāžu puses. Piemēram, KNAB priekšnieka vietniece J.Strīķe norādīja, ka šāds grozījums „atstātu sekas uz visu tiesībsargājošo iestāžu darbu”, jo „būtu jāatceļ visi naudas un mantas aresti.. Nākotnē, veicot kratīšanas, nebūtu iespējams izņemt naudas līdzekļus, ne uzlikt arestus īpašumiem”.¹¹

[2.22] Šādi apgalvojumi ļauj pievienoties TM pārstāvja Z.Dundura teiktajam, ka priekšstats par to, ka mantas konfiskācija kā sods ir iespēja atņemt noziedzīgi iegūto ir maldīgs, jo šis institūts tiek attiecināts uz likumīgā ceļā iegūta īpašuma atsavināšanu. Ja valsts vēlas atņemt notiesātai personai mantu, kas tai likumīgi nepienākas (ir iegūta noziedzīgi), tad tai ir jāiet cits ceļš – ir jāpiemēro kriminālprocesuālā noziedzīgi iegūtas mantas konfiskācija.¹²

⁸ Mincs P. Krimināltiesību kurss. Vispārējā daļa. Ar U.Krastiņa komentāriem.- Rīga:Tiesu namu aģentūra, 2005., 232-233.lpp.

⁹ Reigase A. Jā vai nē mantas konfiskācijai//Jurista vārds, 2004.gada 12.oktobris

¹⁰ sīkāk skat. informāciju Satversmes tiesas mājas lapā <http://www.satv.tiesa.gov.lv/>

¹¹ TM piedāvājusi Krimināllikumā atteikties no iespējas noziedzniekiem konfiscēt mantu un naudu – Letas ziņa, 31.01.2010

¹² Laganovskis G. vai atteikties no mantas konfiskācijas kā soda?//Latvijas Vēstnesis, 30.03.2010

[2.23] Nedaudz pievēršoties praktisko darbinieku aptaujām¹³ attiecībā uz mantas konfiskācijas soda¹⁴ esamību un tā tiesiskās reglamentācijas turpmākām perspektīvām, norādāms, ka

[2.24] Mantas konfiskāciju kā efektīvu soda veidu vērtē

- aptuveni 87,5% no attieksmi paidušajiem izmeklētājiem.

Viedokļa pamatojumā cita starpā tiek minēti šādi apsvērumi „Bieži vien tā ir efektīvāka par reālu brīvības atņemšanu, pie kam mēdz būt gadījumi, kad manta ir noziedzīgi iegūta”, „Piemēram, noziedzīgos nodarījumos par izvairīšanos no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas, kā arī PVN krāpšanas gadījumos potenciālais noziedznieks var paļauties uz esošo tiesu praksi, proti, pat pie labi atstrādātas lietas un stingriem pierādījumiem viņš nesaņems cietumsodu. Vienīgais, kas atliek ir cerēt, ka nodokļu nemaksātājs, naudas atmazgātājs vai nodokļu krāpnieks būs nepārrakstījis savus īpašumus uz radnieku vai draugu vārdiem un tos varēs viņam konfiscēt, kā to paredz KL 218. panta 2. un 3. daļa u.c. panti.; Lai atbildētu uz jautājumu vai mantas konfiskācija ir efektīvs sods, ir nepieciešams veikt pētījumu, bet katrā ziņā tas ir absolūti nepieciešams soda veids, lai tādos noziegumos, kas paredzēti KL 218. pantā u.c., kas saistīti ar valsts ieņēmumiem, noziedznieks tomēr, vismaz dažkārt saņemtu pelnītu mantiska rakstura sodu.” „Personas mantas konfiskācija ir viņa apziņas ietekmēšana mantiskā veidā”, „Pieļauju, ka jā, ne velti visa manta amatpersonām, kuras iesaistās aizdomīgos darījumos, pieder bērniem vai vecākiem”, „Noziedzīgos nodarījumos tautsaimniecībā tā ir efektīva”.

- aptuveni 63% no attieksmi paidušajiem prokuroriem.

Viedokļa pamatojumā cita starpā tiek minēti šādi apsvērumi „Tiek konfiscēts īpašums.” „Ja, piemēram, piemēro daļēju mantas konfiskāciju un to attiecina uz transportlīdzekli, vainīgajai personai tiek ierobežotas iespējas izdarīt jaunu noziedzīgu nodarījumu ceļu satiksmes jomā.” „Par mantisku noziedzīgu nodarījumu (pret īpašumu, tautsaimniecībā, valsts institūciju dienestā) sodam jābūt arī mantiskam, t.i. ne tikai par inkriminēto noziedzīgo nodarījumu, bet arī par latentajām epizodēm. Pēc KL 262.p. reizēm tikai automašīnas konfiskācija vismaz kādu laiku, kamēr nopērk citu mašīnu, attur personu no turpināšanas reibumā piedalīties ceļu satiksmē”, „Protams, uzskatu, ka nedrīkst darīt tā, ka cieš ģimenes .., bet arī no personas saimnieciskās darbības sekas var būt tādas, ka īpašums tiek atņemts. Uzskatu, ka tas ir efektīvs soda veids, jo naudas summas ir lielas, risks, ka tiks pieķerti samērā niecīgs, jo abas puses ieinteresētas šādās lietās, kā kukuļdevēji – tā arī ņēmēji, līdz ar to tas attur no noziegumu izdarīšanas. Un šīs kategorijas apsūdzētajiem manta daudz ko nozīmē.” „Pie nosacījuma, ja mantas konfiskācijas sods ir izpildāms. Pretējā situācijā, ja mantai arests nav uzlikts pirmstiesas procesā, tad cik man ir zināms, šāda soda izpilde praktiski nav iespējama – uz sprieduma izpildes brīdi notiesātajam vairs nekas nepieder. Līdz ar to veidojas situācija, kad sodam praktiski nav nekādas jēgas, turklāt lieki tiek noslogoti

¹³ Pētījuma gaitā tika izstrādātas un potenciālajiem respondentiem nosūtītas anketas par mantas konfiskāciju un ar to saistīto problemātiku Latvijā. Tika izvēlētas četras respondentu grupas – izmeklētāji, prokurori, tiesneši un advokāti. Lielāko atsaucību anketu aizpildīšanā izrādīja prokurori. Pārējie respondenti izrādīja pavisam nelielu aktivitāti. Kopumā tika saņemtas aizpildītas 12 advokātu, 12 tiesnešu, 16 izmeklētāju un 50 prokuroru anketas. Anketu paraugi un to kopsavilkumi redzami **pielikumā nr.5-8**

¹⁴ Pētījuma pielikumā pievienoto anketu kopsavilkumos ir redzama arī attieksme pret mantas konfiskāciju kā piespiedu ietekmēšanas līdzekli juridiskajām personām, taču, tā kā pētījuma mērķis ir fizisku personu mantas konfiskācijas apskats, kā arī to, ka piespiedu ietekmēšanas līdzekļu piemērošana juridiskām personām Latvijā faktiski nenotiek, tās tuvākam apskatam nepievērsīsimies.

tiesu izpildītāji.” „Tas ir sods, kuru notiesātie reāli sajūt.” „Tikai tad, kad tiešām ir manta, kuru var konfiscēt/piemērot un reāli izpildīt mantas konfiskāciju.” „Panākt taisnīgu krimināltiesisko attiecību noregulējumu, jo noziedzīgu darbību rezultātā nelikumīgi iegūtā manta netiek atstāta vainīgajam, bet konfiscēta, jo faktiski viņam nepienākas.” „Varbūt atturēs no noziedzīga nodarījuma izdarīšanas.” „Ja ir manta, kas ir konfiscējama un ja to realizējot var iegūt ievērojamu materiālu labumu.” „Daudzos gadījumos ir vienīgais reāli izjustais sods.” „Saimnieciska rakstura lietās šāds sods varētu būt viens no efektīvākiem, protams, ja ir ko konfiscēt, ja iepriekš procesā mantai ir bijis uzlikts arests.” „Var iegūt materiālo labumu.” „Šis soda veids realizē mantisko atbildību, papildus pie personīgas atbildības un līdz ar to sekmē noziedzīgo nodarījumu samazināšanu it īpaši tas attiecas uz mantkārīgiem noziegumiem.” „Tas ir viens no veidiem, kā sasniegt soda mērķi.” „Bieži mantas konfiskācija ir bargāks sods, salīdzinājumā ar citiem sodu veidiem.” „Vainīgais zaudē bez atlīdzības savu īpašumu, ne tikai to, ko ieguvis noziedzīgā ceļā. Lai atjaunotu sava īpašuma stāvokli, labklājības līmeni, ir jāpieliek piepūle un tas tiek tieši izjūsts. Tas ir arī efektīvs līdzeklis, lai atturētu citas personas no nozieguma izdarīšanas.” „Mantas konfiskācija viens no soda veidiem. Soda mērķis ir vainīgo personu sodīt par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, kā arī panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziegumu izdarīšanas.” „Bet tikai gadījumos, kad ir nozīmīga manta.” „Manuprāt, nepieciešams vainīgajam piederušo transportlīdzekli, zaudējumu nodarīšana valstij u.c.” „Atsevišķos gadījumos, kad tā iegūta noziedzīga nodarījuma rezultātā un ir samērīga ar nodarīto.” „Sevišķi skandalozās lietās.” „Novērš iespēju turpmāk izdarīt noziedzīgus nodarījumus.”

- aptuveni 77% no attieksmi paudušajiem tiesnešiem

Viedokļa pamatojumā cita starpā tiek minēti šādi apsvērumi „Īpaši mantiskiem noziegumiem.” „Bet tikai daļēji – piemēram, kontrabandas transporta konfiskācija. Lai kompensētu valstij iztērētos līdzekļus, kurus likums neļauj piedzīt. Arī finansu sfērā, amatpersonu noziedzīgo nodarījumu sfērā. Jā, var būt efektīvs sods.” „Ietekmē vainīgās personas mantisko stāvokli un nedod iespēju paturēt noziedzīgi iegūto.” „Sodīšana ar mantiskā stāvokļa pasliktināšanu bieži ir efektīvāka, nekā, piemēram personas notiesāšana nosacīti” „Gadījumos, kad konfiscē noziedzīga nodarījuma priekšmetus un izdarīšanas rīkus un noziedzīgi iegūtus līdzekļus.” „Kad tiešām, kādām ir ko zaudēt, kad labumos iedzīvojies citus apkrāpjot, netaisnīgi iedzīvojoties.” „Ir iespējams piemērot šo sodu, lai konfiscētu mantu personām, kuras izdarījušas mantiskus noziedzīgus nodarījumus”

- aptuveni 20% no attieksmi paudušajiem advokātiem

Viedokļa pamatojumā cita starpā tiek minēti šāds apsvērumi „Caur noziedzīgi iegūtas mantas konfiskācijas instrumentāriju ir jāapkaro terorisms, cilvēktirdzniecība u.c. KPL 355.panta otrajā daļā norādītās negācijas (izņemot 1-ajā punktā minēto), BET ir jābūt konkrētam rāimim, lai šis pants netiktu tulkots paplašināti, piemēram, attiecinot to uz parastu krāpšanu vai citiem KPL 355.panta otrajā daļā (izņemot 1-ajā punktā minēto) neminētiem noziedzīgiem nodarījumiem.”

(1)

[2.25] Mantas konfiskāciju kā neefektīvu soda veidu vērtē (tiek skatītas tikai tās pozīcijas, kur % rādījums ir lielāks kā 20%)

- aptuveni 26% no attieksmi paudušajiem prokuroriem.

Viedokļa pamatojumā cita starpā tiek minēti šādi apsvērumi „Lielākajā daļā gadījumu apsūdzētajam nav mantas, uz ko vērst arestu un konfiscēt.”, „Mantas konfiskācija kā kriminālsods tiek piemērota ļoti reti un bieži vien šis sods nav adekvāts izdarītajam noziedzīgajam nodarījumam (piemēram, automašīnas konfiskācija par kriminālpārskāpuma izdarīšanu pēc KL 262.p.2.d.)”, „Nemantiskos nodarījumos, kur tās piemērošana ir obligāta, piemēram, slepkavībās pastiprinošos apstākļos un sevišķi pastiprinošos apstākļos, kad tam nav jēgas un nav arī ko konfiscēt”, „Lielākajā daļā gadījumu apsūdzētajam nav mantas, uz ko vērst arestu un ko vispār konfiscēt. Ja arī ir kāda manta, ko konfiscēt, piemērojot šo sodu, tiek būtiski pasliktināts personas materiālais stāvoklis, kas vispārējās nabadzības apstākļos ir par iemeslu jaunu mantiska rakstura noziedzīgu nodarījumu izdarīšanai, tajā skaitā arī pēc atbrīvošanas no brīvības atņemšanas soda izciešanas. Personas materiālā stāvokļa būtiska pasliktināšana, kas neapšaubāmi tiek realizēta, piemērojot mantas konfiskāciju, ir pretrunā ar vienu no KL 35.panta otrajā daļā noteiktajiem soda mērķiem – panākt, lai notiesātais atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Tieši otrādi, piemērojot šo sodu, tiek radīti apstākļi, kas veicina jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu.”, „No mantas konfiskācijas ir samēra viegli izvairīties un ir iespēja īpašumu reģistrēt uz citu personu vārdiem. Bez tam grūti noteikt samērību - konfiscējamās mantas apmēra un noziedzīga nodarījuma, kas noved pie tā, ka par vienādu noziedzīgu nodarījumu konfiscējamās mantas apmērs atšķirīgos gadījumos stipri atšķiras.”, „Tas ir sods par jau izdarīto, bet nekalpo kā preventīvs līdzeklis.”, „Tas kopumā neattur personu no noziedzīga nodarījuma izdarīšanas. Bez tam, tas ir sods, no kura samērā viegli var izvairīties. Turklāt, lielākajai daļai notiesāto (apsūdzēto) nav mantas, kura būtu konfiscējama.”, „Nav mantas personām.”, Pārsvārā notiesātajiem nav mantas, ko konfiscēt”, „Ļoti bieži notiek mantas nobēdzināšana un oficiāli personām, kurām mantas konfiskācija ir piespriežama, it kā nemaz nav ko konfiscēt. Tādejādi to grūti īstenot praktiski.”, „Vairumā gadījumu apsūdzētajam nav konfiscējamās mantas.”, „Bieži reāli nedarbojas.”

- aptuveni 23% no attieksmi paudušajiem tiesnešiem

Viedokļa pamatojumā cita starpā tiek minēti šādi apsvērumi „Būtiski ietekmē ģimenes locekļu, īpaši bērnu materiālo stāvokli, kuriem nepelnīti nākas atbildēt par vecāku "grēkiem"”, „Nav daudz gadījumu, kad notiesātajai personai ir manta, ko pakļaut konfiskācijai. "Riska personas" cenšas nodrošināties pret iespējamu mantas konfiskāciju un faktiski par viņu īpašumā esošās mantas likumīgiem īpašniekiem tiek noformētas citas personas.”, „Uzskatu, ka resursu tēriņi nodrošinot kompensāciju, uz visas valsts fona ir lielāki nekā ieguvums no konfiscētās mantas. Varbūt es kļūdos.”, „Pārāk bieži praksē, tā ir formāla likuma sankcijas piemērošana. Mūsu klientiem biežāk nekā nav, izņemot viņa problēmas.”

- aptuveni 80% no attieksmi paudušajiem advokātiem

Viedokļa pamatojumā cita starpā tiek minēti šādi apsvērumi „Latvija un Rumānija ir vienīgās ES valstis, kur pastāv šāds kriminālsods, korektāk būtu izmantot tikai noziedzīgi iegūtās mantas konfiskāciju uz KPL normu pamata.”, „Neatbalstu mantas konfiskāciju kā papildsodu nevienam noziedzīgam nodarījumam, kas nav norādīts KPL 355.panta otrajā daļā (izņemot 1-ajā punktā minēto). Turklāt, sākotnēji būtu jāapmierina cietušo prasības, tikai pēc tam var konfiscēt.”

[2.26] Atbalstu mantas konfiskācijas kā soda saglabāšanai pauž

- 100% no attieksmi paudušajiem izmeklētājiem.

Viedokļa pamatojumā blakus apsvērumiem, kādi jau tika iekļauti, argumentējot mantas konfiskāciju kā efektīva soda veidu, tiek iekļauti arī, piemēram, tādi kā „Jo tas ir efektīvākais veids kā cīnīties ar narkodīleriem. Ja tiek izņemtas tikai narkotikas, tad par esošajiem līdzekļiem tiek iegādātas jaunas narkotikas, bet ja tiek konfiscēti naudas līdzekļi, īpašumi utt. Tiek apgrūtināta iespēja tās ieguldīt narkotiku iegādē”, „Bieži vien tā ir efektīvāka par reālu brīvības atņemšanu, pie kam mēdz būt gadījumi, kad manta ir noziedzīgi iegūta. Skumdina tas, ka tā tiek piemērota diezgan reti, lai gan panta sankcijā ir paredzēta.”, „Nepieciešams konfiscēt noziedzīgā ceļā iegūtus naudas līdzekļus u.c. īpašumus.”, „Tā ir vainīgās personas papildus pāraudzināšanas iespēja”, „Mantas konfiskācija nereti kalpo kā sods, kas vairāk attur potenciālo noziedznieku no veiktajām nelikumīgām darbībām nekā citi soda veidi. Bez tam, te jāmin, ka mantas konfiskācija paver lielākas manevrēšanas iespējas prokuroram (arī izmeklētājam) gadījumos, kad notiek vienošanās par sodu un citos gadījumos.”

- aptuveni 81% no attieksmi paušušajiem prokuroriem

Viedokļa pamatojumā tiek norādīti, piemēram, šādi apsvērumi „Tajos KL Sevišķās daļas pantos, kad ar noziedzīgo nodarījumu radīts mantisks zaudējums (vismaz valstij, lai budžets ar konfiscēto atgūst zaudēto)”, „Jā, vismaz kā līdz šim – ģenerālai prevencijai, jo apsūdzētajiem šiem mantiskie jautājumi rada acīmredzamas galvas sāpes, nereti ir tā, ka apsūdzētie piekrit vienkāršota procesa izvēlei, atzīst vainu u.c., jo zina, ka pretējā gadījumā, ja tomēr tiesa atzīs šo personu par vainīgu, tad īpašums, uz kuru ir uzlikts arests, var tikt konfiscēts. Jo kā rāda prakse, tad aizstāvība visādiem līdzekļiem cenšas panākt, lai lietu izskatīšana tiktu novilcināta, bez tam arī „aizstāvībai” šādā veidā tiktu atņemta maize, jo tas ir tāds būtisks jautājums, ir pat krimināllietas, kurās tiek solīti un piedāvāti kukuļi, nolūkā noņemt arestus no īpašuma.”, „Tas ir efektīvs soda veids, īpaši piespriežot brīvības atņemšanu nosacīti.”, „Nodrošina mantisko jautājumu risinājumu kriminālprocesā, vainīgā persona par izdarīto atbild ar visu mantu, kuru arī daudzkārt ieguvusi noziedzīgā kārtā. Jo tiek piemērots kā preventīvs līdzeklis citām personām.”, „Atsevišķos pantos – jā. Piemēram, gadījumos kā kontrabanda u.c., kad kaitējums tiek nodarīts valsts tautsaimniecības interesēm.”, „Bet kā alternatīvo papildsodu par noziegumiem, kuros tiek nodarīts materiāls kaitējums lielā apmērā.”, „Tas ir reāls izdevīgs sods un ekonomiski izdevīgs valstīm.”, „Tikai tajos gadījumos, kad ir ko konfiscēt.”, „Veicina noziedzības samazināšanos.”, „Efektīvi attur arī citas personas no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas (speciālā prevencija).”, „Mantas konfiskācija ir atzīstama par efektīvu soda veidu.”, „Tikai par mantiski noziegumu izdarīšanu.”, „Uzskatu, ka ar šādu soda veidu labāk sasniegt soda mērķi, nekā ar, piemēram, nosacītu notiesāšanu.”, „It īpaši pie mantiska rakstura noziegumiem.”, „Atsevišķos gadījumos tas tomēr ir lietderīgi. Bet šī jautājuma tiesiskais regulējums jāizstrādā tāds, lai personai nebūtu iespējams no tā izvairīties.”, „Ļaujot piemērošanas nepieciešamību izvērtēt galīgā nolēmuma pieņēmējam.”, „Būtu jā saglabā kā papildsods par atsevišķiem noziedzīgiem nodarījumiem.”, „Atsevišķiem noziedzīgiem nodarījumiem, ar kuriem ir nodarīti lieli zaudējumi vai citāds būtisks kaitējums.”

- 75% no attieksmi paušušajiem tiesnešiem.

Viedokļa pamatojumā tiek norādīti, piemēram, šādi apsvērumi „Tikai to vajag modernizēt, tam ir arī preventīvs mērķis.”, „Tas liek izvērtēt iespējamās sekas un rada sarežģītāku dzīvi personām, kuras potenciāli vēlas iedzīvoties uz noziedzīgu darbību izdarīšanas bāzes.”, „Dažreiz šāds soda veids ir daudz efektīvāks par jebkuru citu, arī kaimiņi izjūt gandarījumu, ja citam rodas problēmas ar valsti.”

- neviens no attieksmi paušušajiem advokātiem

[2.27] mantas konfiskācijas kā soda saglabāšanu neatbalsta

- aptuveni 10% no attieksmi paušušajiem prokuroriem

Viedokļa pamatojumā tiek norādīti, piemēram, šādi apsvērumi „Jo, ja tas nedarbojās līdz šim, tad arī nedarbosies nākotnē.”, „To var uzskatīt par reālu sodu, tikai jāvērtē šī soda samērība ar izdarīto noziedzīgo nodarījumu, proti, vai par personas izdarītu kriminālpārkāpumu, ja vēl tas ir izdarīts 1.reizi, ir jāpiemēro mantas konfiskācija (gadījumā, ja konfiscējamā manta ir vairāku tūkstošu Ls vērtībā).”, „Mantas konfiskācija kā kriminālsods tiek piemērota ļoti reti un bieži vien šis sods nav adekvāts izdarītajam noziedzīgajam nodarījumam (piemēram, automašīnas konfiskācija par kriminālpārkāpuma izdarīšanu pēc KL 262.p.2.d.).”, „Tā piemērošanas gadījumā tiek būtiski pasliktināts personu materiālais stāvoklis, un tieši jau tā sliktais materiālais stāvoklis ir par iemeslu daudzu mantiska rakstura noziedzīgu nodarījumu izdarīšanai. Gadījumos, kad mantas konfiskācija ir attiecināma uz transportlīdzekli (pašreiz piemēra, KL 262.p. otrā daļa, KL 260.panta trešā daļa), tas ir pilnīgi neadekvāts nodarījuma smaguma pakāpei, raksturam un sekām. Tā piemēram, KL 262.panta otrajā daļā kaitējums nevienai personai netiek nodarīts. Noziedzīgs nodarījums kvalificējams tikai kā kriminālpārkāpums. Kā viens no papildsodiem jau ir paredzēta obligāta transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana. Uzskatu, ka piemērojot vēl arī mantas (transportlīdzekļa) konfiskāciju kā papildsodu, soda bargums ir neadekvāts noziedzīga nodarījuma smaguma pakāpei, raksturam un tam, ka reāls kaitējums nevienam vispār nav nodarīts. Salīdzinoši pat tīša vidēja smaguma miesas bojājumu nodarīšana kvalificējošos apstākļos (KL 126.panta otrā daļa), kas klasificējam kā smags noziegums un ir ar daudz lielāku sabiedrisko bīstamību, saistīta ar reālu kaitējuma nodarīšanu, neparedz mantas konfiskāciju kā papildsodu. Protams, var būt arī īpaši gadījumi, kad, piemēram, KL 262.panta otrajā daļā paredzētais nodarījums tiek izdarīts trešo, ceturto vai pat piekto reizi, taču domāju, ka arī šajos gadījumos varētu iztikt bez papildsoda – automašīnas konfiskācija, bet gan piemērot bargāku sodu.”, Bet tikai kā papildsods, jo atsevišķi efektīvi nedarbojās. Piemēram, gadījumā, ja cilvēkam tika atņemts īpašums kā pamatsods – mantas konfiskācija. Tāda likumdevēja rīcība var ļaut personai izdarīt secinājumu, ka lielākais, kas varētu būt kā sods par konkrētā nozieguma izdarīšanu ir tikai mantas konfiskācija un ne vairāk.”, „Mantas konfiskācija ietekmē ne tikai apsūdzēto, bet bieži vien skar arī viņa ģimenes intereses.”

- aptuveni 25 % no attieksmi paušušajiem tiesnešiem

Viedokļa pamatojumā tiek norādīti, piemēram, šādi apsvērumi „Ja tā nav noziedzīgi iegūta manta cieš un tiek sodīti ģimenes locekļi”, „Mantas konfiskācijai, kad to piemēro kopā ar brīvības atņemšanu ir formāla nozīme, jeb šāds sods ir paredzēts sankcijā, tāpēc tiesai to jāpiemēro”.

- 100% atbildes sniegušo advokātu

[2.28] Nedaudz komentējot praktisko darbinieku aptaujas datus, var atzīt, ka vislabvēlīgākā un atbalstošā attieksme pret mantas konfiskāciju ir izmeklētājiem, kam seko prokurori un tiesneši, kuru vairums vērtē mantas konfiskācijas sodu kā pietiekami efektīvu un atbalsta tā esamību nākotnē. Savukārt visnoraidošākā attieksme ir advokātiem, kuri nesaskata nedz šī soda efektivitāti, nedz perspektīvu nākotnē. Nevar neatzīmēt arī to, ka kā dominējošs arguments mantas konfiskācijas kā efektīva soda novērtēšanā un atbalsta izteikšanā tam nākotnē norādīta tieši iespēja „atņemt” nelikumīgi iegūto; nodrošināt, lai personas nevarētu iedzīvoties nelikumīgu darbību rezultātā; pienācīgi reaģēt uz mantiska rakstura

noziedzīgiem nodarījumiem. Daudzās atbildēs tiek uzvērta arī tas, ka mantas konfiskācija (īpaši – visas mantas konfiskācija) nepamatoti un nesamērīgi aizskar trešo personu tiesības.

[3] Noziedzīgi iegūtas mantas konfiskācija kriminālprocesa ietvaros

[3.1] Noziedzīgi iegūtas mantas izpratne Latvijas kriminālprocesa tiesībās

[3.1.1] Tiesību normu pārskatu par noziedzīgi iegūtas mantas izpratni un rīcību ar to skat.

Pielikumā nr.2

[3.1.2] Noziedzīgi iegūtas mantas izpratne šobrīd iekļauta KPL 355.pantā.

[3.1.3] KPL 355.p. pirmajā daļā noteikts, ka „*manta ir atzīstama par noziedzīgi iegūtu, ja personas īpašumā vai valdījumā tā tieši vai netieši nonākusi noziedzīga nodarījuma*

rezultātā.”. Attiecībā uz šo mantu var atzīt, ka tā ir manta, kuras noziedzīgā izcelsme ir pierādīta.

[3.1.4] Savukārt KPL 355.panta 2.daļā ietvertas norādes par t.s. prezumēti noziedzīgo mantu, proti, tiek paredzēts, ka „*Ja netiek pierādīts pretējais, par noziedzīgi iegūtu uzskatāma manta, arī finanšu līdzekļi, kas pieder personai, kura:*

1) ir organizētas noziedzīgas grupas dalībnieks vai atbalsta to;

2) pati iesaistījies teroristiskās darbībās vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta teroristiskās darbībās;

3) pati iesaistījies cilvēku tirdzniecībā vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta cilvēku tirdzniecībā;

4) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās ar narkotiskām vai psihotropām vielām vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās;

5) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās ar viltotu naudu, valsts finanšu instrumentiem vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās;

6) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās, lai šķērsotu valsts robežu vai sekmētu citas personas pārvietošanu pāri valsts robežai, vai nodrošinātu citām personām iespēju nelikumīgi uzturēties Latvijas Republikā, vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās;

7) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās saistībā ar bērnu pornogrāfiju vai bērnu seksuālo izmantošanu vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās. „

Šī panta izpratnē „*pastāvīgu attiecību uzturēšana ar citu personu, kura iesaistīta noteiktās noziedzīgās darbībās, nozīmē, ka persona dzīvo kopā ar otru personu vai arī kontrolē, nosaka vai ietekmē tās uzvedību.*” (KPL 355.p.3.d.)

[3.1.5] Vēl viena norāde par noziedzīgi iegūtas mantas jēdziena attiecināšanu iekļauta arī KPL 356.panta 2.daļas 2.punktā, saskaņā ar kuru „*Pirmstiesas kriminālprocesa laikā mantu par noziedzīgi iegūtu var atzīt arī ar procesa virzītāja lēmumu, ja pirmstiesas kriminālprocesa laikā pie aizdomās turētā, apsūdzētā vai trešās personas ir atrasta un izņemta manta, attiecībā uz kuru tās īpašnieks vai likumīgais valdītājs iepriekš bija pieteicis mantas zudumu un pēc tās atrašanas, novēršot saprātīgas šaubas, pierādījis savas tiesības.*”

[3.1.6] No iepriekš norādītajām tiesību normām izdarāmi vairāki būtiski secinājumi par noziedzīgi iegūtas mantas izpratni un saturu Latvijas tiesībās.

[3.1.7] Pirmkārt, secināms, ka atkarībā no nepieciešamo pierādījumu apjoma un procesa dalībniekiem uzliktā pierādīšanas pienākuma noziedzīgi iegūtu mantu var iedalīt trijos veidos:

- t.s. pierādītā noziedzīgi iegūtā manta (KPL 355.p.1.d.), t.i. manta, par kuru procesa laikā ir gūti pierādījumi par tās noziedzīgo izcelsmi. Šīs mantas noziedzīgo izcelsmi jāpierāda atbilstoši KPL nostiprinātajiem vispārīgiem nosacījumiem attiecībā uz pierādīšanas pienākumu, tātad pierādīšanas pienākums šajā gadījumā pirmstiesas procesā gulstas uz procesa virzītāju, iztiesāšanā – uz apsūdzības uzturētāju;
- t.s. prezumētā noziedzīgā manta, t.i. manta (KPL 355.p.2.d.), par kuru nav nepieciešami pierādījumi par tās noziedzīgo izcelsmi, bet kura prezumēta par tādu esam, ja vien netiek pierādīts pretējais. Pierādīšanas pienākums šādā gadījumā tiek pārņemts uz personu, kura nepiekrīt prezumpcijai par mantas noziedzīgo izcelsmi.
- manta, par kuru tās īpašnieks vai likumiskais valdītājs iepriekš bija pieteicis mantas zudumu un pēc tās atrašanas pierādījis uz to savas tiesības. Šajā gadījumā tieši mantas īpašniekam vai likumiskajam valdītājam ir jāpārlicina procesa virzītājs par to, ka tieši viņam ir tiesības uz šo mantu. Pierādīšanas standarts šajā gadījumā ir saprātīgu šaubu izslēgšana.

[3.1.8] Otrkārt secināms, ka spēkā esošās tiesību normas Latvijā paredz iespēju atzīt par noziedzīgi iegūtu gan personai, kurai ir tiesības uz aizstāvību (apsūdzētajam, notiesātajam u.c.) piederošu mantu, gan arī citai personai piederošu mantu, par kuru šī persona nespēj pierādīt, ka šai mantai ir likumīga izcelsme. Šis kritērijs savukārt ļauj par noziedzīgi iegūtu atzīto mantu arī iedalīt divos veidos:

- personai, kurai ir tiesības uz aizstāvību (apsūdzētajam, notiesātajam u.c.) piederoša manta;
- citām personām piederoša manta.

[3.1.9] Neskatoties uz to, ka šobrīd šī norma par mantas noziedzīguma prezumpciju gandrīz netiek piemērota, kā to norādīsim vēlāk pētījuma daļā par krimināltiesisko konfiskāciju piemērošanas praksi Latvijā, prezumētās noziedzīgās mantas institūts būtu saglabājams, un varētu veiksmīgi aizstāt mantas konfiskācijas kā soda piemērošanu. Tomēr, lai tas varētu veiksmīgi funkcionēt, tas būtu pilnveidojams.

[3.1.10] Savu uzskatu par KPL nostājām un nepieciešamajiem uzlabojumiem jau esam paudušas iepriekšējās publikācijās¹⁵, kuras šeit, ierobežotā pētījuma apjoma dēļ, nepārrakstīsim, akcentējot vien galvenos.

¹⁵ skat. Meikališa Ā., Strada-Rozenberga K. Procesuālie termiņi, dokumenti un mantiskie jautājumi//Rakstu kopas „Pārmaiņu laiks kriminālprocesā” sestais raksts un Kriminālprocesa likuma grozījumu komentāri – procesuālie piespiedu līdzekļi, procesuālie termiņi un dokumenti, mantiskie jautājumi kriminālprocesā//rakstu kopas „Pārmaiņu

[3.1.11] Kā aktuālāko noziedzīgi iegūtas mantas izpratnes jautājumā joprojām uzskatām apstākli, ka KPL 355.panta 2.daļā nostāja par obligātu mantas atzīšanu (uz ko norāda normā lietotais vārs „atzīstama”) par noziedzīgi iegūtu būtu aizstājama ar iespēju atzīt mantu par noziedzīgi iegūtu, kas būtu atbilstošāka ikvienas situācijas individualizētam skatam un samērīgam risinājumam.

[3.1.12] Pārdomājams būtu arī KPL 355.p.2.daļā ietverto gadījumu, uz kuriem attiecināma noziedzīgi iegūtas mantas prezumpcija, loks. Domājams, ka tas būtu papildināms, piemēram, ar noziedzīgiem nodarījumiem valsts institūciju dienestā, kas saistāmi ar kāda labuma gūšanu, noziedzīgiem nodarījumiem tautsaimniecībā u.c.

[3.1.13] Tāpat likumā tomēr būtu iekļaujamas norādes, ka šīs prezumpcijas piemērošanas priekšnoteikums ir procesa virzītāja pamatots pieņēmums, ka arī cita manta, ne tikai tā, kas iegūta tieši no inkriminētā noziedzīgā nodarījuma ir, iespējams, iegūta nelikumīgi¹⁶, piemēram, ka personai nav bijuši oficiāli deklarēti ienākumi, kas varētu nodrošināt tāda mantas apjoma esamību. Īpaši tas svarīgi situācijā, ja prezumpcija tiek attiecināta uz trešajām personām.

[3.1.14] Arī prakses pārstāvju aptauja pierāda, ka noziedzīgi iegūtas mantas prezumpcija vairumā gadījumu tiek atbalstīta. Tā, tās pastāvēšanu atbalsta sekojošs attieksmi paudušo prakses pārstāvju loks

- visi izmeklētāji
- vairāk kā 90% prokuroru
- neviens no 2 attieksmi paukušajiem tiesnešiem
- aptuveni 67% advokātu

[3.1.15] Savukārt attieksme pret KPL 355.p.2.d. gadījumu loku ir šāda

- 9 attieksmi paudušie prokurori norāda, ka to nav nepieciešams mainīt, savukārt divi uzskata, ka tas jāpaplašina, piemēram, iekļaujot visus mantiskos noziegumus.
- 4 attieksmi paudušie tiesneši norāda, ka to nav nepieciešams mainīt
- 3 attieksmi paudušie advokāti norāda, ka tas būtu sašaurināms

[3.1.16] Tāpat atkārtoti vēlamies uzsvērt, ka mūsaprāt, noziedzīgi iegūtas mantas definējums būtu iekļaujams Krimināllikumā. Šāds pamatojums saistāms ar apstākli, ka faktiski normām par to, kas ir noziedzīgi iegūta manta ir nevis procesuāli tiesisks, bet gan materiāltiesisks raksturs. Ar šo savu ierosinājumu mēs pilnībā pievienojamies G. Kūtra atzinumam, ka, iespējams, noziedzīgi iegūtas mantas visaptverošs definējums

laiks kriminālprocesā turpinās” trešais raksts// Kriminālprocess. Raksti 2005-2010- Rīga, Latvijas vēstnesis, 2010. 158-189, 238-263.lpp.

¹⁶ šāds ierosinājums atrodams arī Kūtris G. Noziedzīgi iegūtā manta: tiesiskais regulējums un problemātika//Latvijas Vēstnesis, Jurista vārds, 2007.gada 17.aprīlis

Krimināllikumā radītu pamatu, lai atteiktos no vispārējās mantas konfiskācijas soda veida.¹⁷

[3.2] Mantas atzīšana par noziedzīgi iegūtu Latvijas kriminālprocesa tiesībās

[3.2.1] Lai mantu varētu uzskatīt par noziedzīgu, tā par tādu ir īpaši jāatzīst. Mantas atzīšana par noziedzīgi iegūtu vispārīgi reglamentēta KPL 356.pantā „Mantas atzīšana par noziedzīgi iegūtu”, kurā noteikts, ka

„(1) Mantu par noziedzīgi iegūtu var atzīt ar spēkā stājušos tiesas nolēmumu vai prokurora lēmumu par kriminālprocesa pabeigšanu.

(2) Pirmstiesas kriminālprocesa laikā mantu par noziedzīgi iegūtu var atzīt arī:

1) ar rajona (pilsētas) tiesas lēmumu šā likuma 59.nodaļā noteiktajā kārtībā, ja procesa virzītājam ir pietiekami pierādījumi, kas nerada šaubas par mantas noziedzīgo izcelsmi (mantas saistību ar noziedzīgu nodarījumu);

2) ar procesa virzītāja lēmumu, ja pirmstiesas kriminālprocesa laikā pie aizdomās turētā, apsūdzētā vai trešās personas ir atrasta un izņemta manta, attiecībā uz kuru tās īpašnieks vai likumīgais valdītājs iepriekš bija pieteicis mantas zudumu un pēc tās atrašanas, novēršot saprātīgas šaubas, pierādījis savas tiesības.”

[3.2.2] No šīm normām secināms, ka

- mantu iespējams atzīt par noziedzīgu reizē ar procesa gala nolēmuma pieņemšanu,
- mantu iespējams atzīt par noziedzīgi iegūtu arī pirmstiesas procesa laikā, kad process kopumā vēl turpinās.

[3.2.3] Tāpat secināms, ka

- mantu par noziedzīgu galīgajā procesa nolēmumā var atzīt tikai tiesa vai prokurors.
- savukārt pirmstiesas procesa laikā, pamatprocesam turpinoties, to tiesīga izdarīt tiesa KPL 59.nodaļas kārtībā, kā arī jebkurš procesa virzītājs (tāpat kā prokurors, tā arī izmeklētājs) KPL 356.panta otrās daļas 2.punkta kārtībā.

[3.2.4] Pirms pievēršamies mantas atzīšanas par noziedzīgi iegūtu veidiem, dažos vārdos ieskicējams kāds vispārīga rakstura jautājums, proti, pierādīšanas standarts attiecībā uz mantas atzīšanu par noziedzīgi iegūtu. KPL atrunāts tikai viens pierādīšanas standarts, proti, KPL 124.panta ceturtajā daļā ietverta norāde, ka pierādīšanas priekšmetā ietilpstošie apstākļi uzskatāmi par pierādītiem, ja izslēgtas saprātīgas šaubas. Tā kā noziedzīgi iegūtas mantas konfiskācija varētu būt viens no apstākļiem, no kā atkarīgs taisnīgs krimināltiesisko attiecību risinājums, tad šis jautājums atzīstams par tādu, kas

¹⁷ Kūtris G. Noziedzīgi iegūtā manta: tiesiskais regulējums un problemātika//Latvijas Vēstnesis, Jurista vārds, 2007.gada 17.aprīlis

ietilpināms pierādīšanas priekšmetā. Līdz ar to šobrīd īsti nav tiesiska pamata apgalvot, ka jautājuma lemšanā par mantas noziedzīgo izcelsmi pastāvētu kādi citi pierādīšanas standarti. Tai pašā laikā, var atzīt, ka šāda cita standarta ieviešana būtu iespējama (īpaši procesā, kurā noziedzīgi iegūtas mantas konfiskācija nav saistāma ar notiesājošu spriedumu) taču tādā gadījumā likumā būtu jāiekļauj norādes uz šī no vispārīgā atšķirīga standarta pastāvēšanu.

[3.2.5] Tuvāk pievērsoties mantas atzīšanai par noziedzīgu procedūrai, pakavēsimies atsevišķi pie katra no veidiem – mantu atzīst par noziedzīgi iegūtu procesa gala nolēmumā (tiesas nolēmumā vai prokurora lēmumā par procesa pabeigšanu) vai pirmstiesas procesa laikā.

[3.2.6] Attiecībā uz **mantas atzīšanu par noziedzīgu procesa gala nolēmumā** secināms sekojošais.

[3.2.6.1] Šajā gadījumā KPL neparedz plašu šī jautājuma reglamentāciju. No KPL 356.panta vien secināms, ka, kā jau norādīts iepriekš, mantu par noziedzīgi iegūtu šajā gadījumā var atzīt tikai tiesa vai prokurors.

[3.2.6.2] Tiesas rīcība mantas atzīšanai par noziedzīgi iegūtu noteikta tikai attiecībā uz to izlemšanu tiesas spriedumā - *KPL 514.pantā*. „*Tiesas apspriedē izlemjamie jautājumi*

(1) Apspriedes laikā tiesa apspriežu istabā izlemj šādus jautājumus: ..
12) par noziedzīgi iegūto līdzekļu (no 01.01.2011. – noziedzīgi iegūtas mantas) konfiskāciju vai piedziņu; un KPL 528.pantā „528.pants. Notiesājoša sprieduma rezolutīvā daļa

(1) Notiesājoša sprieduma rezolutīvajā daļā norāda tiesas lēmumu par: ..11) noziedzīgi iegūto līdzekļu (no 01.01.2011- noziedzīgi iegūtas mantas) konfiskāciju vai piedziņu;”

[3.2.6.3] Vispārīgas norādes redzamas arī medicīniska rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanas procesā tiesā – skat. KPL 605.pantu.

[3.2.6.4] Šo jautājumu izlemšana tiesas lēmumā par procesa izbeigšanu nav īpaši atrunāta. KPL 481.panta trešajā daļā vien paredzēts, ka „*lēmumā par kriminālprocesa izbeigšanu izlemj par piemēroto drošības līdzekli, kaitējuma atlīdzināšanas un iespējamās mantas konfiskācijas nodrošināšanas pasākumiem, citiem procesuālajiem piespiedu līdzekļiem, kā arī par lietiskajiem pierādījumiem.*” No normas konteksta saprotams, ka šajā gadījumā runāts par attiecīgo līdzekļu atcelšanu.

- [3.2.6.5] Tāpat jautājums par mantas atzīšanu par noziedzīgu nav īpaši atrunātas arī attiecībā uz prokurora pieņemtu lēmumu par procesa izbeigšanu. Lēmums par kriminālprocesa izbeigšanu pirmstiesas procesa laikā reglamentēts KPL 392.panta pirmajā daļā. Saskaņā ar šī panta ceturto daļu „*Lēmuma rezolutīvajā daļā norāda: 1) pieņemto lēmumu par kriminālprocesa vai tā daļas izbeigšanu; 2) drošības līdzekļa atcelšanu; 3) aresta atcelšanu mantai; 4) rīcību ar izņemtajiem priekšmetiem un vērtībām; 5) lēmuma pārsūdzēšanas kārtību.*”
- [3.2.6.6] Norādes par mantas atzīšanu par noziedzīgi iegūtu iespējamību nav arī KPL normās par prokurora priekšrakstu par sodu.
- [3.2.6.7] Iepriekšminētais ļauj atklāt, mūsdiā, būtisku problēmu jautājumā par mantas atzīšanu par noziedzīgi iegūtu. Faktiski šobrīd bez pietiekami precīza un skaidra tiesiska regulējuma ir palikusi mantas atzīšana par noziedzīgi iegūtu visos personu nereabilitējošos gala nolēmumos, izņemot notiesājošu spriedumu (kā jau minēts, izmeklētāja iespējas atzīt mantu par noziedzīgi iegūtu procesa gala nolēmumā vispār nav paredzētas, savukārt prokurora pieņemtajos nolēmumos un tiesas lēmumā par procesa izbeigšanu nav tieši atrunātas). Šāda situācija nebūtu attaisnojama, jo faktiski nenodrošina krimināltiesisko attiecību taisnīgu risinājumu, t.i. neparedz efektīvu rīcību ar noziedzīgi iegūto mantu. Ikvienā gadījumā, kad attiecībā pret personu process tiek pabeigts uz nereabilitējoša pamata, un nodarījumā ir nelikumīgi iegūta manta, būtu jānodrošina iespēja to atzīt par noziedzīgi iegūtu un izlemt par atbilstošu rīcību. Tikai skaidra mehānisma esamība spētu izslēgt atsevišķu normu šobrīd deklaratīvo dabu, par ko jau esam norādījušas savās iepriekšējās publikācijās (skat., piemēram, par ģenerālprokurora tiesībām izbeigt procesu sakarā ar būtisku palīdzību cita nozieguma atklāšanā – Meikališa Ā., Strada-Rozenberga K. Kriminālprocesa likuma grozījumu komentāri – kriminālprocesa uzsākšana un atsevišķi vispārīgi jautājumi//rakstu kopas Pārmaiņu laiks kriminālprocesā turpinās ceturtais raksts// Kriminālprocess. Raksti 2005-2010 – Rīga, Latvijas Vēstnesis, 2010, 280.lpp.). Šis jautājums skatāms stingrā kopsakarā ar jautājumu par rīcību ar mantu, kura atzīta par noziedzīgi iegūtu, jo mantas konfiskācija ir tikai tiesas kompetencē. Līdz ar to, kā iespējams risinājums visos gadījumos, kad manta atzīstama par noziedzīgu un konfiscējama, būtu šī jautājuma virzīšana uz tiesu (iespējams, kā tas tiks norādīts – sevišķā procesa veidā). Iespējama arī normas grozīšana, paredzot kādu citu pietiekami kompetentu iestādi jautājuma izlemšanai par mantas konfiskāciju, taču tas būtu iespējams tikai stingri ierobežotos gadījumos, piemēram, attiecībā uz apgrozībā aizliegtiem priekšmetiem vai tml.

[3.2.7] Viena no iespējām mantas atzīšanai par noziedzīgi iegūtu pirmstiesas procesa laikā sīkāk reglamentēta KPL 59.nodaļā „**Process par noziedzīgi iegūtu mantu**”. Otra iespēja ir saskaņā ar citēto KPL 356.panta pirmās daļas 2.punktu, taču tai šajā pētījumā nepievērsīsimies, jo tā nav saistāma ar mantas konfiskāciju, bet gan tās atdošanu īpašniekam.

[3.2.7.1] Process par noziedzīgi iegūtu mantu atzīstams par vienu no t.s. sevišķā procesa veidiem. Šis process raksturīgs ar to, ka

- tas notiek vienlaikus (paralēli) t.s. pamatprocesam;
- tas nenotiek pret konkrētu personu, bet gan par konkrētu mantu.

[3.2.7.2] KPL 59.nodaļā paredzēts, ka „*procesa virzītājam ir tiesības pirmstiesas kriminālprocesā radušos mantisko jautājumu savlaicīgas atrisināšanas un procesa ekonomijas interesēs, ja tam piekrīt uzraugošais prokurors, izdalīt no krimināllietas materiālus par noziedzīgi iegūtu mantu un uzsākt procesu, ja pastāv šādi nosacījumi:*

1) pierādījumu kopums dod pamatu uzskatīt, ka mantai, kura izņemta vai kurai uzlikts arests, ir noziedzīga (ar noziedzīgu nodarījumu saistīta) izcelsme;

2) objektīvu iemeslu dēļ krimināllietas nodošana tiesai tuvākajā laikā (saprātīgā laika periodā) nav iespējama vai tas var radīt būtiskus neattaisnotus izdevumus.”

(KPL 626.p.)

[3.2.7.3] Šī procesa piemērošanas priekšnoteikumi publikācijās jau iepriekš tikuši kritizēti, norādot, ka saikļa „vai” lietošana 2.punktā ir visai dīvaina un neskaidra. Faktiski, mūsaprāt, otrais priekšnoteikums vispār nebūtu saistāms ar t.s. pamatlīetas nodošanas termiņu tiesai, bet gan ar norādi, ka ir nepieciešama jautājuma par mantas atzīšanu par noziedzīgu steidzama izlemšana, jo jebkura kavēšanās var novest pie neattaisnotiem izdevumiem un iesaistīto personu tiesību nesamērīga aizskārums (ja noziedzīgi iegūto mantu plānots atdot īpašniekam).

[3.2.7.4] Kā redzams no pielikumā esošā KPL normu salīdzinājuma 01.01.2011. spēkā stāsies jauna KPL 626.panta redakcija, saskaņā ar kuru procesa par noziedzīgi iegūtu mantu piemērošanas pirmais priekšnoteikums tiek precizēts, nosakot, ka šī sevišķā procesa piemērošanas priekšnoteikums ir pierādījumu kopums, kas dod pamatu uzskatīt, ka mantai, kura izņemta vai kurai uzlikts arests, ir noziedzīga izcelsme vai saistība ar noziedzīgu nodarījumu. Mūsaprāt šīs izmaiņas vērtējamas visai kritiski, jo termins „ar noziedzīgu nodarījumu saistīta manta” ir visai izplūdis un neatbilst atzītam kritērijam, ka nodarījuma krimināltiesiskajām sekām jābūt izteiktām skaidri, normai jābūt ar skaidrām piemērošanas robežām. Ja šis formulējums tiek saglabāts,

tādā gadījumā likumā ir jāiekļauj norāde, ko saprast ar mantu, kas ir saistīta ar noziedzīgu nodarījumu. Šobrīd šis normas papildījums saistāms ar KPL 358.pantā reglamentēto mantas konfiskāciju, kurā noteikts, kāda manta vēl bez tās, kas atzīta par noziedzīgi iegūtu, var tikt konfiscēta. Šīs normas kritikai pievērsīsimies nedaudz vēlāk.

[3.2.7.5] Tāpat nevar nepieminēt, ka līdz 01.07.2009., kad stājās spēkā kārtējie grozījumi KPL, 356.panta otrajā daļā kā priekšnoteikums KPL 59.nodaļā ietvertā procesa piemērošanai tika minēts arī tas, ka mantas īpašnieks vai likumīgais valdītājs nav zināms. Par šī priekšnoteikumu nesaskaņotību ar KPL 59.nodaļā iekļautajām normām norādījām savās publikācijās¹⁸. Ar 01.07.2009. stājās spēkā grozījumi KPL, ar kuriem šis priekšnoteikums tika izslēgts. Kopumā pozitīvi vērtējot šos grozījumus, atzīmējams, ka šobrīd praksē (ko apliecina arī praktisko darbinieku aptaujas un analizētie tiesu nolēmumi) aktuāls ir kļuvis jautājums par to, kā nošķirt KPL 356.panta otrās daļas 1. un 2.punktā paredzētos rīcības variantus, ja mantas likumīgais īpašnieks ir zināms un manta kā noziedzīgi iegūta būtu atdodama īpašniekam. Vairākos apskatītajos tiesu nolēmumos tiesneši bija iekļāvuši norādi, ka, ja jau īpašnieks ir zināms un procesa virzītājam nav šaubu par īpašuma piederību, tad nebija nepieciešams uzsākt procesu par noziedzīgi iegūtu mantu, bet gan vajadzēja pašam ar savu lēmumu mantu atdot īpašniekam.

[3.2.7.6] Jāatzīst, ka KPL 356.panta otrās daļas 2.punkta piemērošana ir problemātiska. Kā jau norādījām, šim jautājumam tuvāk nepievērsīsimies, atļaujoties izteikt vien vispārīgu priekšlikumu šīs normas pārskatīšanai, vai nu vispār atsakoties no iespējas mainīt mantas piederību pirmstiesas procesā ar procesa virzītāja lēmumu vai sašaurinot to līdz maksimāli skaidrām situācijām (piemēram, attiecinot to tikai uz kustamu mantu, kas nav iekļaujama publiskos reģistros, uz mantu, kuras piederību cietušajam persona, kurai ir tiesības uz aizstāvību, nenoliedz u.tml.).

[3.2.7.7] Atgriežoties pie procesa par noziedzīgi iegūtu mantu - apstākļi, ka apskatāmais process par noziedzīgi iegūtu mantu var tikt uzsākts tikai pirmstiesas procesa laikā un tikai paralēli notiekošam pirmstiesas procesam, mūsdiā, būtu pārskatāms. Kā jau norādīts iepriekš, šobrīd ir vairākas situācijas, kas pamatā saistāmas ar procesa pabeigšanu personu nereabilitējot pirmstiesas procesā un procesa izbeigšanu uz nereabilitējoša pamata tiesā, kad jautājuma izlemšana par mantas atzīšanu par noziedzīgi iegūtu un, īpaši, tās konfiskāciju nav atrisināta. Lai šo situāciju atrisinātu, kā arī ievērojot ārvalstu pieredzi un starptautiskos dokumentus,

¹⁸ Meikališa Ā., Strada-Rozenberga K. Procesuālie termiņi, dokumenti un mantiskie jautājumi//Rakstu kopas „Pārmaiņu laiks kriminālprocesā” sestais raksts

kas tiks apskatīti šajā pētījumā vēlāk, mūsaprāt, var tikt piedāvāts risinājums pieļaut procesu par noziedzīgi iegūtu mantu arī citās situācijās. Piemēram, šāds process varētu tikt uzsākts situācijās, kad pieņemti lēmumi par procesa izbeigšanu pret personu uz nereabilitējoša pamata pieņemšanu vai uz tādu reabilitējošu apstākļu pamata, kuri personas rīcību neatzīst par likumīgu. Spilgts piemērs šādai situācijai varētu būt, ja process tiek izbeigts sakarā ar apsūdzētā nāvi vai process tiek izbeigts sakarā ar to, ka nodarījumā nav noziedzīga nodarījuma sastāva, jo persona nav sasniegusi kriminālatbildības vecumu vai atzīta par nepieskaitāmu. Ja šajā situācijā neatrisināts palicis jautājums par mantas atzīšanu par noziedzīgi iegūtu un rīcību ar to, tad nolūkā tos atrisināt, vienlaicīgi ar t.s. pamatprocesa izbeigšanu tiktu uzsākts process par noziedzīgi iegūtu mantu. Līdzīgs risinājums varētu tikt piedāvāts arī tad, ja kriminālprocesu tiek atteikts uzsākt sakarā ar tādu apstākļu pastāvēšanu, kas ir šķēršļi procesam, bet neizslēdz darbības noziedzīgumu, piemēram, personas nāve, kriminālatbildības noilgums, subjekta pazīmju neesamība vai tml. Šāds pats risinājums būtu piemērojams tad, ja persona tiek atbrīvota no kriminālatbildības, piemēram, sakarā ar būtisku palīdzību cita nodarījuma atklāšanā vai tml..

[3.2.7.8] Turpinot raksturot šobrīd spēkā esošās normas par procesu par noziedzīgi iegūtu mantu, norādāms, ka tad, kad procesa virzītājs saskata priekšnoteikumus procesa par noziedzīgi iegūtu mantu uzsākšanai, saskaņā ar KPL 627.pantu, „*pieņem lēmumu uzsākt procesu par noziedzīgi iegūtu mantu un nodot krimināllietu par noziedzīgi iegūtu mantu izlemšanai tiesai. Lēmumā procesa virzītājs norāda:*

1) kādi materiāli no izmeklēšanā esošās krimināllietas par noziedzīgu nodarījumu tiek izdalīti lietā par noziedzīgi iegūtu mantu;

2) kuras personas ir saistītas ar konkrēto mantu;

3) kādu rīcību ar noziedzīgi iegūtu mantu viņš ierosina. Lēmumu un tam pievienotos materiālus nosūta rajona (pilsētas) tiesai.”

[3.2.7.9] Lēmumam par procesa uzsākšanu par noziedzīgu mantu precīzi jāatbilst KPL izvirzītām prasībām, jo šis ir viens no būtiskākajiem apstākļiem, kam pievēršas uzmanību Latvijas tiesas. Tā, piemēram, lietās nr. SKK93/2008, 2/2009, LR Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments īpaši akcentējis tiesas pienākumu pārbaudīt procesa par noziedzīgi iegūtu mantu uzsākšanas atbilstību KPL prasībām.

[3.2.7.10] KPL 59.nodaļā iekļautas arī norādes par atsevišķiem tās personas, kuras intereses pieņemamais lēmums varētu skart, statusa elementiem. Tā, KPL 628.pantā norādīts „ka „*Procesa virzītājs šā likuma 627.pantā minētā lēmuma kopiju*

nekavējoties nosūta aizdomās turētajam vai apsūdzētajam un personai, pie kuras manta tika izņemta vai tai tika uzlikts arests, ja šādas personas attiecīgajā kriminālprocesā ir, vai arī citai personai, kurai ir tiesības uz konkrēto mantu, vienlaikus norādot uz tiesībām:

1) personiski vai ar aizstāvja vai pārstāvja starpniecību piedalīties procesā par noziedzīgi iegūtu mantu;

2) mutvārdos vai rakstveidā tiesā izteikt savu attieksmi pret pieņemto lēmumu;

3) iesniegt tiesai pieteikumus.”

[3.2.7.11] Tāpat atzīstams, ka attiecīgās personas faktiski nezaudē statusus, kas viņām procesā jau ir (aizdomās turētais, apsūdzētais, aizskartās mantas īpašnieks u.tml.) ar visām šim statusam piemītošām tiesībām un pienākumiem.

[3.2.7.12] Joprojām aktuāls ir jautājums par iesaistīto personu nepietiekamo procesuālo garantiju sistēmu, jo KPL norādītās šo personu tiesības nevar atzīt par atbilstošām efektīvai tiesību aizsardzībai. Noteikti, ka šīm personām, neatkarīgi no to procesuālā statusa, būtu jābūt tiesībām pašām piedalīties procesā un saņemt juridisko palīdzību (nevis pašām vai ar kāda starpniecību), tāpat tiesībām izteikt pretargumentus uz pieņemumu par tām piederošas mantas noziedzīgu izcelsmi, tai skaitā iesniegt pierādījumus. Tieši pierādījumu iesniegšanas jautājums ir bijis viens no aktuālākajiem attiecībā uz procesa par noziedzīgi iegūtu mantu piemērošanu tiesā, par ko turpināsim nedaudz vēlāk.

[3.2.7.13] Tiesas procesu par noziedzīgi iegūtu mantu raksturo tas, ka šo jautājumu izskata rajona (pilsētas) tiesnesis vienpersoniski. Šobrīd saskaņā ar KPL 629.pantu „*Tiesnesis, saņēmis lēmumu par procesa par noziedzīgi iegūtu mantu uzsākšanu: 1) nosaka tiesas sēdes laiku un vietu; 2) uzaicina uz tiesas sēdi procesa virzītāju un prokuroru, ja lēmumu pieņēmis izmeklētājs, kā arī šā likuma 628.pantā minētās personas. Tiesas sēdei jānotiek 10 dienu laikā pēc procesa virzītāja lēmuma saņemšanas tiesā. Tiesas sēdē uzklauša procesa virzītāju, prokuroru, pārējās uzaicinātās un ieradušās personas, viņu pārstāvjus vai aizstāvjus un pārbauda iesniegtos pierādījumus.*”

[3.2.7.14] Norādītā norma praksē aktualizējusi jautājumu, vai procesa dalībnieki jautājuma par noziedzīgi iegūtu mantu izskatīšanā tiesā ir tiesīgi iesniegt papildu pierādījumus. 2008.gada 6.marta LR Augstākās tiesas Senāta lēmumā lietā nr.SKK-93/2008 norādīts, ka „Senāts nepiekrīt apelācijas instances tiesas atzinumam, ka procesā par noziedzīgi iegūtu mantu prokurors un pārējās procesā iesaistītās personas drīkst iesniegt papildu pierādījumus. Šādas iespējas iekļaušana būtu pretrunā ar KPL

626.pantā minētajām mantisko jautājumu savlaicīgas atrisināšanas un procesa ekonomijas interesēm, kā arī KPL 629.pantā noteikto saīsināto termiņu lietas izskatīšanai.” Šis lēmums gan pieņemts izvērtējot prokurora un pirmstiesas procesa virzītāja tiesības iesniegt papildu pierādījumus un ja atziņa par papildu pierādījumu iesniegšanas liegumu tiktu attiecināta tikai uz viņiem, tad tā vēl būtu atbalstāma. Taču Senāts nav izdalījis, uz kuriem tieši dalībniekiem šis liegums attiecināms, līdz ar to var rasties priekšstats, ka tas attiecināmas arī uz tām personām, kuru mantu ir ierosināts atzīt par noziedzīgi iegūtu. Šāds viedoklis, mūsdiā, būtu nepamatots. Personām ir jādod efektīvas iespējas aizstāvēties pret izvirzītajām aizdomām par viņiem piederošas mantas noziedzīgo izcelsmi, kas nav iedomājamas bez tiesībām iesniegt pierādījumus vai lūgt iegūt tos kompetentai personai, ja tie pašam nav iegūstami.

[3.2.7.15] Uzreiz gan atzīmējams, ka 01.01.2011. stāsies spēkā KPL 629.panta ceturtā daļa, kurā paredzēts, ka „4) *Tiesas sēdē tiesas procesā iesaistītajām personām ir vienādas tiesības pieteikt noraidījumus vai lūgumus, iesniegt pierādījumus, piedalīties pierādījumu pārbaudē, iesniegt tiesai rakstveida paskaidrojumus, kā arī piedalīties citu jautājumu izskatīšanā, kuri radušies tiesas procesa gaitā.*” Šis jauninājums ir vērtējams kā būtisks to personu aizsardzībai, par kuru mantu tiek lemts jautājums par tās atzīšanu par noziedzīgi iegūtu, jo skaidri norāda uz viņu tiesībām iesniegt pierādījumus.

[3.2.7.16] Attiecībā uz tiesas (faktiski – tiesneša) pieņemtu lēmumu procesā par noziedzīgi iegūtu mantu KPL noteikts sekojošais – „Izskatot materiālus par noziedzīgi iegūtu mantu, *tiesai jāizlemj: 1) vai manta ir saistīta ar noziedzīgu nodarījumu (no 01.01.2011 - vai manta ir saistīta ar noziedzīgu nodarījumu vai mantas izcelsme ir noziedzīga); 2) vai ir zināms mantas īpašnieks vai likumīgais valdītājs; 3) vai kādai personai ir likumīgas tiesības uz mantu; 4) rīcība ar noziedzīgi iegūtu mantu. Ja tiesa atzīst, ka mantas saistība ar noziedzīgu nodarījumu nav pierādīta (no 01.01.2011 - ka mantas saistība ar noziedzīgu nodarījumu nav pierādīta vai mantas izcelsme nav noziedzīga), tā pieņem lēmumu izbeigt procesu par noziedzīgi iegūtu mantu.*” (KPL 630.p.) „Šo tiesas lēmumu 10 dienu laikā var pārsūdzēt apgabaltiesā, sūdzību vai protestu iesniedzot rajona (pilsētas) tiesā. Sūdzību vai protestu izskata tiesa triju tiesnešu sastāvā šā likuma 629.pantā noteiktajā termiņā un kārtībā, pirmo uzklaušot sūdzības vai protesta iesniedzēju un pārbaudot iesniegtos pierādījumus. Izskatot sūdzību vai protestu, tiesa var atcelt rajona (pilsētas) tiesas lēmumu un

pieņemt šā likuma 630.pantā minēto lēmumu. Lēmums nav pārsūdzams.” (KPL 631.p.)

[3.2.7.17] Rīcība ar noziedzīgi iegūtu mantu nosakāma atbilstoši KPL 27.nodaļā iekļautām norādēm.

[3.3] ***Rīcība ar noziedzīgi iegūtu mantu Latvijas kriminālprocesa tiesībās***

[3.3.1] Saskaņā ar KPL 27.nodalā iekļautām normām iespējami divi rīcības modeļi attiecībā uz mantu, kura atzīta par noziedzīgi iegūtu:

- noziedzīgi iegūtas mantas atdošana;
- noziedzīgi iegūtas mantas konfiskācija.

[3.3.2] Noziedzīgi iegūtas mantas atdošana ir tās atdošana personai, kura ir tās likumīgais īpašnieks vai valdītājs. Tā paredzēta KPL 357.pantā, saskaņā ar kuru *„Manta atdodama pēc piederības īpašniekam vai likumīgajam valdītājam ar procesa virzītāja lēmumu pēc tam, kad mantas uzglabāšana kriminālprocesa mērķu sasniegšanai vairs nav nepieciešama. Mantu, kuras apgrozība aizliegta ar likumu un kura līdz ar to personas valdījumā atrodas nelikumīgi, šim valdītājam neatdod, bet ar procesa virzītāja lēmumu nodod attiecīgai valsts institūcijai vai tādai juridiskajai personai, kura ir tiesīga to iegūt un lietot. Manta, arī finanšu līdzekļi, kuru izcelsme ir noziedzīga nodarījuma atklāšanai izmantoti valsts līdzekļi, atdodami likumīgajam valdītājam vai piedzenami tā labā. Ja šāda manta ir atsavināta, iznīcināta vai noslēpta un to nav iespējams atdot, piedziņai var pakļaut citu mantu, arī finanšu līdzekļus, atdodamās mantas vērtībā.”*

[3.3.3] Norādes par trešo personu tiesību aizsardzības pasākumiem mantas atdošanas gadījumā rodamas KPL 360.pantā, kurā paredzēts *„Ja noziedzīgi iegūta manta atrasta pie trešās personas, tā atdodama pēc piederības īpašniekam vai likumīgajam valdītājam. Ja noziedzīgi iegūtu mantu atdod īpašniekam vai likumīgajam valdītājam, trešajai personai, kas bija šīs mantas labticīga ieguvēja vai labticīga ķīlas ņēmēja, ir tiesības civilprocesa kārtībā iesniegt prasību par zaudējuma atlīdzināšanu, tai skaitā pret apsūdzēto vai notiesāto personu.”*

[3.3.4] Noziedzīgi iegūtas mantas un tās labticīga ieguvēja tiesiskās aizsardzības jautājumi bijuši aktuāli jau gadu garumā. Īpaši aktīva diskusija par šo jautājumu izcēlusies pēdējos mēnešos¹⁹. Līdz ar to, jāatzīst, ka šis jautājums ir problemātisks un līdz ar citiem līdz

¹⁹ Skat., piemēram, Rozenfelds J. Tiesu prakse lietu tiesību jomā//Latvijas vēstnesis, Jurista vārds, 26.10.2010; Torgāns K. Prettiesiski iegūta īpašuma tālākpārdošanas sekas//Latvijas Vēstnesis, Jurista vārds, 07.12.2010; Par nekustamā īpašuma labticīga ieguvēja aizsardzības priekšnoteikumiem – LR Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta

galam neatrisinātiem jautājumiem (piemēram, problēmu par procesa virzītāja veiktu mantas atdošanu vēl pirmstiesas procesa laikā, mantas turpmākā ieguvēja tiesībām u.tml.) prasa savu risinājumu. Ņemot vērā, ka šī pētījuma mērķis ir nevis mantas atdošana, bet gan konfiskācija, šim jautājumam tuvāk nepievērsīsimies, turpmāk skatot tikai noziedzīgi iegūtas mantas konfiskācijas jautājumu.

[3.4] Noziedzīgi iegūtas mantas konfiskācijas izpratne un būtība Latvijas kriminālprocesa tiesībās

[3.4.1] Noziedzīgi iegūtas mantas konfiskācija saskaņā ar KPL ir viens no rīcības veidiem ar mantu, kura atzīta par noziedzīgi iegūtu. Tā sīkāk reglamentēta KPL 358.pantā, kura pirmajā daļā noteikts, ka: *„Noziedzīgi iegūtu mantu, ja tās turpmāka uzglabāšana kriminālprocesa mērķu sasniegšanai nav nepieciešama un ja tā nav jāatdod īpašniekam vai likumīgajam valdītājam, ar tiesas lēmumu konfiscē, bet iegūtos finanšu līdzekļus ieskaita valsts budžetā.”*

[3.4.2] Bez tam KPL 358.panta otrajā un trešajā daļā paredzēts, ka *„ja noziedzīgi iegūta manta ir atsavināta, iznīcināta, noslēpta vai nomaskēta un to nav iespējams konfiscēt, konfiskācijai vai piedziņai var pakļaut citu mantu, arī finanšu līdzekļus, konfiscējamās mantas vērtībā. Ja apsūdzētajam nav mantas, ko varētu pakļaut šā panta otrajā daļā minētajai konfiskācijai, konfiscēt var:*

- 1) mantu, ko apsūdzētā persona pēc noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas bez atbilstošas atlīdzības ir atsavinājusi trešajai personai;*
- 2) apsūdzētās personas laulātā mantu, ja vien vismaz gadu pirms noziedzīgā nodarījuma uzsākšanas nav noteikta laulāto mantas šķirtība;*
- 3) citas personas mantu, ja ar šo personu apsūdzētajam ir kopīga (nedalīta) saimniecība.”*

[3.4.3] Visai interesantas norādes ir iekļautas KPL 358.panta ceturtajā daļā: *„Valsts budžetā ieskaita:*

- 1) līdzekļus, kas iegūti, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā realizējot konfiscēto mantu vai mantu, kuras piederība nav noskaidrota vai kuras īpašniekam nav likumīgu tiesību uz to, vai kuras īpašnieks vai likumīgais valdītājs ir atteicies no tās;*
- 2) līdzekļus, ko persona ieguvusi no mantas realizācijas, zinot tās noziedzīgo izcelsmi;*
- 3) noziedzīgi iegūtas mantas izmantošanas rezultātā gūtos augļus;*

- 4) *konfiscētos finanšu līdzekļus;*
5) *tāda mantiska vai cita rakstura labuma materiālo vērtību, ko pieņēmusi valsts amatpersona kā kukuli.”*

[3.4.4] Šajā panta daļā, atšķirībā no iepriekšējām nav lietots vārds „konfiskācija”, bet gan „ieskaitīšana valsts budžetā”. Tomēr faktiski tiek paredzēta kāda īpašuma atņemšana personai un nodošana valstij. Līdz ar to pēc būtības paredzēta šo objektu konfiskācija.

[3.4.5] Tādējādi vara atzīt, ka faktiski konfiskācijai var tikt pakļauta:

- manta un līdzekļi, kuri iegūti noziedzīgi;
- apsūdzētā manta, kura nav iegūta noziedzīgi, bet kura tiek pakļauta konfiskācijai kā noziedzīgi iegūtās mantas „aizvietotājs”;
- citas personas manta, ja pašam apsūdzētajam nav ne noziedzīgi iegūtās mantas, ne mantas ko konfiscēt kā noziedzīgi iegūtās mantas aizvietotāju;
- līdzekļi un manta, kura iegūta no noziedzīgi iegūtās mantas realizācijas un noziedzīgi iegūtās mantas izmantošanas rezultātā.

[3.4.6] Mūsaprāt, nav attaisnojama atšķirīga un neskaidra pieeja konfiscējamās mantas definējumos un turpmāk likumos tieši būtu jāiekļauj norādes par to, kas ir konfiscējamā manta, kādā apmērā un pie kādiem apstākļiem tā var tikt pakļauta konfiskācijai.

[3.4.7] Bez tam šo normu piemērošanas praksē būtu jāvadās no atziņas, ka citu personu mantu kā noziedzīgās mantas „aizvietotāju” var konfiscēt tikai tad, ja šī persona to ir ieguvusi bezatlīdzības ceļā vai arī zinājusi par mantas noziedzīgo izcelsmi.

[3.4.8] Tāpat lielāka uzmanība būtu pievēršama to personu tiesiskajām garantijām, kuru manta var tikt pakļauta konfiskācijai. Šobrīd, ja vien viņām nav kāds t.s. ieinteresētā procesa dalībnieka statuss vai arī viņu mantai nav uzlikts arests (līdz ar to tās ieguvušas t.s. aizskartās mantas īpašnieka statusu), un lēmums par mantas atzīšanu par noziedzīgi iegūto notiek ne-sevišķā procesa kārtībā, likumā tieši nav iekļautas nekādas šo personu tiesiskās garantijas. Savukārt, kā jau norādījām, ietvertais regulējums, ir nepilnīgs. Šie apstākļi nekādā veidā neliecina par efektīvu tiesiskās aizsardzības mehānisma esamību, kas ir obligāti nepieciešams tik nopietnā un tiesības aizskarošā pasākumā kā mantas konfiskācija.

[3.4.9] Tāpat no iepriekš citētajām normām izriet būtisks secinājums, ka lēmumu par konfiskāciju var pieņemt tikai tiesa. Tas var notikt, gan pieņemot gala lēmumu kriminālprocesā, gan, pieņemot lēmumu procesā par noziedzīgi iegūtu mantu. Savukārt lemt par noziedzīgi iegūtās mantas konfiskāciju nav tiesīgi pirmstiesas procesa virzītāji. Līdz ar to viņiem piešķirtās tiesības atzīt kādu mantu par iegūtu noziedzīgā kārtā paredz tikai lēmumu par šīs mantas atdošanu, nevis konfiskāciju.

[3.4.10] Pieņemot lēmumu par mantas konfiskāciju, nolēmumā jābūt skaidri iekļautām norādēm par to, kādu, kam piederošu mantu vai līdzekļus un kādā apmērā konfiscēs.

[3.4.11] Saskaņā ar konfiskācijas pamatideju, konfiskācijas rezultātā iegūtie līdzekļi tiek ieskaitīti valsts budžetā. Tai pašā laikā nevar neatzīmēt nozīmīgu noteikumu, kas iekļauts KPL 359.pantā – „*Ja cietušais ir pieprasījis kaitējuma kompensāciju un konkrētajā kriminālprocesā ir iegūti šā likuma 358.panta ceturtajā daļā minētie līdzekļi, tos vispirms izmanto pieprasītās kompensācijas nodrošināšanai un samaksai.*”

[3.4.12] Ievērojot iepriekš norādīto, atzīstams, ka noziedzīgi iegūtās mantas konfiskācijas tiesiskās reglamentācija ir nepilnīga. To iespējams un nepieciešams pilnveidot. Tādējādi tiesību normās būtu veicami būtiski grozījumi, kam tuvāk pievērsimies pētījuma noslēgumā.

[4] Lietisko pierādījumu un dokumentu (kā pierādījumu) konfiskācija kriminālprocesa ietvaros

[4.1] Lietisko pierādījumu un dokumentu izpratne un rīcība ar tiem Latvijas kriminālprocesa tiesībās

[4.1.1] Lietisko pierādījumu un dokumentu un rīcības ar tiem tiesiskās reglamentācijas vispārīgu apskatu skat. **Pielikumā nr.3**

[4.1.2] Saskaņā ar KPL 134.pantu „Lietiskais pierādījums” „*Par lietisko pierādījumu kriminālprocesā var būt jebkura lieta, kas izmantota kā noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rīks vai priekšmets, vai saglabājusi noziedzīga nodarījuma pēdas, vai arī jebkādā citā veidā satur ziņas par faktiem un ir izmantojama pierādīšanā. Viena un tā pati lieta var būt lietiskais pierādījums vairākos kriminālprocesos. Ja lieta pierādīšanā izmantojama sakarā ar tajā ietvertu saturisko informāciju, tā uzskatāma nevis par lietisko pierādījumu, bet par dokumentu.*”

[4.1.3] Savukārt saskaņā ar KPL 135.pantu „Dokuments” „*Par pierādījumu kriminālprocesā var būt dokuments, ja tas pierādīšanā izmantojams tikai sakarā ar tajā ietvertu saturisko informāciju. Dokuments var saturēt ziņas par faktiem rakstveida vai citā formā. Par dokumentiem pierādījuma nozīmē kriminālprocesā uzskatāmi arī datorizētās informācijas nesēji, ar skaņu un attēlu fiksējošiem tehniskiem līdzekļiem izdarīti ieraksti, kuros saturiski fiksēto informāciju var izmantot kā pierādījumus.*”

[4.1.4] Rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un dokumentiem kā pierādījumiem kriminālprocesā var raksturot vairākos etapos:

- atzīšana par pierādījumu un pievienošana lietai;
- glabāšana;

- galīgā rīcība.

[4.1.5] Atzīšana par pierādījumiem un to pievienošana lietai reglamentēta KPL 235.pantā, nosakot, ka „izmeklēšanas darbību gaitā iegūtās lietas un dokumentus, ja ir pamats uzskatīt, ka turpmākajā kriminālprocesā tiem varētu būt pierādījumu nozīme, procesa virzītājs reģistrē krimināllietā esošajā lietisko pierādījumu un dokumentu sarakstā. Lietas un dokumentus, kuri iegūti izmeklēšanas darbību gaitā, bet kuriem, kā turpmākajā procesā konstatēts, nav pierādījumu nozīmes kriminālprocesā, pret parakstu nekavējoties atdod to īpašniekam vai likumīgajam valdītājam vai lemj par citu likumā noteiktu rīcību, to atzīmējot lietisko pierādījumu un dokumentu sarakstā. Valsts arhīvu fonda pastāvīgi glabājamo dokumentu oriģināli izmeklēšanas darbību gaitā tiek izņemti tikai dokumentu tehniskās vai rokraksta ekspertīzes izdarīšanai, bet pārējos gadījumos lietas materiāliem pievienojamas apliecinātas to kopijas.”

[4.1.6] Lietisko pierādījumu un dokumenta saraksta saturs noteikts KPL 236.pantā: “Lietisko pierādījumu un dokumentu sarakstā procesa virzītājs norāda: 1) lietiskā pierādījuma vai dokumenta nosaukumu; 2) datumu, kad tas iegūts, un izmeklēšanas darbību, kurā tas iegūts; 3) glabāšanas vietu; 4) datumu un galīgo rīcību ar lietisko pierādījumu un dokumentu.”

[4.1.7] Lietisko pierādījumu glabāšanas noteikumi iekļauti KPL 237.pantā – „Lietiskie pierādījumi, kurus nevar uzglabāt kopā ar pārējiem krimināllietas materiāliem, glabājami īpaši šim nolūkam paredzētās telpās. Ja šis nosacījums nav izpildāms, tie var glabāties Ministru kabineta noteiktajās iestādēs vai arī citā vietā Ministru kabineta noteiktajā kārtībā, ja tiek nodrošināta to saglabāšana līdz galīgai jautājuma izlemšanai par turpmāko rīcību ar konkrēto lietu. Ja šīs lietas ir nepieciešamas to īpašniekam vai likumīgajam valdītājam tiesisku mērķu sasniegšanai, tās var viņam atdot pavisam vai uz laiku, ja tas nekaitē turpmākajam kriminālprocesam. Naudu, vērtspapīrus, juvelierizstrādājumus, dārgmetālus un dārgakmeņus, indīgās, narkotiskās un psihotropās vielas, prekursorus, radioaktīvus un citus stratēģiskas nozīmes materiālus, kā arī ieročus, munīciju un sprāgstvielas, ja šīm lietām ir lietiskā pierādījuma nozīme, nodod glabāšanā Ministru kabineta noteiktajām speciālajām iestādēm. Nododot krimināllietas materiālus citam procesa virzītājam, lietiskos pierādījumus var atstāt glabāšanā pirmā procesa virzītāja lietisko pierādījumu glabāšanai noteiktajā vietā.”

[4.1.8] Savukārt dokumentu glabāšana paredzēta KPL 238.pantā „Dokumentu oriģināli pēc tam, kad veiktas nepieciešamās izmeklēšanas darbības ar tiem, nekavējoties atdodami atpakaļ to īpašniekam vai likumīgajam valdītājam, bet lietas materiāliem pievienojamas to kopijas. Ja dokumentu oriģinālu atdošana to īpašniekam vai likumīgajam valdītājam

var kaitēt turpmākajam kriminālprocesam vai ir pamatotas aizdomas, ka tie pēc atdošanas varētu tikt izmantoti prettiesisku mērķu sasniegšanai, dokumentu īpašniekam vai likumīgajam valdītājam nodod dokumentu kopijas, bet dokumentu oriģinālus pievieno lietas materiāliem un uzglabā kopā ar lietu visu tās glabāšanas laiku.”

[4.1.9] 2011.gada 1.aprīlī stāsies spēkā grozījumi KPL, ar kuriem 337. un 238.pants ir izslēgti, savukārt 235.pants izteikts jaunā redakcijā, proti,

235.pants. Lietisko pierādījumu un dokumentu pievienošana lietai un glabāšana

(1) Izmeklēšanas darbību gaitā iegūtās lietas un dokumentus, ja ir pamats uzskatīt, ka turpmākajā kriminālprocesā tiem varētu būt pierādījumu nozīme, procesa virzītājs reģistrē krimināllietā esošajā lietisko pierādījumu un dokumentu sarakstā.

(2) Lietas un dokumentus, kuri iegūti izmeklēšanas darbību gaitā, pret parakstu atdod to īpašniekam vai likumīgajam valdītājam, izdarot par to atzīmi lietisko pierādījumu un dokumentu sarakstā, ja pastāv viens no šādiem apstākļiem:

1) turpmākajā procesā konstatēts, ka attiecīgajām lietām un dokumentiem nav pierādījumu nozīmes kriminālprocesā;

2) ar attiecīgajām lietām un dokumentiem veiktas nepieciešamās izmeklēšanas darbības un to atdošana īpašniekam vai likumīgajam valdītājam nekaitē turpmākajam kriminālprocesam.

(3) Atdodot izmeklēšanas darbību gaitā iegūtās lietas vai dokumentus īpašniekam vai likumīgajam valdītājam pēc tam, kad veiktas nepieciešamās izmeklēšanas darbības, krimināllietā, ja nepieciešams, saglabā attiecīgo lietu paraugus vai dokumentu kopijas.

(4) Ja dokumentu oriģinālu atdošana to īpašniekam vai likumīgajam valdītājam var kaitēt turpmākajam kriminālprocesam vai ir pamatotas aizdomas, ka tie pēc atdošanas varētu tikt izmantoti prettiesisku mērķu sasniegšanai, dokumentu īpašniekam vai likumīgajam valdītājam nodod dokumentu kopijas, bet dokumentu oriģinālus pievieno lietas materiāliem un uzglabā kopā ar lietu visu tās glabāšanas laiku.

(5) Valsts arhīvu fonda pastāvīgi glabājamo dokumentu oriģināli izmeklēšanas darbību gaitā tiek izņemti tikai dokumentu tehniskās vai rokraksta ekspertīzes izdarīšanai, bet pārējos gadījumos lietas materiāliem pievienojamas apliecinātas to kopijas.

(6) Ja izmeklēšanas darbību gaitā iegūtajām lietām un dokumentiem ir cita nozīme kriminālprocesā, procesa virzītājs par rīcību ar attiecīgajām lietām un dokumentiem lemj, ievērojot šā likuma prasības. Lietas, kuru apgrozība aizliegta ar likumu, atpakaļ neatdod.

(7) To lietisko pierādījumu glabāšanas vietu un kārtību, kurus nevar atdot īpašniekam vai likumīgajam valdītājam un kurus nevar uzglabāt kopā ar pārējiem krimināllietas materiāliem, nosaka Ministru kabinets.

(8) Nododot krimināllietas materiālus citam procesa virzītājam, lietiskos pierādījumus var atstāt glabāšanā pirmā procesa virzītāja lietisko pierādījumu glabāšanai noteiktajā vietā.

[4.1.10] Gan lietisko pierādījumu, gan dokumentu glabāšanas termiņi paredzēti KPL

239.pantā, kurā šobrīd noteikts: „Lietiskos pierādījumus un dokumentus glabā, līdz tiesas spriedums stājas spēkā vai beidzas termiņš, līdz kuram var pārsūdzēt lēmumu par kriminālprocesa izbeigšanu. Ja par tiesībām uz izņemto lietu ir civilprocesa kārtībā

izskatāms strīds, lietiskie pierādījumi un dokumenti glabājas, līdz stājas spēkā tiesas spriedums civillietā vai iestājas prasības noilgums.

Lietiskos pierādījumus, kuru ilgstoša uzglabāšana nav iespējama un kurus nevar atdot īpašniekam vai likumīgajam valdītājam vai kuru ilgstoša uzglabāšana rada zaudējumus valstij, ar procesa virzītāja lēmumu nodod realizācijai vai iznīcināšanai Ministru kabineta noteiktajā kārtībā. Procesā virzītājs pieņemto lēmumu paziņo lietisko pierādījumu īpašniekam vai likumīgajam valdītājam. Šo procesa virzītāja lēmumu pirmstiesas kriminālprocesā var pārsūdzēt izmeklēšanas tiesnesim šajā likumā noteiktajā kārtībā. Līdz sūdzības izskatīšanai lēmuma izpilde tiek apturēta. Tas neattiecas uz lietām, kuru ilgstoša uzglabāšana nav iespējama.”

[4.1.11] 2011.gada 1.janvārī stāties spēkā jauna KPL 239.redakcija, kura gan izšķiroši tajā apskatīto jautājumu negroza.

[4.1.12] Atzīstams, ka joprojām lietisko pierādījumu glabāšanas termiņu reglamentācija būtu pilnveidojama, piemēram, precizējot to, kā procesa virzītājs var uzzināt, ka par attiecīgajiem objektiem pastāv civiltiesisks strīds u.c. Tomēr tā kā lietisko pierādījumu glabāšanas jautājums nav tieši saistīts ar šī pētījuma mērķi, tad šoreiz to neapskatīsim.

[4.1.13] Galīgā rīcība ar lietiskajiem pierādījumiem un dokumentiem paredzēta KPL 240.pantā, kurā noteikts, ka „*Spriedumā vai lēmumā par kriminālprocesa izbeigšanu norāda, kas darāms ar lietiskajiem pierādījumiem un dokumentiem, proti: 1) mantu un dokumentus atdod to īpašniekiem vai likumīgajiem valdītājiem; 2) aizdomās turētajam vai apsūdzētajam piederošos noziedzīga nodarījuma rīkus konfiscē (pēc 01.01.2011. – ja tiem nav vērtības, iznīcina); 3) noziedzīgi iegūtu mantu un dokumentus konfiscē; 4) apgrozībā aizliegtās lietas nodod attiecīgajām iestādēm vai iznīcina; 5) lietas, kurām nav vērtības, pēc ieinteresēto personu lūguma izsniedz tām vai iznīcina; 6) lietas, kuras bija paredzētas vai tika izmantotas noziedzīga nodarījuma izdarīšanai, konfiscē.”*

[4.1.14] Tāpat šajā pantā paredzēts, ka „*Ja lietiskais pierādījums ir jāatdod tā īpašniekam vai likumīgajam valdītājam, taču to izdarīt nav iespējams, īpašniekam atlīdzina ar tās pašas sugas un tādas pašas kvalitātes priekšmetu vai arī samaksā tā vērtību, kāda pastāv atlīdzināšanas brīdī”* un „*Ja noziedzīgs nodarījums izdarīts ar rīku, kas pieder citai personai, konfiskācijai var pakļaut citu aizdomās turētā vai apsūdzētā mantu vai piedzīt finanšu līdzekļus noziedzīgā nodarījuma rīka vērtībā.”*

[4.1.15] Attiecībā uz kādas lietas atzīšanu par lietisko pierādījumu vai dokumentu, tās pievienošanu lietai un glabāšanu ir vairāki problemātiski un neskaidri aspekti

(piemēram, pati lietisko pierādījumu izpratne, personu tiesību aizsardzība situācijā, kad viņai piederošs objekts tiek atzīts par lietisko pierādījumu u.tml., KPL 389.panta termiņu attiecināmība u.c.) Tomēr arī to skatījumam šoreiz nepievērsīsimies, ievērojot šī pētījuma mērķi – konfiskācijas analīzi.

[4.2] Lietisko pierādījumu un dokumentu konfiskācijas izpratne un būtība Latvijas kriminālprocesa tiesībās

[4.2.1] Kā jau norādīts, lietisko pierādījumu un dokumentu konfiskācija ir viens no rīcības modeļiem ar šiem pierādījumu veidiem. Tā tieši paredzēta iepriekš citētajā KPL, kur cita starpa ir noteikts, ka „*Spriedumā vai lēmumā par kriminālprocesa izbeigšanu norāda, kas darāms ar lietiskajiem pierādījumiem un dokumentiem, proti: „[...]2) aizdomās turētajam vai apsūdzētajam piederošos noziedzīga nodarījuma rīkus konfiscē; 3) noziedzīgi iegūtu mantu un dokumentus konfiscē,[...] 6) lietas, kuras bija paredzētas vai tika izmantotas noziedzīga nodarījuma izdarīšanai, konfiscē.[...] Ja noziedzīgs nodarījums izdarīts ar rīku, kas pieder citai personai, konfiskācijai var pakļaut citu aizdomās turētā vai apsūdzētā mantu vai piedzīt finanšu līdzekļus noziedzīgā nodarījuma rīka vērtībā”*. Šeit norādītais tiek nolemts t.s. procesa pabeigšanas lēmumā.

[4.2.2] Bez tam arī jau iepriekš citētajā KPL 239.pantā paredzēts, ka „*Lietiskos pierādījumus, kuru ilgstoša uzglabāšana nav iespējama un kurus nevar atdot īpašniekam vai likumīgajam valdītājam vai kuru ilgstoša uzglabāšana rada zaudējumus valstij, ar procesa virzītāja lēmumu nodod realizācijai vai iznīcināšanai Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.*” Iepriekš norādīto normu kopīga analīze ļauj izdarīt vairākus būtiskus secinājumus.

[4.2.3] Izmantojot KPL 12.nodaļas normas iespējams konfiscēt:

- aizdomās turētajam vai apsūdzētajam piederošus lietiskos pierādījumus;
- aizdomās turētajam vai apsūdzētajam piederošu citu mantu vai finanšu līdzekļus konfiscējamā objekta vērtībā;
- citām personām noziedzīgi iegūtu mantu vai dokumentus (šeit gan notiek dublēšanās ar noziedzīgi iegūtas mantas konfiskāciju).

[4.2.4] Konfiskācija iespējama uz

- procesa virzītāja t.s. galīgā nolēmuma, t.i. sprieduma vai lēmuma par procesa izbeigšanu pamata.
- t.s. „nosacīti”- uz procesa virzītāja lēmuma pamata, kurš pieņemts vēl nepabeigtā procesā, par lietisko pierādījumu realizēšanu. Šajā gadījumā gan iegūtie līdzekļi netiks uzreiz ieskaitīti valsts budžetā. Šāda iegūto līdzekļu ieskaitīšana valsts budžetā iespējama tikai pēc procesa galīgā nolēmuma spēkā stāšanās, ja tiks nolemts jau

realizētos lietiskos pierādījumus konfiscēt. Jautājums par rīcību ar šiem līdzekļiem līdz procesa gala nolēmuma pieņemšanai līdz šim brīdim ir neskaidrs, kam nedaudz tuvāk pievērsīsimies pētījuma daļā par krimināltiesisko konfiskāciju nodrošināšanu.

[4.2.5] Mūsaprāt, visdiskutējamākā attiecībā uz lietisko pierādījumu konfiskāciju šobrīd ir KPL iekļautā nostādne, ka atsevišķi lietiskie pierādījumi (piemēram, nodarījumā izmantotie rīki, citi priekšmeti u.tml.) ir obligāti jākonfiscē. Mūsaprāt, šādu obligātu konfiskāciju vajadzētu aizstāt ar iespējamu konfiskāciju, kas dotu iespēju šīs normas piemērotājam izvērtēt katru konkrēto situāciju un rast samērīgu risinājumu. Tā, piemēram, šaubāties, vai vairumā gadījumu, kad noziedzīgs nodarījums izdarīts aiz neuzmanības, būtu nepieciešams konfiscēt noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rīku u.tml.

[4.2.6] Bez tam, nevaram nepieilst, ka gan likumā, gan praksē vērojama tendence nepamatoti attālināties no tradicionālās lietiskā pierādījuma izpratnes tieši ar nolūku risināt noziedzīga nodarījuma mantiskās sekas.

[4.2.7] Ja ar lietisku pierādījumu saprot tikai tādu pierādījumu, kas ar savām fiziskajām pazīmēm (t.sk. un galvenokārt, pēdām uz tā u.tml.) ir izmantojams pierādīšanā, tad daļā gadījumu nodarījumā izmantotie objekti, citādi ar nodarījumu saistīti objekti neatbildīs lietiskā pierādījuma izpratnei.

[4.2.8] Šādu objektu konfiskācijas iespēja šobrīd ir apgrūtināta, jo to KPL neparedz. Mūsaprāt, tieši tāpēc rodas vēlme pēc iespējas plašāk tulkot lietiskā pierādījuma jēdzienu, izmantojot to uz objektiem, kuri pierādīšanā nemaz izmantoti netiek.

[4.2.9] Mūsaprāt, lai arī iespējams, tomēr tas nav atbalstāmākais rīcības modelis. Uzskatām, ka ar lietisko pierādījumu institūtu nevajadzētu mēģināt risināt jautājumus, kam tas nav domāts. Lai lietiskie pierādījumi paliek pierādīšanai, savukārt efektīvai mantisko jautājumu risināšanai paredzami citi procesuāli veidi.

[4.2.10] Tā, piemēram, likumā varētu iekļaut norādes (kā tas ir daudzos tālāk apskatītajos starptautiskajos dokumentos un ārvalstīs), ka konfiskācijai var pakļaut noziedzīga nodarījuma izdarīšanā izmantotus vai izmantot plānotus objektus, kā arī objektus, kas radušies noziedzīga nodarījuma rezultātā vai arī citu mantu šo objektu vērtībā, ja paši objekti nav pieejami (tie nepieder vainīgajam, ir zuduši vai tml.). Šādas nostājas ieviešana nekādā veidā nebūtu saistāma ar šo objektu izmantošanas iespējamību pierādīšanā lietiskā pierādījuma statusā. Tai pat laikā tā spētu pietiekami efektīvi, pat efektīvāk kā šobrīd nodrošināt taisnīga krimināltiesisko attiecību risinājuma sasniegšanu.

[5] Krimināltiesiskās mantas konfiskācijas piemērošanas prakses Latvijā apskats

[5.1] Šajā pētījuma nodaļā nedaudz pievērsīsimies divu krimināltiesiskās konfiskācijas veidu piemērošanas praksei Latvijā. Diemžēl šāds apskats nevar tikt izveidots attiecībā uz lietisko pierādījumu un dokumentu konfiskāciju, jo nekādi statistikas dati attiecībā uz šī institūta piemērošanu netiek apkopoti. Nelielu priekšstatu par šo jautājumu var gūt no **Pielikumā nr.12** redzamā kriminālprocesu, kurās konfiscēti lietiskie pierādījumi vai dokumenti, un atsevišķu nolēmumu par lietisko pierādījumu konfiskāciju izpildes procesa pārskats, kā arī no praktisko darbinieku aptauju kopsavilkuma.

[5.1] **Mantas konfiskācijas piemērošanas prakses apskats un tā analīze Latvijā**

[5.1.1] Nolūkā iepazīties ar statistikas datiem attiecībā uz personām, kurām piespriests mantas konfiskācijas sods, tika iesniegts lūgums Tieslietu ministrijai par šādu datu sniegšanu. Uz šo lūgumu tika saņemta atbilde no Tiesu administrācijas²⁰, uz kuras pamata veikta tālākā statistikas datu analīze.

[5.1.2] Saskaņā ar Tiesu administrācijas sniegto informāciju mantas konfiskācija kā sods 2008.gadā piespriesta 847 gadījumos, 2009.gadā 650 gadījumos un 2010.gada 11 mēnešos – 492 gadījumos. Šī informācija uzskatāmi liecina par to, ka piespriesto mantas konfiskāciju skaits ievērojami un strauji samazinās.

[5.1.3] Raksturojot piemērotās mantas konfiskācijas sadalījumu pamatsodā un papildsodā, norādāmi šādi dati:

- 2008.gadā mantas konfiskācija kā pamatsods piespriests 8 gadījumos, kā papildsods – 839 gadījumos;
- 2009.gadā mantas konfiskācija kā pamatsods piespriesta 5 gadījumos, kā papildsods – 645 gadījumos;
- 2010.gada 11 mēnešos mantas konfiskācija kā pamatsods piespriesta 3 gadījumos, bet kā papildsods 489 gadījumos.

[5.1.4] Atzīstams, ka šie dati nav precīzi (izvērstāk skatīt. tālākā tekstā) un faktiski mantas konfiskācija kā pamatsods piespriesta 2008.gadā 1 reizi, savukārt 2009. un 2010.gados nav piespriesta vispār.

[5.1.5] Nolūkā veikt padziļinātāku datu analīzi, Tiesu administrācijai tika lūgts norādīt datus attiecībā uz visiem noziedzīgiem nodarījumiem, par kuriem paredzēts mantas konfiskācijas sods – 1) cik kopumā attiecīgajā periodā notiesātas personas par konkrētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu un 2) cik no šīm personām piespriests mantas konfiskācijas sods. Saņemtie dati redzami **Pielikumā nr.9**

²⁰ 02.12.2010 Tiesu administrācijas vēstule nr.1-12/267 par statistikas informācijas sniegšanu – nepublicēts materiāls

[5.1.6] No Tiesu administrācijas saņemto datu analīze ļauj izdarīt vairākus būtiskus secinājumus par mantas konfiskācijas kā soda piespriešanas praksi Latvijas tiesās.

[5.1.7] Saskaņā ar Tiesu administrācijas sniegto informāciju mantas konfiskācijas sodi piespriesti arī tad, ja tie attiecīgo pantu sankcijās nav paredzēti. Pirmkārt, šis fakts nelielā daļā gadījumu izskaidrojams ar izmaiņām KL sankcijās, ko uzskatāmi raksturo, piemēram, KL 221.panta pirmā daļa, kurā pāris gadus atpakaļ vēl bija ietverta mantas konfiskācija, bet šobrīd nav. Līdz ar to likumsakarīgi, ka statistikā par 2008., 2009.gadā pieņemtiem spriedumiem mantas konfiskācija par šo noziedzīgo nodarījumu parādās. Tomēr nevar neatzīt to, ka lielākajā daļā gadījumu statistiskie dati atzīstami par kļūdainiem, jo faktiski mantas konfiskācijas sodi nav piespriesti par tiem noziedzīgiem nodarījumiem, par kuriem tas uzrādās statistikā. Nejaušas izlases kārtībā iepazīstoties ar daļu no nolēmumiem par konkrētos KL pantos paredzētiem nodarījumiem, kuros saskaņā ar statistikas datiem pieņemti spriedumi par mantas konfiskāciju, kaut arī KL iekļautās sankcijas to neparedz, faktiski atklājas, ka mantas konfiskācija par šiem konkrētiem nodarījumiem nemaz nav piespriesta. Faktiski šī uzskatāma par kļūdaini ievadītu informāciju tiesu informācijas sistēmā. Tipiskākās situācijas ir šādas:

- mantas konfiskācija konkrētajā kriminālprocesā ir piespriesta, taču ne par konkrētajā KL pantā norādīto noziedzīgo nodarījumu, bet gan par citu kopībā izdarītu nodarījumu. Šāda situācija ir, piemēram, lietās nr.11096026209 (statistikas dati liecina, ka konfiskācija piespriesta par KL 116.pan'ta paredzēto nodarījumu, faktiski – par 176.panta trešajā daļā paredzēto nodarījumu), nr.11180112909 (statistikas pārskatā - KL 180.pantu, faktiski par KL 176.panta trešo daļu), nr.11095102409 – (statistikas pārskatā - KL 180.pantu, faktiski par KL 175.panta trešo daļu) nr.11816002803 (statistikas pārskatā – KL 210.pantu, faktiski - KL 177.panta trešo daļu), nr.11089127309 (statistikas pārskatā – KL 253-2.pantu, faktiski– KL 176.panta trešo daļu), nr.11518016508 (statistikas pārskatā – KL 275.pantu, faktiski – KL 177.panta trešo daļu), nr.11300058809 (statistikas pārskatā – KL 312.pantu, faktiski – KL 262.panta otro daļu), nr.11380044408 (statistikas pārskatā – KL 160.pantu, faktiski – KL 176.panta pirmo daļu) u.c.
- mantas konfiskācija nav piespriesta par norādīto noziedzīgo nodarījumu, bet gan piespriesta sodu saskaitīšanas rezultātā (pievienots ar citu spriedumu piespriestais mantas konfiskācijas sods) – skat., piemēram, lietas nr.11090058608, 11088236909, 11096001810, 13800012409, 11095271808, 12504001308, 82502001209, 11140045008, 11611045608, 11611024809 u.c. Uzskatāmi datu ievades kļūdu tiesu informācijas sistēmā un to ietekmi uz statistikas datiem raksturo lieta

nr.111353046608. Statistikas pārskats liecina, ka šajā lietā mantas konfiskācija piespriesta par KL 180.pantā paredzēto nodarījumu. Faktiski šajā procesā lieta daļā par KL 180.pantā paredzēto nodarījumu ir izbeigta, bet notiesājošs spriedums taisīts par KL 270.panta pirmajā daļā paredzēto nodarījumu. Savukārt mantas konfiskācija vispār šajā lietā nav piespriesta par iztiesājamo noziedzīgo nodarījumu, bet gan ir pievienota sodam kā ar citu spriedumu piespriestā soda neizciestā daļa.

- statistikas pārskatā uzrādīts, ka mantas konfiskācija piespriesta kā sods, faktiski konfiscēts lietiskais pierādījums – skat., piemēram, lietu nr.11390012410).

[5.1.8] Minētais, diemžēl, liek atzīt, ka TIS statistikas dati ir neprecīzi un nesniedz pilnīgu priekšstatu par mantas konfiskācijas soda piemērošanas reālajiem apmēriem un gadījumiem.

[5.1.9] Atsevišķos gadījumos neprecizitātes ir vērā ņemamas (piemēram, tiek norādīts, ka 2010.gadā par KL 180.pantā paredzētā nodarījuma izdarīšanu mantas konfiskācija kā sods piespriests 5 personām, taču īstenībā šāds sods tieši par šo nodarījumu nav piespriests nevienai personai, savukārt ir piespriests par citu nodarījumu, par ko statistikā tas, daļā gadījumu (ja vien nav piespriests ar citu spriedumu), neuzrādās. Tomēr kopējais „nobīžu” īpatsvars nav atzīstams par tik nozīmīgu, lai statistikas datus nevarētu izmantot vai analizēt vispār.

[5.1.10] Turpmākā statistikas apskata gaitā pievērsīsimies mantas konfiskācijas piespriešanas gadījumu īpatsvaram attiecībā uz tiem gadījumiem, kad KL mantas konfiskāciju paredz kā pamatsodu vai arī obligāti piemērojamu papildsodu. Detalizētu statistikas datu izpēti un secinājumu izdarīšanu apgrūtina fakts, ka statistikas pārskatos netiek norādītas KL sevišķās daļas pantu daļas, bet tikai panti, savukārt vairumā gadījumu mantas konfiskācija nav paredzēta visās KL attiecīgās daļas pantos, bet tikai kvalificētos sastāvos. Tādējādi pilnīga ieskata, t.i. precīzas kvalifikācijas noskaidrošanai, gūšanai būtu nepieciešams iepazīties ar katru nolēmumu, kas norādīts statistikas pārskatos. Objektīvu iemelsu dēļ, tai skaitā pētījuma veikšanas laika ierobežojuma dēļ, tas nav iespējams, līdz ar to turpmākā statistikas datu analīze tiks veikta izvēles kārtībā.

[5.1.11] Kā jau norādīts iepriekš, spēkā esošajā KL redakcijā, mantas konfiskācija kā pamatsods paredzēta 11 noziedzīgu nodarījumu gadījumā. Nedaudz pievērsīsimies šiem gadījumiem.

[5.1.12] Mantas konfiskācija kā alternatīvs pamatsods paredzēta KL 177.panta otrajā daļā, savukārt kā alternatīvs papildsods – KL 177.panta trešajā daļā. Par šo nodarījumu notiesāto skaits saskaņā ar Tiesu administrācijas sniegtās informācijas un TIS esošo datu sistēmiskas analizēs rezultātiem ir šāds

	2008	2009	2010.g.11 mēn.
Kopējais notiesāto skaits par KL 177.pantā paredzēto nodarījumu (statistikas pārskatā atsevišķi netiek norādītas panta daļas)	189	184 (kopā ar 177-1.p.)	153
Notiesātie, kam piespriesta mantas konfiskācija kā pamatsods	2 *	-	-
Notiesātie, kam piespriesta mantas konfiskācija kā papildsods	20	39	20

* iepazīstoties ar statistikā uzrādīto lietu nr.11517005005 secināts, ka šajā lietā patiesībā visiem notiesātajiem mantas konfiskācija piespriesta kā papildsods, tādējādi pārskata periodā faktiski atklāts viens gadījums, kad mantas konfiskācija piespriesta kā pamatsods

[5.1.13] Mantas konfiskācija kā alternatīvs pamatsods paredzēta KL 177-1.panta otrajā daļā, savukārt kā alternatīvs papildsods – KL 177-1.panta trešajā daļā. Par šo nodarījumu notiesāto skaits saskaņā ar Tiesu administrācijas sniegtās informācijas un TIS esošo statistikas datu sistēmiskas analizēs rezultātiem ir šāds

	2008	2009	2010.g.11 mēn.
Kopējais notiesāto skaits par KL 177-1.p.paredzēto nodarījumu (statistikas pārskatā atsevišķi netiek norādītas panta daļas)	5	184 (kopā ar 177.p.)	17
Notiesātie, kam piespriesta mantas konfiskācija kā pamatsods	-	-	-
Notiesātie, kam piespriesta mantas konfiskācija kā papildsods	-	atsevišķi neuzrādās	-

[5.1.14] Mantas konfiskācija kā alternatīvs pamatsods paredzēta KL 179.panta pirmajā daļā, savukārt kā alternatīvs papildsods – KL 179.panta otrajā daļā un kā obligāti piemērojams papildsods – KL 179.panta trešajā daļā. Par šo nodarījumu notiesāto skaits saskaņā ar Tiesu administrācijas sniegtās informācijas un TIS esošo datu sistēmiskas analizēs rezultātiem ir šāds

	2008	2009	2010.g.11 mēn.
Kopējais notiesāto skaits par KL 179.pantā paredzēto nodarījumu (statistikas pārskatā atsevišķi netiek norādītas panta daļas)	134	129	96
Notiesātie, kam piespriesta mantas konfiskācija kā pamatsods	-	-	-

Notiesātie, kam piespriesta mantas konfiskācija kā papildsods	15	14	8
---	----	----	---

[5.1.15] Mantas konfiskācija kā alternatīvs pamatsods paredzēta KL 196.panta otrajā daļā. Par šo nodarījumu notiesāto skaits saskaņā ar Tiesu administrācijas sniegtās informācijas un TIS esošo datu sistēmiskas analizēs rezultātiem ir šāds

	2008	2009	2010.g.11 mēn.
Kopējais notiesāto skaits par KL 196.pantā paredzēto nodarījumu (statistikas pārskatā atsevišķi netiek norādītas panta daļas)	2	-	-
Notiesātie, kam piespriesta mantas konfiskācija kā pamatsods	-	-	-
Notiesātie, kam piespriesta mantas konfiskācija kā papildsods	-	-	-

[5.1.16] Mantas konfiskācija kā alternatīvs pamatsods paredzēta KL 198.panta otrajā un trešajā daļā, savukārt kā alternatīvs papildsods – KL 198.panta ceturtajā daļā. Par šo nodarījumu notiesāto skaits saskaņā ar Tiesu administrācijas sniegtās informācijas un TIS esošo datu sistēmiskas analizēs rezultātiem ir šāds

	2008	2009	2010.g.11 mēn.
Kopējais notiesāto skaits par KL 198.pantā paredzēto nodarījumu (statistikas pārskatā atsevišķi netiek norādītas panta daļas)	-	-	1
Notiesātie, kam piespriesta mantas konfiskācija kā pamatsods	-	-	-
Notiesātie, kam piespriesta mantas konfiskācija kā papildsods	-	-	-

[5.1.17] Mantas konfiskācija kā alternatīvs pamatsods paredzēta KL 204.p.2.d. Par šo nodarījumu notiesāto skaits saskaņā ar Tiesu administrācijas sniegtās informācijas un TIS esošo datu sistēmiskas analizēs rezultātiem ir šāds

	2008	2009	2010.g.11 mēn.
Kopējais notiesāto skaits par KL 204.p.paredzēto nodarījumu (statistikas pārskatā atsevišķi netiek norādītas panta daļas)	1	-	-
Notiesātie, kam piespriesta mantas konfiskācija kā pamatsods	-	-	-
Notiesātie, kam piespriesta mantas konfiskācija kā	-	-	-

papildsods			
------------	--	--	--

[5.1.18] Mantas konfiskācija kā alternatīvs pamatsods paredzēta KL 207.panta otrajā daļā. Par šo nodarījumu notiesāto skaits saskaņā ar Tiesu administrācijas sniegtās informācijas un TIS esošo datu sistēmiskas analizēs rezultātiem ir šāds

	2008	2009	2010.g.11 mēn.
Kopējais notiesāto skaits par KL 207.pantā paredzēto nodarījumu (statistikas pārskatā atsevišķi netiek norādītas panta daļas)	5	9	3
Notiesātie, kam piespriesta mantas konfiskācija kā pamatsods	-	-	-
Notiesātie, kam piespriesta mantas konfiskācija kā papildsods	-	-	-

[5.1.19] Mantas konfiskācija kā alternatīvs pamatsods paredzēta KL 208.pantā. Par šo nodarījumu notiesāto skaits saskaņā ar Tiesu administrācijas sniegtās informācijas un TIS esošo datu sistēmiskas analizēs rezultātiem ir šāds:

	2008	2009	2010.g.11 mēn.
Kopējais notiesāto skaits par KL 208.pantā paredzēto nodarījumu (statistikas pārskatā atsevišķi netiek norādītas panta daļas)	-	2	2
Notiesātie, kam piespriesta mantas konfiskācija kā pamatsods	-	-	-
Notiesātie, kam piespriesta mantas konfiskācija kā papildsods	-	-	-

[5.1.20] Mantas konfiskācija kā alternatīvs pamatsods paredzēta KL 321.panta pirmajā un otrajā daļā. Par šo nodarījumu notiesāto skaits saskaņā ar Tiesu administrācijas sniegtās informācijas un TIS esošo datu sistēmiskas analizēs rezultātiem ir šāds:

	2008	2009	2010.g.11 mēn.
Kopējais notiesāto skaits par KL 321.pantā paredzēto nodarījumu (statistikas pārskatā atsevišķi netiek norādītas panta daļas)	5	-	1
Notiesātie, kam piespriesta mantas konfiskācija kā pamatsods	-	-	-

[5.1.21] Tai pašā laikā nevar ignorēt faktu, ka Tiesu administrācijas sniegtajā informācijā un TIS esošajos statistikas pārskatos uzrādās cita informācija.

[5.1.22] Tā, piemēram, tiek norādīts, ka mantas konfiskācija kā pamatsods 2008.gadā piespriesta astoņas reizes. No tām – 2 reizes par KL 262.pantā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, 1 reizi – par KL 253-2.pantā, 1 reizi par 185.pantā, 1 reizi – 176.pantā, 1 reizi – 175.panta ceturtajā daļā un 2 reizes par KL 177.pantā. izdarīto noziedzīgo nodarījumu. Par KL 177.pantu jau apskatīts iepriekš, savukārt neviens no pārējiem KL pantiem sankcijā neparedz mantas konfiskāciju kā pamatsodu. Iepazīstoties ar statistikas pārskatā minēto lietu materiāliem (lietas nr.11089189007, 11180029407, 11087061205, 11515001908, 21200022208, 11520022107) faktiski redzams, ka visās šajās lietās mantas konfiskācija piespriesta kā papildsods.

[5.1.23] Attiecībā uz 2009.gadu tiek norādīts, ka mantas konfiskācija kā pamatsods piespriesta 5 personām. Faktiski iepazīstoties ar attiecīgajās lietās (lietas nr. 11250052806, 12030005107, 11611033308, 11130009209, 11087042408) pieņemtajiem spriedumiem redzams, ka visos gadījumos mantas konfiskācija piespriesta kā papildsods.

[5.1.24] Attiecībā uz 2010.gada 11 mēnešiem tiek norādīts, ka mantas konfiskācija kā pamatsods piespriesta divām personām. Faktiski iepazīstoties ar attiecīgajās lietās (lietas nr.11089016209, 21210007410) pieņemtajiem spriedumiem redzams, ka visos gadījumos mantas konfiskācija piespriesta kā papildsods.

[5.1.25] Secināms, ka TIS statistikas pārskatos, līdz ar to arī to arī Tiesu administrācijas sniegtajā informācijā ir neprecizitātes, kas radušās datu ievades kļūdas dēļ Tiesu informācijas sistēmā.

[5.1.26] Iepriekš minētie dati ļauj secināt, ka tiesas nav bijušas īpaši aktīvas mantas konfiskācijas kā pamatsoda piespriešanā – faktiski tas apskatītajā statistikā piespriests tikai vienu reizi. Tādējādi publiski izskanējušie pieņēmumi, kā arī praktisko darbinieku aptaujās paustie viedokļi, ka šis sods varētu būt efektīvs brīvības atņemšanas aizstājējs vai efektīvs līdzeklis cīņā ar noziedzību apstiprinājumu praksē negūst tml.

[5.1.27] Lai gūtu ilustratīvu priekšstatu par mantas konfiskācijas kā papildsoda piemērošanu, izvēlējamies apskatīt statistikas datus par KL 175.panta ceturtais daļas piemērošanu.

[5.1.28] Tā, piemēram, kā obligāti piemērojams papildsods mantas konfiskācija paredzēta KL 175.panta ceturtajā daļā. Par šo nodarījumu notiesāto skaits saskaņā ar Tiesu administrācijas sniegtās informācijas un TIS esošo datu sistēmiskas analīzes rezultātiem ir šāds:

	2008	2009	2010.g.11 mēn.
Kopējais notiesāto skaits par KL 321.pantā paredzēto	92	79	60

nodarījumu (statistikas pārskatā atsevišķi netiek norādītas panta daļas)			
Notiesātie, kam piespriesta mantas konfiskācija kā papildsods	63	60	45

[5.1.29] Vēloties noskaidrot pamatojumu, kāpēc tiesneši atsakās no mantas konfiskācijas piemērošanas par noziedzīgiem nodarījumiem, kur šis sods noteikts kā obligāti piemērojams, iepazīnāties ar 2010.gadā pieņemtajiem 32 spriedumiem, kuros notiesātas 60 personas. Kārtējo reizi tika secināts, ka statistikas pārskatos esošie dati ir neprecīzi. Lielā daļā gadījumu šajos pārskatos parādās nepareiza nodarījuma kvalifikācija. Tā, piemēram, lietās nr. 11330045104, 11089004010, 11089201709, 11370071606, 11094006610 saskaņā ar statistikas pārskatiem personas notiesātas par KL 175.panta ceturtajā daļā paredzētā nodarījuma izdarīšanu, kaut gan faktiski notiesājoši spriedumi taisīti par KL 175.panta trešajā daļā paredzēto nodarījumu. 32 spriedumu analīze ļāva apzināt tikai 1 gadījumu, kad nodarījumu kvalificējot pēc KL 175.panta ceturtais daļas personai netika piespriesta mantas konfiskācija. Šajā gadījumā 2010.gadā stājās spēkā 2006.gadā Aizkraukles rajona tiesā pieņemts spriedums. Šajā spriedumā par vainīgu KL 175.panta ceturtajā daļā un 180.panta otrajā daļā paredzēto nodarījumu izdarīšanā tika atzīts J.Z.. Par KL 175.panta trešajā daļā paredzēto nodarījumu viņam tika piespriesta brīvības atņemšana bez mantas konfiskācijas. Atkāpšanās no obligāti piemērojama papildsoda nekādā veidā spriedumā nav motivēta. KL 49.pants nav ticis piemērots. Šāds gadījums uzskatāms par kļūdu un obligāta papildsoda nepiemērošana iespējama tikai tad, ja tiek piemērota vieglāka soda noteikšana par sankcijā paredzēto²¹.

[5.1.30] Nolūkā iepazīties ar mantas konfiskācijas soda piemērošanas motivāciju un konfiscējamās mantas apmēra noteikšanu detalizēti iepazīnāties ar tiesu nolēmumiem 34 lietās (Ar šo lietu apskata kopsavilkumu var iepazīties **Pielikumā nr.10**), kurās nolemts piemērot mantas konfiskācijas sodu, un vairāk kā 60 nolēmumiem krimināllietās, kur inkriminēta tādu nodarījumu izdarīšana, kura sankcijā paredzēta alternatīva mantas konfiskācijas piemērošana. Izpētes rezultātā esam nonākušas pie vairākiem atzinumiem.

[5.1.31] Ļoti bieži, situācijā, kad mantas konfiskācija attiecīgā panta sankcijā paredzēta kā alternatīvs papildsods, tiesas īpaši nepievēršas motivācijai, kāpēc tās atteikušas no iespējas piemērot mantas konfiskāciju. Šāda motivācija sastopama vien atsevišķos gadījumos. Piemēram, „[i]zvērtējot Krimināllikuma 175.panta trešās daļas

²¹ skat., piemēram, Niedre A. Kl 36 panta komentārs// Krimināllikuma zinātniski praktiskais komentārs. Zinātniskais redaktors U.Krastiņš – Rīga: AFS, 2007., 135.lpp

sankcijā paredzēto mantas konfiskācijas piemērošanas lietderību apsūdzētajiem, tiesas atzīst, ka papildsodu – mantas konfiskāciju, kura nav panta sankcijā paredzēta kā obligāta, J.K. un R.B. nav piemērojama. Tiesas ieskatā mantas konfiskācijas piemērošana konkrētajā gadījumā būs par daudz bargs sods.”(11370032309). Samērīguma izvērtēšana, kas būtu ļoti atbalstāma un kāda notikusi šajā procesā, diemžēl nav īpaši izplatīta. Biežāk atteikšanās no mantas konfiskācijas piemērošanu saistāma ar apstākli, ka apsūdzētajam nav mantas, ko varētu pakļaut konfiskācijai. To apliecina, piemēram, šādi tiesu atzinumi „[...]papildsodu-mantas konfiskāciju var nepiemērot, ņemot vērā to, ka lietā nav uzlikts arests apsūdzētā mantai un nav konstatēts, ka apsūdzētajam piederētu kāda manta, kuru var pakļaut konfiskācijai.”(11089201709), „nav lietderīgi piemērot papildsodu- mantas konfiskāciju, jo krimināllietas ietvaros nav konstatēta apsūdzētajam piederoša manta, ko varētu konfiscēt” (11087099108).

[5.1.32] Apstākļi, ka faktiski nav mantas, kura pakļaujama konfiskācijai, ir bijis apspriešanas objekts daudzās lietās. Lielākajā daļā gadījumu tas kalpojis par pamatu atteikumam piemērot mantas konfiskāciju (šādā gadījumā jautājums par mantas konfiskācijas nepiemērošanu spriedumos 1) vairumā gadījumu vispār nav apskatīts, 2) atsevišķos gadījumos, kā jau iepriekš norādītajos, ir iekļauts kā galvenais arguments mantas konfiskācijas nepiemērošanai). Tai pašā laikā kādā tiesas spriedumā (lieta nr.11518004408) ir iekļauta arī šāda norāde „Aizstāves argumenti, ka nav arestētas mantas un nav ziņu, vai ir manta, ko varētu konfiscēt un tāpēc mantas konfiskācija kā papildsods nebūtu piemērojams, tiesas vērtējumā nav pamatots, jo sodu, tajā skaitā papildsodu nelemj piespriest vai nepiespriest atkarībā no mantas esamības vai neesamības, bet tas ir kā noziedzīgā nodarījuma rakstura novērtējums, kas izpaužas ar likumā paredzētā soda un papildsoda piemērojumu[...]”. Turpinot gan jāpiemin, ka galvenais arguments, kāpēc konkrētajā lietā tiesa nolēma piemērot mantas konfiskāciju kā papildsodu ir tas, ka konkrētā inkriminētā panta sankcija paredzēja to kā obligāti piemērojamu sodu un tiesai nebija pamata to nenoteikt, jo netika saskatīta iespēja piemērot KL 49.pantu.

[5.1.33] Šo situāciju uzskatāmi raksturo vēl daudzi spriedumi, kuros tiesa norāda, ka mantas konfiskācija tiek piespriesta tikai tāpēc, ka to saskaņā ar KL normām nav iespējams nepiemērot (skat., piemēram, lietas nr.11180169103, 11120116408, 11518004408 u.c.). Un tas tiek darīts skaidri apzinoties, ka mantas, kuru pakļaut konfiskācijai, faktiski nav. Kā problēma vai aktualitāte tā atzīta arī praktisko darbinieku aptaujās. Tas uzskatāmi demonstrē, ka obligāta mantas konfiskācijas soda paredzēšana KL faktiski liedz soda individualizācijas principa piemērošanu. KL 49.panta

piemērošana šobrīd nosacīta ar stingriem priekšnoteikumiem, t.i. vismaz divu atbildību mīkstinošu apstākļu pastāvēšana un atbildību pastiprinošu apstākļu neesamība. Līdz ar to, ja konkrētā situācijā šādu apstākļu nav, tiesām faktiski saskaņā ar KL priekšrakstiem ir liegta iespēja izvērtēt konkrēto situāciju un izlemt, vai mantas konfiskācijas piemērošana ir lietderīga un samērīga. Līdz ar to mantas konfiskācijas sodi piespriesti situācijā, kad tie ir bezjēdzīgi – t.i. faktiski neizpildāmi. Cita starp šāda situācija nerada sabiedrības ticību sodu sistēmas efektivitātei (rodas pamatots jautājums – kāda jēga no soda, ko tāpat zina, ka neizpildīs? un ja tiesas piespiež bezjēdzīgus, neefektīvus viena veida sodus, tad kāds pamats domāt, ka attieksme pie citu soda veidu piespriešanas ir savādāka?). Un lai arī pie šīs situācijas pamatā nav vainojami tiesneši, tomēr skepse rodas tieši pret viņu pieņemtajiem nolēmumiem. Šādu sodu piemērošana var ne tikai neradīt ieguvumu valsts budžetam, bet pat radīt zaudējumus. Jo nolēmuma izpilde, kaut arī zināms, ka būs bez rezultāta, tomēr notiek un tai ir zināmas izmaksas, kuras tiesu izpildītājiem pamatoti būtu tiesības pieprasīt no valsts. Tāpat situācija ar obligāti piemērojamu mantas konfiskācijas sodu esamība apdraud samērīguma principa ievērošanu. Šeit kā zināms šedevrs minama lieta nr.11815000901, kurā nolemts konfiscēt visu mantu. Spriedums taisīts astoņus gadus pēc nodarījuma (kukulis Ls 10 apmērā, pēc kā saņemšanas persona tūlīt aizturēta). Apstākļi, ka kopš nodarījuma pagājis tik ilgs laiks un ka pa šo laiku apsūdzētais nav izdarījis nekādus likumpārkāpumus, bija pietiekams pamats nosacītai notiesāšanai, savukārt nekādi neietekmēja obligātā papildsoda – mantas konfiskācijas – piemērošanu spriedumā. Retorisks gan šajā ziņā ir jautājums – vai tas, ka Tiesu informācijas sistēmā nav nekādas norādes par to, ka spriedums daļā par mantas konfiskāciju būtu nodots izpildei ir aizmāršības kļūda vai ataino patieso situāciju un ja otrais, tad vai tiesnese nolēmumu izpildei piemirsa nodot aizmāršības pēc vai saprotot nolēmuma faktisko absurdumu?

[5.1.34] Pievērsoties konfiscējamās mantas apmēra noteikšanai tiesu spriedumos, atzīmējams, ka, diemžēl, saskaņā ar Tiesu administrācijas sniegto informāciju, Tiesu informācijas sistēmā netiek apkopotas ziņas par to, cik gadījumos tiek piespriesta visas mantas konfiskācija, cik gadījumos – daļēja mantas konfiskācija. Līdz ar to attiecībā uz šo aspektu vispārīgas tendences norādīt nevaram. No tiem nolēmumiem, ar kuriem detalizēti iepazīsimies šī pētījuma laikā, secināmas pāris atziņas.

[5.1.35] Reti kad daļējas mantas konfiskācijas piemērošanas gadījumā īpaši tiek motivēts konfiscējamās mantas apjoms. Parasti tas tiek saistīts ar pirmstiesas procesā arestētās mantas apjomu. Te gan var izcelties jautājums vai tad, ja nolemj konfiscēt visu pirmstiesas procesā arestam pakļauto mantu – vai tā būs pilna vai daļēja mantas

konfiskācija? – šis jautājums saistāms ar problēmu par to, uz kuru brīdi nosakāms konfiscējamās mantas apjoms, kas tiks ieskicēts pētījuma daļā par konfiskācijas izpildi. Otra situācija saistāma ar to, ka daļēja mantas konfiskācija tiek attiecināta uz nodarījuma rīku vai noziedzīga nodarījuma izdarīšanā citādi izmantotu objektu. Piemēram, procesā nr.1190032499 konfiscēta automašīna ar ko nelikumīgi pārvadāta elektrozevas iekārta. Spriedums konfiskācijas pamata norādē pretrunīgs. Tiesu statistikā šī lieta uzrādās kā tāda, kurā piespriesta daļēja mantas konfiskācija. Pašā spriedumā – motīvu daļā norādīts, ka automašīna konfiscējama kā lietiskais pierādījums – noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rīks, savukārt rezolutīvajā daļā tās konfiskācija norādīta kā sods „daļēja mantas konfiskācija”. Šis spriedums ir raksturīgs ar vairākkārtīgi šajā pētījumā norādītu problēmu par dažādu krimināltiesiskās konfiskācijas veidu pārklāšanos.

[5.1.36] Tomēr atsevišķos gadījumos varam redzēt izvērstāku daļējas mantas konfiskācijas pamatojumu. Piemēram, procesā nr.11260058707 konfiscēta automašīna, ar ko nelikumīgi pārvadāts pašizgatavots alkohols, tiesas spriedumā redzam izvērstu pamatojumu daļējas mantas konfiskācijas piemērošanai: „Bez tam, kā redzams no lietas materiāliem, V.I. pirmo reizi administratīvā kārtā tika sodīts par pašizgatavota alkohola pārvadāšanu, tāpat šī kriminālprocesa ietvaros konstatēts, ka apsūdzētais pārvadājis saražoto pašizgatavoto alkoholu ar automašīnu, līdz ar ko tiesai ir pamats uzskatīt, ka V.I. piederošā automašīna Opel Vectra bijis būtisks papildlīdzeklis savas noziedzīgās darbības organizēšanai. Ievērojot iepriekš minēto, tiesa uzskata, ka attiecībā pret apsūdzēto piemērojama daļēja mantas konfiskācija- konfiscējot apsūdzētajam piederošo automašīnu Opel Vectra.”. Savukārt lietā nr.18110019807 tiesas spriedumā norādīts „Tiesas kolēģija uzskata, ka apsūdzētajam ir piemērojams arī papildsods – mantas konfiskācija, kas Krimināllikuma 183.panta otrajā daļā ir paredzēts kā obligāts, bet ir piemērojama daļēja mantas konfiskācija, ņemot vērā, ka apsūdzētais noziedzīga nodarījuma rezultātā nav guvis sev materiālu labumu, ka apsūdzētajam ir konstatēti atbildību mīkstinoši apstākļi, kā arī ņemot vērā to, ka viņam ir ģimene, bērni, kuri viņam jāuztur un jāskolo”. Savukārt procesā nr.118110019807 spriedumā konkrēti uzskaitīti mantas konfiskācijai pakļaujamie īpašumi, kas ir daļa no procesā arestētās mantas. Viena automašīna, kurai bija uzlikts arests, tika atzīta par sievietei piederošu un arests noņemts. Daļa arestētā īpašuma norādīta kā tāda, kura paturama arestējama kompensāciju nodrošināšanai. Izvērsts pamatojums, uzsverot arī samērīguma principa nozīmi, skatāms procesā nr.11819004708 – „Tiesa uzskata, ka nav pamata mantas konfiskāciju attiecināt uz nekustamo īpašumu ar kadastra Nr. XXX, kas atrodas [...] un transportlīdzekli Ford Scorpio ar v.n.z. XXX, kuriem uzlikts arests. Kā izriet no lietas materiāliem nekustamais

īpašums ir mantots, ir apgrūtināts ar hipotēku un tajā dzīvo apsūdzētā ģimene. Lemjot par nekustamā īpašuma konfiskāciju, tiesas ieskatā nebūtu ievērots samērīguma princips. Savukārt apsūdzētajam piederošais transportlīdzeklis Ford Scorpio ar v.n.z. DM XXX, kā izriet no apsūdzētā vārdiem, neatrodas viņa valdījumā un iespējams dabā neeksistē, līdz ar ko piemērojot mantas konfiskāciju nebūtu sasniegts soda mērķis un papildsoda izpildes izdevumi būtu nesamērīgi ar ieguvumu no konfiscētās mantas.”

[5.1.37] Iepriekš norādītais tiesas spriedums ir arī spilgts piemērs situācijai, kad tiesas pievērsušās konfiskācijas ietekmes izvērtēšanai uz trešajām personām – bērniem, dzīvesdraugiem u.tml. Šis motīvs kā viens no tiem, kad tiesas piespriedušas daļēju mantas konfiskāciju vai atteikušās no mantas konfiskācijas piemērošanas vispār, ir norādīts arī vairākās praktisko darbinieku anketās.

[5.2] **Statistikas pārskats par noziedzīgi iegūtas mantas konfiskācijas piemērošanu un tā analīze Latvijā**

[5.2.1] Saskaņā ar Tiesu administrācijas sniegto informāciju, Tiesu informācijas sistēma nav iespējams atlasīt datus un sniegt informāciju par to, cik gadījumos manta atzīta par noziedzīgu iegūtu un konfiscēta ar tiesās pieņemtiem gala nolēmumiem (spriedumiem, lēmumiem par procesa izbeigšanu). Tāpat nav iespējams atlasīt datus par to cik gadījumos tikusi piemērota KPL 355.panta otrā daļa, 358.panta otrā daļa un 358.panta trešā daļa. Tādējādi jebkādu statistikas datu analīze izpaliek.

[5.2.2] Arī praktisko darbinieku aptauja ļauj secināt, ka mantas atzīšana par noziedzīgi iegūtu un konfiskācija, izmantojot KPL normas, ir reta parādība Latvijas praksē.

[5.2.3] Tā, piemēram, saskaņā ar aptaujā iegūtiem datiem kopumā ar KPL 355.panta pirmās daļas piemērošanu savā praksē sastapušies:

- 50% no anketas iesniegušajiem advokātiem;
- aptuveni 38% no anketas iesniegušajiem prokuroriem;
- aptuveni 17 % no anketas iesniegušajiem tiesnešiem;
- aptuveni 6% no anketas iesniegušajiem izmeklētājiem.

[5.2.4] Kopumā ar 355.panta otrās daļas piemērošanu savā praksē sastapušies:

- neviens no anketas iesniegušajiem advokātiem;
- neviens no anketas iesniegušajiem tiesnešiem;
- 2 no 50 aptaujas anketas iesniegušajiem prokuroriem;
- 2 no 16 anketas iesniegušajiem izmeklētājiem.

[5.2.5] Uz jautājumu, kāpēc KPL 355.panta otrās daļas prezumpcija šobrīd tik maz tiek izmantota, lielākā daļa respondentu atbildi nesniedza. No tiem, kas uz šo jautājumu atbildēja, lielākā daļa izskaidrojumu redz apstākļi, ka ir neskaidrs normas piemērošanas

mehānisms, tāpat kā izskaidrojums tiek minēts tas, ka praktiski visos KPL 355.panta otrajā daļā paredzētos gadījumos KL attiecīgā panta sankcijā paredzēta mantas konfiskācija.

[5.2.6] KPL 355.panta otrajā daļā ietverto prezumpciju faktiska neizmantošana ir spēcīgs arguments tam, ka prezumpciju ieviešana neatrisina visas problēmas, kā nereti to ierasts dzirdēt. Lai problēmas risinātos, nepieciešamas kompleksas izmaiņas likumos, kā arī izmaiņas ierastajā tiesību piemērošanas praksē. Bez tā, atsaukšanās uz prezumpciju neesamību kā galveno šķērslī sekmīgai cīņai ar noziedzību (kas nereti dzirdama piemēram, koruptīvo mantisko nodarījumu rezultātā), mūsaprāt, ir „tukša” aizbildināšanās.

[5.2.7] Atzīmējams, ka iepazīstoties ar tiesas spriedumiem, kuros piemērota mantas konfiskācija, kā arī citu spriedumu savas profesionālās darbības laikā, absolūtā vairumā gadījumu tiesas vispār neatzīst mantu par noziedzīgi iegūtu, pamatojoties uz KPL 355.panta pamata, lai arī šajos gadījumos ar noziedzīgu nodarījumu ir gūts labums. Tas faktiski nozīmē, ka praksē jautājums par mantas atzīšanu par noziedzīgi iegūtu atbilstoši KPL nostājām nav „iedzīvojis”. Mūsaprāt, lielā mērā tas saistāms ar to, ka vairāki jautājumi un to tiesiskā reglamentācija „pārklājas” (piemēram, faktiski noziedzīgi iegūtā manta tiek konfiscēta mantas konfiskācijas kriminālsoda piemērošanas gaitā vai arī tā tiek konfiscēta vai atdota īpašniekam kā lietiskais pierādījums).

[5.2.8] Domājams, ka šī situācija būtu jāmaina un noziedzīgi iegūtas mantas jautājumam jāklūst par centrālo jautājumu noziedzīga nodarījuma mantisko seku segmentā. To lieliski varētu veicināt atteikšanās no mantas konfiskācijas kā soda, aizvietojot to ar noziedzīgi iegūtas mantas (tās ekvivalentu u.tml.) konfiskāciju.

[5.2.9] Par nedzīvām faktiski atzīstamas arī KPL 358.panta otrās daļas un 358.panta trešās daļas normas. Arī attiecībā uz tām praktisko darbinieku aptaujas uzskatāmi pierāda, ka tās faktiski netiek izmantotas.

[5.2.10] Tas liek secināt, ka praksē netiek izmantotas tās iespējas noziedzīga nodarījuma mantisko seku novēršanai un taisnīguma atjaunošanai, ko likums jau paredz, aizvien aizbildinoties ar kādu citu normu nepieciešamību.

[5.2.11] Kas attiecas uz sevišķā procesa piemērošanu, t.i. procesa par noziedzīgi iegūtu mantu - saskaņā ar TIS esošajiem datiem:

- 2008.gadā tiesās ienākušas 49 lietas, izskatītas 47. Absolūts vairākums lietu skatītas Rīgas tiesās, tikai trīs citur, viena Rīgas rajona tiesā, viena Jūrmalas pilsētas tiesā un viena Jēkabpils rajona tiesā. Apelācijas instancē ienākušas 9 lietas, izskatītas 7. No 47 pirmās instances tiesās pabeigtajām lietām, 42 pieņemts lēmums atzīt vai neatzīt mantu

par noziedzīgi iegūtu, 2 izbeigtas, 2 nodotas pēc piekritības, 1 nodota pirmstiesas procesa veikšanai.

[5.2.12] 2009.gadā – kopā tika pabeigtas 49 lietas, no tām 38 lietās pieņemti lēmumi par mantas atzīšanu par noziedzīgi iegūtu vai atteikšanos atzīt mantu par noziedzīgi iegūtu, 8 lietas izbeigtas un 3 nosūtītas pēc piekritības. Apelācijas kārtībā izskatīti 13 nolēmumi jautājumos par mantas atzīšanu par noziedzīgu pirmstiesas procesa laikā. No 38 lietām, kuras noslēgušās ar nolēmumu, kārtējo reizi absolūtais vairums lietu skatītas Rīgā, tikai divas – Jēkabpilī.

[5.2.13] 2010.gada 11 mēnešos un dažās pirmajās decembra dienās tiesās skatīšanai ienākuši 45 procesi par noziedzīgi iegūtu mantu (2 bija atlikumā no 2009.gada). No tiem šobrīd izskatīti 42. No 42 izskatītajiem, 29 pieņemts lēmums par mantas atzīšanu par noziedzīgi iegūtu, 8 izbeigtas, 5 nosūtītas pēc piekritības.

[5.2.14] Kā norāda Tiesu administrācija, TIS netiek veikta uzskaitē, cik lietās spēkā stājušies lēmumi atzīt mantu par noziedzīgi iegūtu. Tas kārtējo reizi norāda uz kvalitatīvas statistiskās informācijas nepietiekamību, kas apgrūtina prakses tendenču apzināšanu.

[5.2.15] Nolūkā noskaidrot vispārējās tendences procesa par noziedzīgi iegūtu mantu piemērošanā un, ņemot vērā, ka pētījuma ierobežotā apjoma un izpildes laika dēļ nav iespējams apskatīt visas lietas, kurās skatīts jautājums par mantas atzīšanu par noziedzīgi iegūtu, nejaušas izlases kārtībā iepazīnāties ar aptuveni trešo daļu no nolēmumiem, kas pieņemti KPL 59.nodaļas kārtībā un kuros vai nu manta ir atzīta par noziedzīgi iegūtu, vai pieņemts cits lēmums, izņemot lēmums par lietas izbeigšanu.

[5.2.16] Izpētes rezultātā atklājās, ka:

- no 2008.gadā pieņemtajiem 15 (kopumā pieņemti 42) nolēmumiem 13 ir par mantas atzīšanu par noziedzīgi iegūtu, viens par atteikšanos atzīt mantu par noziedzīgi iegūtu un viens ir par nosūtīšanu trūkumu novēršanai.
- no 2009.gadā pieņemtajiem 20 nolēmumiem (kopā 38) 18 pieņemts lēmums mantu atzīt par noziedzīgu, divos – atstāt jautājumu bez izskatīšanas.

[5.2.17] Atzīmējams, ka nereti ir gadījumi, kad process par noziedzīgi iegūtu mantu no kādas procesa tiek izdalīts vairākas reizes. Vienas krimināllietas ieverots 2009.gadā jautājums par kādas mantas atzīšanu par noziedzīgi iegūtu pirmstiesas procesa laikā lemts 6 reizes. Kriminālprocesā nr.15830108608 4 reizes jautājumu par kādas mantas atzīšanu par noziedzīgi iegūtu ir lēmusi Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesa, divas reizes – Vidzemes priekšpilsētas tiesas. Process uzsākts par izvairīšanos no nodokļu nomaksas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju. Noziedzīga nodarījuma izdarīšanas gaitā

izveidota virkne uzņēmumu, kuru kontos pārskaitīta nauda, kuri veikuši savstarpējus norēķinus un no kuru kontiem izņemta skaidra nauda. Uzņēmumu amatpersonas par darījumiem neko paskaidrot nevar, parasti uzņēmumu dibinājušas, kontus atvērušas u.tml. pēc trešo personu lūguma par samaksu. Kādā citā – nr.15830109508 jautājums lemts četras reizes 2009.gadā un vienu reizi 2010.gadā, vēl citā – nr.15830103508 jautājums lemts trīs reizes.

[5.2.18] Kopumā padziļināti izpētīt nolēmumus 41 lietā, (apskatu skat. **Pielikumā nr.II**) kurā pieņemti lēmumi attiecībā par mantas atzīšanu par noziedzīgi iegūtu un tās konfiscēšanu, secināts, ka pamatā tiesas rīkojušās atbilstoši KPL normām.

[5.2.19] Būtiskākie pamanītie trūkumi, kas atklājušies lietu izpētes gaitā, kā arī norādīti praktisko darbinieku aptaujās ir, piemēram, šādi:

- spriedumā manta atzīta par noziedzīgi iegūtu, taču tajā nav nevienas atsauces uz KPL normām (lieta nr.15830112005);
- pieņemti tādi nolēmumi, kādus KPL 59.nodaļa neparedz, piemēram, par lietas apturēšanu, atteikšanos atzīt mantu par noziedzīgi iegūtu vai nodošanu trūkumu novēršanai;
- ģipāšu interesi izraisa kāds 2008.gada nolēmums Jūrmalas pilsētas tiesā (lieta nr.1140106106). Šajā tiesā pieņemts lēmums par mantas atzīšanu par noziedzīgi iegūtu, kas interesants divu apstākļu dēļ. Tas pieņemts jau pēc tam, kad lietā pasludināts un stājies spēkā notiesājošs spriedums. Tā, šajā lietā 2007.gada 16.martā nospriests O.B. atzīt par vainīgu KL 175.panta otrajā daļā paredzētā nodarījuma izdarīšanā, sodot viņu ar brīvības atņemšanu un visas mantas konfiskāciju. Šajā spriedumā nekas nav nolemts attiecībā uz automašīnu, kura pirmstiesas procesa laikā izņemta, kurai uzlikts arests un kura nodota VA „Materiālās rezerves”, tai pat laikā kura reģistrēta uz kādas citas personas vārda. Lai izlemtu rīcību ar šo automašīnu, 2008.gada 17.jūnijā tiesa pieņem lēmumu par procesa uzsākšanu par noziedzīgi iegūtu mantu un 2008.gada 17.jūnijā atzīst automašīnu par noziedzīgi iegūtu un nolemj konfiscēt. Lēmumā par automašīnas atzīšanu par noziedzīgi iegūtu dotas atsauces uz KPL 356., 358.pantu, kā arī uz 630. un 631.pantu, kuros reglamentēta mantas atzīšana par noziedzīgi iegūtu pirmstiesas procesa laikā. Pat neiedziļinoties izskatītās lietas procesuālajās niansēs pārāk dziļi ir skaidrs, ka tiesas rīcība uzsākot atsevišķu procesu par noziedzīgi iegūtu mantu un tajā atsaucoties uz KPL 59.nodaļas normām ir nepamatota, jo šis ģipāšais process attiecināms tikai uz mantas atzīšanu par noziedzīgi iegūtu pirmstiesas procesa laikā.

[5.2.20] Absolūtā vairumā gadījumu procesi par noziedzīgu iegūtu mantu uzsākti, izdalot tos no kriminālprocesiem par izvairīšanos no nodokļu nomaksas, noziedzīgi

iegūtu līdzekļu legalizāciju u.tml. Visbiežāk tas izdarīts izmeklēšanas posmā un visbiežāk šādi rīkojušies VID Finanšu policijas pārvaldes izmeklētāji.

[5.2.21] Visizplatītākā situācija ir procesa virzītāja lūgums atzīt par noziedzīgi iegūtiem banku kontos esošus naudas līdzekļus, kuri tur nonākuši prezumēti fiktīvu darījumu rezultātā. Par firmas darbību un naudas līdzekļu izcelsmi uzņēmumu juridiskās atbildīgās personas parasti neko paskaidrot nevar. Šādos gadījumos absolūtā vairumā tiesas lēmušas par naudas līdzekļu atzīšanu par noziedzīgi iegūtiem un konfiskāciju.

[5.2.22] Kā īpaši būtisks tiesu praksē šķītis jautājums par to, vai ir/nav zināms noziedzīgi iegūtās mantas īpašnieks. To uzskatāmi demonstrē, piemēram, lieta nr.13210026709, kurā tieši šis apstāklis bija izšķirošs lietas izlemšanā. Proti, process par noziedzīgi iegūtu mantu tika uzsākts nolūkā par noziedzīgi iegūtu atzīt un konfiscēt automašīnu, kura nozagta Nīderlandē. Pirmās instances tiesa, izskatot šo jautājumu, atzina, ka, tā kā mantas īpašnieks ir zināms, tad izmeklētāja lēmums par procesu par noziedzīgi iegūtu mantu atstājams bez izskatīšanas. Šis nolēmums atstāts spēkā apelācijas instances tiesā. Šajā lietā var piekrist tiesas atziņai, ka noziedzīgi iegūta manta, kurai zināms īpašnieks, nebūtu konfiscējama, bet gan atdodama šai personai. Tomēr nevar pievienoties atzinumam, ka tas darāms tikai saskaņā ar KPL 356.panta otrās daļas otro punktu t.i. ar procesa virzītāja lēmumu. Šis nolēmums uzskatāmi demonstrē tās neskaidrības, kas rodas KPL 356.panta otrās daļas 1.punktu un 2.punktu pārklāšanās situācijā. Uzskatām, ka mantu atzīt par iegūtu noziedzīgi un nolemt atdot īpašniekam varēja arī tiesa.

[5.2.23] Diemžēl, atzīstams, ka tiesu praksē nav nostiprinājusies vienota pieeja vairākiem jautājumiem rīcībai ar noziedzīgi iegūtu mantu. Tā, piemēram, atšķirīgi tiek risināts jautājums par to, vai naudas līdzekļi, kas atrodas kādas SIA kontos un par kuriem tiek uzskatīts, ka tie ir noziedzīgi, situācijā, ja SIA pasludināta par maksātnespējīgu un tai iecelts administrators, ir konfiscējami valsts labā vai atstājami īpašniekam, t.i. SIA, kur administrators tos sākotnēji izlietos citu kreditoru prasījumu segšanai, kā arī administrēšanas izmaksu segšanai. Šeit kā tipisku piemēru var minēt kriminālprocesu nr.15830201108, no kura izdalītos divos procesos par divu SIA kontos esošo naudas līdzekļu atzīšanu par noziedzīgi iegūtiem apelācijas instancē tika pieņemti atšķirīgi nolēmumi. Un, lai arī apelācijas tiesa vienā nolēmumā saka, ka nav pamata atsaukties uz otru, jo tas pieņemts pie citiem apstākļiem, faktiski mēs varam redzēt, ka pirmās instances tiesas nolēmumi abās lietās ir faktiski identiski.

[5.2.24] Šis process vienlaikus demonstrē arī otru, īpaši būtisku problēmu, ka procesos par noziedzīgi iegūtu mantu nav praksē akceptēti vienoti pierādīšanas standarti.

Pieminētajās lietās ar gandrīz identisku tiesas nolēmuma saturu (mainās tikai formu nosaukumi un naudas summu apmēri, kurus nolemts konfiscēt) viens nolēmums apelācijas instances tiesā atcelts kā nepietiekami pamatots (nepietiekams pierādījumu apjoms), savukārt otrs – atstāts spēkā.

[5.2.25] Kā nepilnība, kas atklājās praktisko darbinieku aptaujās, norādāms arī tas apstāklis, ka KPL nav pietiekami reglamentēta jautājuma par noziedzīgi iegūtu mantu izlemšana tiesā. Tā, praktiskiem darbiniekiem nav skaidrības attiecībā uz situāciju, kādā veidā tiek pārbaudīti pierādījumi lietā – vai, piemēram, notiek tikai iepazīšanās ar procesa virzītāja iesniegtiem dokumentiem vai arī liecinieki tiek uzklauti tiesas zālē u.tml. Acīmredzot, lai procedūru padarītu piemērotājiem skaidrāku, KPL jāiekļauj detalizētāks jautājuma izskatīšanas procedūras izklāsts.

[5.2.26] Neskatoties uz norādītajām un atklātajām nepilnībām lielākā daļa aptaujāto praktisko darbinieku atzīst, ka iespēja atzīt mantu par noziedzīgu pirmstiesas procesa laikā ir jā saglabā. Minēsim dažus no argumentiem: „[...] *tādā veidā tiek noteikts mantas likumīgais valdītājs, samazinās izdevumi mantas glabāšanai, tam ir gan vispārējā, gan speciālā prevencija, bet jāpilnveido procesuālās normas, lai mazinātu iespējamās kļūdas, kuru rezultātā valsts izdevumi to novēršanā būtu ievērojami lielāki, nekā iespējamais ieguvums.*”, bieži vien lietas tiek izmeklētas un iztiesātas ilgstoši un, ja likums dod iespēju izskatīt un izlemt mantisku jautājumu vēl pirmstiesas procesa laikā, tad principā tas būtu atbalstāmi.”

[5.2.27] Viedokli par procesa par noziedzīgi iegūtu mantu saglabāšanu atbalstām arī mēs, vienlaicīgi norādot uz šī procesa pilnveides nepieciešamību.

[6] Krimināltiesisko mantas konfiskāciju nodrošināšana un izpilde.

[6.1] Krimināltiesisko mantas konfiskāciju nodrošināšana

[6.1.1] Saskaņā ar šobrīd spēkā esošajām tiesību normām (skat. **Pielikumu nr.4**), konfiskācijas vienīgais nodrošināšanas līdzeklis ir KPL iekļautā aresta uzlikšana mantai. Lai arī šis nav jautājums, kurš tieši iekļaujas mūsu pētījumā, tomēr nedaudz pie tā pakavēsimies.

[6.1.2] Nepārrakstot visas KPL normas attiecībā uz aresta uzlikšanu manai, kas redzamas jau minētā pielikumā, atzīstams, ka krimināltiesisko konfiskāciju tiesiskā reglamentācija

ir viens no „sāpīgākajiem” jautājumiem kriminālprocesā tiesiskās reglamentācijas nepilnīguma dēļ.

[6.1.3] Konspektīvi norādot uz galvenajiem trūkumiem spēkā esošajā tiesiskajā reglamentācijā, var atzīmēt šādus aspektus.

[6.1.4] Precīzi nav skaidrs un nodefinēts arestam pakļautās mantas apjoms. Krimināltiesiskās konfiskācijas nodrošināšanai tas būtu saistāms tikai ar to mantu, kuru potenciāli nākotnē varētu konfiscēt.

[6.1.5] Ir paredzēts tikai viens nodrošināšanas līdzeklis, proti, aresta uzlikšana mantai, kas ir nepietiekams daudzveidīgajām prasībām, ko nosaka potenciāli „arestēto” mantu dažādība. Šī trūkuma novēršanai būtu paredzami vairāki krimināltiesiskās konfiskācijas un citu mantisko jautājumu nodrošināšanas veidi.

[6.1.6] Nav reglamentēts „aresta uzlikšanas mantai” saturs, kas faktiski nozīmē, ka šis nodrošinājuma līdzeklis nav skaidrs – t.i. nav skaidrs kādus ierobežojumus tas paredz. Tas nav atbilstoši mūsdienu prasībām un nav uzskatāms par efektīvu līdzekli attiecībā uz vairākiem arestējamiem objektiem, piemēram, SIA daļām vai akcijām u.tml. Šī trūkuma novēršanai nepieciešams izstrādāt precīzu nodrošinājuma līdzekļa satura reglamentāciju.

[6.1.7] Nav noteikta pietiekami efektīva un mantas vērtības nesamazināšanos nodrošinoša arestētās mantas pārvaldība. Šobrīd KPL paredzēta tikai arestētās mantas glabāšana, kas ir nepietiekami pie vairākiem arestētiem objektiem, tai skaitā, piemēram, pie jau minētajām SIA daļām vai akcijām u.tml..

[6.2] **Krimināltiesisko mantas konfiskāciju izpilde**

[7.2.1] Krimināltiesisko mantas konfiskāciju izpilde arī atzīstama par vienu no jautājumiem, kas mantas konfiskācijas tiesiskās reglamentācijas sakarā ir izteikti nepilnīgi. Vispārīgu pārskatu par mantas konfiskāciju reglamentējošajām tiesību normām var redzēt **Pielikumā nr.4**

[7.2.2] Atzīstams, ka pirmās nepilnības attiecībā uz krimināltiesisko konfiskāciju izpildi rodas tajā apstākļi, ka likumos precīzi nav atrunāta noziedzīgi iegūtās mantas konfiskācija un lietisko pierādījumu konfiskācija, savukārt mantas konfiskācijas kā soda reglamentācija ir izteikti nepilnīga.

[7.2.3] Mantas konfiskācijas soda izpildi reglamentēta LSIK, saskaņā ar kuru šī soda izpilde piekritīga zvērinātiem tiesu izpildītājiem.

[7.2.4] Tiesu izpildītāja darbība reglamentēta Tiesu izpildītāju likumā, kura 73.pantā ietverta arī norāde par tiesu izpildītāju darbībām mantas konfiskācijas izpildē.

[7.2.5] Saskaņā ar LSIK divdesmit sestā nodaļā ietvertas šādas mantas konfiskācijas izpildi regulējošas normas

142.pants. Sprieduma par mantas konfiskāciju nodošana izpildei

Tiesa, kas piespriedusi notiesātajam mantas konfiskāciju, pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā nosūta izpildrakstu un mantas aprakstes akta kopiju tiesu izpildītājam pēc mantas atrašanās vietas un vienlaikus informē par to finanšu institūcijas.

(12.02.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 17.03.2004.)

143.pants. Tiesu izpildītāja darbības, izdarot mantas konfiskāciju

Saņēmis izpildrakstu un mantas aprakstes akta kopiju, tiesu izpildītājs nekavējoties pārbauda mantas aprakstes aktā norādītās mantas un tiesas spriedumā norādītās konfiscējamās mantas esamību, kā arī sastāda mantas aprakstes aktu par to mantu, kura pārbaudes laikā atrasta pie notiesātā vai citām personām un ir pakļaujama konfiskācijai, bet nav vēl aprakstīta, un nosaka šīs mantas glabāšanas kārtību.

Ja nepieciešams, tiesu izpildītājs iesniedz sava rajona (pilsētas) tiesai priekšlikumu civilprocesuālā kārtībā noteikt notiesātajam piederošo aprakstītās mantas daļu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 17.03.2004.)

144.pants. Konfiscējamā manta

Konfiscējama ir tā manta, kas norādīta tiesas spriedumā un iekļauta mantas aprakstes aktā kā notiesātajam piederošā manta.

Personas, kuras apstrīd mantas aprakstes aktā norādītās mantas piederību notiesātajam, var iesniegt prasību tiesā likumā noteiktajā kārtībā.

Nav konfiscējami notiesātajam un viņa apgādībā esošajām personām piederošie pirmās nepieciešamības priekšmeti un uzturlīdzekļi.

145.pants. Konfiscētās mantas nodošana realizēšanai

Izdarot mantas konfiskāciju, tiesu izpildītājs nodod realizēšanai notiesātā mantu, kas palikusi pēc sprieduma izpildes izdevumu un to visu prasījumu apmierināšanas, kuri radušies, pirms notiesātā mantai arestu uzlikušas pirmstiesas izmeklēšanas iestādes vai tiesa.

Konfiscēto mantu nodod realizēšanai finanšu iestādēm likumā noteiktajā kārtībā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 17.03.2004.)

[7.2.6] Pirms uzsākt šo normu tuvāku apskatu, atzīmējams, ka Latvijas likumos tieši nav reglamentēta noziedzīgi iegūtas mantas konfiskācijas izpilde. Taču lielākajā daļā gadījumu šī izpilde notiek tāpat kā mantas konfiskācijas soda izpilde, respektīvi, saskaņā ar citētajām tiesību normām.

[7.2.7] To uzskatāmi arī apliecina Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padomes sniegtā informācija²², ka „*Diemžēl atsevišķi netiek uzskaitīti nolēmumi, kuros piemērota*

²² LZNP vēstule *Par mantas konfiskācijas izpildi*, adresēta profesorei K.Stradai-Rozenbergai – npublicēts materiāls

noziedzīgi iegūtas mantas konfiskācija. Tiesu izpildītāji visos gadījumos saņem izpildu dokumentu ar norādi „konfiscēt”. Ievērojot to, ka tieši izpildu dokuments ir tiesu izpildītāja informācijas avots par veicamajiem pienākumiem, tiesu izpildītājiem nav pienākuma iepazīties ar pilnu sprieduma tekstu, lai secinātu, uz kāda pamata piemērots konkrētais sods, jo šāda informācija amata pienākumu izpildē nav vajadzīga. Pamatojoties uz minēto, Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padome nevar Jums sniegt informāciju atsevišķi par izpildu lietu skaitu par mantas konfiskāciju kā kriminālsodu un noziedzīgi iegūtas mantas konfiskāciju.”

[7.2.8] Augstāk norādītās LSIK normas uzskatāmas par terminoloģiski un saturiski nepilnīgam un novecojušām. Uz to vairākkārtīgi jau 2008.gadā Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padome norādījusi LR Tieslietu ministrijai²³, lūdzot veikt pasākumos mantas konfiskācijas tiesiskās reglamentācijas pilnveidei. Neskatoties uz iesniegto vēstuli izvrsto un pamatoto saturu, diemžēl, situācija līdz šim brīdim nav mainījusies un tiesību normu nepilnības līdz šim nav novērstas.

[7.2.9] Tādējādi joprojām var pievienoties šajās vēstulēs norādītajām tiesību normu problēmām, kā galvenās, mūsaprāt izceļot šādas

- terminoloģiskā nesaskaņotība. Kaut arī KPL paredz (un starp citu arī Kriminālprocesa kodekss paredzēja) protokolu par aresta uzlikšanu mantai, LSIK joprojām ietvertas norādes par mantas aprakstes aktu;
- nav skaidrs konfiscējamās mantas apjoms. Tā, LSIK 142.pantā noteikts, ka tiesa nosūta tiesu izpildītājam izpildu rakstu un mantas aprakstes akta kopiju. Praksē mantas aprakstes akti (protokoli par aresta uzlikšanu mantai) nepastāv. Šādā situācijā nav skaidrs vai aprakstes akta neesamības gadījumā mantas konfiskācija nav jāizpilda, vai tā tomēr ir veicama. Turpmākie LSIK panti, kas regulē tiesu izpildītāja darbības, atkal atsaucas uz mantas aprakstes aktu, nosakot pienākumu veikt aprakstītās mantas pārbaudi, papildus sastādot aktu par pārbaudes laikā konstatēto notiesātajam piederošo, bet aprakstes aktā neiekļauto mantu. Savukārt LSIK 144.pants nosaka, ka „konfiscējamā manta ir tā manta, kas norādīta tiesas spriedumā un iekļauta mantas aprakstes aktā kā notiesātajam piederoša manta”
- nav precīzi skaidrs, kādas pārbaudes zvērinātu tiesu izpildītājam jāveic, lai apzinātu notiesātajam piederošo mantu. Lai veiktu mantiskā stāvokļa pārbaudes, tas ir ne vien laikietilpīgs, bet arī dārgs process. Bez tam šādas pārbaudes attaisnojas ļoti retos gadījumos, jo vairumam notiesāto nav konfiskācijai pakļaujamas mantas.

²³ skat. 06.03.2008 vēstuli nr.49/3 un 11.11.2008 vēstuli nr.391/3 – npublicēts materiāls

- joprojām KL nav pievienots pielikums, kurš nosaka kāda manta nav konfiscējama, savukārt KPL 1.pielikuma izmantošana šajā situācijā nav skaidra.

[7.2.10] Situāciju nevajadzīgi sarežģī arī ar likumiem nesaskaņotās MK noteikumu normas. Tā, piemēram, 2006.gada 25.aprīļa Ministru kabineta noteikumos Nr.315 „Kārtība, kādā veicama valstij piekritīgās mantas uzskaitē, novērtēšana, realizācija, nodošana bez maksas, iznīcināšana un realizācijas ieņēmumu ieskaitīšana valsts budžetā” paredzēts, ka *pēc tam kad stājies spēkā iestādes lēmums vai tiesas spriedums par attiecīgās mantas konfiscēšanu [...], atbildīgā iestāde piecu darbdienu laikā:*

4.1. *par to rakstiski (arī elektroniski, nosūtot informāciju uz Valsts ieņēmumu dienesta oficiālo e-pasta adresi) paziņo Valsts ieņēmumu dienestam pēc mantas atrašanās vietas;*

4.2. *valstij piekritīgo mantu kopā ar dokumentu, kas apliecina mantas izņemšanu, un apliecinātu attiecīgā lēmuma vai sprieduma kopiju nodod Valsts ieņēmumu dienestam pēc mantas atrašanās vietas. Savukārt pēc iestādes lēmuma vai tiesas sprieduma saņemšanas par izņemtās mantas vai lietisko pierādījumu, vai izņemto dokumentu konfiskāciju Nodrošinājuma valsts aģentūra nekavējoties, bet ne vēlāk kā piecu darbdienu laikā: rakstiski (arī elektroniski, nosūtot informāciju uz Valsts ieņēmumu dienesta oficiālo e-pasta adresi) par to paziņo Valsts ieņēmumu dienestam pēc mantas vai dokumentu atrašanās vietas; mantu kopā ar izņemtās mantas vai lietisko pierādījumu aprakstes un novērtējuma aktu, ja līdz iestādes lēmuma vai tiesas sprieduma saņemšanai par izņemtās mantas vai lietisko pierādījumu konfiskāciju aģentūra ir veikusi izņemtās mantas vai lietisko pierādījumu novērtēšanu, vai dokumentus kopā ar izņemtās mantas un izņemto dokumentu pieņemšanas un nodošanas aktu un apliecinātu iestādes lēmuma vai tiesas sprieduma kopiju nodod Valsts ieņēmumu dienestam pēc mantas vai dokumentu atrašanās vietas. Ja manta ir realizēta, aģentūra no depozītu konta pārskaita Valsts ieņēmumu dienesta norādītajā valsts budžeta kontā ieņēmumus no tās realizācijas, kā arī iesniedz šajā apakšpunktā minētos dokumentus Valsts ieņēmumu dienestam pēc aģentūras atrašanās vietas.*

[7.2.11] Atgriežoties pie konfiscējamās mantas apjoma jautājuma, var pievienoties tiesu izpildītāju ierosinājumiem par to, ka nepieciešams to noteikt strikti. Bez tam atzīmējams, ka tas ir svarīgi ne tikai veiksmīga konfiskācijas soda izpildes procesa nodrošināšanai. Tik pat un pat vēl vairāk tas ir svarīgi, lai konfiskācijas saturs būtu pietiekami skaidrs un saprotams personām, kurām tā piemērojama. Uz šo brīdi nekur tieši nav pateikts, uz kuru brīdī skatāms konfiscējamās mantas apjoms – uz nodarījuma izdarīšanas, procesa uzsākšanas, procesa gala lēmuma pieņemšanas vai nolēmuma izpildes brīdī? Taču šis brīdis būtu stingri nosakāms. Šobrīd faktiski tiesu izpildītājs

konfiscējamās mantas apjomu nosaka, uzsākot nolēmuma izpildi. Uzskatām, ka šāds risinājums nav nedz taisnīgs, nedz likuma ievērošanu mudinošs. Rodas retorisks jautājums – kāds gan cilvēkam pamudinājums jau procesa laikā, kad zināmas viņam izvirzītās apsūdzības un draudošais sods gūt legālus ienākumus, censties vairojot savu īpašumu, ja viņš zina, ka tas tiks pakļauts konfiskācijai?

[7.2.12] Līdz ar to, ja tiek saglabāts mantas konfiskācijas sods noteikti ir jāparedz brīdis, uz kuru tiek noteikts konfiscējamās mantas apjoms. Tas fiksējams atbilstošā dokumentā un tikai šajā dokumentā esošā manta varētu tikt pakļauta konfiskācijai. Vienīgais izņēmums, kad šīs mantas apjoms varētu pieaugt būtu vai nu pamatots atzinums, ka persona apzināti nobēdzinājusi mantu, kura bija iekļaujama konfiscējamās mantas sarakstā un tas atklājies vēlāk vai arī mantas pieaugums uz konfiscējamās mantas augļu rēķina. Tomēr šis pieauguma fiksēšana būtu īpaši likumā atrunājama un procesuālā dokumentā fiksējama.

[7.2.13] Raksturojot mantas konfiskācijas statistiku, varam norādīt uz šādām Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padomes (LZTIP) sniegtajām ziņām, kas iekļautas jau iepriekšminētajā vēstulē:

[6.2.13.1] **2007.gadā** visā Latvijas teritorijā zvērinātiem tiesu izpildītājiem izpildei iesniegtas 1771 izpildu lietas par mantas konfiskāciju papildus atlikumā esošajām 2317 izpildu lietām par mantas konfiskāciju. 2007.gadā pabeigtas 1317 izpildu lietas ar mantas konfiskāciju, no tām 1225 ar izpildi, 46 lietas nosūtītas pēc piekritības (tas nozīmē, ka izpildu lietas vešanas laikā noskaidrots, ka izpildu dokuments piekritīgs cita iecirkņa tiesu izpildītājam un bijis nepieciešams lietas izpildi nodot pēc piekritības saskaņā ar Tiesu izpildītāju likuma 159.panta 2.punktu) un atlikušās bez izpildes vai ar daļēju izpildi.

[6.2.13.2] **2008.gadā** izpildei iesniegtas 1704 izpildu lietas par mantas konfiskāciju, pabeigtas 1448 izpildu lietas, no tām 1238 ar izpildi, 100 bez izpildes un 110 lietas nosūtītas pēc piekritības. Apturēta viena izpildu lieta.

[6.2.13.3] **2009.gadā** izpildei iesniegtas 1462 izpildu lietas par mantas konfiskāciju, pabeigtas 1814 izpildu lietas, no tām 1681 ar izpildi, 93 bez izpildes un 40 nosūtītas pēc piekritības. Apturētas divas izpildu lietas.

[6.2.13.4] **2010.gada pirmajos sešos mēnešos** izpildei iesniegti 693 izpildu dokumenti par mantas konfiskāciju, pabeigtas 846 izpildu lietas, no tām 781 ar izpildi, 41 bez izpildes un 24 izpildu raksti pārsūtīti pēc piekritības. Apturēta viena izpildu lieta.

[6.2.13.5] Norādītos datu pilnīgai izpratnei gan svarīgi šādi apstākļi:

- Mantas konfiskācijas izpildei nav raksturīga izpildu lietu daļēja izpilde, kā tas ir piedziņas gadījumos, kad piedzinējam ir tiesības uz noteiktu naudas summu, kuru izdodas vai neizdodas pilnībā atgūt.
- Mantas konfiskācijai pārsvarā ir divas stadijas – izpildīta vai neizpildīta.
- Ja uzdots konfiscēt protokolā par aresta uzlikšanu mantai norādīto mantu vai citu konkrētu mantu vai konkrētus naudas līdzekļus, kas ir arestēti un glabājas mantas konfiskācijas nodrošināšanai, pirms konfiskācijas veikšanas lieta uzskatāma par neizpildītu. Savukārt, kad konfiscējamā nauda pārskaitīta valsts kasē vai konfiscējamā manta nodota Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvim, konfiskācija uzskatāma par izpildītu.
- Savukārt, ja notiesātajam piemērota vispārējā mantas konfiskācija kā sods un lietā nav protokola par aresta uzlikšanu mantai, tiesu izpildītājs veic notiesātās personas mantas pārbaudi un atrasto konfiscē valsts labā. Arī šajā gadījumā mantas konfiskācija uzskatāma par izpildītu.
- LZTIP ieskatā, ja tiesu izpildītājs veicis notiesātās personas mantas pārbaudi un nav konstatējis mantu, kas pakļaujama konfiskācijai, arī šajā gadījumā konfiskācija ir izpildīta.
- Mantas konfiskācijas daļēja izpilde iespējama tad, ja konfiscēta tikai daļa no tiesas spriedumā vai citā procesuālā dokumentā noteiktās mantas, jo pārējā, piemēram, dabā neeksistē, ir pazudusi vai nozagta.

[6.2.13.6] Vairumā gadījumu, kad vispārējā mantas konfiskācija piemērota kā sods, tā netiek izpildīta tādā ziņā, ka valsts nesaņem reālu mantisku labumu un notiesātā persona nesajūt reālu mantisku pametumu.

[6.2.13.7] Kā šāda atzinuma pamats tiek norādīts fakts, ka daudzi notiesātie ir personas ar zemu izglītības un ienākumu līmeni, arī personas bez noteiktas dzīves vietas. Šie apstākļi visnotaļ drošicami liecina, ka nebūs, ko konfiscēt.

[6.2.13.8] LZTIP ieskatā daudz efektīvāka no soda mērķa viedokļa ir konfiskācijas piemērošana tādai mantai (naudas līdzekļiem), kam uzlikts arests kriminālprocesa laikā.

[7.2.14] Lai arī LZTIP mājas lapā ir atrodamā statistika par izpildītajiem mantas konfiskācijas nolēmumiem, ieskaitot norādes uz summām latos²⁴, tomēr, LZTIP vēstulē atzīts, ka „*Precīzu informāciju par mantas konfiskācijas rezultātā valsts kasē pārskaitītajām summām sniegt nevaram, jo statistikas pārskata trūkumu dēļ tiesu izpildītāji dažādi uzskaita mantas konfiskāciju. Citi norāda konfiscējamās naudas*

²⁴ <http://www.lzti.lv>

summas, bet citi to nedara, jo arestētās naudas summas faktiski ir uzskatāmas par vienu konfiscējamo vienību. Neatkarīgi no tā, kāda konfiscējamā summa tiks ierakstīta spriedumā, tiesu izpildītājs konfiscēs tikai tos naudas līdzekļus, kas reāli atradīsies norādītajā iestādē vai bankas kontā, bet starpību nepiedzīs, jo konfiskācijas soda būtība ir nevis sodīt noteiktā apmērā (tam paredzēts naudas sods), bet sodīt ar visu, kas pieder, vai sodīt, atņemot konkrētu mantisku labumu.”

[7.2.15] Problemātiska šobrīd ir arī tiesu izpildītāju atlīdzība par mantas konfiskācijas izpildi. Saskaņā ar LZTIP sniegto informāciju

- Tiesu izpildītāju amata atlīdzību noteic Ministru kabineta 2004.gada 27.decembra noteikumi Nr.1075 „Noteikumi par zvērinātu tiesu izpildītāju amata atlīdzības taksēm”.
- Šie noteikumi neparedz zvērināta tiesu izpildītāja tiesības saņemt atlīdzību par mantas konfiskācijas izpildi. Tam ir zināms pamatojums. Proti, vispārējais princips ir tāds, ka zvērināta tiesu izpildītāja amata atlīdzību sedz parādnieks, jo viņš nav veicis nolēmuma labprātīgu izpildi un šī ir viņa atbildība par uzņemto saistību vai uzlikto pienākumu neizpildīšanu - sadārdzinājums.
- Mantas konfiskācijas gadījumā procesuālais termins „parādnieks” attiecināms uz notiesāto personu. Taču persona pati sev nevar konfiscēt mantu. Nevar arī apgalvot, ka personas pienākums maksāt izriet no krimināli sodāmās rīcības – par šo rīcību paredzēts KL paredzētais kriminālsods.
- Tādējādi kriminālprocesuālo jautājumu kā publiski tiesisko jautājumu gadījumā soda piemērošanas izmaksas (tai skaitā taisnīga atlīdzība par veikto darbu) būtu sedzama no valsts budžeta līdzekļiem.
- Diemžēl valsts ir apņēmusies segt tikai faktiskos tiesu izpildītājam radušos izdevumus (pasta izdevumi, transporta kompensācija, bankas pārskaitījumi u.tml.). Šo izdevumu apmēru un saņemšanas kārtību regulē Ministru kabineta 2004.gada 1.jūnija noteikumi Nr.510 „Noteikumi par izpildu darbību veikšanai nepieciešamo izdevumu apmēru un maksāšanas kārtību”.
- Kārtība no daudzu zvērinātu tiesu izpildītāju puses atzīta par darbietilpīgu un laukietilpīgu. Ja naudas līdzekļus tiesu izpildītājs vēlas saņemt avansā, jāstāda avansa pieprasījums Tieslietu ministrijai un ne vēlāk kā mēneša laikā jāiesniedz avansa norēķins, norādot veiktās izpildu darbības, pievienojot izdevumus apliecinošu dokumentu kopijas. Ja tiesu izpildītājs izpildes procesā iztērē savus naudas līdzekļus, viņam pēc tam ir iespēja lūgt tos kompensēt, izrakstot rēķinu uz Tieslietu ministrijas vārda.

- Attiecībā par amata atlīdzības saņemšanu tiesu izpildītāju prakse ir dažāda. Citi mantas konfiskācijas lietas pilda bez atlīdzības. Citi tiesu izpildītāji no konfiscējamajām naudas summām ietur faktiskos izdevumus, kā arī amata atlīdzību saskaņā ar noteikto taksu. Nav dzirdēts, ka tiktu piemērota amata atlīdzība procentos no atgūtās summas.
- Tikai tajā gadījumā, ja konfiscējamā manta izmantojama arī prioritāru naudas prasījumu segšanai (Civilprocesa likuma 630.pants) un manta tiek pārdota, tiesu izpildītājs var saņemt pienācīgu amata atlīdzību par paveikto darbu. Uzreiz gan jāteic, ka minētā panta piemērošana praksē nav izplatīta konfiscējamās mantas neesamības vai bezvērtīguma dēļ.

[7.2.16] LZTIP minēto uzskatāmi apliecina arī mantas konfiskāciju izpildes procesu izpēte, kura konspektīvi redzama **Pielikumos nr.10, 11 un 12**.

[7.2.17] Sniegtā informācija par konkrētu mantas konfiskācijas nolēmumu izpildi liecina par to, ka vairumā gadījumu izdevumi, kas radušies nolēmumu izpildes gaitā nav segti.

[7.2.18] Tāpat no šīs informācijas izriet vēl vairākas būtiskas atziņas, un, proti:

[7.2.19] Apstiprinās LZTIP norādītais, ka vairumā gadījumu, kad piespriesta visas mantas konfiskācija, tas nav uzskatāms par efektīvu sodu, jo faktiski nekas netiek konfiscēts, tā kā notiesātai personai netiek konstatēta konfiskācijai pakļaujamā manta. Līdz ar to par efektīvu var tikt uzskatīta tikai tāda konfiskācija, kur ir norādīta konkrēta konfiscējamā manta un kur jau procesa laikā šai mantai bijis uzlikts arests.

[7.2.20] Mantas apzināšanas nolūkā tiesu izpildītāji veic standartdarbības, t.i. apseko dzīves vietu un iepazīstas ar publiskajos reģistros – CSDD un Zemesgrāmatā – redzamajiem ierakstiem. Netika konstatēts gadījums, kad veikti pieprasījumi kredītiestādēm vai kad veikta pārbaude, vai šai personai nepieder kādas SIA daļas vai akcijas, vai tml.

[7.2.21] Tā kā izpildu lietas noslēgumā zvērinātu tiesu izpildītājs vai nu pārskaita iegūto naudu valsts kasē vai nodot konfiscējamo mantu kā valstij piekritīgu VID, tad tika konstatēti gadījumi, kad faktiski tiesu izpildītāju iesaistīšana nolēmuma izpildes procesā bijusi absolūti nevajadzīga, jo viņi vienkārši konstatējuši faktu, ka manta no Valsts nodrošinājuma aģentūras jau nodota VID bez viņu starpniecības. Līdzīgi gadījumi konstatēti arī attiecībā uz lietisko pierādījumu konfiskāciju.

[7.2.22] Te atkārtoti norādāms, ka lietisko pierādījumu konfiskācijas izpilde arī ir neskaidri regulēts jautājums. Lielākā daļā gadījumu tiesu izpildītāju iesaistīšana šajā procesā, tāpat kā mantas konfiskācijas izpildes procesā, ja manta nodota glabāšanā

Valsts nodrošinājuma aģentūrai ir pilnīgi lieka un nevajadzīga, jo praktiski izpilde notiek „pa tiešo”, bez tiesu izpildītāju reālām darbībām.

[7.2.23] Valsts nodrošinājuma aģentūras darbības lietisko pierādījumu konfiskācijā raksturo šādi aģentūras sniegtie statistikas dati

- 2008.gadā VID nodoti lietiskie pierādījumi 55 lietās,
- 2009.gadā – 72 lietās,
- savukārt 2010.gadā 11 mēnešos – 63 lietās.

[7.2.24] Rezumējot apskatu par krimināltiesisko konfiskāciju izpildi, atzīstams, ka šobrīd tā ir neskaidra un prasa pilnveidi, galveno uzmanību pievēršot skaidrai un saprotamai iesaistīto institūciju (Tiesu izpildītāji, VID, Nodrošinājuma valsts aģentūra) funkciju nodalīšanai, novēršot nevajadzīgu un nelietderīgu darbību veikšanu, kā arī izpildu procesā veicamo darbību un šī procesa izdevumu segšanas precīzai reglamentācijai.

[7] Krimināltiesiskā konfiskācija starptautiskajos tiesību dokumentos un atsevišķās ārvalstīs

[7.1] Krimināltiesiskā konfiskācija atsevišķās ārvalstīs

[7.1.1] Nolūkā iegūt informāciju no ārvalstīm pētījuma veikšanas gaitā tika izstrādāta apjomīga anketa, kura ar Tieslietu ministrijas starpniecību tika nosūtīta ārvalstu kolēģiem uz Tieslietu ministrijām. Diemžēl atsaucības nebija un atbildes tika saņemtas tikai no Slovēnijas. Ievērojot iepriekšminēto, pētījuma sākumā izvirzītais uzstādījums veikt detalizētu ārvalstu tiesību normu izpēti nebija iespējams. Detalizēta iepazīšanās ar ārvalstu normatīvajiem aktiem, pašiem veicot to apzināšanu, atlasī u.tml. tik īsā laika periodā, kāda bija atvēlēts šim pētījumam, nebija iespējama. Bez tam krimināltiesisko mantas konfiskāciju jautājums ir aktuāls un mainīgs arī Eiropā, līdz ar to plaši pieejamas aktuālas informācijas par valstīm nav. Tādējādi turpmākā informācija uzskatāma par vispārēju, kas iegūta no pieejamiem resursiem.²⁵

[7.1.2] Saskaņā ar pieejamo informāciju krimināltiesiskās konfiskācijas Somijā īsumā var tikt raksturotas ar šādām norādēm:

- Somijas Kriminālkodeksā ir paredzēta kā noziedzīgi iegūtas mantas konfiskācija un arī noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rīka un priekšmeta konfiskācija.

²⁵ izmantotie avoti – 1)valstu krimināllikumi un kriminālprocesa likumi - <http://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes>, 2)Kraštinš U. Liholaja V. Salīdzināmās krimināltiesības. Latvija, Austrija, Šveice, Vācija.- Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006., 3) Коментарий к Уголовному кодексу Российской Федерации, под. ред.Радченко В.И., Михлина А.С., СПб, 2008., 4) ES valstu tieslietu ministriju sniegtā informācija LR Tieslietu ministrijai

- Saskaņā ar Somijas Kriminālkodeksa 10.nodaļas 1.daļu pamats mantas konfiskācijai ir noziedzīgs nodarījums, tomēr konfiskāciju var piemērot arī gadījumos, kad nodarījuma izdarītājs nav sasniedzis kriminālatbildības vecumu vai ir atbrīvojams no kriminālatbildības.
- Somijas Kriminālkodeksa 10.nodaļas 2. un 3.daļa paredz noziedzīgi iegūtās mantas konfiskāciju par labu valstij, attiecinot šo konfiskāciju kā uz noziedzīga nodarījuma izdarītāju, tā arī uz līdzdalībniekiem un personām, kuru labā (interesēs) noziedzīgais nodarījums ir izdarīts.
- Gadījumos, kad nav iespējams iegūt pierādījumus par noziedzīgi iegūtās mantas apjomu, tas nosakāms, par pamatu ņemot nodarījuma raksturu un citus apstākļus.
- Noziedzīgi iegūtās mantas konfiskācija nav piemērojama attiecībā uz mantu, kas nepieciešama kaitējuma atlīdzināšanai cietušajai personai.
- Pilnīga vai daļēja mantas konfiskācija par labu valstij Somijā ir piemērojama personām, kuras tiek notiesātas par noziedzīgu nodarījumu (vai tā mēģinājumu), par kuru var piespriest ne mazāk kā četrus gadus cietumsoda, kā arī šo personu līdzdalībniekiem vai personām, kuru interesēs noziedzīgais nodarījums ir veikts, bet tikai gadījumos, ja noziedzīga nodarījuma rezultātā šīs personas ir guvušas nozīmīgu materiālu labumu, un, ja ir pamats uzskatīt, ka šo materiālo labumu persona ir ieguvusi noziedzīgas darbības rezultātā.
- Šāda pilnīga vai daļēja mantas konfiskācija par labu valstij Somijā ir piemērojama tikai attiecībā uz mantu, kuru persona ir ieguvusi vairāk kā piecus gadus pirms attiecīgā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas.
- Saskaņā ar Somijas Kriminālkodeksa 10.nodaļas 4.daļu tiek paredzēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rīku konfiskācija, atsevišķi nošķirot šaujamo ieroci, auksto ieroci un citu apgrozībā aizliegtu priekšmetu konfiskāciju un jebkuru citu priekšmetu konfiskāciju, kas izmantoti ar nodomu izdarītā noziedzīga nodarījuma izdarīšanā.
- Tāpat konfiskācijai ir pakļaujama manta (priekšmeti), kas ir tikuši izgatavoti vai iegādāti noziedzīgā ceļā, ja tie ir bīstami veselībai vai videi, vai ja konfiskācija nepieciešama, lai novērstu turpmākus noziedzīgus nodarījumus, vai lai nodrošinātu situācijas atbilstību importu un eksportu reglamentējošiem normatīvajiem aktiem, vai vides aizsardzības normatīvajiem aktiem.
- Tomēr netiek pieļauta noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rīka konfiskācija, ja tas pieder trešajām personām, izņemot gadījumus, ja šis rīks pēc nodarījuma izdarīšanas šīm trešajām personām nodots bezatlīdzības ceļā, vai šīs trešās personas ir zinājušas, ka konkrētais priekšmets ir ticis izmantots noziedzīgu darbību veikšanai.

- Gadījumos, kad noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas rīka vai priekšmeta konfiskācija nav iespējama sakarā ar tā piederību trešajai personai vai sakarā ar to, ka tas nav atrodams, tad Somijas Kriminālkodeksa 10.nodaļas 8.daļa paredz iespēju konfiscēt arī citu mantu vai naudas līdzekļus šī rīka vai priekšmeta vērtībā, izņemto gadījumus, kad vainīgā persona var pierādīt, ka šis rīks vai priekšmets ir ticis iznīcināts vai patērēts.
- Somijas Kriminālkodeksa 10.nodaļas 10.daļa nosaka, ka konfiskācija nav piemērojama, ja noziedzīgi iegūtās mantas apmērs ir nenozīmīgs, vai konfiskācijas piemērošana ir nelietderīga, ņemot vērā nodarījuma raksturu un personas mantisko stāvokli

[7.1.3] Saskaņā ar pieejamo informāciju krimināltiesiskās konfiskācijas Zviedrijā īsumā var tikt raksturotas ar šādām norādēm:

- Zviedrijas Kriminālkodeksā ir paredzēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rīku un līdzekļu konfiskācija, kā arī noziedzīga nodarījuma rezultātā izgatavotas mantas konfiskācija, gadījumos, kad tā ir nepieciešama, lai novērstu turpmāku noziedzīgu darbību veikšanu.
- Konfiskācija attiecināma arī uz tādu mantu, kuras lietošana pati par sevi ir noziedzīga darbība.
- Šāda konfiskācija netiek pieskaitīta pie kriminālsodiem, bet tiek vērtēta kā īpašs krimināltiesisks ietekmēšanas līdzeklis.
- Bez tam Zviedrijas Kriminālkodeksā ir paredzēta arī noziedzīgi iegūtas mantas vai šādas mantas vērtības ekvivalenta konfiskācija.
- Konfiskācijai var tikt pakļauta gan notiesātās personas manta, gan arī to personu manta, kuras interesēs noziedzīgais nodarījums izdarīts. Manta var tikt konfiscēta arī tām personām, kas pēc noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas to ieguvušas laulāto kopmantas sadales ceļā, mantojuma ceļā, kā dāvanu vai arī jebkādā citā veidā, ja šis ieguvējs ir apzinājies mantas saistītu ar noziedzīgo nodarījumu.
- Kopš 2008.gada 1.jūlija Zviedrijas kriminālkodeksā ir paplašināta noziedzīgi iegūtas mantas konfiskācijas iespēja (respektējot Eiropas Savienības Padomes 2005.gada 24.februāra 2001/500/TI Pamatlēmumu par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un nozieguma rīku un noziedzīgi iegūto līdzekļu identifikāciju, meklēšanu, iesaldēšanu, arestēšanu un konfiskāciju), paredzot, ka par sevišķi smagiem noziegumiem atsevišķos gadījumos ir iespējams konfiscēt ne tikai mantu, kas iegūta no konkrēta noziedzīgā nodarījuma, bet arī mantu no noziedzīgas darbības vispār (precīzi neidentificētas). Tiek uzskatīts, ka attiecībā uz šādas mantas noziedzīgo izcelsmi ir noteikts zemāks pierādīšanas standarts.

[7.1.4] Saskaņā ar pieejamo informāciju krimināltiesiskās konfiskācijas Norvēģijā īsumā var tikt raksturotas ar šādām norādēm:

- Norvēģijas Kriminālkodeksa 34.pants paredz noziedzīgi iegūtas mantas konfiskāciju, pie kam konfiskācijai pakļaujama tās personas manta, kas to ir guvusi noziedzīgās darbības rezultātā, pat ja tas nav noziedzīgā nodarījuma izdarītājs.
- Gadījumos, kad noziedzīgi iegūtās mantas apmēru nav iespējams precīzi noteikt, to nosaka tiesa pēc sava ieskata.
- Norvēģijas Kriminālkodeksa 35.pants savukārt paredz noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rezultātā radītas mantas, noziedzīga nodarījuma priekšmeta, kā arī rīka konfiskāciju. Par šādas konfiskācijas objektu var būt arī tiesības, t.sk. arī prasījuma tiesības. Tiek paredzēta arī šādas mantas vērtības ekvivalenta konfiskācija. Šādas mantas konfiskācija ir pieļaujama kā no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja mantas, tā arī no to personu mantas, kuru interesēs nodarījums ir izdarīts.

[7.1.5] Saskaņā ar pieejamo informāciju krimināltiesiskās konfiskācijas Vācijā īsumā var tikt raksturotas ar šādām norādēm:

- Vācijas Kriminālkodeksā šobrīd ir paredzēta tikai noziedzīgi iegūtās mantas konfiskācija un noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rīku un līdzekļu konfiskācija.
- Vācijas Kriminālkodeksā līdz 2002.gadam pastāvēja soda veids, mantiskais naudas sods. Ar 2002.gada 20.marta Vācijas federālās Konstitucionālās tiesas spriedumu šis soda veids no Krimināllikuma tika izslēgts.
- Šobrīd, saskaņā ar Vācijas Kriminālkodeksa 73.pantu ir paredzēta noziedzīgi iegūtās mantas konfiskācija valsts labā. Bet valsts labā noziedzīgi iegūtā manta ir konfiscējama tikai tiktāl, cik nav nepieciešams kaitējuma atlīdzināšanai cietušajām personām.
- Gadījumos, kad noziedzīgais nodarījums ir izdarīts citu personu interesēs, un šīs citas personas no konkrētā noziedzīgā nodarījuma ir guvušas mantisku labumu, tad noziedzīgi iegūtās mantas konfiskācija tiek vērsta pret šo citu personu mantu.
- Tāpat Vācijā ir arī paredzēta iespēja piedzīt no vainīgās personas noziedzīgi iegūtās mantas vērtības ekvivalentu naudas izteiksmē, ja konkrētā priekšmeta konfiskācija nav iespējama.
- Savukārt Vācijas Kriminālkodeksa 74.pants paredz noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rīku un līdzekļu konfiskāciju, bet tikai gadījumos, kad šo rīku vai līdzekļu īpašnieks ir noziedzīgā nodarījuma izdarītājs vai līdzdalībnieks, vai kad šie rīki vai līdzekļi ir sabiedrībai bīstami. Šāda konfiskācija ir piemērojama tika par tīšu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu.

- Saskaņā ar Vācijas Kriminālkodeksa 76.pantu, gadījumos, kad par sodāma nodarījuma izdarīšanu nav iespējams veikt kriminālvajāšanu pret konkrētu personu vai to notiesāt, iespējams arī pieņemt atsevišķu lēmumu par priekšmeta vai tā vērtības konfiskāciju.

[7.1.6] Saskaņā ar pieejamo informāciju krimināltiesiskās konfiskācijas Francijā īsumā var tikt raksturotas ar šādām norādēm:

- Saskaņā ar Francijas Kriminālkodeksa 131-6. un 136-7.pantu, gadījumos, kad noziedzīgs nodarījums ir sodāms ar brīvības atņemšanu vai naudas sodu, kā papildsodi cita starpā var tikt piemērota arī personai piederošu transporta līdzekļu vai ieroču konfiskācija, kā arī tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rīki vai šādu noziedzīgu nodarījumu rezultātā radītā manta.
- Saskaņā ar Francijas Kriminālkodeksa 131.-21. pantu konfiskācijai ir obligāti pakļaujami priekšmeti, kas saskaņā ar likumu ir atzīti par bīstamiem vai indīgiem.
- Tāpat ir arī paredzēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rīka un priekšmeta un arī noziedzīgas darbības rezultātā izgatavotu priekšmetu konfiskācija, ja vien tie nav pakļaujami restitūcijai (atgriešanai likumīgajam īpašniekam).
- Gadījumos, kad konfiscējamā manta nav arestēta vai nav atrodama, konfiscējama ir tās vērtība naudā.
- Francijas Kriminālkodeksa sevišķās daļas normās pie atsevišķiem noziedzīgajiem nodarījumiem vai to grupām arī ir paredzēti precīzi nosacījumi vainīgās personas mantas konfiskācijai.

[7.1.7] Saskaņā ar pieejamo informāciju krimināltiesiskās konfiskācijas Spānijā īsumā var tikt raksturotas ar šādām norādēm:

- Spānijas Kriminālkodeksā mantas konfiskācija kā kriminālsods nav paredzēta.
- Spānijas Kriminālkodeksa 127.pants kā noziedzīga nodarījuma „papildus sekas” blakus kriminālsoda piemērošanai paredz arī noziedzīgi iegūtās mantas konfiskāciju, kā arī noziedzīga nodarījuma izdarīšanai izmantoto rīku konfiskāciju.
- Tomēr šāda konfiskācija ir vērsama tikai pret noziedzīga nodarītāja mantu, trešo personu mantiskās intereses nedrīkst tikt skartas ar šādas konfiskācijas piemērošanu.
- Konfiskācijai var tikt pakļauts arī šādas konfiscējamās mantas vērtības ekvivalents.
- Konfiskācijas rezultātā iegūtie līdzekļi vispirmām kārtām ir izmantojami kaitējuma atlīdzināšanai cietušajam.
- Saskaņā ar Spānijas Kriminālkodeksa 128.pantu tajos gadījumos, kad noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rīki vai līdzekļi nav izņemti no apgrozības un to vērtīgums

neatbilst noziedzīgā nodarījuma raksturam un smagumam vai pārsniedz civiltiesiskās atbildības apmērus, tiesa tos nekonscē, vai konscē daļēji.

[7.1.8] Saskaņā ar pieejamo informāciju krimināltiesiskās konskācijas Apvienotā Karalistē īsumā var tikt raksturotas ar šādām norādēm:

- Saskaņā ar 2002.gada Noziedzīgi iegūtu līdzekļu likumu Apvienotajā Karalistē ir paredzēta noziedzīgi iegūtas mantas konskācija.
- Noziedzīgi iegūtās mantas vērtību nosaka tiesa un uzdod nodarījuma izdarītājam samaksāt par labu valstij ekvivalentu summu.
- Pierādīšanas standarts attiecībā uz noziedzīgi iegūtu mantu ir noteikts saskaņā ar civilprocesā pieņemto- ar pierādījumu pārsvaru (t.i.- zemāks pierādīšanas standarts nekā kriminālprocesā).
- Īpašos gadījumos tiesa ir tiesīga prezumēt, ka visa personas manta, kas iegūta pēdējo sešu gadu laikā ir noziedzīgas izcelsmes, tomēr tas ir attiecināms tikai uz gadījumiem, kad persona tiek notiesāta par noziedzīgiem nodarījumiem, **saistītiem ar narkotisko vielu nelegālu apriti, un šī prezumpcija nav piemērojama, ja konkrētajos lietās apstākļos tā rada nopietnu risku pieņemt netaisnīgu nolēmumu.**

[7.1.9] Saskaņā ar pieejamo informāciju krimināltiesiskās konskācijas Slovēnijā īsumā var tikt raksturotas ar šādām norādēm:

- Slovēnijas Kriminālkodeksā mantas konskācija kā kriminālsods paredzēta nav.
- Slovēnijas Kriminālkodekss paredz noziedzīgi iegūtās mantas konskāciju.
- Likuma prezumpcijas, kas ļautu prezumēt personas mantu par noziedzīgi iegūtu bez pierādīšanas, paredzētas nav.
- Pēc apsūdzības celšanas manta var tikt atzīta par noziedzīgi iegūtu un konscēta ar tiesneša lēmumu, vai arī manta var tikt atzīta par noziedzīgi iegūtu un konscēta ar tiesas spriedumu krimināllietā.
- Apgrozībā aizliegti un bīstami priekšmeti var tikt konscēti arī pirmstiesas procesa laikā uz izmeklētāja lēmuma pamata.
- Bez tam Slovēnijas Kriminālkodeksā un Kriminālprocesa kodeksā ir arī paredzēta lietisko pierādījumu, noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas rīku un priekšmetu konskācija, kā arī noziedzīga nodarījuma rezultātā radītās mantas konskācija.
- Pirmstiesas procesa laikā lēmums par šādu konskāciju pieņem izmeklēšanas tiesnesis, bet pēc lietas nodošanas tiesai šādu lēmumu var pieņemt tiesnesis vai tiesa.

[7.1.10] Saskaņā ar pieejamo informāciju krimināltiesiskās konskācijas Slovākijā īsumā var tikt raksturotas ar šādām norādēm:

- Slovākijas krimināltiesību sistēmā ir pazīstama noziedzīgi iegūtas mantas konskācija.

- Slovēkijas Kriminālkodeksa 58.panta pirmajā daļā paredzēts, ka tiesa var lemt par mantas konfiskāciju personām, kuras notiesātas ar mūža ieslodzījumu vai ar beznosacījuma brīvības atņemšanu par sevišķi smaga nozieguma izdarīšanu, ar kuru vainīgā persona ir ieguvusi vai ir gribējusi iegūt vērā ņemamu mantisku labumu, vai ar kuru nodarīts ievērojams zaudējums.
- Saskaņā ar Slovēkijas Kriminālkodeksa 58.panta otro daļu tiesa var arī lemt par mantas konfiskāciju arī citos gadījumos, kad persona tiek notiesāta par noziedzīgiem nodarījumiem, saistītiem ar nelegālu narkotisko vielu apriti, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, terorismu un kukuļņemšanu, ja tiek pierādīts, ka personas īpašums ir iegūts noziedzīgā ceļā.
- Šāda konfiskācija var tikt attiecināta uz visu notiesātās personas mantu, vai arī uz daļu no mantas, bet katrā gadījumā konfiskācija nav vēršama uz pirmās nepieciešamības priekšmetiem, kā arī uz to mantas daļu, kas nepieciešama kaitējuma atlīdzināšanai cietušajam.
- Savukārt Slovēkijas Kriminālkodeksa 60.pants paredz noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rīka un priekšmeta konfiskāciju. Pie kam gadījumos, kad šis rīks vai priekšmets nav atrodams vai ir sajaucies ar citu notiesātās personas mantu, konfiskācijai var pakļaut šī rīka vai priekšmeta vērtības ekvivalentu no personas citas mantas. Tomēr konfiscējama ir tikai vainīgajai personai pašai piederoša manta.
- Slovēkijas Kriminālkodeksa 83.pants paredz iespēju konfiscēt arī noziedzīga nodarījuma izdarījušās personas, kura nevar tikt apsūdzēta vai notiesāta, vai kura ir atbrīvota no soda, mantu.

[7.1.11] Saskaņā ar pieejamo informāciju krimināltiesiskās konfiskācijas Ungārijā īsumā var tikt raksturotas ar šādām norādēm:

- Ungārijas Kriminālkodeksa 77.pants paredz noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rīku un priekšmetu konfiskāciju, bet šāda konfiskācija nav piemērojama, ja šie priekšmeti nepieder noziedzīga nodarījuma izdarītājam, izņemot gadījumus, kad šo priekšmetu īpašnieks zināja par viņa mantas izmantošanu noziedzīgu darbību veikšanai.
- Tāpat šāda rīku un priekšmetu konfiskācija ir pieļaujama arī gadījumos, kad pret noziedzīgā nodarījuma izdarītāju nav iespējama kriminālvajāšana. Konfiskāciju var nepiemērot izņēmuma gadījumos, ja tā uzliek izdarītājam vai īpašniekam pārmērīgu nastu un ir nesamērīga ar noziedzīgā nodarījuma raksturu.
- Tāpat arī Ungārijas Kriminālkodeksa 77./b pantā ir paredzēta noziedzīgi iegūtas mantas konfiskācija, kas var tikt piemērota arī noziedzīgā nodarījuma izdarītāja mantiniekiem.

- Tāpat ir iedibināta likuma prezumpcija par to, ka visi īpašumi, ko ieguvis noziedzīga nodarījuma izdarītājs laikā, kamēr bijis iesaistīts organizētā noziedzībā, ir konfiscējami kā noziedzīgi iegūti, ja vien netiek pierādīts pretējais.
- Konfiskācijai nav pakļaujama manta, kas nepieciešama kaitējuma atlīdzināšanai cietušajam.

[7.1.12] Saskaņā ar pieejamo informāciju krimināltiesiskās konfiskācijas Krievijā īsumā var tikt raksturotas ar šādām norādēm:

- Ar Krievijas Federācijas 2003.gada 8.decembra federālo likumu mantas konfiskācija kā kriminālsods tika izslēgta no Krievijas Federācijas Kriminālkodeksa, kā no Vispārīgās daļas normām (iepriekš mantas konfiskācija bija reglamentēta KF Kriminālkodeksa 44.pantā), tā arī no Sevišķās daļas normu sankcijām.
- Savukārt ar 2006.gada 27.jūlija federālo likumu, respektējot Krievijas Federācijas pievienošanos vairākiem starptautiskiem normatīvajiem aktiem terorisma apkarošanas jomā, mantas konfiskācija tika atjaunota, to iekļaujot KF Kriminālkodeksa 104.¹, 104.², 104.³pantos, bet ne vairs kā kriminālsodu, bet gan kā „cita veida krimināltiesisku līdzekli”.
- Tomēr šīs KF Kriminālkodeksa normas faktiski paredz tikai noziedzīgi iegūtas mantas konfiskāciju, turklāt iegūtu tikai no konkrēti uzskaitītiem noziedzīgiem nodarījumiem, kā arī paredz noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rīka vai līdzekļa konfiskāciju. Šādas mantas konfiskācija tiek pieļauta arī no trešajām personām, ja šīs trešās personas ir zinājušas par mantas izcelsmi. Gadījumos, kad noziedzīgi iegūtā manta vai finanšu līdzekļi ir sajaukušies ar citu šīs personas mantu vai finanšu līdzekļiem, konfiscējama ir tikai tā personas mantas daļa, kas ir bijusi noziedzīgi iegūta.
- Tāpat arī tiek paredzēta noziedzīgi iegūtas mantas vai noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rīka vai līdzekļa vērtības ekvivalenta konfiskācija, ja šī manta pati nav atrodama.
- Šādas noziedzīgi iegūtas mantas vai noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rīka vai priekšmeta konfiskācijas gadījumā, vispirms no vainīgās personas mantas ir atlīdzināms cietušajam nodarītais kaitējums.

[7.1.13] Galvenie secinājumi, kas izriet no ārvalstu pieredzes aplūkošanas ir sekojoši:

- krimināltiesiskā konfiskācija pamatā ir paredzēta vai nu Krimināllikumos vai speciāli šim jautājumam veiktos normatīvos aktos;
- krimināltiesiskā konfiskācija absolūtā vairumā gadījumu saistāma ar noziedzīgi iegūtās mantas, noziedzīga nodarījuma izdarīšanā izmantotas vai tā rezultātā izgatavotas mantas konfiskāciju, praktiski nekad tā netiek attiecināta uz legāli, t.i. likumīgi iegūtu īpašumu;

- izņēmumi, kad konfiskācijai var pakļaut arī likumīgi iegūtu mantu ir tikai tad, ja tā tiek konfiscēta kā ekvivalents nelikumīgi iegūtai vai izmantotai mantai, kuras konfiskācija kādu iemeslu pēc nav iespējama;
- mantas konfiskācija daļā valstu iespējama arī tad, ja kādu iemeslu pēc nav iespējams notiesājošs spriedums vai lietu izlemts atrisināt citā veidā (piemēram, ja vainīgā persona mirusi vai lieta tiek atrisināta ārpusstiesas veidā, piemēram, izbeidzot to uz nereabilitējoša pamata);
- trešo personu mantas konfiskācija iespējama ārkārtīgi reti, pamatā saistot tās iespējamību ar to, ka trešā persona mantu ieguvusi bezatlīdzības ceļā, zinājusi par tās noziedzīgo izcelsmi vai izmantošanu noziedzīgā nodarījumā u.tml.;
- īpaši tiek aizsargātas cietušo tiesības saņemt kompensāciju vai nu norādot, ka kompensācijas samaksai nepieciešamā manta nav konfiscējamai vai arī, ka no konfiscētās mantas sākotnēji jāsedz kompensācija;
- īpaši tiek uzsvērta samērīguma un lietderīguma izvērtēšanas nepieciešamība mantas konfiskācijas piemērošanas situācijās.

[7.2.] Noziedzīgi iegūtu līdzekļu izpratne LR saistošajos starptautiskajos normatīvajos aktos un šo normatīvo aktu izvirzītās prasības attiecībā uz šādu līdzekļu konfiskāciju.

[7.2.1] EP Krimināltiesību pretkorupcijas konvencijas prasības īsumā var raksturot šādi

- EP Krimināltiesību pretkorupcijas konvencijas 23.pants reglamentē „pasākumus pierādījumu savākšanas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu konfiskācijas atvieglošanai”, cita starpā nosakot, ka „ikviena Puse veic tādus likumdošanas un cita veida pasākumus, ieskaitot arī tādus, kuri saskaņā ar nacionālajiem likumiem pieļauj speciālu izmeklēšanas paņēmieni izmantošanu, kādi nepieciešami, lai atvieglotu pierādījumu savākšanu attiecībā uz šīs Konvencijas 2.-14.pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, un korupcijas noziedzīgu nodarījumu rezultātā iegūto ienākumu vai īpašumu, kura vērtība atbilst šādu līdzekļu vērtībai saistīto dokumentu un ienākumu, kā arī šādu ienākumu vērtībai atbilstošu īpašumu, uz kuriem attiecas šīs Konvencijas 19.panta trešajā daļā noteiktie pasākumi, identificēšanu, izsekošanu, iesaldēšanu un konfiscēšanu.”
- Tādējādi noziedzīgi iegūti līdzekļi šīs konvencijas izpratnē tiek definēti kā korupcijas noziedzīgu nodarījumu rezultātā iegūts ienākums vai īpašums, vai arī īpašums, kura vērtība atbilst šādu korupcijas noziedzīgu nodarījumu rezultātā iegūtu līdzekļu vērtībai.

[7.2.2] EP Konvencijas par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanu, kā arī šo līdzekļu meklēšanu, izņemšanu un konfiskāciju prasības īsumā var raksturot šādi:

- Atbilstoši Konvencijas 1.pantā sniegtajam terminu skaidrojumam ar terminu "noziedzīgi iegūti līdzekļi" saprot jebkāda veida ekonomisku ieguvumu, kas tieši vai netieši rodas vai ir iegūts, izdarot noziedzīgu nodarījumu. Noziedzīgi iegūti līdzekļi var būt jebkāda veida īpašums.
- Ar terminu "īpašums" saprot jebkāda veida mantu, arī īpašumu, ķermenisku vai bezķermenisku, kustamu vai nekustamu, kā arī juridiskus dokumentus vai instrumentus, kas apliecina īpašumtiesības uz šādu mantu vai cita veida tiesības uz to.
- Ar terminu "nozieguma rīki" saprot jebkādu īpašumu, kas kādā veidā pilnīgi vai daļēji izmantots vai ko ir paredzēts izmantot, lai izdarītu noziedzīgu nodarījumu vai noziedzīgus nodarījumus.
- Ar terminu "konfiskācija" saprot tādu sodu vai pasākumu, ko pēc tiesvedības saistībā ar noziedzīgu nodarījumu vai noziedzīgiem nodarījumiem nosaka tiesa un ko piemērojot tiek atņemts īpašums.
- Atbilstoši Konvencijas 2.panta 2.daļai attiecībā uz terorisma finansēšanu ir noteikts, ka it īpaši ikviena dalībvalsts nodrošina iespēju meklēt, atrast, identificēt, iesaldēt, izņemt un konfiscēt tādu likumīgas vai nelikumīgas izcelsmes īpašumu, kas jebkādā veidā pilnīgi vai daļēji izmantots vai ko paredzēts izmantot, lai finansētu terorismu, vai līdzekļus, kas noziedzīgi iegūti, pastrādājot šo nodarījumu. Attiecībā uz šo normu var īpaši atzīmēt, ka tā Konvencijas dalībvalstīm uzliek par pienākumu konfiscēt ne tikai nelikumīgas izcelsmes īpašumu, bet arī likumīgas izcelsmes īpašumu, kas ir izmantots vai kuru ir paredzēts izmantot terorisma finansēšanai.
- Konvencijas 3.pants, reglamentējot konfiskācijas pasākumus, nosaka, ka ikviena dalībvalsts pieņem tādus normatīvos un cita veida aktus, kas var būt nepieciešami, lai tā varētu konfiscēt nozieguma rīkus un noziedzīgi iegūtos līdzekļus vai īpašumu, kura vērtība atbilst šādu noziedzīgi iegūto līdzekļu un legalizētā īpašuma vērtībai. Respektīvi, šī norma ir attiecināma kā uz nozieguma rīkiem, tā arī uz noziedzīgi iegūtiem līdzekļiem, vienlaikus paredzot arī iespēju konfiscēt to vērtības ekvivalentu.
- Konvencijas 5.pants, precizējot jautājumus par īpašuma iesaldēšanu, izņemšanu un konfiskāciju, nosaka, ka šie pasākumi attiecināmi arī uz tādu īpašumu, kas radies, pārveidojot vai konvertējot noziedzīgi iegūtos līdzekļus, bet gadījumā ja noziedzīgi iegūtie līdzekļi pilnīgi vai daļēji ir pievienoti likumīgas izcelsmes īpašumam, tad šie pasākumi (t.sk. konfiskācija) attiecināmi uz šo likumīgās izcelsmes īpašumu, nepārsniedzot aprēķināto pievienoto noziedzīgi iegūto līdzekļu vērtību. Tas pats arī tiek attiecināts uz tādiem ieņēmumiem, kuri cēlušies no noziedzīgi iegūtajiem līdzekļiem vai īpašuma, vai, kas radies, pārveidojot vai konvertējot noziedzīgi iegūtos līdzekļus.

- Konvencijas 6.pants, reglamentējot iesaldēta vai izņemta īpašuma pārvaldību, nosaka, ka ikviena dalībvalsts pieņem tādus normatīvos un cita veida aktus, kas var būt nepieciešami, lai nodrošinātu iesaldēta vai izņemta īpašuma pienācīgu pārvaldību.
- Te var piebilst, ka jautājums par to, vai Latvijas Republika šo konvencijas prasību ir pienācīgi izpildījusi, ir visai diskutabls, jo KPL 365.panta regulējums attiecināms tikai uz arestētās mantas glabāšanu, faktiski nereglamentējot šīs mantas pārvaldīšanas jautājumus, kas var būt aktuāli attiecībā uz dažāda veida arestēto mantu, kuru nav iespējams un nav arī ekonomiski pamatoti vienkārši glabāt, un kura prasa regulāru un profesionālu pārvaldīšanu, nolūkā nepieļaut tās vērtības samazināšanos (nekustamais īpašums, kapitāla daļas, akcijas, vērtspapīri, prasījuma tiesības, u.c.). Līdz ar to arestētās mantas pienācīgas pārvaldības jautājums ir viens no tiem, kuru būtu ieteicams risināt nacionālās likumdošanas līmenī, reglamentējot tādus jautājumus kā 1) kas šo arestēto mantu pārvalda, 2) kas šo pārvaldnieku uz to pilnvaro, 3) kas ir atbildīgs par mantas vērtības saglabāšanu, 4) arestētās mantas pārvaldnieka tiesības un pienākumi, rīcības brīvības robežas un pienākums savas darbības saskaņot, 5) atbildīgais subjekts par mantas vērtības zudumiem.

[7.2.3] Konvencijas par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību Otrā protokolā, kas izstrādāts, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienību K3.pantu norādīto īsumā var raksturot šādi :

- Šī protokola 5.pants ir veltīts konfiskācijas jautājumiem, un tas nosaka, ka „Katra dalībvalsts veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu krāpšanas, kukuļdošanas un kukuļņemšanas vai naudas legalizācijas ceļā gūto ieņēmumu un līdzekļu apķīlāšanu un, neskarot godīgo trešo pušu tiesības, arī konfiskāciju.
- Ar jebkuriem līdzekļiem, ieņēmumiem vai citu īpašumu, kas apķīlāts vai konfiscēts, dalībvalsts rīkojas saskaņā ar tās tiesību aktiem.”
- Kā redzams, tad nekādu vērā ņemamu pienesumu terminu interpretācijā šī norma nedod, tāpat kā šis Otrais protokols kopumā. Arī dalībvalstīm uzliktie pienākumi detalizētāk ir reglamentēti arī citos starptautiska rakstura normatīvajos aktos. Var tikai atzīmēt, ka citētā norma norāda uz to, ka pantā aprakstītā noziedzīgi iegūto līdzekļu konfiskācija nevarētu skart trešo personu tiesības.

[7.2.4] ANO Konvencija pret transnacionālo organizēto noziedzību prasības īsumā var raksturot šādi :

- Konvencijas 2.pantā ir definēti noziedzīgi iegūti līdzekļi kā „jebkurš īpašums, kas tieši vai netieši iegūts, izdarot kādu noziedzīgu nodarījumu”.

- Savukārt konfiskācijas termins ir skaidrots kā „konfiskācija, kas ietver īpašuma zaudēšanu, ja tāda ir paredzēta, nozīmē paliekošu īpašuma atņemšanu saskaņā ar tiesas vai citas kompetentas institūcijas rīkojumu”.
- Konvencijas 12.pants ir veltīts konfiskācijas un izņemšanas jautājumiem. Tajā noteikts, ka Konvencijas dalībvalstis pēc iespējas lielākā mērā saskaņā ar to iekšējām tiesību sistēmām ievieš nepieciešamos pasākumus, lai varētu konfiscēt: (a) Noziedzīgi iegūtus līdzekļus, kas iegūti, izdarot šajā Konvencijā atrunātos noziedzīgos nodarījumus, vai arī īpašumu, kura vērtība atbilst šo līdzekļu vērtībai; (b) Īpašumu, iekārtas un citus līdzekļus, kas izmantoti vai ko paredzēts izmantot šajā Konvencijā atrunāto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanai.
- Tāpat Konvencijas 12.panta 3. un 4.daļā noteikts, ka ja noziedzīgi iegūtie līdzekļi ir daļēji vai pilnīgi pārveidoti citā īpašumā, tad šis īpašums, un nevis minētie līdzekļi, ir pakļaujams konfiskācijai. Gadījumā, ja noziedzīgi iegūtie līdzekļi ir sajaukti ar īpašumu, kas iegūts no likumīgiem avotiem, tad šis īpašums ir pakļaujams konfiskācijai līdz sajaukto līdzekļu aprēķinātajai vērtībai.
- Tādējādi šajā Konvencijā tiek paredzēta noziedzīgi iegūtās mantas vērtības ekvivalenta konfiskācijas iespēja.
- Konvencijas 12.panta 5.daļā noteikts, ka ienākumi vai citi labumi, kas iegūti no noziedzīgi iegūtajiem līdzekļiem, no īpašuma, kurā noziedzīgi iegūtie līdzekļi ir tikuši pārvērsti, vai arī no īpašuma, ar kuru noziedzīgi iegūtie līdzekļi ir bijuši sajaukti, arī tiek pakļauti šajā pantā norādītajiem pasākumiem tādā pašā veidā un mērā kā noziedzīgi iegūtie līdzekļi. Ar šo normu tiek paredzēta iespēja konfiscēt arī augļus, kas gūti no noziedzīgi iegūtas mantas izmantošanas.
- Konvencijas 12.panta 7.punkts paredz dalībvalstīm iespēju, atbilstoši katras nacionālās valsts tiesību sistēmai un tradīcijām, iedibināt apgāžamu fakta legālo prezumpciju attiecībā uz noziedzīgi iegūtu mantu, vienlaikus pārnesot pierādīšanas pienākumu uz likumpārkāpēju. Proti, šajā 12.panta 7.punktā ir noteikts, ka dalībvalstis var izskatīt iespēju prasīt, lai likumpārkāpējs pierāda, ka iespējamie noziedzīgi iegūtie līdzekļi, kas būtu konfiscējami, ir likumīgi iegūti - tādā mērā, kādā šī prasība atbilst to iekšējiem tiesību principiem, kā arī to tiesvedības un citām procedūrām.
- Konvencijas 14.pantā īsumā ir reglamentēts jautājums par konfiscētu noziedzīgi iegūtu līdzekļu vai īpašuma realizāciju, cita starpā nosakot, ka „Dalībvalsts - tādā mērā, kādā to atļauj iekšējie normatīvie akti un ja tas tiek pieprasīts - vispirmām kārtām izskata iespēju nodot atpakaļ konfiscētos noziedzīgi iegūtos līdzekļus vai īpašumu pieprasījumu

iesniegūšajai Dalībvalstij, lai tā varētu izmaksāt kompensāciju noziegumā cietušajiem vai arī nodot atpakaļ šos noziedzīgi iegūtos līdzekļus un īpašumu to īpašniekiem.”

- Līdz ar to arī šajā konvencijā ir ietverts princips, kas atrodams arī lielākajā daļā ES valstu krimināllikumos, ka no konfiscētajiem noziedzīgi iegūtajiem līdzekļiem vispirmām kārtām ir atlīdzināms kaitējums cietušajai personai.

[7.2.5] ANO Konvencijas par cīņu pret terorisma finansēšanu prasības īsumā var raksturot šādi

- ANO Konvencija par cīņu pret terorisma finansēšanu 8.pantā ir noteikts, ka Katra Dalībvalsts saskaņā ar saviem nacionālajiem tiesību principiem veic piemērotus pasākumus tādu līdzekļu, kas tiek izmantoti vai ir paredzēti 2.pantā minēto noziedzīgo nodarījumu (terorisma finansēšana) izdarīšanai, un šādos noziedzīgos nodarījumos gūto ienākumu konfiskācijai.

[7.2.6] ANO Pretkorupcijas konvencijas prasības īsumā var raksturot šādi

- Konvencijas 2.pantā ir definēti noziedzīgi iegūti līdzekļi kā „jebkurš īpašums, kas tieši vai netieši iegūts, izdarot kādu noziedzīgu nodarījumu”. Savukārt konfiskācijas termins ir skaidrots kā „konfiskācija, kas ietver īpašuma zaudēšanu, ja tāda ir paredzēta, nozīmē paliekošu īpašuma atņemšanu saskaņā ar tiesas vai citas kompetentas institūcijas rīkojumu”. Abas šo terminu definīcijas šajā Konvencijā ir identiskas ANO Konvencijā par transnacionālo organizēto noziedzību 2.pantā sniegtajām šo jēdzienu definīcijām.
- Konvencijas 31.pants reglamentē iesaldēšanu, izņemšanu un konfiskāciju, paredzot identiskus nosacījumus, kādi ietverti ANO Konvencijas par transnacionālo organizēto noziedzību 12.pantā.

[7.2.7] ANO Konvencijas par bērnu tiesībām papildus protokols par tirdzniecību ar bērniem, bērnu prostitūciju un bērnu pornogrāfiju prasības īsumā var raksturot šādi

- Saskaņā ar šī protokola 7.pantu dalībvalstis veic pasākumus, paredzot, ka pēc vajadzības izņem un konfiscē mantas, kā, piemēram, materiālus, līdzekļus un citus rīkus, kuri izmantoti šajā Protokolā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanai vai sagatavošanai, kā arī šādu noziedzīgu nodarījumu rezultātā iegūtos līdzekļus.

[7.2.8] Nevar nepieminēt arī to, ka krimināltiesisko konfiskāciju jautājums ir svarīgs arī starptautiskajā kriminālprocesuālajā sadarbībā. Īpašu aktualitāti tas ieguvis arī ES telpā, tai skaitā iedzīvinot dažādus t.s. savstarpējās atzīšanas instrumentus²⁶. Konfiskācijas

²⁶ Sīkāk skat. Strada-Rozenberga K. Savstarpējās atzīšanas princips starptautiskajā kriminālprocesuālajā sadarbībā//Kriminālprocess. Raksti 2005-2010 – Rīga, Latvijas vēstnesis, 2010, 812.-828.lpp.

sakarā šeit būtiskākās ir normas par ir ES dalībvalstu procesuālo nolēmumu par mantas nodrošināšanu konfiskācijai un pierādījumu iegūšanas nodrošināšanu, kā arī KPL normas, ar kurām iedzīvinātas ietvarlēmumā par savstarpējās atzīšanas principa piemērošanu attiecībā uz finansiālām sankcijām (2005/214/TA) ietvertās nostādnes. Par savstarpējās atzīšanas principa lomu, izpausmi, uz tā balstītu instrumentu ieviešanu ES valstīs ārvalstīs ir rakstīts daudz un varētu rakstīt daudz arī attiecībā uz Latviju. Tomēr ņemot vērā, ka šis jautājums ir atsevišķa pētījuma vērts un savukārt šī pētījuma mērķis ir atklāt krimināltiesiskās konfiskācijas būtību t.s. vietējā procesā, tad starptautiskās sadarbības jautājumiem šoreiz tuvāk nepievērsīsimies.

[7.2.9] Rezumējot iepriekšminēto konvenciju u.c. nostādnes var atzīt, ka pamatā tiek prasīts nodrošināt efektīvu noziedzīgi iegūtās vai noziedzīga nodarījuma izdarīšanā izmantotās mantas konfiskāciju, ieskaitot iespēju konfiscēt šīs mantas ekvivalentu, ja pati manta vairs nav pieejama. Tāpat tiek prasīts nodrošināt efektīvu iespējamās mantas konfiskācijas nodrošināšanu, tai skaitā efektīvu pārvaldīšanu vēl līdz brīdim, kad galīgi tiek izlemts jautājums par konfiskāciju.

[7.3] **Īss ieskats Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūrā jautājumā par mantas konfiskāciju**²⁷.

[7.3.1] Vispirms ir jānorāda, ka ar 1986.gada 24.oktobra ECT spriedumu lietā AGOSI pret Apvienoto Karalisti (48.paragrāfu) un arī ar 1995.gada 5.maija ECT spriedumu lietā Air Canada pret Apvienoto Karalisti (29.paragrāfs) ir tikuši skaidroti Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 1.protokola 1.pantā ietvertie noteikumi par īpašuma tiesību aizsardzību (Jebkurai fiziskai vai juridiskai personai ir tiesības uz sava īpašuma izmantošanu. Nevienam nedrīkst atņemt viņa īpašumu, izņemot, ja tas notiek publiskajās interesēs un apstākļos, kas noteikti ar likumu un atbilst vispārējiem starptautisko tiesību principiem. Iepriekšminētie noteikumi neierobežo valsts tiesības pieņemt likumus, kādus tā uzskata par nepieciešamiem, lai kontrolētu īpašuma izmantošanu saskaņā ar vispārējām interesēm vai lai nodrošinātu nodokļu vai citu maksājumu vai sodu samaksu.) Un tieši, ECT ir norādījusi, ka Protokola 1.pants pēc būtības garantē tiesības uz īpašumu un satur trīs atšķirīgus noteikumus. Pirmais, kurš ir izteikts 1.Protokola 1.panta pirmajā teikumā, un kas ir uzskatāms par vispārīga rakstura, ievieš netraucētu īpašuma izmantošanas principu. Otrais princips, kas nostiprināts 1.Protokola 1.panta otrajā teikumā, aptver mantas atņemšanu un nosaka tai zināmus noteikumus. Un trešais princips, kas ietverts 1.Protokola 1.panta otrajā rindkopā, atzīst dalībvalstu tiesības kontrolēt īpašuma izmantošanu saskaņā ar vispārējām interesēm vai,

²⁷ Eiropas Cilvēktiesību tiesas nolēmumu datu bāzē HUDOC: <http://echr.coe.int/echr/en/hudoc>, skatīts 10.12.2010.)

lai nodrošinātu nodokļu vai citu maksājumu vai sodu samaksu. Šo trīs atšķirīgo principu ievērošanas kontrole tad arī tiek veikta, vērtējot dalībvalstu rīcību gadījumos, kad tiek skartas personas tiesības uz īpašumu un īpašuma izmantošanu.

[7.3.2] Attiecībā uz mantas konfiskāciju ECT judikatūrā norādīts, ka konfiskācijas izpilde, kas izpaužas permanenti atņemot personai īpašumu, uzskatāma par trešā principa piemērošanas jautājumu, kas saistīts ar valsts tiesībām pieņemt un īstenot tādus likumus, kādus tā uzskata par nepieciešamiem, lai īstenotu īpašuma izmantošanas kontroli saskaņā ar vispārējām interesēm (sk.piem. ECT spriedumus AGOSI pret Apvienoto Karalisti (§ 51.), Saccocia pret Austriju (§ 86.). Līdz ar to viens no atslēgas jautājumiem katrā individuālajā gadījumā ir jautājums par šo vispārējo interešu esamību un ievērošanu, pretstatā indivīda tiesībām uz īpašumu.

[7.3.3] ECT 2008.gada 18.decembra spriedumā lietā Saccoccia pret Austriju, kur tika apskatīts jautājums par ASV tiesiskās palīdzības lūguma izpildi Austrijā, kuras rezultātā Austrijas krimināltiesā arestēja sūdzības iesniedzēja naudas līdzekļus un vērtspapīrus, kā arī vēlāk veica to konfiskāciju, un šādu darbību atbilstību Konvencijas 1.protokola 1.pantam, ECT nekonstatēja 1.protokola 1.panta pārkāpumu. Veicot šī jautājuma izvērtēšanu, tiesa tika konstatējusi, ka konfiskācijas izpilde ir notikusi saskaņā ar Austrijas likumu (§ 87.), kā arī tika konstatējusi, ka konfiskācijas izpildei bija legītīms mērķis, proti, ievērojot starptautisko sadarbību, lai nodrošinātu, ka nauda, kas iegūta no narkotiku tirdzniecības, tiktu konfiscēta (§ 88.). Attiecībā uz konfiskācijas procedūru ECT norādījusi, ka Konvencijas 1.protokola 1.pants nesatur konkrētas prasības procedūrai, no kā izriet, ka nav nepieciešamas tādas pašas prasības, kā procedūrai, kas noteiktas Konvencijas 6.pantā (tiesības uz taisnīgu tiesu). Tomēr ECT uzskata, ka procedūrai ir jādod indivīdam reāla iespēja nodot šo jautājumu attiecīgām iestādēm, lai efektīvi varētu apstrīdēt piemērojamos tiesiskos līdzekļus, kas ierobežo tiesības uz īpašumu. Tā kā izskatāmajā lietā Austrijā bija notikuši divi tiesas procesi (pirmais, attiecībā uz līdzekļu arestu, otrs, attiecībā uz konfiskāciju) un šajos procesos tika piedalījies sūdzības iesniedzēja advokāts, kuram bija iespēja paust savu viedokli un kurš to arī darīja, tad ECT uzskatījusi, ka viņam bija iespēja efektīvi apstrīdēt Konvencijas 1.Protokola 1.pantā noteiktos tiesību ierobežojumus. Ņemot vērā visus šos apsvērumus, ECT konstatējusi, ka konfiskācijas izpilde nav izraisījusi neproporcionālu iejaukšanos sūdzības iesniedzēja tiesībās uz īpašumu (§ 89.-91.).

[7.3.4] ECT 2001.gada 5.jūlija spriedumā Phillips pret Apvienoto Karalisti tika aplūkots jautājums par Karaliskās tiesas piemērotās līdzekļu konfiskācijas GBP 91 400 apmērā

atbilstību Konvencijas 1.protokola 1.panta prasībām. ECT šajā sprieduma tika norādījusi, ka konfiskācijas rīkojums ir uzskatāms par sodu, līdz ar ko tas ir vērtējams saistībā ar 1.protokola 1.panta 2.paragrāfu (trešais princips), kas ļauj Konvencijas dalībvalstīm ierobežot tiesības uz īpašumu, lai nodrošinātu soda samaksu. Tomēr šī norma ir skatāma atbilstoši vispārējam principam, kas noteikts 1.panta pirmajā teikumā, un līdz ar to arī ir jāpastāv saprātīgai proporcionālai attiecībai starp pielietotajiem līdzekļiem un to mērķi, kuru paredzēts sasniegt (šeit ECT šajā spriedumā atsaucas arī uz ECT 1989.gada 25.oktobra spriedumu lietā Allan Jacobsson pret Zviedriju, § 55.). Ņemot vērā, ka Karaliskā tiesa, lemjot par šīs naudas summas konfiskāciju, spriedumā tika norādījusi, ka šis GBP 91 400 tiesas ieskatā atbilst summai, kuru sūdzības iesniedzējs ir guvis kā peļņu no narkotiku realizācijas sešu gadu laikā, tad ECT tika uzskatījusi, ka noteiktais konfiscējamās summas apmērs ir bijis saprātīgs. Tāpat arī tiesa atsaukusies uz sasniedzamā mērķa svarīgumu. Tāpat arī ECT tika konstatējusi, ka šīs sankcijas piemērošanas procedūra ir noritējusi taisnīgi un sūdzības iesniedzējam ir bijušas tiesības uz savu interešu aizstāvību. Līdz ar to arī šajā lietā ECT nekonstatēja Konvencijas 1.Protokola 1.panta pārkāpumu. (§ 49.-54.)

[7.3.5] ECT 1994.gada 22.februāra spriedumā lietā Raimondo pret Itāliju ECT tika norādījusi, ka ECT pilnībā izprot grūtības, kas Itālijas valstij rodas cīņā ar mafijas tipa noziedzīgām struktūrām. Ar savām nelikumīgajām darbībām, tostarp narkotiku izplatīšanu, un starptautiskajiem sakariem šī „organizācija” gūst ārkārtīgi lielu peļņu, kas attiecīgi tiek investēta, cita starpā arī nekustamā īpašuma jomā. Konfiskācija, kas vērsta uz šī kapitāla kustības apturēšanu, ir efektīvs un nepieciešams līdzeklis cīņā ar šo ļaunumu. Līdz ar to arī ECT konstatējusi, ka Itālija nav pārkāpusi tai uzlikto samērīguma izvērtēšanas pienākumu, kas izriet no Konvencijas 1.protokola otrā paragrāfa. (sk.§ 30.)

[7.3.6] Kā redzams no visiem augstāk minētajiem piemēriem, tad ECT ir mantas konfiskāciju atzinusi par samērīgu un vispārīgām interesēm atbilstošu gadījumos, kad ir bijusi runa par noziedzīgi iegūtas mantas konfiscēšanu. Tāpat izvērtēta tiek arī šādas konfiskācijas piemērošanas procedūra, uzmanību pievēršot jautājumam, vai personai ir bijusi reāla iespēja aizstāvēties pret šo konfiskāciju.

[7.3.7] Citā gadījumā, 1986.gada 24.oktobra spriedumā lietā AGOSI pret Franciju ECT tika secinājusi, ka kontrabandas gadījumā nelegālai ievēšanai valstī paredzētās mantas konfiskācija ir attaisnojama, jo šīs mantas apgrozība valstī pati par sevi ir aizliegta vai pakļaujas īpašiem ierobežojumiem, kā arī mantas īpašniekam (juridiskajai personai) bija

reāla iespēja procesa ietvaros aizstāvēt savas intereses. Līdz ar to šajā lietā ECT netika konstatējuši Konvencijas 1.protokola 1.panta pārkāpumu (sk.§ 52.-62.).

[7.3.8] Savukārt ar 2008.gada 8.janvāra ECT spriedumu lietā Jucys pret Lietuvu, ECT ir konstatējusi Konvencijas 1.protokola 1.panta pārkāpumu. Sūdzības iesniedzējs bija ticis aizturēts uz Lietuvas robežas, veicot mēģinājumu pārvietojot pāri robežai kažokādas. Šīs kažokādas tika izņemtas un krimināllietā atzītas par lietisko pierādījumu. Ar prokurora lēmumu šis lietiskais pierādījums, kažokādas, tika pārdotas izsolē (sakarā ar to, ka šī manta glabāšanas laikā var bojāties) un iegūtie naudas līdzekļi tika ieskaitīti valsts budžetā. Vēlāk sūdzības iesniedzējs tiesā tika attaisnots noziedzīga nodarījuma sastāva trūkuma dēļ. Attiecībā par konfiscētajiem pierādījumiem Lietuvas tiesa nekādu lēmumu netika pieņēmusi. Sekojoši sūdzības iesniedzējs vairāk kā astoņus gadus civilprocesa kārtībā tiesājās ar Lietuvas Republiku par viņa mantas vērtības atlīdzināšanu. Rezultātā Lietuvas Republikas tiesa tika lēmusi par izsoles rezultātā saņemto naudas līdzekļu atlīdzināšanu. Sūdzības iesniedzējs savu sūdzību ECT bija balstījis uz faktu, ka izsolē viņam izņemtā manta bija pārdota zem tirgus vērtības, kā arī bija norādījis uz nesamērīgi ilgo laika periodu, kurā viņa tiesības uz īpašumu bija nepamatoti ierobežotas. Attiecībā uz šo situāciju ECT tika izvērtējusi Konvencijas 1.protokola 1.panta otrās rindkopas piemērojamību un tika arī konstatējusi pārkāpumu, secinot, ka sūdzības iesniedzēja tiesības uz īpašumu ir bijušas nesamērīgi ierobežotas, īpaši ņemot vērā lietas izskatīšanas novilcināšanu Lietuvas Republikas tiesu iestādēs.

[7.3.9] Aplūkošanas vērts ir arī 2009.gada 5.februāra ECT spriedums lietā Gabrič pret Horvātiju. Sūdzības iesniedzēja šajā lietā tika pārmeklēta pie Horvātijas robežas šķērsošanas un tika konstatēts, ka šī persona ir mēģinājusi nedeklarējot pārvietot pāri Horvātijas robežai DEM 20 000 skaidrā naudā, kas saskaņā ar Horvātijas nacionālo likumdošanu (likumu par ārvalstu valūtu un likumu par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu) ir aizliegts. Par šo pārkāpumu sūdzības iesniedzēja tika sodīta ar administratīvo sodu (naudas sodu), kā arī šai personai tika konfiscēti atrastie DEM 20 000. ECT, izvērtējot šāda lēmuma atbilstību Konvencijas 1.protokola 1.panta otrajai rindkopai, tika konstatējusi, ka šajā lietā nav bijis strīds par to, ka šie naudas līdzekļi ir bijuši legāli iegūti, un tos sūdzības iesniedzēja arī būtu drīkstējusi ievest Horvātijā, ja tie tiktu uz robežas deklarēti, līdz ar ko pārkāpuma sastāvu veido tieši šīs naudas summas nedeklarēšana uz valsts robežas (sk.§ 38.). ECT uzskatījusi, ka, lai ievērotu samērīgumu, personas tiesību uz īpašumu aizskārumam būtu jāatbilst izdarītā pārkāpuma smagumam un arī sankcijai jāatbilst pārkāpuma smagumam, un šajā gadījumā pārkāpums ir

izpaudies kā deklarēšanas pienākuma neizpildīšana, nevis kā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija vai kontrabanda. Konfiskācija šajā gadījumā nav tikusi piemērota nolūkā atlīdzināt kādus zaudējumus valstij, jo valstij no šīs darbības nekādu zaudējumu nav, bet šajā gadījumā šai konfiskācijai ir sodošs un vispār preventīvs raksturs. Tā kā sūdzības iesniedzējai jau bija piemērots arī administratīvais sods, un atbildētāja valsts nav mēģinājusi motivēt, kādēļ šis sods pats par sevi nav pietiekams un nevarētu pildīt sodošo un preventīvo funkciju, tad ECT ir secinājusi, ka šajā gadījumā visas naudas summas, kas netika deklarēta, konfiskācija, kas tikusi piemērota papildus administratīvajam sodam, ir nesamērīga, un uzliek sūdzības iesniedzējai pārmērīgu apgrūtinājumu. Līdz ar to ECT konstatēja Konvencijas 1.protokola 1.panta pārkāpumu. (sk.§ 39.-40.)

[7.3.10] Identiskus secinājumus ECT ir izdarījusi arī 2008.gada 6.novembra spriedumā lietā Ismayilov pret Krieviju, kur arī lietas faktisko apstākļu izklāsts ir līdzīgs nupat apskatītajai ECT lietai Gabrič pret Horvātiju, ar to atšķirību, ka sūdzības iesniedzējs šajā lietā par tādu pašu pārkāpumu Krievijā bija saukts pie kriminālatbildības. Arī šajā lietā ECT tika konstatējusi, ka nedeklarēto naudas līdzekļu konfiskācija papildus piemērotajam pamatsodam krimināllietā ir vērtējama kā nesamērīga un tāpēc neatbilstošo Konvencijas 1.protokola 1.panta nosacījumiem. No šiem diviem pieminētajiem spriedumiem skaidri izriet ECT nostāja, ka katrā mantas konfiskācijas piemērošanas gadījumā ir nepieciešams arī izvērtēt šāda pamattiesību ierobežojuma samērīgumu ar nodarījuma raksturu, soda mērķiem, un sabiedrības interesēm.

[7.3.11] Savukārt 2010.gada 1.aprīļa ECT spriedumā lietā Denisova un Moiseyeva pret Krieviju ECT konstatēja Konvencijas 1.protokola 1.panta pārkāpumu, jo ar tiesas spriedumu krimināllietā tika lemts par trešajām personām (sūdzības iesniedzējām) piederošas mantas konfiskāciju, bet šīm trešajām personām nebija dota iespēja kriminālprocesa ietvaros efektīvi aizstāvēt savas intereses. ECT šajā spriedumā norādījusi, ka sūdzības iesniedzējām ir ticis uzlikts pārmērīgs ierobežojums, kas varētu būt leģitīms vienīgi gadījumā, ja šīm personām, kuras nebija kriminālprocesa dalībnieces, būtu bijusi reāla iespēja efektīvi apstrīdēt šādu konfiskācijas piemērošanu (sk.§ 64.). Šāda ECT nostāja skaidri norāda uz to, ka gadījumos, ja kriminālprocesa ietvaros tiek lemts par apsūdzētajam nepiederošas mantas arestu vai šādas trešajām personām piederošas mantas konfiskāciju, ir nepieciešams šīm personām arī piešķirt attiecīgas tiesības kriminālprocesa ietvaros savu interešu aizstāvēbai.

[7.3.12] Līdz ar to saskaņā ar ECT atziņām mantas konfiskācija ir iespējama, taču gan tās tiesiskajai bāzei, gan piemērošanai jāatbilst stingri izvirzītiem kritērijiem. Svarīgākie no tiem saistāmi ar to, ka konfiskācija var notikt tikai uz likuma pamata, kurš ir pietiekami skaidrs un konkrēts. Respektīvi, likumā ir skaidri jānedefinē visas tās situācijas, kad personas īpašums var tikt atsavināts bezatlīdzības ceļā. Otrs – taisnīgai ir jābūt konfiskācijas piemērošanas procedūrai. Tas savukārt, pirmkārt saistāms ar to, ka vienmēr ir jāizvērtē cik samērīga un atbilstoša katrā konkrētā situācijā ir mantas konfiskācija. Otrkārt, mantas konfiskācijas piemērošanas procesa laikā personām, attiecībā uz kuru mantu šī konfiskācija varētu tikt vērtā, ir jābūt nodrošinātām ar pietiekamām procesuālajām garantijām, lai varētu efektīvi aizsargāt savas tiesības.

[7.4.] Citi dokumenti krimināltiesiskās konfiskācijas jomā

[7.4.1] Ārvalstu Konstitucionālo tiesu nolēmumi jautājumā par mantas konfiskāciju.

[7.4.1.1] Ar Gruzijas Konstitucionālās tiesas 1997.gada 21.jūlija spriedumu ir nolemts atzīt Gruzijas Kriminālkodeksa 23.panta piektās daļas 1.punktu par antikonstitucionālu daļā par mantas konfiskāciju. Līdz tam Gruzijas Kriminālkodeksā pilnīga vai daļēja mantas konfiskācija bija paredzēta kā papildsods. Konstitucionālā tiesa spriedumā tika secinājusi, ka mantas konfiskācija neatbilst soda individuālā rakstura pamatprincipam, jo skar ne vien nodarījuma izdarītāju, bet arī nevainīgu ģimeni.

[7.4.1.2] Savukārt Lietuvas Republikas Konstitucionālā tiesa ar savu 1993.gada 13.decembra spriedumu atzinusi, ka mantas konfiskācija, kas kā papildsods paredzēta Lietuvas Kriminālkodeksa 148.panta otrajā daļā (par zādzību, kas izdarīta ielaužoties telpā) nav pretrunā ar Lietuvas Republikas Konstitūciju. Spriedumā norādīts, ka mantas konfiskācija ir viens no likumiskiem līdzekļiem, ar kura palīdzību tiek mēģināts apkarot mantkārīgus noziedzīgus nodarījumus, kas apdraud citu personu Konstitūcijā aizsargātās tiesības uz īpašumu. Un noziedzīgajam nodarījumam, kas paredzēts Lietuvas Republikas Kriminālkodeksa 148.panta otrajā daļā ir šāds raksturs, līdz ar ko mantas konfiskācijas piemērošana par šādu noziegumu ir attaisnojama.

[7.4.1.3] Norādītais ir spilgta ilustrācija tam, ka dažādās valstīs līdz šim bijusi dažāda pieeja mantas konfiskācijas kā soda vērtēšanai.

[7.4.2] Rekomendācijas noziedzīga rakstura līdzekļu atsavināšanai bez notiesājoša sprieduma krimināllietās

[7.4.1.1] Pasaules Banka sadarbībā ar ANO Narkotiku un noziedzības biroju (UN Office of drugs and crime) 2007.gadā ir uzsākuši StAR (Stolen Asset recovery) programmu, kuras ietvaros ir tikušas izstrādātas rekomendācijas noziedzīga rakstura līdzekļu atsavināšanai bez notiesājoša sprieduma krimināllietās.²⁸

[7.4.1.2] Šajā rekomendācijā ir norādīts uz sekojošām atšķirībām starp noziedzīgi iegūtu līdzekļu konfiskāciju kriminālprocesa ietvaros, kas būtu balstīta uz notiesājošu spriedumu un noziedzīgi iegūtu līdzekļu konfiskāciju, kas nebūtu balstīta uz notiesājošu spriedumu:

	Konfiskācija, pamatota uz notiesājošu spriedumu	Konfiskācija, nav pamatota uz notiesājošu spriedumu
Pret ko vērsta	Pret personu (in personam), ir daļa no pret personu vērstas apsūdzības	Pret mantu (in rem)
Kad tā piemērojama	Ar tiesas spriedumu krimināllietā	Piemērojama pirms vai pēc notiesāšanas, kā arī gadījumos, kad neviena persona nav apsūdzēta
Prettiesiskas rīcības pierādīšana	Nepieciešams notiesājošs spriedums. Vainai jābūt pierādītai ārpus saprātīgām šaubām	Nav nepieciešams notiesājošs spriedums. Noziedzīgas rīcības esamība ir pierādāma ar pierādījumu pārsvaru.
Kas tiek konfiscēts	Apsūdzētās personas īpašuma tiesības uz mantu	Pati manta, nodošanai likumīgajam īpašniekam
Jurisdikcija	Krimināltiesiskā vai civiltiesiskā	Krimināltiesiskā vai civiltiesiskā

²⁸ Greenbrg T.S., Samuel L.M., Grant W., Gray L. *Stolen Asset Recovery. A good practises guide for non-conviction based asset recovery*, The World bank, Washington DC, 2009.

[7.4.1.3] Rekomendācijās norādīts, ka uz spriedumu nebalstītai mantas konfiskācijā būtu jāievēro šādi pamatprincipi:

- Noziedzīgi iegūtu līdzekļu konfiskācija, kas nebūtu balstīta uz notiesājošu spriedumu, neaizstāj apsūdzības kriminālprocesu, bet tikai to papildina.
- Precīzi nepieciešams definēt attiecības starp noziedzīgi iegūtu līdzekļu konfiskācijas procesu, kas nebūtu balstīts uz notiesājošu spriedumu un kriminālprocesu.
- Noziedzīgi iegūtu līdzekļu konfiskācijai, kas nebūtu balstīta uz notiesājošu spriedumu, būtu jābūt piemērojamai arī tad, ja apsūdzība kriminālprocesā nav iespējama vai ir izrādījusies neveiksmīga.
- Noziedzīgi iegūtu līdzekļu konfiskācijai, kas nebūtu balstīta uz notiesājošu spriedumu, ir nepieciešams paredzēt īpašas procesuālas normas, kā arī noteikt pierādīšanas standartu.
- Ir nepieciešams noteikt plašāko iespējamo noziedzīgi iegūtu līdzekļu konfiskācijas, kas nebūtu balstīta uz notiesājošu spriedumu, pielietošanu.

[7.4.1.4] Faktiski šī noziedzīgi iegūtu līdzekļu konfiskācija, kas nebūtu balstīta uz notiesājošu spriedumu, visumā atbilst Latvijas KPL 59.nodaļā reglamentētajam procesam par noziedzīgi iegūtu mantu, kā arī KPL 356., 357. un 358. pantā reglamentētajai rīcībai ar noziedzīgi iegūtu mantu. Tomēr, ievērojot šīs rekomendācijas tajā ir vēl pilnveides ceļi, piemēram, paredzēt tās izmantošanu ne tikai pirmstiesas procesa laikā, bet arī šo īpašo procesu uzsākot reizē ar pret personu veiktā kriminālprocesa pabeigšanu. Tāpat stingrāk būtu jānedefinē pierādīšanas standarti šī īpašā procesa piemērošanā, kā arī tā rezultātu ietekme un saistība ar t.s. pamata kriminālprocesu pret personu.

[8] Mantas, noziedzīgi iegūtās mantas, lietisko pierādījumu un dokumentu konfiskācijas aktuālās problemātikas kopsavilkums un vispārīgi priekšlikumi tiesiskās reglamentācijas un prakses pilnveidošanai.

[8.1] Latvijā trūkst kvalitatīvas statistikas par krimināltiesisko konfiskāciju piemērošanu. Paviršās datu ievades u.c. apstākļu dēļ tiesu informācijas sistēmā esošie statistikas pārskati un uz to pamata sniegtā informācija ir neprecīza. Tāpat nav kvalitatīvu statistikas datu par norisēm citās iestādēs. tas būtiski apgrūtina krimināltiesiskās konfiskācijas efektivitātes izvērtējumu un uz tā pamata balstītu apgalvojumu un priekšlikumu izvirzīšanu.

[8.2] Šobrīd Latvijā KL un KPL paredzēti trīs krimināltiesiskās mantas konfiskācijas veidi – mantas konfiskācija kā sods, noziedzīgi iegūtas mantas konfiskācija un lietisko pierādījumu un dokumentu konfiskācija. Lai arī katram no šiem konfiskācijas veidiem paredzēta sava tiesiskā reglamentācija, tomēr atzīstams, ka ne teorijā, ne likumos, ne praksē tie nav pietiekami nošķirti un to tiesiskā reglamentācija, līdz ar to arī izpausme praksē vietām pārklājas. To uzskatāmi var ilustrēt ar šādām norādēm

[8.2.1] KL, reglamentēta mantas konfiskācija kā sods, tajā pašā laikā faktiski redzam, ka jau pašā KL ir iekļauta arī t.s. speciālā mantas konfiskācija attiecībā uz noziedzīga nodarījuma rīkiem (skat. transportlīdzekļa konfiskāciju noziedzīgos nodarījumos pret satiksmes drošību) u.tml. Šāds modelis rada visai duāli skatāmu situāciju – noziedzīga nodarījuma rīka konfiskācija paredzēta gan KL kā sods, gan KPL kā lietiskā pierādījuma konfiskācija (protams, šie gadījumi var nesakrist, bet var arī sakrist).

[8.2.2] KPL, reglamentējot rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem norādīts, ka, ja lietiskais pierādījums ir noziedzīgi iegūta manta, tad tas konfiscējams. Šajā aspektā savukārt pārklājas rīcība ar noziedzīgi iegūtu mantu un lietiskiem pierādījumiem

[8.2.3] KPL 355.panta otrajā daļā. ietverta noziedzīgi iegūtas mantas prezumpcija, savukārt lielākajā daļā gadījumu par norādītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem KL attiecīgo pantu sankcijās paredzēta mantas konfiskācijas kā soda piemērošana.

[8.3] Šāda „pārklāšanās” neveicina vienveidīgu normu piemērošanu, kā arī rada situāciju, kad atsevišķas normas „neiedzīvojas”, kaut arī tām būtu jāieņem centrālā loma. Tā, piemēram, praksē gandrīz vispār nav gadījumu, kad tiesas spriedumos mantas tiek atzīta par noziedzīgu saskaņā ar KPL 355.pantu. Zināmā veidā tas izskaidrojams ar apstākli, ka noziedzīgi iegūtas mantas atdošana cietušajam notiek, izmantojot normas, kas paredz rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem, savukārt mantas konfiskācija notiek, piemērojot to kā sodu.

[8.4] Praksē netiek izmantotas visas tās iespējas, ko jau šobrīd rada KPL ietvertās normas efektīvai noziedzīgi iegūto līdzekļu konfiskācijai.

[8.5] KL normas, saskaņā ar kurām vairākos gadījumu paredzēta obligāta mantas konfiskācijas soda piemērošana nav atzīstamas par atbilstošām soda individualizācijas un samērīguma principam, jo uzliek pienākumu tiesām piemērot šo sodu neatkarīgi no tā faktiskās izpildes iespējas un atbilstības konkrētai situācijai. Šī soda nepiemērošanas iespēja ir saistīta ar strikti noteiktu priekšnoteikumu pastāvēšanu, kuru neesamība lielākoties nav pietiekama, lai pateiktu, ka piemērotais mantas konfiskācijas sods bijis pamatots un samērīgs.

- [8.6] Konfiskācijas piemērošanas prakse uzskatāmi apliecina, ka efektivitāte šim sodam ir tikai tad, ja tas tiek vērsts uz konkrētu, procesa laikā apzinātu un arestētu īpašumu.
- [8.7] Efektīvas, taisnīgas krimināltiesisko attiecību atrisināšanas nolūkā, domājams, būtu nepieciešams atteikties no mantas konfiskācijas kā soda. Tai pašā laikā būtu uzlabojama noziedzīgi iegūtās mantas konfiskācijas tiesiskā reglamentācija un galvenokārt ievērojami paplašināma tās piemērošana praksē. Var izteikt pieņēmumu, ka, ja no KL tiks izslēgta mantas konfiskācija kā sods, tad noziedzīgi iegūtas mantas konfiskācijas piemērošana strauji palielināsies, ar laiku ieņemot centrālo vietu noziedzīga nodarījuma mantisko seku segmentā.
- [8.8] Uzskatāms, ka visi krimināltiesiskās konfiskācijas veidi (mantas konfiskācijai kā sodam, ja no tās nenotiek atteikšanās, noziedzīgi iegūtas mantas konfiskācijai un noziedzīgā nodarījumā izmantotas vai radītas mantas konfiskācijai) jāparedz un to saturs jānosaka materiālo tiesību normās – KL. Noziedzīgi iegūtas mantas konfiskācija, tāpat kā noziedzīga nodarījuma rīku un citu noziedzīgā nodarījumā izmantotu objektu, kā arī nodarījumā radītu objektu konfiskācija nebūtu jāparedz kā sods, bet gan kā cita veida krimināltiesisks piespiedu ietekmēšanas līdzeklis.
- [8.9] Visi krimināltiesiskās konfiskācijas veidi būtu jāparedz kā iespējami piemērojami, nevienu nenosakot par piemērošanai obligātu. Tas ļautu pilnvērtīgi izvērtēt katrā konkrētā gadījumā konfiskācijas piemērošanas nepieciešamību un samērīgumu.
- [8.10] Noziedzīgi iegūtas mantas konfiskācijas institūts būtu attiecināms kā pret noziedzīgi iegūtu mantu, tā pret citu mantu šīs mantas vērtībā, ja pati noziedzīgi iegūtā manta nav konfiscējama. Tāpat konfiskācijai varētu tikt pakļauti noziedzīgi iegūtās mantas izmantošanas rezultātā gūtie augļi. Ja noziedzīgi iegūtā manta būtu pievienota legāli iegūtai mantai, tad konfiskācijai varētu tikt pakļauta arī legāli iegūtā manta noziedzīgi iegūtās mantas un tās augļu apmērā.
- [8.11] Likumā būtu pieļaujams atstāt un paplašināt t.s. prezumētās noziedzīgās mantas institūtu attiecinot to uz, piemēram, noziedzīgiem nodarījumiem tautsaimniecībā un valsts dienestā, ar kuriem gūts mantisks labums. Tai pašā laikā būtu nosakāmi šo prezumpciju piemērošanas priekšnoteikumi, piemēram, norādot, ka tās piemērojamas situācijā, ja procesa virzītājs (vai apsūdzības uzturētājs) iesniedz „sākuma” pierādījumus (*prima facie*), kas ir pietiekami aizdomu izvirzīšanai par mantas nelegālu izcelsmi (šādi pierādījumi varētu būt, piemēram, ziņas, ka attiecīgās personas īpašums nav atbilstošs tās deklarētiem ienākumiem).
- [8.12] Krimināltiesisko konfiskāciju vēršanas iespēja uz trešo personu mantu būtu saistāma vienīgi ar situāciju, kad šī trešā persona mantu ieguvusi bezatlīdzības ceļā vai arī zinājusi

par mantas noziedzīgo izcelsmi, izmantošanu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā vai tml. un arī tad stingri ievērojot samērīgumu.

[8.13] Sevišķā procesa veida – procesa par noziedzīgi iegūtu mantu tiesiskā reglamentācija būtu pilnveidojama un tā piemērošanas iespējas paplašināmas. Pirmkārt tas saistāms ar šī procesa piemērošanas priekšnoteikumiem. Tie nebūtu saistāmi ar saprātīgu termiņu ievērošanas iespēju t.s. pamatprocesā, bet gan ar mantas atzīšanas par noziedzīgi iegūtu steidzamas izlemšanas nepieciešamību un iespējamību. Otrkārt, šāda procesa veikšanas iespēja būtu jāparedz ne tikai paralēli t.s. pamatprocesam, bet arī tad, ja kriminālprocess tiek izbeigts, piemēram, uz personu nereabilitējošu iemeslu pamata (piemēram, noilgums, personas nāve, būtiska palīdzība cita nodarījuma atklāšanā u.c.) vai uz tādu reabilitējošu iemeslu pamata, kas neizslēdz darbību nelikumību (piemēram, process tiek izbeigts, jo nav noziedzīga nodarījuma sastāva, jo nodarījumu izdarījusī persona nav sasniegusi kriminālatbildības vecumu vai arī ir atzīta par nepieskaitāmu). Šāda pat iespēja būtu attiecināma arī uz situāciju, kad process minēto šķēršļu dēļ netiek uzsākts.

[8.14] Procesā par noziedzīgi iegūtu mantu kā arī jebkurā gadījumā, kad tiek lemts jautājums par mantas atzīšanu par noziedzīgi iegūtu, būtu pilnveidojama iesaistīto personu, kuru intereses nolēmums var skart, procesuālo garantiju sistēma, īpaši pievēršoties to tiesībām pilnvērtīgi piedalīties procesā pašām un saņemt juridisko palīdzību.

[8.15] Tāpat precīzāk reglamentējama šī procesa norise, piemēram, pierādījumu pārbaudes veids u.tml.

[8.16] Apspriežams jautājums par cita pierādīšanas standarta (visticamāk – pierādījumu pārsvara standarta) ieviešanu jautājumā par noziedzīgi iegūtu mantu, īpaši, ja noziedzīgi iegūtas mantas konfiskācija nav balstīta uz notiesājošu spriedumu. Šādas izšķiršanās gadījumā norādes par no vispārējā pierādīšanas standarta atšķirīga standarta pastāvēšanu būtu iekļaujamas likumā.

[8.17] Noziedzīgā nodarījumā izmantoto objektu konfiskācija nebūtu jāsaista ar lietisko pierādījumu konfiskāciju, jo ne visi nodarījumā izmantotie objekti atbilst lietiskā pierādījuma izpratnei. Lietiskā pierādījuma institūtam nebūtu jāpiedēvē funkcijas, kuras tam nav raksturīgas, proti, mantisko seku risināšana, noziedzīga nodarījuma seku novēršana, nākotnes nodarījumu iespējamības mazināšana u.tml. Lietiskajam pierādījumam arī turpmāk būtu jā saglabā pamatfunkcija – izmantošana pierādīšanā. Savukārt taisnīga krimināltiesisko attiecību risinājuma nodrošināšanai, prevenciju nolūkā u.tml. noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā izmantotu objektu (rīku, līdzekļu u.c.), to rezultātā radītu objektu u.tml. konfiskācija būtu paredzama speciāli tam veltītās normās. Šim krimināltiesiskajam mantas konfiskācijas veidam būtu pakļaujami objekti, kuri

- izmantoti vai plānoti izmantot tīšā noziedzīgā nodarījumā,
- radīti nodarījuma rezultātā (piemēram, nelikumīgi izgatavoti šaujamieroči vai tml.),
- tieši nav izmantoti noziedzīgā nodarījumā, bet radījuši iespēju nodarījumu veikt u.tml.,
- kā arī cita manta šo objektu vērtībā, ja paši objekti nav pieejami.

Arī šajā gadījumā, mantas konfiskācija būtu paredzama kā iespējama. Līdz ar to katrā konkrētā gadījumā, to piemērojot, būtu jāizver, cik tā atbilstoša konkrētai situācijai.

[8.18] Visu krimināltiesisko mantas konfiskācijas veidu izpildes nodrošināšanai paredzams pārskatāms, skaidrs un efektīvs nodrošināšanas pasākumu kopums. Aresta uzlikšana mantai, kāda tā paredzēta šobrīd spēkā esošajās KPL normās, nav atzīstama par šīm prasībām atbilstošu. Līdz ar to izsakāms priekšlikums par kardinālu mantisko jautājumu nodrošināšanas tiesiskās reglamentācijas pilnveidi, kas sevī iekļautu vairāku nodrošinājuma pasākumu paredzēšanu, katra šī pasākuma satura precīzu reglamentāciju, kā arī arestētās mantas efektīvas saglabāšanas sistēmas ieviešanu, kas mūsdienu daudzveidīgajā arestējamo objektu klāstā (piemēram, SIA daļas, akcijas u.tml.) nevar aprobežoties tikai ar mantas glabāšanu.

[8.19] Precīzam, skaidram, saprotamam un efektīvam būtu jābūt arī krimināltiesisko konfiskāciju izpildes mehānismam. Arī šajā gadījumā, pašreizējā kārtība to nespēj nodrošināt. Tas galvenokārt saistāms ar tiesību normu pretrunīgumu un nepilnīgumu, kā arī nolēmumu izpildē iesaistīto personu un iestāžu funkciju pārklāšanos. Šī jautājuma sakārtošanas nolūkā pirmkārt būtu nepieciešams strikti nodalīt iesaistīto personu un iestāžu funkcijas, izslēdzot nelietderīgu darbību veikšanu. Otrkārt, šis jautājums skatāms kopsakarā ar konfiskāciju nodrošināšanas jautājumu. Jo apstākļi, cik savlaicīga un efektīva ir bijusi konfiskācijas nodrošināšana, lielā mērā izšķir un izšķirs to, cik efektīva būs konfiskācija. Mantas konfiskācijas nodrošinājuma pasākumu tiesiskās reglamentācijas pilnveide un pielietošanas pieaugums praksē varētu nodrošināt to, ka konfiskāciju izpilde posmā problēmas strauji samazinātos.

[9] Pielikumi

KL normu par mantas konfiskāciju apskats

1. KL vispārīgās daļas normas attiecībā uz mantas konfiskāciju

KL 01.04.1999 (spēkā stāšanās diena) redakcijā	KL 23.12.2009 redakcijā (aktuālā redakcija)	KL nākotnes redakcija uz 01.01.11
<p>36.pants. Sodū veidi</p> <p>(2) Bez pamatsoda notiesātajam var piespriest šādus papildsodus:</p> <p>1) mantas konfiskācija;</p> <p>(3) Sodū izciešanas kārtību nosaka saskaņā ar likumu.</p>	<p>36.pants. Sodū veidi</p> <p>(1) Personai, kura izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, var piespriest vienu no šādiem pamatsodiem:</p> <p>..</p> <p>4) mantas konfiskācija;</p> <p>(2) Bez pamatsoda notiesātajam var piespriest šādus papildsodus:</p> <p>1) mantas konfiskācija;..</p> <p>..</p> <p>(4) Sodū izciešanas kārtību nosaka saskaņā ar likumu.</p>	<p>36.pants. Sodū veidi</p> <p>(1) Personai, kura izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, var piespriest vienu no šādiem pamatsodiem:</p> <p>..</p> <p>4) mantas konfiskācija;</p> <p>(2) Bez pamatsoda notiesātajam var piespriest šādus papildsodus:</p> <p>1) mantas konfiskācija;..</p> <p>..</p> <p>(4) Sodū izciešanas kārtību nosaka saskaņā ar likumu.</p>
<p>42.pants. Mantas konfiskācija</p> <p>(1) Mantas konfiskācija ir notiesātā īpašumā esošās mantas vai tās daļas piespiedu bezatlīdzības atsavināšana valsts īpašumā.</p> <p>(2) Mantas konfiskāciju var noteikt tikai šā likuma sevišķajā daļā paredzētajos gadījumos. Tiesa, nosakot daļēju mantas konfiskāciju, konkrēti norāda, kāda manta konfiscējama.</p> <p>(3) Var konfiscēt arī notiesātā īpašumā esošu mantu, ko tas nodevis citai fiziskajai vai juridiskajai personai.</p>	<p>42.pants. Mantas konfiskācija</p> <p>(1) Mantas konfiskācija ir notiesātā īpašumā esošās mantas vai tās daļas piespiedu bezatlīdzības atsavināšana valsts īpašumā. Mantas konfiskāciju var noteikt kā pamatsodu vai papildsodu. Var konfiscēt arī notiesātā īpašumā esošu mantu, ko tas nodevis citai fiziskajai vai juridiskajai personai.</p> <p>(2) Mantas konfiskāciju var noteikt tikai šā likuma sevišķajā daļā paredzētajos gadījumos.</p> <p>(3) Tiesa, nosakot daļēju mantas konfiskāciju, konkrēti norāda, kāda manta konfiscējama. Tiesa,</p>	<p>42.pants. Mantas konfiskācija</p> <p>(1) Mantas konfiskācija ir notiesātā īpašumā esošās mantas vai tās daļas piespiedu bezatlīdzības atsavināšana valsts īpašumā. Mantas konfiskāciju var noteikt kā pamatsodu vai papildsodu. Var konfiscēt arī notiesātā īpašumā esošu mantu, ko tas nodevis citai fiziskajai vai juridiskajai personai.</p> <p>(2) Mantas konfiskāciju var noteikt tikai šā likuma sevišķajā daļā paredzētajos gadījumos.</p> <p>(3) Tiesa, nosakot daļēju mantas konfiskāciju, konkrēti norāda, kāda manta konfiscējama. Tiesa,</p>

<p>(4) Likums nosaka to notiesātajam vai viņa apgādībā esošajām personām nepieciešamo mantu, kas nav konfiscējama.</p>	<p>nosakot mantas konfiskāciju par noziedzīgu nodarījumu pret satiksmes drošību, piemēro daļēju mantas konfiskāciju un attiecina to uz transportlīdzekli. Tiesa, nosakot mantas konfiskāciju par cietsirdīgu izturēšanos pret dzīvniekiem, piemēro daļēju mantas konfiskāciju un attiecina to uz dzīvniekiem.</p> <p>(4) Likums nosaka to notiesātajam vai viņa apgādībā esošajām personām nepieciešamo mantu, kas nav konfiscējama.</p>	<p>nosakot mantas konfiskāciju par noziedzīgu nodarījumu pret satiksmes drošību, piemēro daļēju mantas konfiskāciju un attiecina to uz transportlīdzekli. Tiesa, nosakot mantas konfiskāciju par cietsirdīgu izturēšanos pret dzīvniekiem, piemēro daļēju mantas konfiskāciju un attiecina to uz dzīvniekiem.</p> <p>(4) Likums nosaka to notiesātajam vai viņa apgādībā esošajām personām nepieciešamo mantu, kas nav konfiscējama.</p>
<p>-</p>	<p>62.pants. Notiesājoša sprieduma izpildīšanas noilgums</p> <p>(1) Notiesājošs spriedums un prokurora priekšraksts par sodu nav izpildāms, ja no dienas, kad tas stāties likumīgā spēkā, nav izpildīts šādos termiņos:</p> <p>1) divos gados — ja piespriests arests, mantas konfiskācija, piespiedu darbs vai naudas sods;</p> <p>..</p>	<p>62.pants. Notiesājoša sprieduma izpildīšanas noilgums</p> <p>(1) Notiesājošs spriedums un prokurora priekšraksts par sodu nav izpildāms, ja no dienas, kad tas stāties likumīgā spēkā, nav izpildīts šādos termiņos:</p> <p>1) divos gados — ja piespriests arests, mantas konfiskācija, piespiedu darbs vai naudas sods;</p> <p>..</p>
<p>-</p>	<p>63.pants. Sodāmības dzēšana un noņemšana</p> <p>..</p> <p>(3) Par nesodītām atzīstamas:</p> <p>.. 2) personas, kas notiesātas ar arestu, mantas konfiskāciju, piespiedu darbu vai naudas sodu, ja viena gada laikā no soda izciešanas dienas tās neizdara jaunu noziedzīgu nodarījumu</p>	<p>-</p>
<p>-</p>	<p>70.²pants. Juridiskajai personai piemērojamo piespiedu ietekmēšanas līdzekļu veidi</p> <p>(1) Juridiskajai personai var noteikt vienu no šādiem piespiedu ietekmēšanas pamata līdzekļiem:</p> <p>..3) mantas konfiskācija;</p> <p>..</p> <p>(2) Juridiskajai personai var noteikt šādus piespiedu ietekmēšanas papildu līdzekļus:</p> <p>1) mantas konfiskācija;</p> <p>(3) Par šā likuma sevišķajā daļā paredzētu kriminālpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu</p>	<p>70.²pants. Juridiskajai personai piemērojamo piespiedu ietekmēšanas līdzekļu veidi</p> <p>(1) Juridiskajai personai var noteikt vienu no šādiem piespiedu ietekmēšanas pamata līdzekļiem:</p> <p>..3) mantas konfiskācija;</p> <p>..</p> <p>(2) Juridiskajai personai var noteikt šādus piespiedu ietekmēšanas papildu līdzekļus:</p> <p>1) mantas konfiskācija;</p> <p>(3) Par šā likuma sevišķajā daļā paredzētu kriminālpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu</p>

	<p>juridiskajai personai kā piespiedu ietekmēšanas pamata līdzekli var piemērot tikai naudas piedziņu, izņemot gadījumu, kad juridiskā persona, tās filiāle, pārstāvniecība vai struktūrvienība ir īpaši izveidota noziedzīga nodarījuma izdarīšanai.</p> <p>(4) Par šā likuma sevišķajā daļā paredzētu smagu un sevišķi smagu noziegumu juridiskajai personai kā piespiedu ietekmēšanas pamata līdzekli var piemērot likvidāciju, tiesību ierobežošanu, mantas konfiskāciju vai naudas piedziņu.</p> <p>(5) Mantas konfiskāciju juridiskajai personai var piemērot arī kā piespiedu ietekmēšanas papildu līdzekli, ja juridiskā persona nodarījuma rezultātā guvusi mantisku labumu un tai kā piespiedu ietekmēšanas pamata līdzeklis ir piemērota tiesību ierobežošana vai naudas piedziņa.</p>	<p>juridiskajai personai kā piespiedu ietekmēšanas pamata līdzekli var piemērot tikai naudas piedziņu, izņemot gadījumu, kad juridiskā persona, tās filiāle, pārstāvniecība vai struktūrvienība ir īpaši izveidota noziedzīga nodarījuma izdarīšanai.</p> <p>(4) Par šā likuma sevišķajā daļā paredzētu smagu un sevišķi smagu noziegumu juridiskajai personai kā piespiedu ietekmēšanas pamata līdzekli var piemērot likvidāciju, tiesību ierobežošanu, mantas konfiskāciju vai naudas piedziņu.</p> <p>(5) Mantas konfiskāciju juridiskajai personai var piemērot arī kā piespiedu ietekmēšanas papildu līdzekli, ja juridiskā persona nodarījuma rezultātā guvusi mantisku labumu un tai kā piespiedu ietekmēšanas pamata līdzeklis ir piemērota tiesību ierobežošana vai naudas piedziņa.</p>
	<p>70.⁵ pants. Mantas konfiskācija</p> <p>(1) Mantas konfiskācija ir juridiskās personas īpašumā esošās mantas pilnīga vai daļēja piespiedu bezatlīdzības atsavināšana valsts īpašumā, kuru var piemērot kā piespiedu ietekmēšanas pamata vai papildu līdzekli.</p> <p>(2) Tiesa, nosakot daļēju mantas konfiskāciju, konkrēti norāda, kura manta ir konfiscējama.</p> <p>(3) Nosakot pilnīgu mantas konfiskāciju, nav konfiscējama tā juridiskās personas īpašumā esošā manta, kas tai nepieciešama, lai izpildītu saistības pret darbiniekiem, valsti un kreditoriem.</p> <p>(4) Var konfiscēt arī juridiskās personas īpašumā esošo mantu, kas ir nodota citai juridiskajai vai fiziskajai personai.</p>	<p>70.⁵ pants. Mantas konfiskācija</p> <p>(1) Mantas konfiskācija ir juridiskās personas īpašumā esošās mantas pilnīga vai daļēja piespiedu bezatlīdzības atsavināšana valsts īpašumā, kuru var piemērot kā piespiedu ietekmēšanas pamata vai papildu līdzekli.</p> <p>(2) Tiesa, nosakot daļēju mantas konfiskāciju, konkrēti norāda, kura manta ir konfiscējama.</p> <p>(3) Nosakot pilnīgu mantas konfiskāciju, nav konfiscējama tā juridiskās personas īpašumā esošā manta, kas tai nepieciešama, lai izpildītu saistības pret darbiniekiem, valsti un kreditoriem.</p> <p>(4) Var konfiscēt arī juridiskās personas īpašumā esošo mantu, kas ir nodota citai juridiskajai vai fiziskajai personai.</p>

2. KL sevišķajā daļā iekļauto noziedzīgo nodarījumu sankciju apskats

Noziedzīga nodarījuma sastāvs	KL 01.04.1999 (spēkā stāšanās diena) redakcijā		KL 23.12.2009 redakcijā (aktuālā redakcija)		KL 01.01.2011 redakcijā (nākotnes redakcija)	
	Mantas konfiskācija kā pamatsods	Mantas konfiskācija kā papildsods	Mantas konfiskācija kā pamatsods	Mantas konfiskācija kā papildsods	Mantas konfiskācija kā pamatsods	Mantas konfiskācija kā papildsods
Kopā	0	74 (28 OP, 46 IP)	11	153 (59 OP, 94 IP)	11	135 (56 OP, 79 IP)
KL 9. nodaļa Noziegumi pret cilvēci, mieru, kara noziegumi, genocīds	0		0	0	0	0
KL 10.nodaļa Noziegumi pret valsti	0	7 (6 OP, 1 IP)	0	14 (12 OP, 2 IP)	0	14 (12 OP, 2 IP)
80.pants	-	OP	-	OP	-	OP
84.panta. 2.daļa	-	IP	-	IP	-	IP
85.p.1.d.	-	OP	-	OP	-	OP
85.p.2.d.	-	OP	-	OP	-	OP
88.p.1.d.	-	OP	-	OP	-	OP
88.p.2.d.	-	OP	-	OP	-	OP
88.p.3.d.	-	-	-	OP	-	OP
88.p.4.d.	-	-	-	OP	-	OP
88-1.p.1.d.	-	-	-	OP	-	OP
88-1.p.2.d.	-	-	-	OP	-	OP
88-3.p.	-	-	-	IP	-	IP
89.p.	-	OP	-	OP	-	OP
89-1.p.1.d.	-	-	-	OP	-	OP
89-1.p.2.d.	-	-	-	OP	-	OP
KL 11.nodaļa Noziegumi pret dabas vidi	0	1 (0 OP, 1 IP)	0	5 (1 OP, 4 IP)	0	0
98.p.3.d.	-	-	-	IP	-	-
99.p.4.d.	-	-	-	OP	-	-

109.p.3.d.	-	-	-	IP	-	-
110.p.3.d.	-	-	-	IP	-	-
111.p.	-	IP	-	IP	-	-
KL 12.nodaļa Nonāvēšana	0	2 (2 OP, 0 IP)	0	2 (2 OP, 0 IP)	0	2 (2 OP, 0 IP)
117.p.	-	OP	-	OP	-	OP
118.p.	-	OP	-	OP	-	OP
KL 13.nodaļa Noziegumi pret personas veselību	0	0	0	1 (1 OP, 0 IP)	0	1 (1 OP, 0 IP)
125.p.4.d.	-	-	-	OP	-	OP
KL 14.nodaļa Noziegumi pret personas pamattiesībām un pamatbrīvībām	0	5 (0 OP, 5 IP)	0	11 (2 OP, 9 IP)	0	2 (0 OP, 2 IP)
147.p.1.d.	-	-	-	IP	-	IP
147.p.2.d.	-	-	-	IP	-	IP
148.p.1.d.	-	IP	-	IP	-	-
148.p.2.d.	-	IP	-	IP	-	-
148.p.3.d.	-	IP	-	IP	-	-
148.p.4.d.	-	-	-	IP	-	-
148.p.5.d.	-	-	-	OP	-	-
149.p.1.d.	-	IP	-	IP	-	-
149.p.2.d.	-	IP	-	IP	-	-
149.p.3.d.	-	-	-	IP	-	-
149.p.4.d.	-	-	-	OP	-	-
KL 15.nodaļa Noziegumi pret personas brīvību, godu un cieņu	0	5 (2 OP, 3 IP)	0	10 (5 OP, 5 IP)	0	10 (5 OP, 5 IP)
152.p.3.d.	-	-	-	IP	-	IP
153.p.1.d.	-	IP	-	IP	-	IP
153.p.2.d.	-	IP	-	IP	-	IP
153.p.3.d.	-	OP	-	OP	-	OP
154.p.1.d.	-	IP	-	IP	-	IP
154.p.2.d.	-	OP	-	OP	-	OP
154.p.3.d.	-	-	-	OP	-	OP
154-1.p.1.d.	-	-	-	IP	-	IP
154-1.p.2.d.	-	-	-	OP	-	OP

154-1.p.3.d.	-	-	-	OP	-	OP
KL 16.nodaļa Noziegumi pret tikumību un dzimumneaizskara mību	0	2 (1 OP, 1 IP)	0	14 (5 OP, 9 IP)	0	14 (5 OP, 9 IP)
164.p.1.d.	-	-	-	IP	-	IP
164.p.2.d.	-	-	-	IP	-	IP
164.p.3.d.	-	-	-	IP	-	IP
164.p.4.d.	-	-	-	IP	-	IP
164.p.5.d.	-	-	-	OP	-	OP
165.p.1.d.	-	IP	-	IP	-	IP
165.p.2.d.	-	OP	-	OP	-	OP
165.p.3.d.	-	-	-	OP	-	OP
165-1.p.2.d.	-	-	-	IP	-	IP
165-1.p.3.d.	-	-	-	OP	-	OP
166.p.2.d.	-	-	-	IP	-	IP
166.p.3.d.	-	-	-	IP	-	IP
166.p.4.d.	-	-	-	IP	-	IP
166.p.5.d.	-	-	-	OP	-	OP
KL 17.nodaļa Noziegumi pret ģimeni un nepilngadīgajiem	0	0	0	2 (1 OP, 1 OP)	0	2 (1 OP, 1 OP)
169-1.p.2.d.	-	-	-	IP	-	IP
169-1.p.3.d.	-	-	-	OP	-	OP
KL 18.nodaļa Noziegumi pret īpašumu	0	16 (7 OP, 9 IP)	3	18 (7 OP, 11 IP)	3	17 (7 OP, 10 IP)
175.p.2.d.	-	IP	-	IP	-	IP
175.p.3.d.	-	IP	-	IP	-	IP
175.p.4.d.	-	OP	-	OP	-	OP
176.p.1.d.	-	IP	-	IP	-	IP
176.p.2.d.	-	IP	-	IP	-	IP
176.p.3.d.	-	OP	-	OP	-	OP
176.p.4.d.	-	OP	-	OP	-	OP
177.p.2.d.	-	-	alternatīvs - brīvības atņemšana uz laiku līdz sešiem gadiem	-	alternatīvs - brīvības atņemšana uz laiku līdz sešiem gadiem	-

			- naudas sods līdz simt minimālajām mēnešalgām		- naudas sods līdz simt minimālajām mēnešalgām	
177.p.3.d.	-	IP	-	IP	-	IP
177-1.p.2.d.	-	-	alternatīvs - brīvības atņemšana uz laiku līdz astoņiem gadiem; - naudas sods līdz simt piecdesmit minimālajām mēnešalgām	-	alternatīvs - brīvības atņemšana uz laiku līdz astoņiem gadiem; - naudas sods līdz simt piecdesmit minimālajām mēnešalgām	-
177-1.p.3.d.	-	-	-	IP	-	IP
179.p.1.d.	-	-	alternatīvs - brīvības atņemšana uz laiku līdz pieciem gadiem; - arests; - piespiedu darbs; - naudas sods līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām	-	alternatīvs - brīvības atņemšana uz laiku līdz pieciem gadiem; - arests; - piespiedu darbs; - naudas sods līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām	-
179.p.2.d.	-	IP	-	IP	-	IP
179.p.3.d.	-	OP	-	OP	-	OP
182-1.p.2.d.	-	-	-	IP	-	-
183.p.1.d.	-	IP	-	IP	-	IP
183.p.2.d.	-	OP	-	OP	-	OP
184.p.1.d.	-	IP	-	IP	-	IP
184.p.2.d.	-	OP	-	OP	-	OP
184.p.3.d.	-	OP	-	OP	-	OP
187.p.2.d.	-	IP	-	IP	-	IP
KL 19.nodaļa Noziegumi tautsaimniecībā	0	15 (6 OP, 9 IP)	6	38 (12 OP, 26 IP)	6	36 (12 OP, 24 IP)
190.p.1.d.	-	IP	-	IP		IP
190.p.2.d.	-	IP	-	IP		IP
190.p.3.d.	-	OP	-	IP		IP
190.p.4.d.	-	-	-	OP		OP

190-1.p.1.d.	-	-	-	IP		IP
190-1.p.2.d.	-	-	-	IP		IP
190-1.p.3.d.	-	-	-	OP		OP
191.p.1.d.	-	IP	-	IP		IP
191.p.2.d.	-	OP	-	IP		IP
192.p.1.d.	-	IP	-	IP		IP
192.p.2.d.	-	OP	-	OP		OP
193.p.1.d.	-	IP	-	IP		IP
193.p.2.d.	-	OP	-	IP		IP
193.p.3.d.	-	-	-	OP		OP
193.p.4.d.	-	-	-	OP		OP
193-1.p.1.d.	-	-	-	IP		IP
193-1.p.2.d.	-	-	-	IP		IP
193-1.p.3.d.	-	-	-	OP		OP
194.p.2.d.	-	IP	-	IP		IP
194-1.p.3.d.	-	-	-	IP		IP
195.p.1.d.	-	IP	-	IP		IP
195.p.2.d.	-	OP	-	OP		OP
195.p.3.d.	-	-	-	OP		OP
196.p.2.d.	-	-	alternatīvs - brīvības atņemšana uz laiku līdz pieciem gadiem; - piespiedu darbs; - naudas sods līdz simt divdesmit minimālajām mēnešalgām	-	alternatīvs - brīvības atņemšana uz laiku līdz pieciem gadiem; - piespiedu darbs; - naudas sods līdz simt divdesmit minimālajām mēnešalgām	-
198.p.2.d.	-	IP	alternatīvs - brīvības atņemšana uz laiku līdz pieciem gadiem; - piespiedu darbs; - naudas sods līdz simt minimālajām mēnešalgām	-	alternatīvs - brīvības atņemšana uz laiku līdz pieciem gadiem; - piespiedu darbs; - naudas sods līdz simt minimālajām mēnešalgām	-
198.p.3.d.	-	-	alternatīvs - brīvības	-	alternatīvs - brīvības	-

			atņemšana uz laiku līdz sešiem gadiem; - piespiedu darbs; - naudas sods līdz simt divdesmit minimālajām mēnešalgām		atņemšana uz laiku līdz sešiem gadiem; - piespiedu darbs; - naudas sods līdz simt divdesmit minimālajām mēnešalgām	
198.p.4.d.	-	-	-	IP	-	IP
204.p.2.d.	-	-	alternatīvs - brīvības atņemšana uz laiku līdz pieciem gadiem; - piespiedu darbs; - naudas sods līdz simt minimālajām mēnešalgām	-	alternatīvs - brīvības atņemšana uz laiku līdz pieciem gadiem; - piespiedu darbs; - naudas sods līdz simt minimālajām mēnešalgām	-
205.p.1.d.	-	-	-	IP		IP
205.p.2.d.	-	-	-	IP		IP
206.p.1.d.	-	-	-	IP		-
206.p.2.d.	-	-	-	IP		-
207.p.2.d.	-	-	alternatīvs - brīvības atņemšana uz laiku līdz pieciem gadiem; - piespiedu darbs; - naudas sods līdz simt piecdesmit minimālajām mēnešalgām	-	alternatīvs - brīvības atņemšana uz laiku līdz pieciem gadiem; - piespiedu darbs; - naudas sods līdz simt piecdesmit minimālajām mēnešalgām	-
208.p.	-	-	alternatīvs - brīvības atņemšana uz laiku līdz pieciem gadiem; - arests; - piespiedu darbs; - naudas sods līdz astoņdesmit minimālajām	-	alternatīvs - brīvības atņemšana uz laiku līdz pieciem gadiem; - arests; - piespiedu darbs; - naudas sods līdz astoņdesmit minimālajām	-

			mēnešalgām		mēnešalgām	
218.p.2.d.	-	IP	-	IP	-	IP
218.p.3.d.	-	-	-	OP	-	OP
219.p.3.d.	-	-	-	OP (konfiscējot mantu, kuras izcelsmes avots deklarācijā nav norādīts)	-	OP (konfiscējot mantu, kuras izcelsmes avots deklarācijā nav norādīts)
220-1.p.1.d.	-	-	-	IP	-	IP
220-1.p.2.d.	-	-	-	OP	-	OP
221.p.2.d.	-	OP	-	IP	-	IP
221.p.3.d.	-	-	-	IP	-	IP
221-1.p.2.d.	-	-	-	IP	-	IP
221-1.p.3.d.	-	-	-	OP	-	OP
221-2.p.2.d.	-	-	-	IP	-	IP
KL 20.nodaļa Noziegumi pret vispārējo drošību un sabiedrisko kārtību	0	10 (1 OP, 9 IP)	0	16 (3 OP, 13 IP)	0	16 (3 OP, 13 IP)
224.p.1.d.	-	IP	-	IP	-	IP
224.p.2.d.	-	OP	-	OP	-	OP
228.p.3.d.	-	IP	-	IP	-	IP
230.p.	-	IP	-	-	-	-
230.p.1.d.	-	-	-	IP	-	IP
230.p.2.d.	-	-	-	IP	-	IP
233.p.3.d.	-	-	-	OP	-	OP
241.p.2.d.	-	-	-	IP	-	IP
243.p.3.d.	-	-	-	IP	-	IP
253.p.1.d.	-	IP	-	IP	-	IP
253.p.2.d.	-	IP	-	IP	-	IP
253.p.3.d.	-	IP	-	-	-	-
253.p.4.d.	-	IP	-	-	-	-
253-1.p.1.d.	-	-	-	IP	-	IP
253-1.p.2.d.	-	-	-	IP	-	IP
253-1.p.3.d.	-	-	-	OP	-	OP
255.p.2.d.	-	IP	-	IP (vai atņemot tiesības uz zināmu nodarbošanos uz laiku no diviem līdz pieciem gadiem vai	-	IP (vai atņemot tiesības uz zināmu nodarbošanos uz laiku no diviem līdz pieciem gadiem vai

				bez tā)		bez tā)
255.p.3.d.	-	-	-	IP (vai atņemot tiesības uz zināmu nodarbošanos uz laiku no diviem līdz pieciem gadiem vai bez tā)	-	IP (vai atņemot tiesības uz zināmu nodarbošanos uz laiku no diviem līdz pieciem gadiem vai bez tā)
256.p.2.d.	-	IP	-	IP		IP
KL 21.nodaļa Noziegumi pret satiksmes drošību	0	1 (0 OP, 1 IP)	0	5 (0 OP, 5 IP)	0	4 (0 OP, 4 IP)
258.p.2.d.	-	IP	-	IP	-	-
260.p.3.d.	-	-	-	IP	-	IP
262.p.1.d.	-	-	-	IP	-	IP
262.p.2.d.	-	-	-	IP	-	IP
262-1.p.	-	-	-	IP	-	IP
KL 22.nodaļa Noziegumi pret pārvaldības kārtību	0	3 (1 OP, 2 IP)	0	5 (1 OP, 4 IP)	0	5 (1 OP, 4 IP)
269.p.2.d.	-	-	-	IP	-	IP
285.p.2.d.	-	IP	-	IP	-	IP
285.p.3.d.	-	OP	-	OP	-	OP
285-1.p.3.d.	-	-	-	IP	-	IP
286.p.	-	IP	-	IP	-	IP
KL 23.nodaļa Noziegumi pret jurisdikciju	0	0	0	4 (4 OP, 0 IP)	0	4 (4 OP, 0 IP)
294-1.p.3.d.	-	-	-	OP	-	OP
295.p.3.d.	-	-	-	OP	-	OP
311.p.	-	-	-	OP	-	OP
314.p.3.d.	-	-	-	OP	-	OP
KL 24.nodaļa Noziegumi valsts institūciju dienestā	0	7 (2 OP, 5 IP)	2	8 (3 OP, 5 IP)	2	8 (3 OP, 5 IP)
320.p.1.d.	-	IP	-	-	-	-
320.p.2.d.	-	OP	-	IP	-	IP
320.p.3.d.	-	OP	-	OP	-	OP
320.p.4.d.	-	-	-	OP	-	OP

321.p.1.d.	-	-	alternatīvs - brīvības atņemšana uz laiku līdz četriem gadiem; - piespiedu darbs; - naudas sods līdz simt minimālajām mēnešalgām	-	alternatīvs - brīvības atņemšana uz laiku līdz četriem gadiem; - piespiedu darbs; - naudas sods līdz simt minimālajām mēnešalgām	-
321.p.2.d.	-	-	alternatīvs - brīvības atņemšana uz laiku līdz sešiem gadiem;	-	alternatīvs - brīvības atņemšana uz laiku līdz sešiem gadiem;	-
322.p.2.d.	-	IP	-	IP		IP
323.p.2.d.	-	IP	-	IP		IP
323.p.3.d.	-	-	-	OP		OP
325.p.2.d.	-	IP	-	IP		IP
326.p.2.d.	-	IP	-	IP		IP

Skaidrojumi

- ja kā pamatsods, tad norādīts, vai vienīgais vai alternatīva citam(kādam)

- ja kā papildsods, tad norādīts, vai tas ir „obligāti piemērojams” (OP) vai „iespējami piemērojams” (IP)

KPL normu par noziedzīgi iegūtas mantas konfiskāciju apskats

Spēkā esošā redakcija	Nākotnes redakcija uz 01.01.2011
<p>27.nodaļa. Rīcība ar noziedzīgi iegūtu mantu 355.pants. Noziedzīgi iegūta manta</p> <p>(1) Manta ir atzīstama par noziedzīgi iegūtu, ja personas īpašumā vai valdījumā tā tieši vai netieši nonākusi noziedzīga nodarījuma rezultātā.</p> <p>(2) Ja netiek pierādīts pretējais, par noziedzīgi iegūtu uzskatāma manta, arī finanšu līdzekļi, kas pieder personai, kura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ir organizētas noziedzīgas grupas dalībnieks vai atbalsta to; 2) pati iesaistījies teroristiskās darbībās vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta teroristiskās darbībās; 3) pati iesaistījies cilvēku tirdzniecībā vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta cilvēku tirdzniecībā; 4) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās ar narkotiskām vai psihotropām vielām vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās; 5) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās ar viltotu naudu, valsts finanšu instrumentiem vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās; 6) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās, lai šķērsotu valsts robežu vai sekmētu citas personas pārvietošanu pāri valsts robežai, vai nodrošinātu citām personām iespēju nelikumīgi uzturēties Latvijas Republikā, vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās; 	

7) pati iesaistījusies noziedzīgās darbībās saistībā ar bērnu pornogrāfiju vai bērnu seksuālo izmantošanu vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās.

(3) Šā panta izpratnē pastāvīgu attiecību uzturēšana ar citu personu, kura iesaistīta noteiktās noziedzīgās darbībās, nozīmē, ka persona dzīvo kopā ar otru personu vai arī kontrolē, nosaka vai ietekmē tās uzvedību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.06.2008. un 12.03.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

356.pants. Mantas atzīšana par noziedzīgi iegūtu

(1) Mantu par noziedzīgi iegūtu var atzīt ar spēkā stājušos tiesas nolēmumu vai prokurora lēmumu par kriminālprocesa pabeigšanu.

(2) Pirmstiesas kriminālprocesa laikā mantu par noziedzīgi iegūtu var atzīt arī:

1) ar rajona (pilsētas) tiesas lēmumu šā likuma 59.nodaļā noteiktajā kārtībā, ja procesa virzītājam ir pietiekami pierādījumi, kas nerada šaubas par mantas noziedzīgo izcelsmi (mantas saistību ar noziedzīgu nodarījumu);

2) ar procesa virzītāja lēmumu, ja pirmstiesas kriminālprocesa laikā pie aizdomās turētā, apsūdzētā vai trešās personas ir atrasta un izņemta manta, attiecībā uz kuru tās īpašnieks vai likumīgais valdītājs iepriekš bija pieteicis mantas zudumu un pēc tās atrašanas, novēršot saprātīgas šaubas, pierādījis savas tiesības.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.03.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

357.pants. Noziedzīgi iegūtas mantas atdošana

(1) Manta atdodama pēc piederības īpašniekam vai likumīgajam valdītājam ar procesa virzītāja lēmumu pēc tam, kad mantas uzglabāšana kriminālprocesa mērķu sasniegšanai vairs nav nepieciešama.

(2) Mantu, kuras apgrozība aizliegta ar likumu un kura līdz ar to personas valdījumā

356.pants. Mantas atzīšana par noziedzīgi iegūtu

(1) Mantu par noziedzīgi iegūtu var atzīt ar spēkā stājušos tiesas nolēmumu vai prokurora lēmumu par kriminālprocesa pabeigšanu.

(2) Pirmstiesas kriminālprocesa laikā mantu par noziedzīgi iegūtu var atzīt arī:

1) ar rajona (pilsētas) tiesas lēmumu šā likuma 59.nodaļā noteiktajā kārtībā, ja procesa virzītājam ir pietiekami pierādījumi, kas nerada šaubas par mantas noziedzīgo izcelsmi vai mantas saistību ar noziedzīgu nodarījumu;

2) ar procesa virzītāja lēmumu, ja pirmstiesas kriminālprocesa laikā pie aizdomās turētā, apsūdzētā vai trešās personas ir atrasta un izņemta manta, attiecībā uz kuru tās īpašnieks vai likumīgais valdītājs iepriekš bija pieteicis mantas zudumu un pēc tās atrašanas, novēršot saprātīgas šaubas, pierādījis savas tiesības.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.03.2009. un 21.10.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

atrodas nelikumīgi, šim valdītājam neatdod, bet ar procesa virzītāja lēmumu nodod attiecīgai valsts institūcijai vai tādai juridiskajai personai, kura ir tiesīga to iegūt un lietot.

(3) Manta, arī finanšu līdzekļi, kuru izcelsme ir noziedzīga nodarījuma atklāšanai izmantoti valsts līdzekļi, atdodami likumīgajam valdītājam vai piedzenami tā labā. Ja šāda manta ir atsavināta, iznīcināta vai noslēpta un to nav iespējams atdot, piedziņai var pakļaut citu mantu, arī finanšu līdzekļus, atdodamās mantas vērtībā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.03.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

358.pants. Noziedzīgi iegūtas mantas konfiskācija

(1) Noziedzīgi iegūtu mantu, ja tās turpmāka uzglabāšana kriminālprocesa mērķu sasniegšanai nav nepieciešama un ja tā nav jāatdod īpašniekam vai likumīgajam valdītājam, ar tiesas lēmumu konfiscē, bet iegūtos finanšu līdzekļus ieskaita valsts budžetā.

(2) Ja noziedzīgi iegūta manta ir atsavināta, iznīcināta, noslēpta vai nomaskēta un to nav iespējams konfiscēt, konfiskācijai vai piedziņai var pakļaut citu mantu, arī finanšu līdzekļus, konfiscējamās mantas vērtībā.

(3) Ja apsūdzētajam nav mantas, ko varētu pakļaut šā panta otrajā daļā minētajai konfiskācijai, konfiscēt var:

1) mantu, ko apsūdzētā persona pēc noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas bez atbilstošas atlīdzības ir atsavinājusi trešajai personai;

2) apsūdzētās personas laulātā mantu, ja vien vismaz gadu pirms noziedzīgā nodarījuma uzsākšanas nav noteikta laulāto mantas šķirtība;

3) citas personas mantu, ja ar šo personu apsūdzētajam ir kopīga (nedalīta) saimniecība.

(4) Valsts budžetā ieskaita:

1) līdzekļus, kas iegūti, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā realizējot konfiscēto mantu vai mantu, kuras piederība nav noskaidrota vai kuras īpašniekam nav likumīgu tiesību uz to, vai kuras īpašnieks vai likumīgais valdītājs ir atteicies no tās;

2) līdzekļus, ko persona ieguvusi no mantas realizācijas, zinot tās noziedzīgo izcelsmi;

3) noziedzīgi iegūtas mantas izmantošanas rezultātā gūtos augļus;

4) konfiscētos finanšu līdzekļus;

5) tāda mantiska vai cita rakstura labuma materiālo vērtību, ko pieņēmusi valsts amatpersona kā kukuli.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.05.2007., 12.03.2009. un 14.01.2010. likumu, kas stājas spēkā 04.02.2010.)

359.pants. Noziedzīgi iegūtas mantas realizācijas līdzekļu izmantošana

Ja cietušais ir pieprasījis kaitējuma kompensāciju un konkrētajā kriminālprocesā ir iegūti šā likuma 358.panta ceturtajā daļā minētie līdzekļi, tos vispirms izmanto pieprasītās kompensācijas nodrošināšanai un samaksai.

360.pants. Trešo personu tiesības

(1) Ja noziedzīgi iegūta manta atrasta pie trešās personas, tā atdodama pēc piederības īpašniekam vai likumīgajam valdītājam.

(2) Ja noziedzīgi iegūtu mantu atdod īpašniekam vai likumīgajam valdītājam, trešajai personai, kas bija šīs mantas labticīga ieguvēja vai labticīga kļūlas ņēmēja, ir tiesības civilprocesa kārtībā iesniegt prasību par zaudējuma atlīdzināšanu, tai skaitā pret apsūdzēto vai notiesāto personu.

.....

410.pants. Kriminālprocesa izbeigšana pret personu, kura būtiski palīdzējusi atklāt smagu vai sevišķi smagu noziegumu

(1) Ģenerālprokurors ar savu lēmumu var izbeigt kriminālprocesu pret personu, kura būtiski palīdzējusi atklāt smagu vai sevišķi smagu noziegumu, kas ir smagāks vai bīstamāks par šīs personas pašas izdarīto noziedzīgu nodarījumu.

(2) Šā panta pirmajā daļā noteiktais nav piemērojams personai, kura tiek saukta pie kriminālatbildības par Krimināllikuma 116., 117., 118., 125., 159., 160., 176., 190.¹, 251., 252. un 253.¹ pantā paredzēto sevišķi smago noziegumu izdarīšanu vai kura pati izveidojusi vai vadījusi organizētu grupu vai bandu.

(3) Lēmumā par kriminālprocesa izbeigšanu norāda rīcību ar noziedzīgi iegūto mantu un izlemj jautājumu par kaitējuma kompensāciju cietušajam.

.....

514.pants. Tiesas apspriedē izlemjamie jautājumi

(1) Apspriedes laikā tiesa apspriežu istabā izlemj šādus jautājumus:

..

514.pants. Tiesas apspriedē izlemjamie jautājumi

(1) Apspriedes laikā tiesa apspriežu istabā izlemj šādus jautājumus:

12) par noziedzīgi iegūto līdzekļu konfiskāciju vai piedziņu;

528.pants. Notiesājoša sprieduma rezolutīvā daļa

(1) Notiesājoša sprieduma rezolutīvajā daļā norāda tiesas lēmumu par:

..

11) noziedzīgi iegūto līdzekļu konfiskāciju vai piedziņu;

59.nodaļa. Process par noziedzīgi iegūtu mantu

626.pants. Iemesls uzsākt procesu par noziedzīgi iegūtu mantu

Procesa virzītājam ir tiesības pirmstiesas kriminālprocesā radušos mantisko jautājumu savlaicīgas atrisināšanas un procesa ekonomijas interesēs, ja tam piekrīt uzraugošais prokurors, izdalīt no krimināllietas materiālus par noziedzīgi iegūtu mantu un uzsākt procesu, ja pastāv šādi nosacījumi:

1) pierādījumu kopums dod pamatu uzskatīt, ka mantai, kura izņemta vai kurai uzlikts arests, ir noziedzīga (ar noziedzīgu nodarījumu saistīta) izcelsme;

2) objektīvu iemeslu dēļ krimināllietas nodošana tiesai tuvākajā laikā (saprātīgā laika periodā) nav iespējama vai tas var radīt būtiskus neattaisnotus izdevumus.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.01.2010. likumu, kas stājas spēkā 04.02.2010.)

627.pants. Lēmums uzsākt procesu par noziedzīgi iegūtu mantu

(1) Procesa virzītājs, pastāvot šā likuma 626.pantā minētajiem nosacījumiem, pieņem lēmumu uzsākt procesu par noziedzīgi iegūtu mantu un nodot krimināllietu par noziedzīgi iegūtu mantu izlemšanai tiesai.

(2) Lēmumā procesa virzītājs norāda:

1) kādi materiāli no izmeklēšanā esošās krimināllietas par noziedzīgu nodarījumu tiek izdalīti lietā par noziedzīgi iegūtu mantu;

2) kuras personas ir saistītas ar konkrēto mantu;

..

12) par noziedzīgi iegūtās mantas konfiskāciju vai piedziņu;
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.03.2009. un 21.10.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

528.pants. Notiesājoša sprieduma rezolutīvā daļa

(1) Notiesājoša sprieduma rezolutīvajā daļā norāda tiesas lēmumu par:

..

12) noziedzīgi iegūtās mantas konfiskāciju vai piedziņu;
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.03.2009. un 21.10.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

626.pants. Iemesls uzsākt procesu par noziedzīgi iegūtu mantu

Procesa virzītājam ir tiesības pirmstiesas kriminālprocesā radušos mantisko jautājumu savlaicīgas atrisināšanas un procesa ekonomijas interesēs, ja tam piekrīt uzraugošais prokurors, izdalīt no krimināllietas materiālus par noziedzīgi iegūtu mantu un uzsākt procesu, ja pastāv šādi nosacījumi:

1) pierādījumu kopums dod pamatu uzskatīt, ka mantai, kura izņemta vai kurai uzlikts arests, ir noziedzīga izcelsme vai saistība ar noziedzīgu nodarījumu;

2) objektīvu iemeslu dēļ krimināllietas nodošana tiesai tuvākajā laikā (saprātīgā laika periodā) nav iespējama vai tas var radīt būtiskus neattaisnotus izdevumus.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.01.2010. un 21.10.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

3) kādu rīcību ar noziedzīgi iegūtu mantu viņš ierosina.

(3) Lēmumu un tam pievienotos materiālus nosūta rajona (pilsētas) tiesai.

628.pants. Ar mantu saistīto personu informēšana

Procesa virzītājs šā likuma 627.pantā minētā lēmuma kopiju nekavējoties nosūta aizdomās turētajam vai apsūdzētajam un personai, pie kuras manta tika izņemta vai tai tika uzlikts arests, ja šādas personas attiecīgajā kriminālprocesā ir, vai arī citai personai, kurai ir tiesības uz konkrēto mantu, vienlaikus norādot uz tiesībām:

1) personiski vai ar aizstāvja vai pārstāvja starpniecību piedalīties procesā par noziedzīgi iegūtu mantu;

2) mutvārdos vai rakstveidā tiesā izteikt savu attieksmi pret pieņemto lēmumu;

3) iesniegt tiesai pieteikumus.

629.pants. Tiesas process par noziedzīgi iegūtu mantu

(1) Tiesnesis, saņēmis lēmumu par procesa par noziedzīgi iegūtu mantu uzsākšanu:

1) nosaka tiesas sēdes laiku un vietu;

2) uzaicina uz tiesas sēdi procesa virzītāju un prokuru, ja lēmumu pieņēmis izmeklētājs, kā arī šā likuma 628.pantā minētās personas.

(2) Tiesas sēdei jānotiek 10 dienu laikā pēc procesa virzītāja lēmuma saņemšanas tiesā.

(3) Tiesas sēdē uzklausa procesa virzītāju, prokuru, pārējās uzaicinātās un ieradušās personas, viņu pārstāvjus vai aizstāvjus un pārbauda iesniegtos pierādījumus. (12.03.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

629.pants. Tiesas process par noziedzīgi iegūtu mantu

(1) Tiesnesis, saņēmis lēmumu par procesa par noziedzīgi iegūtu mantu uzsākšanu:

1) nosaka tiesas sēdes laiku un vietu;

2) uzaicina uz tiesas sēdi procesa virzītāju un prokuru, ja lēmumu pieņēmis izmeklētājs, kā arī šā likuma 628.pantā minētās personas.

(2) Tiesas sēdei jānotiek 10 dienu laikā pēc procesa virzītāja lēmuma saņemšanas tiesā.

(3) Tiesas sēdē uzklausa procesa virzītāju, prokuru, pārējās uzaicinātās un ieradušās personas, viņu pārstāvjus vai aizstāvjus un pārbauda iesniegtos pierādījumus.

(4) Tiesas sēdē tiesas procesā iesaistītajām personām ir vienādas tiesības pieteikt noraidījumus vai lūgumus, iesniegt pierādījumus, piedalīties pierādījumu pārbaudē, iesniegt tiesai rakstveida paskaidrojumus, kā arī piedalīties citu jautājumu izskatīšanā, kuri radušies tiesas procesa gaitā. (12.03.2009. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar

630.pants. Tiesas lēmums par noziedzīgi iegūtu mantu

(1) Izskatot materiālus par noziedzīgi iegūtu mantu, tiesai jāizlemj:

- 1) vai manta ir saistīta ar noziedzīgu nodarījumu;
- 2) vai ir zināms mantas īpašnieks vai likumīgais valdītājs;
- 3) vai kādai personai ir likumīgas tiesības uz mantu;
- 4) rīcība ar noziedzīgi iegūtu mantu.

(2) Ja tiesa atzīst, ka mantas saistība ar noziedzīgu nodarījumu nav pierādīta, tā pieņem lēmumu izbeigt procesu par noziedzīgi iegūtu mantu.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.03.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

631.pants. Tiesas lēmuma par noziedzīgi iegūtu mantu pārsūdzēšana

(1) Tiesas lēmumu 10 dienu laikā var pārsūdzēt apgabaltiesā, sūdzību vai protestu iesniedzot rajona (pilsētas) tiesā.

(2) Sūdzību vai protestu izskata tiesa triju tiesnešu sastāvā šā likuma 629.pantā noteiktajā termiņā un kārtībā, pirmo uzklusot sūdzības vai protesta iesniedzēju un pārbaudot iesniegtos pierādījumus.

(3) Izskatot sūdzību vai protestu, tiesa var atcelt rajona (pilsētas) tiesas lēmumu un pieņemt šā likuma 630.pantā minēto lēmumu. Lēmums nav pārsūdzams.
(12.03.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

21.10.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

630.pants. Tiesas lēmums par noziedzīgi iegūtu mantu

(1) Izskatot materiālus par noziedzīgi iegūtu mantu, tiesai jāizlemj:

- 1) vai manta ir saistīta ar noziedzīgu nodarījumu vai mantas izcelsme ir noziedzīga;
- 2) vai ir zināms mantas īpašnieks vai likumīgais valdītājs;
- 3) vai kādai personai ir likumīgas tiesības uz mantu;
- 4) rīcība ar noziedzīgi iegūtu mantu.

(2) Ja tiesa atzīst, ka mantas saistība ar noziedzīgu nodarījumu nav pierādīta vai mantas izcelsme nav noziedzīga, tā pieņem lēmumu izbeigt procesu par noziedzīgi iegūtu mantu.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.03.2009. un 21.10.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

KPL normu par lietisko pierādījumu un dokumentu kā pierādījumu konfiskāciju apskats

Spēkā esošā redakcija	Nākotnes redakcija uz 01.01.2011
<p>134.pants. Lietiskais pierādījums</p> <p>(1) Par lietisko pierādījumu kriminālprocesā var būt jebkura lieta, kas izmantota kā noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rīks vai priekšmets, vai saglabājusi noziedzīga nodarījuma pēdas, vai arī jebkādā citā veidā satur ziņas par faktiem un ir izmantojama pierādīšanā. Viena un tā pati lieta var būt lietiskais pierādījums vairākos kriminālprocesos.</p> <p>(2) Ja lieta pierādīšanā izmantojama sakarā ar tajā ietvertu saturisko informāciju, tā uzskatāma nevis par lietisko pierādījumu, bet par dokumentu. (Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.03.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)</p> <p>135.pants. Dokuments</p> <p>(1) Par pierādījumu kriminālprocesā var būt dokuments, ja tas pierādīšanā izmantojams tikai sakarā ar tajā ietvertu saturisko informāciju.</p> <p>(2) Dokuments var saturēt ziņas par faktiem rakstveida vai citā formā. Par dokumentiem pierādījuma nozīmē kriminālprocesā uzskatāmi arī datorizētās informācijas nesēji, ar skaņu un attēlu fiksējošiem tehniskiem līdzekļiem izdarīti ieraksti, kuros saturiski fiksēto informāciju var izmantot kā pierādījumus.</p> <p>240.pants. Galīgā rīcība ar lietiskajiem pierādījumiem un dokumentiem</p> <p>(1) Spriedumā vai lēmumā par kriminālprocesa izbeigšanu norāda, kas darāms ar lietiskajiem pierādījumiem un dokumentiem, proti:</p> <p>1) mantu un dokumentus atdod to īpašniekiem vai likumīgajiem valdītājiem;</p> <p>2) aizdomās turētajam vai apsūdzētajam piederošos noziedzīga nodarījuma rīkus konfiscē;</p> <p>3) noziedzīgi iegūtu mantu un dokumentus konfiscē;</p>	<p>240.pants. Galīgā rīcība ar lietiskajiem pierādījumiem un dokumentiem</p> <p>(1) Spriedumā vai lēmumā par kriminālprocesa izbeigšanu norāda, kas darāms ar lietiskajiem pierādījumiem un dokumentiem, proti:</p> <p>1) mantu un dokumentus atdod to īpašniekiem vai likumīgajiem valdītājiem;</p> <p>2) aizdomās turētajam vai apsūdzētajam piederošos noziedzīga nodarījuma rīkus konfiscē, <u>bet, ja tiem nav vērtības, — iznīcina;</u></p>

4) apgrozībā aizliegtās lietas nodod attiecīgajām iestādēm vai iznīcina;

5) lietas, kurām nav vērtības, pēc ieinteresēto personu lūguma izsniedz tām vai iznīcina;

6) lietas, kuras bija paredzētas vai tika izmantotas noziedzīga nodarījuma izdarīšanai, konfiscē.

(2) Ja lietiskais pierādījums ir jāatdod tā īpašniekam vai likumīgajam valdītājam, taču to izdarīt nav iespējams, īpašniekam atlīdzina ar tās pašas sugas un tādas pašas kvalitātes priekšmetu vai arī samaksā tā vērtību, kāda pastāv atlīdzināšanas brīdī.

(3) Ja noziedzīgs nodarījums izdarīts ar rīku, kas pieder citai personai, konfiskācijai var pakļaut citu aizdomās turētā vai apsūdzētā mantu vai piedzīt finanšu līdzekļus noziedzīgā nodarījuma rīka vērtībā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.03.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

3) noziedzīgi iegūtu mantu un dokumentus konfiscē;

4) apgrozībā aizliegtās lietas nodod attiecīgajām iestādēm vai iznīcina;

5) lietas, kurām nav vērtības, pēc ieinteresēto personu lūguma izsniedz tām vai iznīcina;

6) lietas, kuras bija paredzētas vai tika izmantotas noziedzīga nodarījuma izdarīšanai, konfiscē, bet, ja tām nav vērtības, — iznīcina.

(2) Izlemjot par lietiskā pierādījuma atdošanu tā īpašniekam vai likumīgajam valdītājam, vienlaikus tiek noteikta rīcība ar lietisko pierādījumu, ja īpašnieks vai likumīgais valdītājs divu mēnešu laikā no paziņojuma nosūtīšanas dienas attiecīgo pierādījumu nebūs izņēmis.

(3) Ja lietiskais pierādījums ir jāatdod tā īpašniekam vai likumīgajam valdītājam, procesa virzītājs ne vēlāk kā 14 dienu laikā pēc sprieduma vai lēmuma par kriminālprocesa izbeigšanu stāšanās spēkā par to paziņo lietiskā pierādījuma īpašniekam vai likumīgajam valdītājam un iestādei, kas nodrošina lietiskā pierādījuma glabāšanu.

(4) Ja divu mēnešu laikā no paziņojuma nosūtīšanas dienas lietiskā pierādījuma īpašnieks vai likumīgais valdītājs nav izņēmis attiecīgo lietisko pierādījumu, šo lietisko pierādījumu atbilstoši spriedumā vai lēmumā norādītajam iznīcina vai realizē.

(5) Ja lietiskais pierādījums ir jāatdod tā īpašniekam vai likumīgajam valdītājam, taču to izdarīt nav iespējams, īpašniekam atlīdzina ar tās pašas sugas un tādas pašas kvalitātes priekšmetu vai arī samaksā tā vērtību, kāda pastāv atlīdzināšanas dienā. Tas neattiecas uz gadījumiem, kad lietiskais pierādījums ir iznīcināts vai realizēts atbilstoši šā panta ceturtais daļas nosacījumiem.

(6) Šā panta pirmajā un ceturtajā daļā noteiktajos gadījumos lietisko pierādījumu realizācijas vai iznīcināšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(7) Ja noziedzīgs nodarījums izdarīts ar rīku, kas pieder citai personai, konfiskācijai var pakļaut citu aizdomās turētā vai apsūdzētā mantu vai piedzīt finanšu līdzekļus noziedzīgā nodarījuma rīka vērtībā.

(21.10.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

Latvijas tiesību normu par krimināltiesisko konfiskāciju nodrošināšanu un izpildi pārskats**Krimināltiesisko konfiskāciju nodrošināšana****KPL**

28.nodaļa. Mantisko jautājumu risinājuma nodrošināšana

361.pants. Aresta uzlikšana mantai

(1) Lai nodrošinātu mantisko jautājumu risinājumu kriminālprocesā, kā arī iespējamo mantas konfiskāciju, kriminālprocesā uzliek arestu aizturētā, aizdomās turētā vai apsūdzētā mantai, arī mantai, kas viņiem pienākas no citām personām, vai to personu mantai, kuras ir materiāli atbildīgas par aizdomās turētā vai apsūdzētā rīcību. Tāpat arestu var uzlikt mantai, lai nodrošinātu konfiscējamā noziedzīgā nodarījuma rīka vērtības piedziņu, ja šis rīks pieder citai personai. Arestu var uzlikt arī noziedzīgi iegūtai vai ar kriminālprocesu saistītai mantai, kas atrodas pie citām personām.

(1¹) Arestu var uzlikt mantai, arī finanšu līdzekļiem, noziedzīgi iegūtās mantas vērtībā, kā arī noziedzīgi iegūtās mantas izmantošanas rezultātā gūtajiem augļiem.

(2) Arestu mantai var uzlikt arī procesos par piespiedu līdzekļu piemērošanu juridiskajai personai un par medicīniska rakstura piespiedu līdzekļu noteikšanu, ja ir nepieciešams nodrošināt mantisko jautājumu risinājumu kriminālprocesā vai iespējamo naudas piedziņu, vai mantas konfiskāciju.

(3) Pirmstiesas procesā arestu mantai uzliek ar procesa virzītāja lēmumu, kuru apstiprinājis izmeklēšanas tiesnesis, bet iztiesāšanas laikā lēmumu pieņem tiesa.

(4) Neatliekamajos gadījumos, kad novilcināšanās dēļ manta var tikt atsavināta, iznīcināta vai noslēpta, procesa virzītājs var uzlikt arestu mantai ar prokurora piekrišanu. Par uzlikto arestu procesa virzītājs ne vēlāk kā nākamajā darba dienā paziņo izmeklēšanas tiesnesim, uzrādot protokolu un citus materiālus, kas pamato aresta nepieciešamību un neatliekamību. Ja izmeklēšanas tiesnesis neapstiprina procesa virzītāja lēmumu par aresta uzlikšanu mantai, arests mantai jānoņem.

(5) Lēmumā par aresta uzlikšanu mantai jānorāda, kādam nolūkam un kam piederošai mantai tiek uzlikts arests, bet, ja ir zināms risināmo mantisko jautājumu apmērs, — arī nepieciešamā nodrošinājuma summa.

(6) Procesā virzītājs var uzdot aresta izpildi Valsts policijai, kā arī paziņo par mantas arestu attiecīgajam publiskajam reģistram, kurā reģistrētas tiesības uz šo mantu, lai tas varētu ierakstīt aizliegumu šo mantu atsavināt un apgrūtināt ar citām lietu vai saistību tiesībām. Publiskajam reģistram nosūta apstiprinātu lēmuma kopiju.

(7) Ja attiecībā uz mantu, pirms tai uzlikts arests, ir reģistrēta hipotekārā vai cita ar likumu noteikta reģistrējama ķīla, rīcība ar ieķīlāto mantu var notikt tikai pēc saskaņošanas ar procesa virzītāju. Ja šāda manta ar tiesas lēmumu ir atzīta par noziedzīgi iegūtu, mantas arestam ir prioritāte attiecībā pret ķīlu.

(8) Nav atļauts uzlikt arestu pirmās nepieciešamības priekšmetiem, ko lieto persona, kuras mantai tiek uzlikts arests, tās ģimenes locekļi un viņu apgādībā esošas

personas. Šādu priekšmetu sarakstu nosaka šā likuma 1.pielikums. Šajā daļā noteiktais aizliegums neattiecas uz noziedzīgi iegūtu mantu vai citu ar noziedzīgo nodarījumu saistītu mantu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.03.2009. un 14.01.2010. likumu, kas stājas spēkā 04.02.2010.)

362.pants. Protokols par aresta uzlikšanu mantai

(1) Par aresta uzlikšanu mantai raksta protokolu. Protokols nav jāraksta, ja lēmums par mantas arestu nodots izpildei kredītiestādei vai publiskajam reģistram un nav nepieciešams aprakstīt mantas individuālās pazīmes.

(2) Protokolā fiksē:

1) katru lietu, kurai uzlikts arests, norādot tās nosaukumu, marku, svaru, nodiluma pakāpi, kā arī citas individuālās pazīmes;

2) ja arestu uzliek visai mantai, — arī lietas, kurām arests netiek uzlikts;

3) pieteikumu, ko par mantas piederību piesaka trešā persona.

(3) Uzliekot arestu mantai, tās īpašniekam, valdītājam, lietotājam vai turētājam paziņo par aizliegumu ar to rīkoties vai to lietot, bet, ja nepieciešams, mantu izņem un nodod glabāšanā.

(4) Ja mantu izņem, protokolā norāda, kas tieši tiek izņemts, kur un kam nodots glabāšanā.

(5) Ja aresta uzlikšanas laikā izdarīts mēģinājums slēpt mantu, to iznīcināt vai bojāt, par to ieraksta protokolā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.03.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

363.pants. Protokola kopijas par aresta uzlikšanu mantai izsniegšana

(1) Protokola kopiju par aresta uzlikšanu mantai izsniedz pret parakstu personai, pie kuras izdarīta mantas aprakste, vai vienam no tās pilngadīgajiem ģimenes locekļiem, bet, ja tādu nav klāt, — tās vietējās pašvaldības pārstāvim, kuras administratīvajā teritorijā mantai uzlikts arests.

(2) Ja arests uzlikts mantai, kas atrodas juridiskās personas teritorijā, protokola kopiju par aresta uzlikšanu mantai pret parakstu izsniedz šīs juridiskās personas pārstāvim.

364.pants. Arestam pakļautās mantas vērtības noteikšana

(1) Mantu, kurai tiek uzlikts arests, novērtē pēc tās faktiskās vērtības, ņemot vērā nolietojuma pakāpi. Ja nepieciešams, mantas vērtības noteikšanai pieaicina speciālistu.

(2) Naudu un vērtspapīrus uzskaita pēc to nominālās vērtības.

(3) Ja arests jāuzliek tikai daļai mantas par noteiktu summu, mantas īpašniekam vai lietotājam ir tiesības norādīt to mantu, kura, pēc viņa ieskata, būtu pakļaujama arestam.

364.¹ pants. Atļauja arestētās mantas realizēšanai

(1) Ja procesa virzītājs, uzliekot mantai arestu, konstatē, ka attiecībā uz to pašu mantu ir reģistrēta zvērīnāta tiesu izpildītāja atzīme par piedziņas vēršanu, procesa virzītājs informē zvērīnātu tiesu izpildītāju par aresta uzlikšanu mantai.

(2) Ja zvērīnātam tiesu izpildītājam Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā, veicot nolēmuma izpildi, ir nepieciešams vērst piedziņu uz arestēto mantu, viņš ar pieteikumu vēršas pie procesa virzītāja. Procesā virzītājs, izvērtējot kriminālprocesa apstākļus un tā prasījuma būtību, kura apmierināšanai reģistrēta atzīme par piedziņas vēršanu, pieņem lēmumu par atļauju vai aizliegumu tiesu izpildītājam vērst piedziņu uz šo mantu. Lēmumā par atļauju vērst piedziņu uz arestēto mantu norāda summu, kas saglabājama mantisko jautājumu nodrošināšanai kriminālprocesā. Procesā virzītāja pieņemtais lēmums nav pārsūdzams.

(3) Ja būtiski mainījušies kriminālprocesa apstākļi, kurus izvērtējot procesā virzītājs devis tiesu izpildītājam atļauju vērst piedziņu uz arestēto mantu, procesā virzītājs var pieņemt lēmumu par aizliegumu vērst piedziņu uz arestēto mantu, paziņojot šo lēmumu tiesu izpildītājam līdz mantas izsoles dienai vai līdz dienai, kad manta nodota tirdzniecības uzņēmumā pārdošanai pēc komisijas noteikumiem.

(4) Pēc arestētās mantas realizācijas Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā zvērīnāts tiesu izpildītājs par to paziņo procesā virzītājam, lūdzot atcelt arestu realizētajai mantai, un lēmumā norādīto summu ieskaita procesā virzītāja norādītajā kredītiestādes depozītā (glabāšanā). Procesā virzītājs lemj par aresta uzlikšanu šiem finanšu līdzekļiem. Šim lēmumam izmeklēšanas tiesneša apstiprinājums nav nepieciešams.

(12.03.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

365.pants. Arestētās mantas glabāšana

(1) Mantu, kurai uzlikts arests, var atstāt glabāšanā tās īpašniekam vai lietotājam, viņa ģimenes locekļiem vai citai fiziskajai vai juridiskajai personai, kurai izskaidro likumā paredzēto atbildību par minētās mantas saglabāšanu. Šīs personas par to parakstās.

(2) (Izslēgta ar 12.03.2009. likumu.)

(2¹) Mantu, kurai uzlikts arests, bet kuru nav iespējams atstāt glabāšanā šā panta pirmajā daļā noteiktajām personām, ar procesā virzītāja lēmumu nodod glabāšanā Ministru kabineta noteiktajām iestādēm. Ministru kabinets nosaka šīs mantas glabāšanas kārtību. Mantu, kuras ilgstoša uzglabāšana nav iespējama vai kuras ilgstoša uzglabāšana rada zaudējumus valstij, ar procesā virzītāja lēmumu nodod realizācijai vai iznīcināšanai Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

(3) Ja tiek uzlikts arests lietām, kuru apgrozība aizliegta ar likumu, kā arī naudai, valūtai un vērtspapīriem, banku izdotiem akreditīviem, vekseljiem, akcijām un citiem naudas dokumentiem, izstrādājumiem no dārgmetāliem un dārgakmeņiem, kā arī dārgmetāliem un dārgakmeņiem, to glabāšanas vietu un kārtību nosaka Ministru kabinets.

(4) Naudas noguldījumi un vērtspapīri, kas glabājas bankās vai citās kredītiestādēs, netiek izņemti, bet pēc lēmuma saņemšanas par aresta uzlikšanu mantai ar tiem tiek pārtrauktas izdevumu operācijas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.03.2009. un 14.01.2010. likumu, kas stājas spēkā 04.02.2010.)

366.pants. Mantas aresta atcelšana

(1) Procesā virzītājs pieņem lēmumu par mantas aresta atcelšanu un par to nekavējoties paziņo personām, kuru mantai bija uzlikts arests vai kuru glabāšanā bija nodota arestētā manta. Lēmums par aresta atcelšanu jāpieņem, ja:

1) tiesa pieņem attaisnojošu spriedumu;

- 2) tiesa nav pieņēmusi lēmumu, ka manta atzīstama par noziedzīgi iegūtu;
 - 3) procesa virzītājs izbeidz kriminālprocesu ar rehabilitējošu lēmumu;
 - 4) kriminālprocesā nav pieprasīta kaitējuma kompensācija vai cietušais to atsaucis;
 - 5) noziedzīgs nodarījums pārkvalificēts pēc cita Krimināllikuma panta, kas neparedz mantas konfiskāciju;
 - 5¹) arestēto mantu ar procesa virzītāja atļauju Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā tiesu izpildītājs pārdevis, lai veiktu nolēmuma izpildi;
 - 6) zudis jebkurš cits iemesls mantisko jautājumu risinājuma nodrošināšanai.
- (2) Procesā virzītājs var saglabāt arestu tādai mantas daļai, kas var būt nepieciešama procesuālo izdevumu segšanai.
- (3) Par aresta noņemšanu procesā virzītājs pēc nolēmuma spēkā stāšanās nekavējoties paziņo arī attiecīgajam publiskajam reģistram, kurā reģistrētas tiesības uz šo mantu.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.03.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

1.pielikums

Manta, kurai nav uzliekams arests

(Pielikums ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.03.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

Arestam nav pakļauta šāda personu īpašumā esoša manta:

1. Mājas iekārta, mājturības priekšmeti un apģērbs, kas nepieciešams apsūdzētajam, viņa ģimenei un personām, kuras atrodas viņa apgādībā.
2. Pārtikas produkti, kas nepieciešami apsūdzētā un viņa ģimenes iztikai.
3. Nauda, kuras kopsumma nepārsniedz viena mēneša iztikas minimumu apsūdzētajam un katram viņa ģimenes loceklim, ja tas ir bijis apsūdzētā apgādībā un tam nav citu ienākumu.
4. Kurināmais, kas nepieciešams ģimenei ēdiena gatavošanai un dzīvojamās telpas apsildīšanai.
5. Tehnika un darbarīki, kas nepieciešami apsūdzētajam uzņēmējdarbības vai profesionālās darbības turpināšanai, izņemot gadījumus, kad uzņēmums atzīts par maksātnespējīgu vai apsūdzētajam ar tiesas spriedumu krimināllietā atņemtas tiesības uz zināmu nodarbošanos.
6. Personām, kuru nodarbošanās ir lauksaimniecība, — viena govs, tele, kaza, aita, cūka, mājuptni un sīklopi, lopbarība minēto dzīvnieku pabarošanai līdz jaunas lopbarības ievākšanai vai lopu dzīšanai ganībās, kā arī sēkla un stādāmais materiāls.

Nolēmumu par krimināltiesisko konfiskāciju izpilde

KPL

634.pants. Sprieduma un lēmuma izpildes kārtība

- (1) Spriedumu un lēmumu nodod izpildei tiesa, kas taisījusi spriedumu vai pieņēmusi lēmumu pirmajā instancē, ne vēlāk kā septiņu dienu laikā pēc tā stāšanās spēkā vai lietas saņemšanas no apelācijas vai kasācijas instances tiesas.
- (2) Tiesa nosūta rīkojumu par sprieduma izpildi un sprieduma kopiju tai iestādei, kurai saskaņā ar likumu par sodu izpildi uzlikts pienākums izpildīt spriedumu. Ja lieta skatīta apelācijas vai kasācijas kārtībā, kopā ar rīkojumu par sprieduma izpildi nosūtāmas arī apelācijas un kasācijas instances tiesas nolēmumu kopijas.
- (3) Apsūdzēto attaisnojošs spriedums, no soda atbrīvojošs spriedums un spriedums par nosacītu notiesāšanu tiek izpildīts nekavējoties pēc sprieduma pasludināšanas daļā par apsūdzētā atbrīvošanu no drošības līdzekļa, kas saistīts ar brīvības atņemšanu.
- (4) Lai izpildītu spriedumu daļā par mantas konfiskāciju un citām mantiska rakstura piedziņām, tiesa izpildrakstus nosūta izpildei kompetentai valsts iestādei vai tiesu izpildītājam pēc notiesātā dzīvesvietas vai pēc viņa īpašuma atrašanās vietas vai izsniedz cietušajam pēc viņa lūguma. Izpildrakstu izraksta pirmās instances tiesa.
- (5) Sprieduma un lēmuma pilnīgu izpildi kontrolē pirmās instances tiesa. Iestādes, kas izpilda nolēmumu, nekavējoties tai paziņo par nolēmuma izpildi.
- (6) (Izslēgta ar 14.01.2010. likumu)
- (7) Ja notiesātais slēpjas un nav zināma viņa atrašanās vieta, tiesa, kas kontrolē sprieduma vai lēmuma pilnīgu izpildi, vai tiesa, kas lemj par soda aizstāšanu ar arestu vai brīvības atņemšanu, pieņem lēmumu par notiesātā meklēšanu.
- (8) Lēmumu par notiesātā meklēšanu nodod izpildei operatīvās darbības subjektam atbilstoši tā kompetencei.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.03.2009., 16.06.2009. un 14.01.2010. likumu, kas stājas spēkā 04.02.2010.)

Latvijas sodu izpildes kodekss

5.pants. Kriminālsodu izpildes institūcijas

Kriminālsodus, kas piespriesti kā pamatsodi, izpilda:

- 3) tiesu izpildītāji — mantas konfiskāciju;

Divdesmit sestā nodaļa

Mantas konfiskācijas izpildes kārtība

142.pants. Sprieduma par mantas konfiskāciju nodošana izpildei

Tiesa, kas piespriedusi notiesātajam mantas konfiskāciju, pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā nosūta izpildrakstu un mantas aprakstes akta kopiju tiesu izpildītājam pēc mantas atrašanās vietas un vienlaikus informē par to finanšu institūcijas.
(12.02.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 17.03.2004.)

143.pants. Tiesu izpildītāja darbības, izdarot mantas konfiskāciju

Saņēmis izpildrakstu un mantas aprakstes akta kopiju, tiesu izpildītājs nekavējoties pārbauda mantas aprakstes aktā norādītās mantas un tiesas spriedumā norādītās konfiscējamās mantas esamību, kā arī sastāda mantas aprakstes aktu par to mantu, kura pārbaudes laikā atrasta pie notiesātā vai citām personām un ir pakļaujama konfiskācijai, bet nav vēl aprakstīta, un nosaka šīs mantas glabāšanas kārtību.

Ja nepieciešams, tiesu izpildītājs iesniedz sava rajona (pilsētas) tiesai priekšlikumu civilprocesuālā kārtībā noteikt notiesātajam piederošo aprakstītās mantas daļu.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 17.03.2004.)

144.pants. Konfiscējamā manta

Konfiscējama ir tā manta, kas norādīta tiesas spriedumā un iekļauta mantas aprakstes aktā kā notiesātajam piederošā manta.

Personas, kuras apstrīd mantas aprakstes aktā norādītās mantas piederību notiesātajam, var iesniegt prasību tiesā likumā noteiktajā kārtībā.

Nav konfiscējami notiesātajam un viņa apgādībā esošajām personām piederošie pirmās nepieciešamības priekšmeti un uzturlīdzekļi.

145.pants. Konfiscētās mantas nodošana realizēšanai

Izdarot mantas konfiskāciju, tiesu izpildītājs nodod realizēšanai notiesātā mantu, kas palikusi pēc sprieduma izpildes izdevumu un to visu prasījumu apmierināšanas, kuri radušies, pirms notiesātā mantai arestu uzlikušas pirmstiesas izmeklēšanas iestādes vai tiesa.

Konfiscēto mantu nodod realizēšanai finanšu iestādēm likumā noteiktajā kārtībā.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 17.03.2004.)

Tiesu izpildītāju likums

73.pants. (1) Zvērinātam tiesu izpildītājam ir pienākums veikt amata darbības, lai izpildītu šādus tiesas un citu institūciju vai amatpersonu nolēmumus:

..
8) par mantas konfiskāciju;

Civilprocesa likums (norādītas tikai normas, kas attiecas specifiski uz konfiskācijas izpildi, nav norādītas vispārīgās izpildes darbības reglamentējošās normas)

630.pants. Piedziņas secība gadījumos, kad parādniekam manta konfiscēta ar spriedumu krimināllietā

(1) Izpildot krimināllietas spriedumu par mantas konfiskāciju, parādnieka mantu tiesu izpildītājs nodod finanšu iestādēm pēc tam, kad apmierināti visi parādniekam iesniegtie prasījumi, kādi radušies, pirms notiesātā mantai uzlikušas arestu vai to apķīlājušas iepriekšējās izmeklēšanas iestādes vai tiesa.

(2) Prasījumus par uzturlīdzekļiem un prasījumus personisku aizskārumu dēļ, kuru rezultātā radies sakropojums vai cits veselības bojājums vai iestājusies personas nāve, apmierina arī tad, ja tie radušies pēc aresta uzlikšanas notiesātā mantai vai tās apķīlāšanas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

633.pants. Citu personu tiesību aizsardzība, izpildot nolēmumu

(1) Personai, kura uzskata, ka tai ir kādas tiesības uz aprakstīto kustamo mantu vai nekustamo īpašumu, uz kuru tiek vērsta piedziņa, vai tā daļu, jāceļ prasība tiesā pēc vispārējās lietu piekritības.

(2) Prasība par mantas izslēgšanu no aprakstes akta, piedziņas atzīmes dzēšanu zemesgrāmatā vai cita prasība ceļama pret parādnieku un piedzinēju. Ja manta aprakstīta, pamatojoties uz krimināllietas spriedumu daļā par mantas konfiskāciju, kā atbildētājus pieaicina notiesāto un finanšu iestādi.

2005.gada 27.septembra

Ministru kabineta noteikumi Nr.726

Noteikumi par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un arestēto mantu

7. Lietiskos pierādījumus, kurus nevar glabāt īpaši šim nolūkam paredzētās telpās, procesa virzītājs nodod glabāšanā Iekšlietu ministrijas padotībā esošajai Nodrošinājuma valsts aģentūrai (turpmāk — aģentūra) līdz galīgai jautājuma izlemšanai par turpmāko rīcību ar konkrēto lietu. Dzīvnieku, kas atzīts par lietisko pierādījumu, procesa virzītājs pēc saskaņošanas ar Pārtikas un veterināro dienestu nekavējoties nodod glabāšanā fiziskai vai juridiskai personai, kura var nodrošināt atbilstošu dzīvnieku turēšanas noteikumu ievērošanu, un par to informē aģentūru ne vēlāk kā triju darbdienu laikā.

43. Piecu darbdienu laikā pēc nolēmuma par lietisko pierādījumu konfiskāciju saņemšanas aģentūra:

43.1. par to rakstiski (ja nepieciešams, arī elektroniski) paziņo Valsts ieņēmumu dienestam;

43.2. nerealizētos lietiskos pierādījumus kopā ar lietisko pierādījumu aprakstes un novērtējuma aktu un procesa virzītāja apliecinātu nolēmuma kopiju nodod Valsts ieņēmumu dienestam. Ja lietiskie pierādījumi ir realizēti, aģentūra no realizācijas ieņēmumiem atskaita summu, kas izlietota lietisko pierādījumu glabāšanai, pārsūtīšanai vai realizācijai, bet atlikušo realizācijas ieņēmumu summu no depozīta konta pārskaita Valsts ieņēmumu dienesta norādītajā valsts budžeta kontā. (Grozīts ar MK 09.02.2010. noteikumiem Nr.115)

44. Ja lietiskie pierādījumi kļūst valstij piekritīgi brīdī, kad aģentūra jau ir uzsākusi mantas realizācijas vai iznīcināšanas procesu, aģentūra pabeidz minēto procesu.

2006.gada 25.aprīļa Ministru kabineta noteikumi Nr.315

Kārtība, kādā veicama valstij piekritīgās mantas uzskaitē, novērtēšana, realizācija, nodošana bez maksas, iznīcināšana un realizācijas ieņēmumu ieskaitīšana valsts budžetā (iekļautas normas, kas paredz specifiskus pētījumā apskatītus jautājumus, neva iekļautas praktisko mantas realizāciju reglamentējošas normas)

4. Pēc tam kad stājies spēkā iestādes lēmums vai tiesas spriedums par attiecīgās mantas konfiscēšanu, atzīšanu par bezīpašnieka, bezmantnieka, atrasto mantu, kas pāriet valsts kā atradēja īpašumā, atrasto aplēpto mantu, par politisko organizāciju (partiju) pretlikumīgi iegūto mantu, tai skaitā anonīmi un pretlikumīgi saņemto dāvinājumu (ziedojumu), mantu, no kuras persona atteikusies par labu valstij, kā arī pēc mantošanas tiesībām valsts īpašumā pārgājušo mantu un valsts amatpersonu ienākumus un mantiskos labumus, kas gūti, pārkāpjot likumā noteiktos ierobežojumus vai proporcionālu to pieaugumu, atbildīgā iestāde piecu darbdienu laikā:

4.1. par to rakstiski (arī elektroniski, nosūtot informāciju uz Valsts ieņēmumu dienesta oficiālo e-pasta adresi) paziņo Valsts ieņēmumu dienestam pēc mantas atrašanās vietas;

4.2. valstij piekritīgo mantu kopā ar dokumentu, kas apliecina mantas izņemšanu, un apliecinātu attiecīgā lēmuma vai sprieduma kopiju nodod Valsts ieņēmumu dienestam pēc mantas atrašanās vietas. (Grozīts ar MK 30.06.2009. noteikumiem Nr.716, kas piemērojami ar 01.07.2009.)

5. Pēc iestādes lēmuma vai tiesas sprieduma saņemšanas par izņemtās mantas vai lietisko pierādījumu (turpmāk – manta), vai izņemto dokumentu konfiskāciju Nodrošinājuma valsts aģentūra (turpmāk – aģentūra) nekavējoties, bet ne vēlāk kā piecu darbdienu laikā:

5.1. rakstiski (arī elektroniski, nosūtot informāciju uz Valsts ieņēmumu dienesta oficiālo e-pasta adresi) par to paziņo Valsts ieņēmumu dienestam pēc mantas vai dokumentu atrašanās vietas;

5.2. mantu kopā ar izņemtās mantas vai lietisko pierādījumu aprakstes un novērtējuma aktu, ja līdz iestādes lēmuma vai tiesas sprieduma saņemšanai par izņemtās mantas vai lietisko pierādījumu konfiskāciju aģentūra ir veikusi izņemtās mantas vai lietisko pierādījumu novērtēšanu, vai dokumentus kopā ar izņemtās mantas un izņemto dokumentu pieņemšanas un nodošanas aktu un apliecinātu iestādes lēmuma vai tiesas sprieduma kopiju nodod Valsts ieņēmumu dienestam pēc mantas vai dokumentu atrašanās vietas. Ja manta ir realizēta, aģentūra no depozītu konta pārskaita Valsts ieņēmumu dienesta norādītajā valsts budžeta kontā ieņēmumus no tās realizācijas, kā arī iesniedz šajā apakšpunktā minētos dokumentus Valsts ieņēmumu dienestam pēc aģentūras atrašanās vietas.
(MK 30.06.2009. noteikumu Nr.716 redakcijā, kas piemērojami ar 01.07.2009.)

6. Valsts ieņēmumu dienests pēc šo noteikumu 4. vai 5.punktā noteikto dokumentu saņemšanas:

6.1. izveido mantas glabāšanas vietu vai saskaņā ar normatīvajiem aktiem slēdz līgumu ar komersantu vai aģentūru par valstij piekritīgās mantas (piemēram, pārtikas, dzīvnieku, zivju) glabāšanu. Mantu glabāšanā nodod, sastādot šo noteikumu 12.punktā minēto aktu;

6.2. piecu darbdienu laikā organizē valstij piekritīgās mantas realizāciju, nodošanu bez maksas vai iznīcināšanu;

6.3. no ieņēmumiem, kas gūti, realizējot valstij piekritīgo mantu, sedz izdevumus, kas saistīti ar valstij piekritīgās mantas glabāšanu, realizāciju, nodošanu bez maksas vai iznīcināšanu un ir dokumentāri apliecināti, kā arī kontrolē ieņēmumu iemaksu valsts budžetā.

(Grozīts ar MK 15.09.2008. noteikumiem Nr.740; 30.06.2009. noteikumiem Nr.716. 6.1. apakšpunktā stājas spēkā 01.07.2010., sk. MK 15.09.2008. noteikumu Nr.740 2.punktu.)

Tiesnešu aptaujas par mantas konfiskāciju Latvijas krimināltiesībās anketa un sniegto atbildžu apkopojums

**TIESNEŠU APTAUJAS
par konfiskāciju Latvijas krimināltiesībās un kriminālprocesā
ANKETA**

[1] ZIŅAS PAR ATBILDES SNIEDZOŠO PERSONU

[1.1] Tiesas līmenis

Rajona/pilsētas tiesa	Apgabaltiesa		Augstākā tiesa		
	1. instances tiesa	Apelācijas instances tiesa	Palāta	Senāts	

[1.2] Kopējais profesionālās darbības stāžs krimināllietās

līdz 2 gadiem	2-5 gadi	5-10 gadi	vairāk kā 10 gadi
---------------	----------	-----------	-------------------

[2] MANTAS KONFISKĀCIJA KĀ KRIMINĀLSODS

[2.1] Vai pēdējo trīs gadu laikā Jūs esat piespriedis mantas konfiskāciju?

Jā	Nē
<i>turpiniet ar 2.2. jautājumu</i>	<i>turpiniet ar 2.7. jautājumu</i>

[2.2] Vai mantas konfiskācija tika piespriesta kā pamatsods, vai papildsods

Pamatsods	Papildsods	Abi varianti (dažādās lietās bijis dažāds risinājums)
-----------	------------	---

[2.3] Vai tā bija pilnīga vai daļēja mantas konfiskācija?

Pilnīga	Daļēja	Abi varianti (dažādās lietās bijis dažāds risinājums)
---------	--------	---

[2.4] Ja tika piespriesta daļēja mantas konfiskāciju, kādā veidā Jūs noteicāt konfiscējamās mantas apjomu?

Tika nolemts konfiscēt daļu, par kuru tika atzīts, ka tā iegūta noziedzīgi	
Tika nolemts konfiscēt noziedzīga nodarījuma rīku (piemēram, transportlīdzekli noziedzīgā nodarījumā satiksmē)	
Tika nolemts konfiscēt to mantu, kurai bija uzlikts arests	
Cits variants (lūdzu, norādiet)	

[2.5] Vai lietā, kurā tika piespriesta mantas konfiskācija, procesa laikā bija piemērota aresta uzlikšana mantai?

Jā	Nē	Esmu sastapies ar abām situācijām
<i>turpiniet ar 2.6. jautājumu</i>	<i>turpiniet ar 2.7. jautājumu</i>	<i>turpiniet ar 2.6. jautājumu</i>

[2.6] Vai arests tika uzlikts konkrētai, novērtētai mantai konkrētā apmērā?

Jā	Nē	Cits variants	<i>lūdzu, norādiet</i>
----	----	---------------	------------------------

[2.7] Vai Jūs savā tiesneša praksē esat kādreiz nodevis spriedumu par mantas konfiskāciju praktiskai izpildei?

Jā	Nē
<i>turpiniet ar 2.8. jautājumu</i>	<i>turpiniet ar 2.10. jautājumu</i>

[2.8] Kādus dokumentus Jūs nosūtījāt tiesu izpildītājam?

Sprieduma kopiju	Izpildrakstu	Protokolu par aresta uzlikšanu mantai
Cits variants		

--	--

[2.9] Kā Jūs izvēlējāties, kuram tiesu izpildītājam nodot spriedumu par konfiskāciju izpildei?

--

[2.10] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības mantas konfiskācijas un tās izpildes tiesiskajā reglamentācijā? (*Ja Jums uzdotā jautājuma sakarā nekādu ierosinājumu, piezīmju vai tml. nav, uz šo jautājumu droši variet neatbildēt*)

--

[2.11] Vai Jūsaprāt mantas konfiskācija atzīstama par efektīvu soda veidu?

Jā	☐
jo	

Nē	☐
jo	

[2.12] Vai Jūsaprāt mantas konfiskācija būtu jā saglabā kā soda veids?

Jā	☐
jo	

Nē	☐
jo	

[2.13] Vai Jūs savā tiesneša praksē pēdējo trīs gadu laikā Jūs esat piemērojis mantas konfiskāciju kā piespiedu ietekmēšanas līdzekli juridiskai personai?

Jā	☐	Nē	☐
<i>turpiniet ar 2.14. jautājumu</i>		<i>turpiniet ar 2.20. jautājumu</i>	

[2.14] Vai mantas konfiskācija tika piemērota kā pamata piespiedu ietekmēšanas līdzeklis, vai papildus piespiedu ietekmēšanas līdzeklis

Pamata PIL	☐	Papildus PIL	☐	Abi varianti (dažādās lietās bijis dažāds risinājums)	☐
------------	--------------------------	--------------	--------------------------	---	--------------------------

[2.15] Vai tā bija pilnīga vai daļēja mantas konfiskācija?

Pilnīga	☐	Daļēja	☐	Abi varianti (dažādās lietās bijis dažāds risinājums)	☐
---------	--------------------------	--------	--------------------------	---	--------------------------

[2.16] Ja tika piemērota daļēja mantas konfiskācija, kādā veidā Jūs noteicāt konfiscējamās mantas apjomu?

Lūdzu, norādiet

[2.17] Vai Jūs savā tiesneša praksē esat kādreiz nodevis nolēmumu par mantas konfiskāciju kā piespiedu ietekmēšanas līdzekli juridiskai personai praktiskai izpildei?

Jā		Nē	
<i>turpiniet ar 2.18. jautājumu</i>		<i>turpiniet ar 2.20. jautājumu</i>	

[2.18] Kādus dokumentus Jūs nodevāt tiesu izpildītājam?

Nolēmuma kopiju		Izpildrakstu		Protokolu par aresta uzlikšanu mantai	
Cits variants					

[2.19] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības mantas konfiskācijas kā piespiedu ietekmēšanas līdzekļa un tās izpildes tiesiskajā reglamentācijā? (*Ja Jums uzdotā jautājuma sakarā nekādu ierosinājumu, piezīmju vai tml. nav, uz šo jautājumu droši variet neatbildēt*)

--

[2.20] Vai Jūsaprāt mantas konfiskācija atzīstama par efektīvu piespiedu ietekmēšanas līdzekli juridiskai personai?

Jā	
jo	

Nē	
jo	

[2.21] Vai Jūsaprāt mantas konfiskācija būtu jā saglabā kā piespiedu ietekmēšanas līdzeklis juridiskai personai?

Jā	
jo	

Nē	
jo	

[3] NOZIEDZĪGI IEGŪTAS (UN AR TO SAISTĪTĀS MANTAS) KONFISKĀCIJA

[3.1] Vai Jūs savā tiesneša praksē esat kādreiz atzinis mantu par noziedzīgi iegūtu, pamatojoties uz KPL 355.p.1.d.?

KPL 355.p.1.d.- Manta ir atzīstama par noziedzīgi iegūtu, ja personas īpašumā vai valdījumā tā tieši vai netieši nonākusi noziedzīga nodarījuma rezultātā.

Jā		Nē	
----	--	----	--

[3.2] Vai Jūs savā tiesneša praksē esat kādreiz atzinis mantu par noziedzīgi iegūtu, pamatojoties uz KPL 355.p.2.d.?

KPL 355.p.2.d.- Ja netiek pierādīts pretējais, par noziedzīgi iegūtu uzskatāma manta, arī finanšu līdzekļi, kas pieder personai, kura:

- 1) ir organizētas noziedzīgas grupas dalībnieks vai atbalsta to;*
- 2) pati iesaistījies teroristiskās darbībās vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta teroristiskās darbībās;*

3) pati iesaistījies cilvēku tirdzniecībā vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta cilvēku tirdzniecībā;

4) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās ar narkotiskām vai psihotropām vielām vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās;

5) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās ar viltotu naudu, valsts finanšu instrumentiem vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās;

6) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās, lai šķērsotu valsts robežu vai sekmētu citas personas pārvietošanu pāri valsts robežai, vai nodrošinātu citām personām iespēju nelikumīgi uzturēties Latvijas Republikā, vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās;

7) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās saistībā ar bērnu pornogrāfiju vai bērnu seksuālo izmantošanu vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās.

Jā		Nē	
<i>turpiniet ar 3.3. jautājumu</i>		<i>turpiniet ar 3.14. jautājumu</i>	

[3.3] Kurš 355.p.2.d. punkts tika piemērots

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

[3.4] Vai šajā gadījumā par noziedzīgu iegūtu tika atzīta manta, kura pieder

Apsūdzētajam	Citai personai	
	kādai?	<i>lūdzu, norādiet (piemēram, apsūdzētā sievai, māte u.tml.)</i>

[3.5] Ja KPL 355.p.2.d. tika attiecināta uz kādu citu personu, raksturojiet, lūdzu, šīs personas darbību kriminālprocesā.

Šī persona kriminālprocesā tika iesaistīta

jau pirmstiesas procesā	iztiesāšanas laikā	vispār netika iesaistīta
cits variants		

Šī persona procesā tika iesaistīta kādā statusā

Kā aizskartās mantas īpašnieks	Citā statusā	
	kādā?	<i>norādiet, lūdzu, (piemēram, liecinieka u.tml.)</i>

[3.6] Vai Jūsaprāt KPL 355.p.2.d. piemērošana šobrīd ir(tai būtu jābūt) procesa virzītāja tiesības vai pienākums? (t.i. vai attiecīgā manta obligāti jāatzīst par noziedzīgi iegūtu vai arī to var darīt un var arī nedarīt, atkarībā no apstākļiem?)

Šobrīd	Obligāti jāatzīst	To var darīt, bet tas nav obligāti
Būtu jābūt	Obligāti jāatzīst	To var darīt, bet tas nav obligāti

Ja šādas prezumpcijas piemērošana ir/tai būtu jābūt procesa virzītāja tiesībai, kādus priekšnoteikumus Jūs izvirzītu tās piemērošanai

Konkrēta veida noziedzīga nodarījumu inkriminēšana	Sākotnējo pierādījumu esamība par mantas noziedzīgu izcelsmi
Cits variants	Kāds?

[3.7] Kāpēc, Jūsaprāt, šobrīd KPL 355.p.2.d. iekļautā prezumpcija tiek tik maz izmantota praksē?

ir neskaidrs tās piemērošanas mehānisms	visos šajos gadījumos KL paredzēta mantas konfiskācija, līdz ar to KPL normu izmantošana ir nevajadzīga, jo KL piemērot ir vieglāk
cits variants	

--	--

[3.8] Vai atbalstāt to, ka KPL ir iekļauta prezumpcija par kādas mantas noziedzīgu izcelsmi?

Jā	
jo	

Nē	
jo	

[3.9] Jūsaprāt šobrīd KPL 355.p.2.d. noteikto gadījumu loku

nav nepieciešams mainīt	jāpaplašina	
	kā?	<i>norādiet, lūdzu, kādi gadījumi vēl šeit būtu iekļaujami, piemēram, visi mantiskie nodarījumi vai tml.</i>
	jāsašaurina	
	kā?	<i>norādiet, lūdzu, kādi gadījumi būtu izslēdzami, piemēram, šī prezumpcija nebūtu jāattiecina uz trešajām personām vai tml.</i>
	jāgroza	
	kā?	<i>norādiet, lūdzu, kas būtu grozāms, piemēram, šī prezumpcija nebūtu attiecināma uz trešajām personām, taču būtu palielināms to gadījumu skaits, kad tā piemērojama</i>

[3.10] Kurā procesa brīdī Jūs atzināt mantu par noziedzīgi iegūtu?

Procesa galīgajā nolēmumā	Pirmstiesas procesa laikā	Esmu saskāries ar abām situācijām
lēmumā par procesa izbeigšanu		
spriedumā		
<i>turpiniet ar 3.16 jautājumu</i>		

[3.11] Kurā brīdī tika uzsākts process par noziedzīgi iegūtu mantu?

Izmeklēšanas laikā	Kriminālvajāšanas laikā	Esmu saskāries ar abām situācijām
--------------------	-------------------------	-----------------------------------

[3.12] Kādā statusā tika iesaistīta persona, kuras intereses nolēmums varētu aizskart?

aizdomās turētais/apsūdzētais	Aizskartās mantas īpašnieks	Citā
		kādā?

[3.13] Kādu Jūs pieņemat nolēmumu?

Atzinu mantu par noziedzīgi iegūtu	Izbeidzu procesu par noziedzīgi iegūtu mantu	Esmu saskāries ar abām situācijām
------------------------------------	--	-----------------------------------

[3.14] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības procesa par noziedzīgi iegūtu mantu tiesiskajā reglamentācijā? (Ja Jums uzdotā jautājuma sakarā nekādu ierosinājumu, piezīmju vai tml. nav, uz šo jautājumu droši variet neatbildēt)

--

[3.15] Vai Jūsaprāt KPL būtu saglabājama iespēja mantu ar tiesas nolēmumu atzīt par noziedzīgu jau pirmstiesas procesa laikā, t.s. pamatprocesam vēl turpinoties?

Jā	☐
jo	☐

Nē	☐
jo	☐

[3.16] Vai Jūs savā tiesneša praksē kādreiz esat piemērojis KPL 358.p.2.d. ?

KPL 358.p.2.d.- Ja noziedzīgi iegūta manta ir atsavināta, iznīcināta, noslēpta vai nomaskēta un to nav iespējams konfiscēt, konfiskācijai vai piedziņai var pakļaut citu mantu, arī finanšu līdzekļus, konfiscējamās mantas vērtībā”

Jā	☐	Nē	☐
<i>turpiniet ar 3.17.jautājumu</i>		<i>turpiniet ar 3.18.jautājumu</i>	

[3.17] Lūdzu īsi raksturojiet šo gadījumu/gadījumus

--

[3.18] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 358.p.2.d. piemērošanā? (Ja Jums uzdotā jautājuma sakarā nekādu ierosinājumu, piezīmju vai tml. nav, uz šo jautājumu droši variet neatbildēt)

--

[3.19] Vai Jūs savā tiesneša praksē kādreiz esat piemērojis KPL 358.p.3.d.?

KPL 358.p.3.d.- Ja apsūdzētajam nav mantas, ko varētu pakļaut šā panta otrajā daļā minētajai konfiskācijai, konfiscēt var:

- 1) mantu, ko apsūdzētā persona pēc noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas bez atbilstošas atbildības ir atsavinājusi trešajai personai;*
- 2) apsūdzētās personas laulātā mantu, ja vien vismaz gadu pirms noziedzīgā nodarījuma uzsākšanas nav noteikta laulāto mantas šķirtība;*
- 3) citas personas mantu, ja ar šo personu apsūdzētajam ir kopīga (nedalīta) saimniecība.*

Jā	☐	Nē	☐
<i>turpiniet ar 3.20.jautājumu</i>		<i>turpiniet ar 3.22.jautājumu</i>	

[3.20] Kurš no KPL 358.p.3.d. punktiem tika piemērots?

1	2	3	☐
---	---	---	--------------------------

[3.21] Raksturojiet, lūdzu, personas, kuras mantu tika nolemts konfiscēt, darbību kriminālprocesā.

Šī persona kriminālprocesā tika iesaistīta

jau pirmstiesas procesā	iztiesāšanas laikā	vispār netika iesaistīta
cits variants		

Šī persona procesā tika iesaistīta kādā statusā

Kā aizskartās mantas īpašnieks	Citā statusā kādā?	
		<i>norādiet, lūdzu, (piemēram, liecinieka u.tml.)</i>

[3.22] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 358.p.3.d. piemērošanā? (Ja Jums uzdotā jautājuma sakarā nekādu ierosinājumu, piezīmju vai tml. nav, uz šo jautājumu droši variet neatbildēt)

--

[3.23] Vai Jūs savā tiesneša praksē kādreiz esat piemērojis KPL 358.p.4.d. 2., 3. vai 5.pkt.?

KPL 358.p.4.d.- Valsts budžetā ieskaīta:

2) līdzekļus, ko persona ieguvusi no mantas realizācijas, zinot tās noziedzīgo izcelsmi;

3) noziedzīgi iegūtas mantas izmantošanas rezultātā gūtos augļus;

5) tāda mantiska vai cita rakstura labuma materiālo vērtību, ko pieņēmusi valsts amatpersona kā kukuli.

Jā	Nē
<i>turpiniet ar 3.24.jautājumu</i>	<i>turpiniet ar 3.25.jautājumu</i>

[3.24] Kurš no KPL 358.p.4.d. punktiem tika piemērots?

2	3	5
---	---	---

[3.25] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 358.p.4.d. piemērošanā? (Ja Jums uzdotā jautājuma sakarā nekādu ierosinājumu, piezīmju vai tml. nav, uz šo jautājumu droši variet neatbildēt)

--

[3.26] Vai Jūs savā tiesneša praksē kādreiz esat saskāries ar situāciju, kad tiek pieņemts lēmums par aresta uzlikšanu noziedzīgi iegūtai vai ar kriminālprocesu saistītai mantai vai arī pats šādu lēmumu pieņēmis?

Jā	Nē
<i>turpiniet ar 3.27.jautājumu</i>	<i>turpiniet ar 4.1.jautājumu</i>

[3.27] Ja arests tika uzlikts ar kriminālprocesu saistītai mantai, miniet, lūdzu, konkrētus piemērus uz kādu mantu tas tika attiecināts

--

[4] LIETISKO PIERĀDĪJUMU UN DOKUMENTU KONFISKĀCIJA

[4.1] Vai Jūs savā tiesneša praksē kādreiz esat piemērojis KPL 240.p.1.d.2. vai 6.pkt. ?

KPL 240.p.1.d. - (1) Spriedumā vai lēmumā par kriminālprocesa izbeigšanu norāda, kas darāms ar lietiskajiem pierādījumiem un dokumentiem, proti:

2) aizdomās turētajam vai apsūdzētajam piederošos noziedzīga nodarījuma rīkus konfiscē;

6) lietas, kuras bija paredzētas vai tika izmantotas noziedzīga nodarījuma izdarīšanai, konfiscē.

Jā	Nē
<i>turpiniet ar 4.2.jautājumu</i>	<i>turpiniet ar 4.4.jautājumu</i>

[4.2] Vai 240.p.1.d.6.pkt. norādītais tika attiecināts arī uz citu personu, ne tikai aizdomās turēto vai apsūdzēto?

Jā		Nē	
<i>turpiniet ar 4.4.jautājumu</i>		<i>turpiniet ar 4.5.jautājumu</i>	

[4.3] Raksturojiet, lūdzu, personas, kuras mantu tika nolemts konfiscēt, darbību kriminālprocesā.

Šī persona kriminālprocesā tika iesaistīta

jau pirmstiesas procesā		iztiesāšanas laikā		vispār netika iesaistīta	
cits variants					

Šī persona procesā tika iesaistīta kādā statusā

Kā aizskartās mantas īpašnieks		Citā statusā kādā?	
		<i>norādiet, lūdzu, (piemēram, liecinieka u.tml.)</i>	

[4.4] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 240.p.1.d.2., 6.pkt. piemērošanā? (*Ja Jums uzdotā jautājuma sakarā nekādu ierosinājumu, piezīmju vai tml. nav, uz šo jautājumu droši variet neatbildēt*)

--

[4.5] Vai Jūs savā tiesneša praksē kādreiz esat piemērojis KPL 240.p.3.d. ?

KPL 240.p.3.d.- Ja noziedzīgs nodarījums izdarīts ar rīku, kas pieder citai personai, konfiskācijai var pakļaut citu aizdomās turētā vai apsūdzētā mantu vai piedzīt finanšu līdzekļus noziedzīgā nodarījuma rīka vērtībā.

Jā		Nē	
----	--	----	--

[4.6] Vai Jūs savā tiesneša praksē kādreiz esat saskāries ar situāciju, kad KPL 240.p.3.d. izpildes nodrošināšanai tiek uzlikts arests mantai vai pats pieņēmis šādu lēmumu?

KPL 361.p.1.d.- ..Tāpat arestu var uzlikt mantai, lai nodrošinātu konfiscējamā noziedzīgā nodarījuma rīka vērtības piedziņu, ja šis rīks pieder citai personai. ..

Jā		Nē	
----	--	----	--

[4.7] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 240.p.3.d. piemērošanā? (*Ja Jums uzdotā jautājuma sakarā nekādu ierosinājumu, piezīmju vai tml. nav, uz šo jautājumu droši variet neatbildēt*)

--

Ja vēlaties, varat norādīt jebkādas citus aspektus, ierosmes un priekšlikums attiecībā uz konfiskācijas regulējumu un piemērošanu praksē.

--

TIESNEŠU APTAUJAS
par konfiskāciju Latvijas krimināltiesībās un kriminālprocesā
KOPSAVILKUMS

[1] ZIŅAS PAR ATBILDES SNIEDZOŠO PERSONU

[1.1] Tiesas līmenis

Rajona/pilsētas tiesa	2	Apgabaltiesa		Augstākā tiesa	
-----------------------	---	--------------	--	----------------	--

X	1. instances tiesa	4	Apelācijas instances tiesa	4	Palāta	1	Senāts	5
---	--------------------	---	----------------------------	---	--------	---	--------	---

[1.2] Kopējais profesionālās darbības stāžs krimināllietās

līdz 2 gadiem	2-5 gadi	5-10 gadi	vairāk kā 10 gadi	12
---------------	----------	-----------	-------------------	----

[2] MANTAS KONFISKĀCIJA KĀ KRIMINĀLSODS

[2.1] Vai pēdējo trīs gadu laikā Jūs esat piespriedis mantas konfiskāciju?

Jā	8	Nē	3
----	---	----	---

[2.2] Vai mantas konfiskācija tika piespriesta kā pamatsods, vai papildsods

Pamatsods	Papildsods	9	Abi varianti (dažādās lietās bijis dažāds risinājums)	1
-----------	------------	---	---	---

[2.3] Vai tā bija pilnīga vai daļēja mantas konfiskācija?

Pilnīga	3	Daļēja	3	Abi varianti (dažādās lietās bijis dažāds risinājums)	5
---------	---	--------	---	---	---

[2.4] Ja tika piespriesta daļēja mantas konfiskāciju, kādā veidā Jūs noteicāt konfiscējamās mantas apjomu?

Tika nolemts konfiscēt daļu, par kuru tika atzīts, ka tā iegūta noziedzīgi	
Tika nolemts konfiscēt noziedzīga nodarījuma rīku (piemēram, transportlīdzekli noziedzīgā nodarījumā satiksmē)	6
Tika nolemts konfiscēt to mantu, kurai bija uzlikts arests	6
Cits variants (lūdzu, norādiet)	1) Tika nolemts konfiscēt daļu no mantas, kurai bija uzlikts arests. 2) Konfiscēta mantas daļa, kas apmēram atbilda izkrāptās mantas vērtībai, apmierinot arī kaitējuma kompensācijas pieteikumu

[2.5] Vai lietā, kurā tika piespriesta mantas konfiskācija, procesa laikā bija piemērota aresta uzlikšana mantai?

Jā	2	Nē	1	Esmu sastapies ar abām situācijām	8
<i>turpiniet ar 2.6. jautājumu</i>		<i>turpiniet ar 2.7. jautājumu</i>		<i>turpiniet ar 2.6. jautājumu</i>	

[2.6] Vai arests tika uzlikts konkrētai, novērtētai mantai konkrētā apmērā?

Jā	1	Nē	4	Cits variants	<i>gan jā, gan nē</i>
----	---	----	---	---------------	-----------------------

[2.7] Vai Jūs savā tiesneša praksē esat kādreiz nodevis spriedumu par mantas konfiskāciju praktiskai izpildei?

Jā	4	Nē	5
----	---	----	---

[2.8] Kādus dokumentus Jūs nosūtījāt tiesu izpildītājam?

Sprieduma kopiju	6	Izpildrakstu	6	Protokolu par aresta uzlikšanu mantai	6
Cits variants		1) Izpildrakstu un protokola kopiju par aresta uzlikšanu mantai, ja tāds bija, izraksts no sprieduma. Šos jautājumus reģistrē lietvedības instrukcijas. Esmu pieņēmis precizējošus lēmumus 650-651.panta kārtībā, kad atklājušies apstākļi, par kādiem netika lēmis procesa virzītājs pirmstiesas izmeklēšanā, bet lēmumi tika pieņemti sakarā ar spriedumā piespriesto papildsodu - MK			

[2.9] Kā Jūs izvēlējāties, kuram tiesu izpildītājam nodot spriedumu par konfiskāciju izpildei?

1) Pēc mantas atrašanās vietas. 2) Ja mantai uzlikts arests - pēc mantas atrašanās vietas, ja mantas nav - pēc dzīvesvietas. 3) Pēc notiesātās personas dzīvesvietas. 4) Tiesu izpildītājs, kura teritorijā ir notiesātā dzīvesvieta. 5) Kārtībā noteikta pēc TI iecirkņiem, kur atrodas arestētā vai izņemtā manta.	
--	--

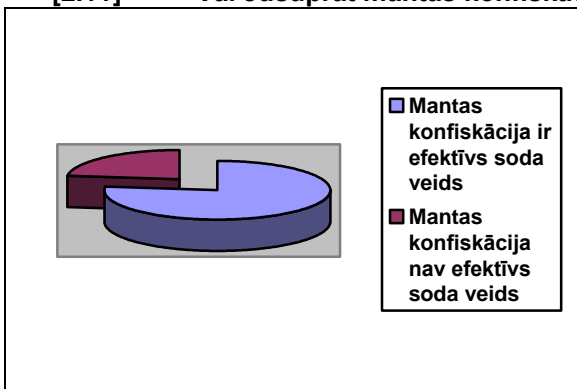
[2.10] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības mantas konfiskācijas un tās izpildes tiesiskajā reglamentācijā? (Ja Jums uzdotā jautājuma sakarā nekādu ierosinājumu, piezīmju vai tml. nav, uz šo jautājumu droši variet neatbildēt)

- 1) Laulāto manta, ja tā nav nodalīta, var radīt daudz problēmu.
- 2) Tiesneša darbā konfiskācijas tiesiskajā regulējumā it kā nebūtu problēmu, tās var būt tiesu izpildītāju darbā.
- 3) Konfiscējamās mantas nav, bet sods jāpiemēro saskaņā ar likumu.
- 4) Pirmstiesas izmeklēšanā apsūdzētā manta tiek apsekota reti, vairākumā gadījumu tiek sastādīts akts par to, ka arestam pakļaujamā manta nav konstatēta. Attiecībā uz mantiskā stāvokļa apsekošanu un novērtēšanu būtu nepieciešams cilvēks ar speciālām zināšanām šajā jautājumā, kas tiktu iesaistīts pirmstiesas kriminālprocesā nekavējoties, kad šis jautājums kļūst aktuāls. Diskutējams jautājums, vai tam jābūt policistam, vai ar policiju nesaistītai personai (iespējams pat tiesu izpildītājs pēc mantas atrašanās vietas, kas atvieglotu viņa potenciālo darbu nākotnē). Tas atvieglotu darbu arī mantas konfiskācijas piemērošanā (it īpaši daļējas) kā arī izpildē.

Pamatā konfiskācija tiek izpildīta attiecībā uz mantu, kurai uzlikts arests. Reti nācies saskarties, ka tiek konfiscēta manta, kurai nav bijis uzlikts arests. Tas dod pamatu domāt, ka tiesu izpildītājs ne vienmēr apseko notiesātā mantisko stāvokli.

- 5) Nav stingri reglamentētas darbības un laiks kādā jāveic šīs darbības, tiesu izpildītājam, kurš ir saņēmis izpildu rakstu par mantas konfiskāciju. Un kāpēc vispār tādu izpildu rakstu vajag? Pietiek ar sprieduma nosūtīšanu.
- 6) Pirmstiesas procesā nepareizi izlemti šāda rakstura jautājumi. Procesa virzītāji neatšķir, kas ir nozieguma izdarīšanas rīks, nozieguma priekšmets, lietiskais pierādījums, manta uz kādu jāuzliek arests.

[2.11] Vai Jūsaprāt mantas konfiskācija atzīstama par efektīvu soda veidu?

Jā	10
jo	<ol style="list-style-type: none"> 1) Īpaši mantiskiem noziegumiem. 2) Bet tikai daļēja – piemēram, kontrabandas transporta konfiskācija. Lai kompensētu valstij iztērētos līdzekļus, kurus likums neļauj piedzīt. Arī finansu sfērā, amatpersonu noziedzīgo nodarījumu sfērā. Jā, var būt efektīvs sods. 3) Ietekmē vainīgās personas mantisko stāvokli un nedod iespēju paturēt noziedzīgi iegūto. Sodīšana ar mantiskā stāvokļa pasliktināšanu bieži ir efektīvāka, nekā, piemēram personas notiesāšana nosacīti. 4) Gadījumos, kad konfiscē noziedzīga nodarījuma priekšmetus un izdarīšanas rīkus un noziedzīgi iegūtus līdzekļus. 5) Kad tiešām, kādām ir ko zaudēt, kad labumos iedzīvojies citus apkrāpjot, netaisnīgi iedzīvojoties. 6) Ir iespējams piemērot šo sodu, lai konfiscētu mantu personām, kuras izdarījušas mantiskus noziedzīgus nodarījumus

Nē	3
jo	<ol style="list-style-type: none"> 1) būtiski ietekmē ģimenes locekļu, īpaši bērnu materiālo stāvokli, kuriem nepelnīti nākas atbildēt par vecāku "grēkiem"; nav daudz gadījumu, kad notiesātajai personai ir manta, ko pakļaut konfiskācijai. "Riskas personas" cenšas nodrošināties pret iespējamu mantas konfiskāciju un faktiski par viņu īpašumā

[2.19] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības mantas konfiskācijas kā piespiedu ietekmēšanas līdzekļa un tās izpildes tiesiskajā regulējumā?

[2.20] Vai Jūsaprāt mantas konfiskācija atzīstama par efektīvu piespiedu ietekmēšanas līdzekli juridiskai personai?

Jā	8
jo	<ol style="list-style-type: none">1) Bet tikai daļēji, adekvāta.2) Paredz iespēju sodīt juridisko personu, kas saistīta ar personām, kas izveido/ izmanto juridisko personu noziedzīgu mērķu īstenošanai3) Konfiscētos ne tikai apgrozāmie, bet arī pamatlīdzekļi.

Nē	1
jo	1) Juridiskā persona, kura kaut vai sāks nojaust, ka tās manta var tikt šādas konfiskācijas ceļā apdraudēta, nekavējoties atradīs ceļus, ka šo mantu noslēpt, mainīt mantas īpašnieku u.t.l. Kriminālprocesā nav ātrs un efektīvs regulējums šādām situācijām.

[2.21] Vai Jūsaprāt mantas konfiskācija būtu jā saglabā kā piespiedu ietekmēšanas līdzeklis juridiskai personai?

Jā	8
jo	<ol style="list-style-type: none">1) Nav tiesu prakses.2) Juridiskās personas citādi efektīvi ietekmēt būtu grūti.3) Tikai gadījumos, kad juridiska persona izveidota noziedzīgu nodarījumu izdarīšanai.4) Tas būtu labākais līdzeklis pret negodpratību.

Nē	1
jo	1) Vispār neesmu dzirdējis, kā tā kādreiz būtu piemērota. Tad kāpēc vajag ?

[3] NOZIEDZĪGI IEGŪTAS (UN AR TO SAISTĪTĀS MANTAS) KONFISKĀCIJA

[3.1] Vai Jūs savā tiesneša praksē esat kādreiz atzinis mantu par noziedzīgi iegūtu, pamatojoties uz KPL 355.p.1.d.?

KPL 355.p.1.d.- Manta ir atzīstama par noziedzīgi iegūtu, ja personas īpašumā vai valdījumā tā tieši vai netieši nonākusi noziedzīga nodarījuma rezultātā.

Jā	2	Nē	10
----	---	----	----

[3.2] Vai Jūs savā tiesneša praksē esat kādreiz atzinis mantu par noziedzīgi iegūtu, pamatojoties uz KPL 355.p.2.d.?

KPL 355.p.2.d.- Ja netiek pierādīts pretējais, par noziedzīgi iegūtu uzskatāma manta, arī finanšu līdzekļi, kas pieder personai, kura:

- 1) ir organizētas noziedzīgas grupas dalībnieks vai atbalsta to;
- 2) pati iesaistījies teroristiskās darbībās vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta teroristiskās darbībās;
- 3) pati iesaistījies cilvēku tirdzniecībā vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta cilvēku tirdzniecībā;
- 4) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās ar narkotiskām vai psihotropām vielām vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās;
- 5) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās ar viltotu naudu, valsts finanšu instrumentiem vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās;
- 6) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās, lai šķērsotu valsts robežu vai sekmētu citas personas pārvietošanu pāri valsts robežai, vai nodrošinātu citām personām iespēju nelikumīgi uzturēties Latvijas Republikā, vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās;
- 7) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās saistībā ar bērnu pornogrāfiju vai bērnu seksuālo izmantošanu vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās.

Jā	Nē	12
----	----	----

[3.3] Kurš 355.p.2.d. punkts tika piemērots

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

[3.4] Vai šajā gadījumā par noziedzīgu iegūtu tika atzīta manta, kura pieder

Apsūdzētajam	Citai personai	
	kādai?	<i>lūdzu, norādiet (piemēram, apsūdzētā sievai, māte u.tml.)</i>

[3.5] Ja KPL 355.p.2.d. tika attiecināta uz kādu citu personu, raksturojiet, lūdzu, šīs personas darbību kriminālprocesā.

Šī persona kriminālprocesā tika iesaistīta

jau pirmstiesas procesā	iztiesāšanas laikā	vispār netika iesaistīta
cits variants		

Šī persona procesā tika iesaistīta kādā statusā

Kā aizskartās mantas īpašnieks	Citā statusā	
	kādā?	<i>norādiet, lūdzu, (piemēram, liecinieka u.tml.)</i>

[3.6] Vai Jūsaprāt KPL 355.p.2.d. piemērošana šobrīd ir(tai būtu jābūt) procesa virzītāja tiesības vai pienākums? (t.i. vai attiecīgā manta obligāti jāatzīst par noziedzīgi iegūtu vai arī to var darīt un var arī nedarīt, atkarībā no apstākļiem?)

Šobrīd	Obligāti jāatzīst		To var darīt, bet tas nav obligāti	2
Būtu jābūt	Obligāti jāatzīst	1	To var darīt, bet tas nav obligāti	2

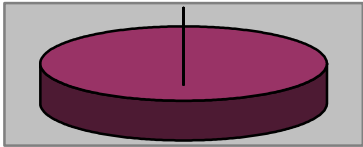
Ja šādas prezumpcijas piemērošana ir/tai būtu jābūt procesa virzītāja tiesībai, kādus priekšnoteikumus Jūs izvirzītu tās piemērošanai

Konkrēta veida noziedzīga nodarījumu inkriminēšana	1	Sākotnējo pierādījumu esamība par mantas noziedzīgu izcelsmi	2
Cits variants		Kāds? 1) 355.p.2.d., 2., 3., 4., 5., 6., 7. palīgteikumi par attiecību uzturēšanu ir galīgi aplami	

[3.7] Kāpēc, Jūsaprāt, šobrīd KPL 355.p.2.d. iekļautā prezumpcija tiek tik maz izmantota praksē?

ir neskaidrs tās piemērošanas mehānisms	1	visos šajos gadījumos KL paredzēta mantas konfiskācija, līdz ar to KPL normu izmantošana ir nevajadzīga, jo KL piemērot ir vieglāk	1
cits variants			

[3.8] Vai atbalstāt to, ka KPL ir iekļauta prezumpcija par kādas mantas noziedzīgu izcelsmi?

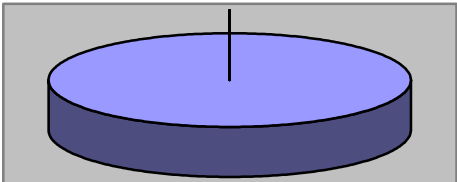

☐	Atbalstu, ka KPL ir iekļauta prezumpcija par kādas mantas noziedzīgu izcelsmi
☒	Neatbalstu, ka KPL ir iekļauta prezumpcija par kādas mantas noziedzīgu izcelsmi

Jā	
jo	

Nē	2
jo	1) Mūsu valstī nav attīstījusies ātra un efektīva tiesvedība. sākotnējās izmeklēšanas darbības biežāk veic nevis profesionāļi, bet tādi, kurus citur darbā neņems. Bieži sastopama ļaunprātība, lai izrēķinātos ar konkurentiem, tiesībsardzības institūciju rokām. Ari tiesībsardzības institūcijās strādā cilvēki ar nevisai tīrām rokām un sirdsapziņu.

[3.9] Jūsuprāt šobrīd KPL 355.p.2.d. noteikto gadījumu loku

☐	Šobrīd KPL 355.p.2.d. noteikto gadījumu loku nav nepieciešams mainīt
☒	Šobrīd KPL 355.p.2.d. noteikto gadījumu loku jāpaplašina
☐	Šobrīd KPL 355.p.2.d. noteikto gadījumu jāsašaurina
☐	Šobrīd KPL 355.p.2.d. noteikto gadījumu jāgroza

nav nepieciešams mainīt	4	jāpaplašina	
kā?			<i>norādiet, lūdzu, kādi gadījumi vēl šeit būtu iekļaujami, piemēram, visi mantiskie nodarījumi vai tml.</i>
jāsašaurina			
kā?			<i>norādiet, lūdzu, kādi gadījumi būtu izslēdzami, piemēram, šī prezumpcija nebūtu jāattiecinā uz trešajām personām vai tml.</i>
jāgroza			
kā?			<i>norādiet, lūdzu, kas būtu grozāms, piemēram, šī prezumpcija nebūtu attiecināma uz trešajām personām, taču būtu palielināms to gadījumu skaits, kad tā piemērojama</i>

[3.10] Kurā procesa brīdī Jūs atzināt mantu par noziedzīgi iegūtu?

Procesa galīgajā nolēmumā	1	Pirmstiesas procesa laikā	Esmu saskāries ar abām situācijām
---------------------------	---	---------------------------	-----------------------------------

lēmumā par procesa izbeigšanu	
spriedumā	2

[3.11] Kurā brīdī tika uzsākts process par noziedzīgi iegūtu mantu?

Izmeklēšanas laikā	2	Kriminālvajāšanas laikā		Esmu saskāries ar abām situācijām	1
--------------------	---	-------------------------	--	-----------------------------------	---

[3.12] Kādā statusā tika iesaistīta persona, kuras intereses nolēmums varētu aizskart?

aizdomās turētais/apsūdzētais	2	Aizskartās mantas īpašnieks	1	Citā	
				kādā?	

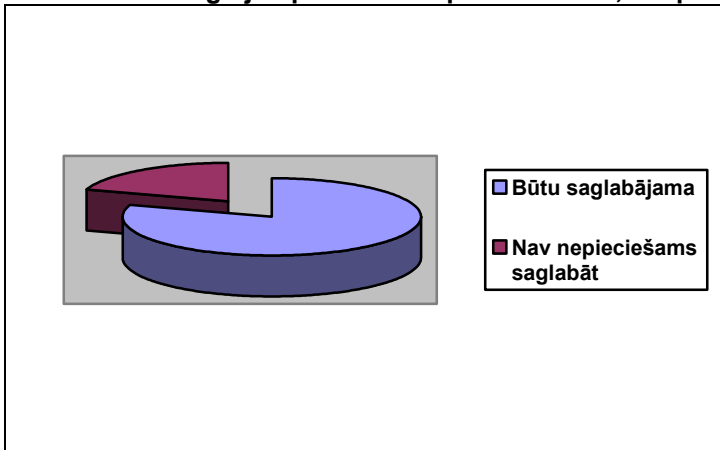
[3.13] Kādu Jūs pieņēmt nolēmumu?

Atzinu mantu par noziedzīgi iegūtu	2	Izbeidzu procesu par noziedzīgi iegūtu mantu		Esmu saskāries ar abām situācijām	1
------------------------------------	---	--	--	-----------------------------------	---

[3.14] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības procesa par noziedzīgi iegūtu mantu tiesiskajā reglamentācijā?

1) 356.panta otrās daļas 1.punkta piemērošanas jautājumā par pierādījumu pietiekamību, KPL 626.p.2.pkt. piemērošana jautājumā par būtiskiem neattaisnotiem izdevumiem (piem., finanšu līdzekļi), tiesas process (KPL 629.p.) reglamentēts neskaidri un ar vispārīgām frāzēm (piem., vai tiesu saista KPL 628.p. minētās personas, kā notiek pierādījumu pārbaude – lieciniekus pratina vai viņu liecības nolasa u.t.t.
--

[3.15] Vai Jūsaprāt KPL būtu saglabājama iespēja mantu ar tiesas nolēmumu atzīt par noziedzīgu jau pirmstiesas procesa laikā, t.s. pamatprocesam vēl turpinoties?

Jā 4

jo	1) Tas nav Latvijas „izgudrojums”, tādā veidā tiek noteikts mantas likumīgais valdītājs, samazinās izdevumi mantas glabāšanai, tam ir gan vispārējā, gan speciālā prevencija, bet jāpilnveido procesuālās normas, lai mazinātu iespējamās kļūdas, kuru rezultātā valsts izdevumi to novēršanā būtu ievērojami lielāki, nekā iespējamais ieguvums.
----	---

Nē 1

jo	
----	--

[3.16] Vai Jūs savā tiesneša praksē kādreiz esat piemērojis KPL 358.p.2.d. ?

KPL 358.p.2.d.- Ja noziedzīgi iegūta manta ir atsavināta, iznīcināta, noslēpta vai nomaskēta un to nav iespējams konfiscēt, konfiskācijai vai piedziņai var pakļaut citu mantu, arī finanšu līdzekļus, konfiscējamās mantas vērtībā”

Jā Nē 9

[3.17] Lūdzu īsi raksturojiet šo gadījumu/gadījumus

--

[3.18] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 358.p.2.d. piemērošanā?

- 1) Liekas, ka KPL 358.p. otrā daļa izteikta pietiekami skaidri un tās izpratne jāsaista ar starptautiskiem tiesību aktiem.
- 2) Krimināllietas izskatošie tiesneši baidās piemērot šo normu, jo tās pārāk cieši saskaras ar dažādiem civiltiesiskiem aspektiem un speciāliem likumiem. Kļūdas cena var izrādīties saistīta ar lieliem materiāliem zaudējumiem.

[3.19] Vai Jūs savā tiesneša praksē kādreiz esat piemērojis KPL 358.p.3.d.?

KPL 358.p.3.d.- Ja apsūdzētajam nav mantas, ko varētu pakļaut šā panta otrajā daļā minētajai konfiskācijai, konfiscēt var:

- 1) mantu, ko apsūdzētā persona pēc noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas bez atbilstošas atbildības ir atsavinājusi trešajai personai;
- 2) apsūdzētās personas laulātā mantu, ja vien vismaz gadu pirms noziedzīgā nodarījuma uzsākšanas nav noteikta laulāto mantas šķirtība;
- 3) citas personas mantu, ja ar šo personu apsūdzētajam ir kopīga (nedalīta) saimniecība.

Jā Nē 10

[3.20] Kurš no KPL 358.p.3.d. punktiem tika piemērots?

1 2 3

[3.21] Raksturojiet, lūdzu, personas, kuras mantu tika nolemts konfiscēt, darbību kriminālprocesā.

Šī persona kriminālprocesā tika iesaistīta

jau pirmstiesas procesā	1	iztiesāšanas laikā	vispār netika iesaistīta
cits variants			

Šī persona procesā tika iesaistīta kādā statusā

Kā aizskartās mantas īpašnieks	2	Citā statusā kādā?	
			norādiet, lūdzu, (piemēram, liecinieka u.tml.)

[3.22] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 358.p.3.d. piemērošanā?

[3.23] Vai Jūs savā tiesneša praksē kādreiz esat piemērojis KPL 358.p.4.d. 2., 3. vai 5.pkt.?

KPL 358.p.4.d.- Valsts budžetā ieskaita:

- 2) līdzekļus, ko persona ieguvusi no mantas realizācijas, zinot tās noziedzīgo izcelsmi;
- 3) noziedzīgi iegūtas mantas izmantošanas rezultātā gūtos augļus;
- 5) tāda mantiska vai cita rakstura labuma materiālo vērtību, ko pieņēmusi valsts amatpersona kā kukuli.

Jā Nē 9

[3.24] Kurš no KPL 358.p.4.d. punktiem tika piemērots?

2 3 5

[3.25] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 358.p.4.d. piemērošanā?

[3.26] Vai Jūs savā tiesneša praksē kādreiz esat saskāries ar situāciju, kad tiek pieņemts lēmums par aresta uzlikšanu noziedzīgi iegūtai vai ar kriminālprocesu saistītai mantai vai arī pats šādu lēmumu pieņēmis?

Jā Nē 6

[3.27] Ja arests tika uzlikts ar kriminālprocesu saistītai mantai, miniet, lūdzu, konkrētus piemērus uz kādu mantu tas tika attiecināts

1) Procesos par noziedzīgi iegūtu mantu – bankās esošajiem finanšu līdzekļiem.
Nekustāmais īpašums – māja, zemes gabals.,
2) Pēc KL 165-1.p.2.d. – automašīnai, kas tika izmantota personu nogādāšanai seksuālo pakalpojumu sniegšanai ārvalstīs.

[4] LIETISKO PIERĀDĪJUMU UN DOKUMENTU KONFISKĀCIJA

[4.1] Vai Jūs savā tiesneša praksē kādreiz esat piemērojis KPL 240.p.1.d.2. vai 6.pkt. ?

KPL 240.p.1.d. - (1) Spriedumā vai lēmumā par kriminālprocesa izbeigšanu norāda, kas darāms ar lietiskajiem pierādījumiem un dokumentiem, proti:

2) aizdomās turētajam vai apsūdzētajam piederošos noziedzīga nodarījuma rīkus konfiscē;
6) lietas, kuras bija paredzētas vai tika izmantotas noziedzīga nodarījuma izdarīšanai, konfiscē.

Jā 7 Nē 4

[4.2] Vai 240.p.1.d.6.pkt. norādītais tika attiecināts arī uz citu personu, ne tikai aizdomās turēto vai apsūdzēto?

Jā Nē 8

[4.3] Raksturojiet, lūdzu, personas, kuras mantu tika nolemts konfiscēt, darbību kriminālprocesā.

Šī persona kriminālprocesā tika iesaistīta

jau pirmstiesas procesā	2	iztiesāšanas laikā	vispār netika iesaistīta
cits variants			

Šī persona procesā tika iesaistīta kādā statusā

Kā aizskartās mantas īpašnieks	1	Citā statusā	1
kādā?	norādiet, lūdzu, (piemēram, liecinieka u.tml.) 1) Apsūdzētais		

[4.4] Ādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 240.p.1.d.2., 6.pkt. piemērošanā?

--

[4.5] Vai Jūs savā tiesneša praksē kādreiz esat piemērojis KPL 240.p.3.d. ?

KPL 240.p.3.d.- Ja noziedzīgs nodarījums izdarīts ar rīku, kas pieder citai personai, konfiskācijai var pakļaut citu aizdomās turētā vai apsūdzētā mantu vai piedzīt finanšu līdzekļus noziedzīgā nodarījuma rīka vērtībā.

Jā Nē 12

[4.6] Vai Jūs savā tiesneša praksē kādreiz esat saskāries ar situāciju, kad KPL 240.p.3.d. izpildes nodrošināšanai tiek uzlikts arests mantai vai pats pieņēmis šādu lēmumu?

KPL 361.p.1.d.- ..Tāpat arestu var uzlikt mantai, lai nodrošinātu konfiscējamā noziedzīgā nodarījuma rīka vērtības piedziņu, ja šis rīks pieder citai personai. ..

Jā Nē 12

[4.7] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 240.p.3.d. piemērošanā?

--

Ja vēlaties, varat norādīt jebkādas citus aspektus, ierosmes un priekšlikums attiecībā uz konfiskācijas regulējumu un piemērošanu praksē.

--

**Prokuroru aptaujas par mantas konfiskāciju Latvijas krimināltiesībās anketa un
sniegto atbilžu apkopojums**

**PROKURORU APTAUJAS
par konfiskāciju Latvijas krimināltiesībās un kriminālprocesā
ANKETA**

[1] ZIŅAS PAR ATBILDES SNIEDZOŠO PERSONU

[1.1] Prokuratūras līmenis

rajona(pilsētas) prokuratūra	tiesu apgabala prokuratūra	ģenerālprokuratūra
------------------------------	----------------------------	--------------------

[1.2] Specializācija (ja tāda ir)

Noziedzīgi nodarījumi valsts institūciju dienestā	Noziedzīgi nodarījumi pret īpašumu	Noziedzīgi nodarījumi tautsaimniecībā
Noziedzīgi nodarījumi pret personas dzīvību, veselību, dzimumneaizskaramību	Noziedzīgi nodarījumi pret dabas vidi	Noziedzīgi nodarījumi pret vispārējo drošību un sabiedrisko kārtību
Noziedzīgi nodarījumi pret satiksmes drošību	Noziedzīgi nodarījumi pret pārvaldības kārtību	Cits

[1.3] Profesionālās darbības stāžs krimināllietās

līdz 2 gadiem	2-5 gadi	5-10 gadi	vairāk kā 10 gadi
---------------	----------	-----------	-------------------

[5] MANTAS KONFISKĀCIJA KĀ KRIMINĀLSODS

[5.1] Vai pēdējo trīs gadu laikā Jūs esat lūdzis tiesu piespriest piespriesta mantas konfiskāciju?

Jā	Nē
----	----

[5.2] Vai bijuši gadījumi, kad mantas konfiskācijas piemērošanas jautājumā Jūsu un tiesas viedokļi ir atšķirušies?

Jā, ir bijis tā, ka es lūdzu piespriest mantas konfiskāciju, bet tiesa to nepiespiež
<i>Isumā raksturojiet tiesas motivāciju</i>
Jā, ir bijis tā, ka es nelūdzu piespriest mantas konfiskāciju, bet tiesa to piespiež
<i>Isumā raksturojiet tiesas motivāciju</i>
Nē, tā nav bijis

[5.3] Vai lietās, kurās esat uzturējis apsūdzību, mantas konfiskācija tika piespriesta kā pamatsods vai papildsods

Pamatsods	Papildsods	Abi varianti (dažādās lietās bijis dažāds risinājums)
-----------	------------	---

[5.4] Vai tā bija pilnīga vai daļēja mantas konfiskācija?

Pilnīga	Daļēja	Abi varianti (dažādās lietās bijis dažāds risinājums)
---------	--------	---

[5.5] Ja tika piespriesta daļēja mantas konfiskācija, kādā veidā tika noteikts konfiscējamās mantas apjoms?

Tika nolemts konfiscēt daļu, par kuru tika atzīts, ka tā iegūta noziedzīgi	
Tika nolemts konfiscēt noziedzīga nodarījuma rīku (piemēram, transportlīdzekli noziedzīgā nodarījumā satiksmē)	
Tika nolemts konfiscēt to mantu, kurai bija uzlikts arests	
Cits variants (lūdzu, norādiet)	

[5.6] Vai lietās, kurās bijušas Jūsu lietvedībā un kurās iespējama mantas konfiskācija, vienmēr pirmstiesas procesa laikā piemērota aresta uzlikšana mantai?

Jā	Nē	Esmu sastapies ar abām situācijām
<i>turpiniet ar 2.7. jautājumu</i>	<i>turpiniet ar 2.8. jautājumu</i>	<i>turpiniet ar 2.6. jautājumu</i>

[5.7] Vai arests tika uzlikts konkrētai, novērtētai mantai konkrētā apmērā?

Jā	Nē	Cits variants	<i>lūdzu, norādiet</i>
----	----	---------------	------------------------

[5.8] Vai Jums ir zināms kā notika piesprietās mantas konfiskācijas praktiskā izpilde?

Jā	Nē
<i>turpiniet ar 2.8. jautājumu</i>	<i>turpiniet ar 2.10. jautājumu</i>

[5.9] Ciktāl Jums zināms, vai faktiski tika konfiscēta tā manta, kurai bija uzlikts arests?

Jā	Nē	
	viss no arestētā netika konfiscēts	
	tika konfiscēts vairāk, nekā bija arestēts	
	cits variants	

[5.10] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības mantas konfiskācijas un tās izpildes tiesiskajā reglamentācijā? (*Ja Jums uzdotā jautājuma sakarā nekādu ierosinājumu, piezīmju vai tml. nav, uz šo jautājumu droši variet neatbildēt*)

--

[5.11] Vai Jūsaprāt mantas konfiskācija atzīstama par efektīvu soda veidu?

Jā

jo	
----	--

Nē	
jo	

[5.12] Vai Jūsaprāt mantas konfiskācija būtu jā saglabā kā soda veids?

Jā	
jo	

Nē	
jo	

[5.13] Vai pēdējo trīs gadu laikā Jūs esat lūdzis tiesu piemērot mantas konfiskāciju kā piespiedu ietekmēšanas līdzekli juridiskai personai?

Jā		Nē	
<i>turpiniet ar 2.14. jautājumu</i>		<i>turpiniet ar 2.17. jautājumu</i>	

[5.14] Vai mantas konfiskācija tika piemērota kā pamata piespiedu ietekmēšanas līdzeklis, vai papildus piespiedu ietekmēšanas līdzeklis

Pamata PIL		Papildus PIL		Abi varianti (dažādās lietās bijis dažāds risinājums)	
------------	--	--------------	--	---	--

[5.15] Vai tā bija pilnīga vai daļēja mantas konfiskācija?

Pilnīga		Daļēja		Abi varianti (dažādās lietās bijis dažāds risinājums)	
---------	--	--------	--	---	--

[5.16] Ja tika piemērota daļēja mantas konfiskācija, kādā veidā tika noteikts konfiscējamās mantas apjoms?

Lūdzu, norādiet

[5.17] Kāds ir iemesls, kāpēc Jūs šo iespēju nekad neesat izmantojis?

Lūdzu, norādiet

[5.18] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības mantas konfiskācijas kā piespiedu ietekmēšanas līdzekļa un tās izpildes tiesiskajā reglamentācijā? (*Ja Jums uzdotā jautājuma sakarā nekādu ierosinājumu, piezīmju vai tml. nav, uz šo jautājumu droši variet neatbildēt*)

--

[5.19] Vai Jūs prāt mantas konfiskācija atzīstama par efektīvu piespiedu ietekmēšanas līdzekli juridiskai personai?

Jā	☐
jo	

Nē	☐
jo	

[5.20] Vai Jūs prāt mantas konfiskācija būtu jā saglabā kā piespiedu ietekmēšanas līdzeklis juridiskai personai?

Jā	☐
jo	

Nē	☐
jo	

[6] NOZIEDZĪGI IEGŪTAS (UN AR TO SAISTĪTĀS MANTAS) KONFISKĀCIJA

[6.1] Vai Jūs savā prokurora praksē kādreiz esat saskāries ar situāciju, kad manta atzīta par noziedzīgi iegūtu, pamatojoties uz KPL 355.p.1.d.?

KPL 355.p.1.d.- Manta ir atzīstama par noziedzīgi iegūtu, ja personas īpašumā vai valdījumā tā tieši vai netieši nonākusi noziedzīga nodarījuma rezultātā.

Jā	☐
Nē	☐

[6.2] Vai Jūs savā prokurora praksē kādreiz esat saskāries ar situāciju, kad manta atzīta par noziedzīgi iegūtu, pamatojoties uz KPL 355.p.2.d.?

KPL 355.p.2.d.- Ja netiek pierādīts pretējais, par noziedzīgi iegūtu uzskatāma manta, arī finanšu līdzekļi, kas pieder personai, kura:

- 1) ir organizētas noziedzīgas grupas dalībnieks vai atbalsta to;*
- 2) pati iesaistījies teroristiskās darbībās vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta teroristiskās darbībās;*
- 3) pati iesaistījies cilvēku tirdzniecībā vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta cilvēku tirdzniecībā;*
- 4) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās ar narkotiskām vai psihotropām vielām vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās;*
- 5) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās ar viltotu naudu, valsts finanšu instrumentiem vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās;*

6) pati iesaistījusies noziedzīgās darbībās, lai šķērsotu valsts robežu vai sekmētu citas personas pārvietošanu pāri valsts robežai, vai nodrošinātu citām personām iespēju nelikumīgi uzturēties Latvijas Republikā, vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās;

7) pati iesaistījusies noziedzīgās darbībās saistībā ar bērnu pornogrāfiju vai bērnu seksuālo izmantošanu vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās.

Jā		Nē	
turpiniet ar 3.3. jautājumu		turpiniet ar 3.10. jautājumu	

[6.3] Kurš 355.p.2.d. punkts tika piemērots

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

[6.4] Vai šajā gadījumā par noziedzīgu iegūtu tika atzīta manta, kura pieder

Apsūdzētajam	Citai personai	
	kādam?	lūdzu, norādiet (piemēram, apsūdzētā sievai, māte u.tml.)

[6.5] Ja KPL 355.p.2.d. tika attiecināta uz kādu citu personu, raksturojiet, lūdzu, šīs personas darbību kriminālprocesā.

Šī persona kriminālprocesā tika iesaistīta

jau pirmstiesas procesā	iztiesāšanas laikā	vispār netika iesaistīta
cits variants		

Šī persona procesā tika iesaistīta kādā statusā

Kā aizskartās mantas īpašnieks	Citā statusā	
	kādā?	norādiet, lūdzu, (piemēram, liecinieka u.tml.)

[6.6] Vai Jūsaprāt KPL 355.p.2.d. piemērošana šobrīd ir(tai būtu jābūt) procesa virzītāja tiesības vai pienākums? (t.i. vai attiecīgā manta obligāti jāatzīst par noziedzīgi iegūtu vai arī to var darīt un var arī nedarīt, atkarībā no apstākļiem?)

Šobrīd	Obligāti jāatzīst	To var darīt, bet tas nav obligāti
Būtu jābūt	Obligāti jāatzīst	To var darīt, bet tas nav obligāti

Ja šādas prezumpcijas piemērošana ir/tai būtu jābūt procesa virzītāja tiesībai, kādus priekšnoteikumus Jūs izvirzītu tās piemērošanai

Konkrēta veida noziedzīga nodarījumu inkriminēšana	Sākotnējo pierādījumu esamība par mantas noziedzīgu izcelsmi
cits variants	
Kāds?	

[6.7] Kāpēc, Jūsaprāt, šobrīd KPL 355.p.2.d. iekļautā prezumpcija tiek tik maz izmantota praksē?

ir neskaidrs tās piemērošanas mehānisms	visos šajos gadījumos KL paredzēta mantas konfiskācija, līdz ar to KPL normu izmantošana ir nevajadzīga, jo KL piemērot ir vieglāk
cits variants	

[6.8] Vai atbalstāt to, ka KPL ir iekļauta prezumpcija par kādas mantas noziedzīgu izcelsmi?

Jā	
jo	

	<i>turpiniet ar 3.9. jautājumu</i>
--	------------------------------------

Nē	
jo	
	<i>turpiniet ar 3.10 jautājumu</i>

[6.9] Jūsaprāt šobrīd KPL 355.p.2.d. noteikto gadījumu loku

nav nepieciešams mainīt	jāpaplašina	
	kā?	<i>norādiet, lūdzu, kādi gadījumi vēl šeit būtu iekļaujami, piemēram, visi mantiskie nodarījumi vai tml.</i>
	jāsašaurina	
	kā?	<i>norādiet, lūdzu, kādi gadījumi būtu izslēdzami, piemēram, šī prezumpcija nebūtu jāattiecina uz trešajām personām vai tml.</i>
	jāgroza	
	kā?	<i>norādiet, lūdzu, kas būtu grozāms, piemēram, šī prezumpcija nebūtu attiecināma uz trešajām personām, taču būtu palielināms to gadījumu skaits, kad tā piemērojama</i>

[6.10] Ja vispār esat saskāries ar mantas atzīšanu par noziedzīgi iegūtu, kurā procesa brīdī notika mantas atzīšana par noziedzīgi iegūtu?

Procesa galīgajā nolēmumā	Pirmstiesas procesa laikā	Esmu saskāries ar abām situācijām
lēmumā par procesa izbeigšanu		
prokurora priekšrakstā par sodu		
spriedumā		

[6.11] Ja manta tika atzīta par noziedzīgi iegūtu pirmstiesas procesa laikā, tas notika

KPL 59.nodaļas (process par noziedzīgi iegūtu mantu) kārtībā	Saskaņā ar KPL 356.p.2.d.2.pkt. <i>(ar procesa virzītāja lēmumu, ja pirmstiesas kriminālprocesa laikā pie aizdomās turētā, apsūdzētā vai trešās personas ir atrasta un izņemta manta, attiecībā uz kuru tās īpašnieks vai likumīgais valdītājs iepriekš bija pieteicis mantas zudumu un pēc tās atrašanas, novēršot saprātīgas šaubas, pierādījis savas tiesības).</i>	Esmu saskāries ar abām šīm situācijām
<i>turpiniet ar 3.12.jautājumu</i>	<i>turpiniet ar 3.17.jautājumu</i>	<i>turpiniet ar 3.12.jautājumu</i>

[6.12] Kurā brīdī tika uzsākts process par noziedzīgi iegūtu mantu?

Izmeklēšanas laikā	Kriminālvajāšanas laikā	Esmu saskāries ar abām situācijām
--------------------	-------------------------	-----------------------------------

[6.13] Kādā statusā tika iesaistīta persona, kuras intereses nolēmums varētu aizskart?

aizdomās turētais/apsūdzētais	Aizskartās mantas īpašnieks	Citā	
		kādā?	

[6.14] Kādu nolēmumu pieņēma tiesa? (norādiet to nolēmuma veidu, kāds stājās spēkā)

Atzina mantu par noziedzīgi iegūtu	Izbeidza procesu par noziedzīgi iegūtu mantu	Esmu saskāries ar abām situācijām
------------------------------------	--	-----------------------------------

[6.15] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības procesa par noziedzīgi iegūtu mantu tiesiskajā reglamentācijā? *(Ja Jums uzdotā jautājuma sakarā nekādu ierosinājumu, piezīmju vai tml. nav, uz šo jautājumu droši variet neatbildēt)*

--

[6.16] Vai Jūsaprāt KPL būtu saglabājama iespēja mantu ar tiesas nolēmumu atzīt par noziedzīgu jau pirmstiesas procesa laikā, t.s. pamatprocesam vēl turpinoties?

Jā	
jo	

Nē	
jo	

[6.17] Ja mantu par noziedzīgu atzina un īpašniekam atdeva pamatojoties uz KPL 356.p.2.d.2.pkt., to izdarīja

Izmeklēšanas laikā	Kriminālvajāšanas laikā	Esmu saskāries ar abām situācijām
--------------------	-------------------------	-----------------------------------

[6.18] Vai gadījumos, kad manta tika atdota īpašniekam, aizdomās turētais/apsūdzētais noliedza mantas piederību personai, kurai tā tika atdota?

Jā	Nē	Esmu saskāries ar abām situācijām
----	----	-----------------------------------

[6.19] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 356.p.2.d.2.pkt. piemērošanā? *(Ja Jums uzdotā jautājuma sakarā nekādu ierosinājumu, piezīmju vai tml. nav, uz šo jautājumu droši variet neatbildēt)*

--

[6.20] Vai Jūs savā prokurora praksē kādreiz esat nolēmis konfiscēt noziedzīgi iegūtu mantu?

Jā	Nē
----	----

Ja jā, ar kādu nolēmumu tas notika?

--

[6.21] Vai Jūs savā prokurora praksē kādreiz esat saskāries ar KPL 358.p.2.d. piemērošanu?

KPL 358.p.2.d.- Ja noziedzīgi iegūta manta ir atsavināta, iznīcināta, noslēpta vai nomaskēta un to nav iespējams konfiscēt, konfiskācijai vai piedziņai var pakļaut citu mantu, arī finanšu līdzekļus, konfiscējamās mantas vērtībā”

Jā		Nē	
<i>turpiniet ar 3.22.jautājumu</i>		<i>turpiniet ar 3.24.jautājumu</i>	

[6.22] Lūdzu īsi raksturojiet šo gadījumu/gadījumus

--

[6.23] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 358.p.2.d. piemērošanā?

(Ja Jums uzdotā jautājuma sakarā nekādu ierosinājumu, piezīmju vai tml. nav, uz šo jautājumu droši variet neatbildēt)

--

[6.24] Vai Jūs savā prokurora praksē kādreiz esat saskāries ar KPL 358.p.3.d. piemērošanu?

KPL 358.p.3.d.- Ja apsūdzētajam nav mantas, ko varētu pakļaut šā panta otrajā daļā minētajai konfiskācijai, konfiscēt var:

- 1) mantu, ko apsūdzētā persona pēc noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas bez atbilstošas atbildības ir atsavinājusi trešajai personai;*
- 2) apsūdzētās personas laulātā mantu, ja vien vismaz gadu pirms noziedzīgā nodarījuma uzsākšanas nav noteikta laulāto mantas šķirtība;*
- 3) citas personas mantu, ja ar šo personu apsūdzētajam ir kopīga (nedalīta) saimniecība.*

Jā		Nē	
<i>turpiniet ar 3.25.jautājumu</i>		<i>turpiniet ar 3.27.jautājumu</i>	

[6.25] Kurš no KPL 358.p.3.d. punktiem tika piemērots?

1	2	3	
---	---	---	--

[6.26] Raksturojiet, lūdzu, personas, kuras mantu tika nolemts konfiscēt, darbību kriminālprocesā.

Šī persona kriminālprocesā tika iesaistīta

jau pirmstiesas procesā		iztiesāšanas laikā		vispār netika iesaistīta	
cits variants					

Šī persona procesā tika iesaistīta kādā statusā

Kā aizskartās mantas īpašnieks	Citā statusā	
	kādā?	<i>norādiet, lūdzu, (piemēram, liecinieka u.tml.)</i>

[6.27] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 358.p.3.d. piemērošanā?

(Ja Jums uzdotā jautājuma sakarā nekādu ierosinājumu, piezīmju vai tml. nav, uz šo jautājumu droši variet neatbildēt)

--

--

[6.28] Vai Jūs savā prokurora praksē kādreiz esat saskāries ar KPL 358.p.4.d. 2., 3. vai 5.pkt. piemērošanu?

KPL 358.p.4.d.- Valsts budžetā ieskaita:

2) līdzekļus, ko persona ieguvusi no mantas realizācijas, zinot tās noziedzīgo izcelsmi;

3) noziedzīgi iegūtas mantas izmantošanas rezultātā gūtos augļus;

5) tāda mantiska vai cita rakstura labuma materiālo vērtību, ko pieņēmusi valsts amatpersona kā kukuli.

Jā		Nē	
<i>turpiniet ar 3.29.jautājumu</i>		<i>turpiniet ar 3.30.jautājumu</i>	

[6.29] Kurš no KPL 358.p.4.d. punktiem tika piemērots?

2	3	5	
---	---	---	--

[6.30] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 358.p.4.d. piemērošanā?
(Ja Jums uzdotā jautājuma sakarā nekādu ierosinājumu, piezīmju vai tml. nav, uz šo jautājumu droši variet neatbildēt)

--

[6.31] Vai Jūs savā prokurora praksē kādreiz esat saskāries ar situāciju, kad tiek pieņemts lēmums par aresta uzlikšanu noziedzīgi iegūtai vai ar kriminālprocesu saistītai mantai?

Jā		Nē	
<i>turpiniet ar 3.32.jautājumu</i>		<i>turpiniet ar 4.1.jautājumu</i>	

[6.32] Ja arests tika uzlikts ar kriminālprocesu saistītai mantai, miniet, lūdzu, konkrētus piemērus uz kādu mantu tas tika attiecināts

--

[7] LIETISKO PIERĀDĪJUMU UN DOKUMENTU KONFISKĀCIJA

[7.1] Vai Jūs savā prokurora praksē kādreiz esat saskāries ar KPL 240.p.1.d.2. vai 6.pkt. piemērošanu?

KPL 240.p.1.d. - (1) Spriedumā vai lēmumā par kriminālprocesa izbeigšanu norāda, kas darāms ar lietiskajiem pierādījumiem un dokumentiem, proti:

2) aizdomās turētajam vai apsūdzētajam piederošos noziedzīga nodarījuma rīkus konfiscē;

6) lietas, kuras bija paredzētas vai tika izmantotas noziedzīga nodarījuma izdarīšanai, konfiscē.

Jā		Nē	
<i>turpiniet ar 4.2.jautājumu</i>		<i>turpiniet ar 4.5.jautājumu</i>	

[7.2] Kura amatpersona pieņēma šo lēmumu?

izmeklētājs	prokurors	tiesa	
-------------	-----------	-------	--

[7.3] Vai 240.p.1.d.6.pkt. norādītais tika attiecināts arī uz citu personu, ne tikai aizdomās turēto vai apsūdzēto?

Jā		Nē	
<i>turpiniet ar 4.4.jautājumu</i>		<i>turpiniet ar 4.5.jautājumu</i>	

[7.4] Raksturojiet, lūdzu, personas, kuras mantu tika nolemts konfiscēt, darbību kriminālprocesā.

Šī persona kriminālprocesā tika iesaistīta

jau pirmstiesas procesā	iztiesāšanas laikā	vispār netika iesaistīta	
-------------------------	--------------------	--------------------------	--

cits variants	
---------------	--

Šī persona procesā tika iesaistīta kādā statusā

Kā aizskartās mantas īpašnieks	Citā statusā kādā?	
		<i>norādiet, lūdzu, (piemēram, liecinieka u.tml.)</i>

[7.5] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 240.p.1.d.2., 6.pkt. piemērošanā? *(Ja Jums uzdotā jautājuma sakarā nekādu ierosinājumu, piezīmju vai tml. nav, uz šo jautājumu droši variet neatbildēt)*

[7.6] Vai Jūs savā prokurora praksē kādreiz esat saskāries ar KPL 240.p.3.d. piemērošanu? *KPL 240.p.3.d.- Ja noziedzīgs nodarījums izdarīts ar rīku, kas pieder citai personai, konfiskācijai var pakļaut citu aizdomās turētā vai apsūdzētā mantu vai piedzīt finanšu līdzekļus noziedzīgā nodarījuma rīka vērtībā.*

Jā	Nē
----	----

[7.7] Vai Jūs savā prokurora praksē kādreiz esat saskāries ar situāciju, kad KPL 240.p.3.d. izpildes nodrošināšanai tiek uzlikts arests mantai?

KPL 361.p.1.d.- ..Tāpat arestu var uzlikt mantai, lai nodrošinātu konfiscējamā noziedzīgā nodarījuma rīka vērtības piedziņu, ja šis rīks pieder citai personai. ..

Jā	Nē
----	----

[7.8] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 240.p.3.d. piemērošanā? *(Ja Jums uzdotā jautājuma sakarā nekādu ierosinājumu, piezīmju vai tml. nav, uz šo jautājumu droši variet neatbildēt)*

Ja vēlaties, varat norādīt jebkādas citus aspektus, ierosmes un priekšlikums attiecībā uz konfiskācijas regulējumu un piemērošanu praksē.

PROKURORU APTAUJAS
par konfiskāciju Latvijas krimināltiesībās un kriminālprocesā
KOPSAVILKUMS

[1] ZIŅAS PAR ATBILDES SNIEDZOŠO PERSONU

[1.1] Prokuratūras līmenis

rajona(pilsētas) prokuratūra	28	tiesu apgabala prokuratūra	16	ģenerālprokuratūra	6
------------------------------	----	----------------------------	----	--------------------	---

[1.2] Specializācija (ja tāda ir)

Noziedzīgi nodarījumi valsts institūciju dienestā	10	Noziedzīgi nodarījumi īpašumu pret	12	Noziedzīgi nodarījumi tautsaimniecībā	1
Noziedzīgi nodarījumi pret personas dzīvību, veselību, dzimumneaizskaramību	9	Noziedzīgi nodarījumi dabas vidi pret		Noziedzīgi nodarījumi pret vispārējo drošību un sabiedrisko kārtību	2
Noziedzīgi nodarījumi pret satiksmes drošību	2	Noziedzīgi nodarījumi pārvaldības kārtību pret	2	Cits	2

[1.3] Profesionālās darbības stāžs krimināllietās

līdz 2 gadiem	2-5 gadi	5	5-10 gadi	9	vairāk kā 10 gadi	36
---------------	----------	---	-----------	---	-------------------	----

[2] MANTAS KONFISKĀCIJA KĀ KRIMINĀLSODS

[2.1] Vai pēdējo trīs gadu laikā Jūs esat lūdzis tiesu piespriest piesprieda mantas konfiskāciju?

Jā	45	Nē	5
----	----	----	---

[2.2] Vai bijuši gadījumi, kad mantas konfiskācijas piemērošanas jautājumā Jūsu un tiesas viedokļi ir atšķirušies?

Jā, ir bijis tā, ka es lūdzu piespriest mantas konfiskāciju, bet tiesa to nepiespriež	11
---	----

Īsumā raksturojiet tiesas motivāciju

- 1) Neesot konstatēta manta, kuru var konfiscēt.
- 2) Apsūdzētajam ir ģimene, kas cietis konfiskācijas gadījumā.
- 3) Piemēram, Palāta atzīst, ka ir apmierināms E.L. un viņa aizstāves lūgums nekonnfiscēt E.L. piederošo nekustāmo īpašumu, kur dzīvo E.L. bērni. Šī īpašuma konfiskācijas gadījumā cietu E.L. bērni, kuri dzīvo šajā īpašumā. Nr. 16870004206. Tai pat laikā ir gadījumi, kad mantas konfiskāciju (konfiscē dzīvokli) tiesa piemēro (KL 320.p.3.d.), neskatoties uz to, ka personai nav citas dzīvesvietas. Nr. 12812001206, un apsūdzētā piekritusi vienkāršotam procesam – bez pierādījumu pārbaudes.
- 4) Jā, ir bijis viens gadījums. Tiesas argumentācija – soda mērķis konkrētajā situācijā sasniedzams ar pamatsoda piemērošanu. (konkrētajā gadījumā – nosacītu brīvības atņemšanu uz 5 gadiem).
- 5) Uzskatot, ka transportlīdzeklis, ja tas juridiski pieder 3.personai nevar tikt konfiscēts, pat neskatoties uz to, ka faktiski ir pierādīts, ka reālais īpašnieks ir izmantotājs un noziedzīga nodarījuma izdarītājs.
- 6) a) Apstākļi, kas liecinātu par nepieciešamību piemērot konfiskāciju, netika konstatēti. b) Tiesa uzskata, ka nav nepieciešams piemērot konfiskāciju, tātad - bez motivācijas. c) tiesa pārkvalificēja no panta, kas paredz mantas konfiskāciju uz pantu, kas neparedzēja mantas konfiskāciju, tātad nepiemēroja. d) tāpēc, ka apsūdzētajam neesot konfiscējamo mantu. e) tiesa, norādot uz to, ka esot atbildību mīkstinoši apstākļi un apsūdzētajam ir apgādājamo loks, atrada par iespējamo nepiemērot konfiskāciju. f) tiesa nekādi nereaģēja uz prasību piemērot mantas konfiskāciju, vienkārši nepiemēroja.
- 7) Pārāk bargs sods. Manta nepieciešama citiem ģimenes locekļiem ikdienas vajadzībām (automašīna).
- 8) Nav bijis tāds gadījums, izņemot KL 262.p.2.d. soda piemērošanā.

9) Tika piemērots KL 49.pants. Piemēroja daļēju mantas konfiskāciju, motivējot ar to, ka nav nodarīts liels kaitējums (zaudējumi), ņemta vērā apsūdzētā personība u.t.t.	
10) Spriedumos motivācijas nebija. Tie ir pārsūdzēti.	
11) Tiesa nepiemēroja mantas konfiskāciju, lai nepasliktinātu apsūdzētā apgādājamo personu materiālo stāvokli.	
Jā, ir bijis tā, ka es nelūdzu piespriest mantas konfiskāciju, bet tiesa to piespriež	3
Isumā raksturojiet tiesas motivāciju	
1) Tāda gadījuma manā praksē nav bijis.	
2) Tiesa nolēma konfiscēt mobilo tālruni, jo uzskatīja to par noziedzīga nodarījuma rīku.	
3) Noziedzīgs nodarījums tik smags, lai piespriestu mantas konfiskāciju.	
Nē, tā nav bijis	40

[2.3] Vai lietās, kurās esat uzturējis apsūdzību, mantas konfiskācija tika piespriesta kā pamatsods vai papildsods

Pamatsods	3	Papildsods	39	Abi varianti (dažādās lietās bijis dažāds risinājums)	4
-----------	---	------------	----	---	---

[2.4] Vai tā bija pilnīga vai daļēja mantas konfiskācija?

Pilnīga	16	Daļēja	15	Abi varianti (dažādās lietās bijis dažāds risinājums)	15
---------	----	--------	----	---	----

[2.5] Ja tika piespriesta daļēja mantas konfiskācija, kādā veidā tika noteikts konfiscējamās mantas apjoms?

Tika nolemts konfiscēt daļu, par kuru tika atzīts, ka tā iegūta noziedzīgi	6
Tika nolemts konfiscēt noziedzīga nodarījuma rīku (piemēram, transportlīdzekli noziedzīgā nodarījumā satiksmē)	25
Tika nolemts konfiscēt to mantu, kurai bija uzlikts arests	19

Cits variants (lūdzu, norādiet)	<p>1) Konfiscētajai mantai, kura pieder tikai personai kā fiziskajai personai, kaut gan šī persona vienlaicīgi ir vienīgā juridiskā personas īpašniece, bet mantai, kura pieder personai kā juridiskai personai nē.</p> <p>2) Tika nolemts daļēji konfiscēt mantu, kurai bija uzlikts arests.</p> <p>3) Tiesa nolēma piemērot mantas konfiskāciju, nenorādot konkrētu mantu.</p> <p>4) Konfiscēta daļa, kas sedza nodarītos zaudējumus. Konfiskācija netika pakļauts viens nekustamais īpašums, lai turpinātu biznesu.</p>
---------------------------------	--

[2.6] Vai lietās, kurās bijušas Jūsu lietvedībā un kurās iespējama mantas konfiskācija, vienmēr pirmstiesas procesa laikā piemērota aresta uzlikšana mantai?

Jā	13	Nē	20	Esmu sastapies ar abām situācijām	17
----	----	----	----	-----------------------------------	----

[2.7] Vai arests tika uzlikts konkrētai, novērtētai mantai konkrētā apmērā?

Jā	16	Nē	12	Cits variants	<p><i>lūdzu, norādiet</i></p> <p>1) Praksē notiek gan tā, gan tā</p> <p>2) Informācija nav saglabājusies</p>
----	----	----	----	---------------	--

[2.8] Vai Jums ir zināms kā notika piespriestās mantas konfiskācijas praktiskā izpilde?

Jā	4	Nē	43
----	---	----	----

[2.9] Ciktāl Jums zināms, vai faktiski tika konfiscēta tā manta, kurai bija uzlikts arests?

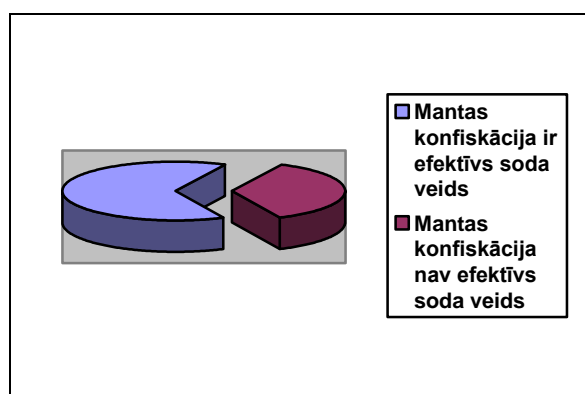
Jā	6	Nē	24	
		viss no arestētā netika konfiscēts		1

tika konfiscēts vairāk, nekā bija arestēts	
cits variants	<p>1) Nav zināms</p> <p>2) Jautājums nav manā kompetencē.</p>

[2.10] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības mantas konfiskācijas un tās izpildes tiesiskajā reglamentācijā?

- 1) Mantas konfiskācija kā soda veids no KL ir jāizslēdz kā nevajadzīgs un neefektīvs.
- 2) Iespēja noformēt īpašumus un mantu uz citu juridisku vai fizisku personu vārda. Zvērinātu tiesu izpildītāju darba principi. Ja nav uzlikts arests, mantu nemeklē, ja uzlikts arests, valsts budžetā no konfiscēšanas nekas neienāk, tikai sedz tiesu izpildītāju darba izdevumus.
- 3) Manuprāt, mantas konfiskācija kā soda veids no Krimināllikuma ir jāizslēdz vispār kā pilnīgi nevajadzīgs, neefektīvs un noziedzību veicinošs.
- 4) Neskatoties uz to, ka, lai arī pirmstiesas izmeklēšanā, izmeklētāji, darbojas efektīvi, ar pārsteiguma momentu u.c., lai tiktu uzlikts arests mantai, tomēr joprojām aizdomās turētās personas, pēc aizstāvības dotajiem padomiem vai kā citādi panāk, ka arests netiek uzlikts. Ir arī lietas, kad novilcinātas darbības.. Te var minēt vēl piemērus, tagad it kā uz doto brīdi šie jautājumi KPL ir neregulēti, taču tas parāda to, ka apsūdzētos vismaz šis jautājums uztrauc.
- 5) Pilnas mantas konfiskācija kā soda atbilstība samērīguma principam. Parasti praksē, ja pirmstiesas izmeklēšanas laikā mantai nav uzlikts arests, bet tiesa piemēro mantas konfiskāciju, nav citas iespējas kā piemērot tikai visas mantas konfiskāciju. Sprieduma spēkā stāšanās par mantas aresta atcelšanu situācijā, ja spiedums nav pārsūdzēts mantas aresta nepiemērošanas dēļ, bet to pārsūdzējuši citi līdzapsūdzētie. Kurā brīdī stājas spēkā spriedums daļā par mantas aresta atcelšanu?
- 6) Nav skaidri reglamentēta uzņēmumu kapitāldaļu konfiskācija, tās izpilde, secība, atbildība par kaitējuma nodarīšanu uzņēmumam kā patstāvīgai juridiskai personai, atstājot to bez vadības.
- 7) Mantas vērtības noteikšana.
- 8) Īsie izmeklēšanas termiņi it īpaši finanšu lietās, kad lielā apjoma dēļ nevar pabeigt izmeklēšanu un izbeidzas pirmstiesas procesa termiņš un jāatceļ personai piemērotie piespiedu līdzekļi, arī arests mantai.
- 9) Mantas konfiskācija par labu cietušajam – problēma, ja mantas vērtība ir maza un nav ekonomiski lietderīgi rīkot izsoli, lai realizētu.
- 10) Gadījumos, kad īpašuma tiesības ir reģistrējamas speciālajā kārtībā, noteikt konfiskācijas iespējamību tad, kad tiesības uz īpašumu nav attiecīgi līdz galam noformētas.
- 11) Dažreiz mantas vērtība mazāka par līdzekļiem, kas iztērēti veicot konfiskācijas izpildu darbus.

[2.11] Vai Jūsaprāt mantas konfiskācija atzīstama par efektīvu soda veidu?

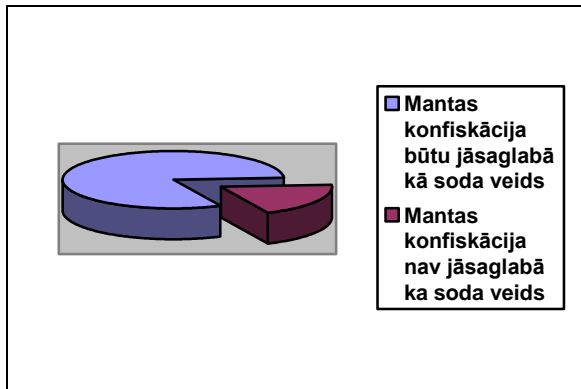

Jā	34
jo	<ol style="list-style-type: none"> 1) Tiek konfiscēts īpašums. 2) Ja, piemēram, piemēro daļēju mantas konfiskāciju un to attiecina uz transportlīdzekli, vainīgajai personai tiek ierobežotas iespējas izdarīt jaunu noziedzīgu nodarījumu ceļu satiksmes jomā. 3) Par mantisku noziedzīgu nodarījumu (pret īpašumu, tautsaimniecībā, valsts institūciju dienestā) sodam jābūt arī mantiskam, t.i. ne tikai par inkriminēto noziedzīgo nodarījumu,

	<p>bet arī par latentajām epizodēm. Pēc KL 262.p. reizēm tikai automašīnas konfiskācija vismaz kādu laiku, kamēr nopērk citu mašīnu, attur personu no turpināšanas reibumā piedalīties ceļu satiksmē.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4) Protams, uzskatu, ka nedrīkst darīt tā, ka cieš ģimenes u.c., kā tas ir pieņemts ES, bet arī no personas saimnieciskās darbības sekas var būt tādas, ka īpašums tiek atņemts. Uzskatu, ka tas ir efektīvs soda veids, jo naudas summas ir lielas, risks, ka tiks pieķerti samērā niecīgs, jo abas puses ieinteresētas šādās lietās, kā kukuļdevēji – tā arī ņēmēji, līdz ar to tas attur no noziegumu izdarīšanas. Un šīs kategorijas apsūdzētajiem manta daudz ko nozīmē. 5) Pie nosacījuma, ja mantas konfiskācijas sods ir izpildāms. Pretējā situācijā, ja mantai arests nav uzlikts pirmstiesas procesā, tad cik man ir zināms, šāda soda izpilde praktiski nav iespējama – uz sprieduma izpildes brīdi notiesātajam vairs nekas nepieder. Līdz ar to veidojas situācija, kad sodam praktiski nav nekādas jēgas, turklāt lieki tiek noslogoti tiesu izpildītāji. 6) Tas ir sods, kuru notiesāti reāli sajūt. 7) Tikai tad, kad tiešām ir manta, kuru var konfiscēt/piemērot un reāli izpildīt mantas konfiskāciju. 8) Panākt taisnīgu krimināltiesisko attiecību noregulējumu, jo noziedzīgu darbību rezultātā nelikumīgi iegūtā manta netiek atstāta vainīgajam, bet konfiscēta, jo faktiski viņam nepienākas. 9) Varbūt atturēs no noziedzīga nodarījuma izdarīšanas. 10) Ja ir manta, kas ir konfiscējama un ja to realizējot var iegūt ievērojamu materiālu labumu. 11) Daudzos gadījumos ir vienīgais reāli izjustais sods. 12) Saimnieciska rakstura lietās šāds sods varētu būt viens no efektīvākiem, protams, ja ir ko konfiscēt, ja iepriekš procesā mantai ir bijis uzlikts arests. 13) Var iegūt materiālo labumu. 14) Šis soda veids realizē mantisko atbildību, papildus pie personīgas atbildības un līdz ar to sekmē noziedzīgo nodarījumu samazināšanu it īpaši tas attiecas uz mantkārīgiem noziegumiem. 15) Tas ir viens no veidiem, kā sasniegt soda mērķi. 16) Bieži mantas konfiskācija ir bargāks sods, salīdzinājumā ar citiem sodu veidiem. 17) Vainīgais zaudē bez atlīdzības savu īpašumu, ne tikai to, ko ieguvis noziedzīgā ceļā. Lai atjaunotu sava īpašuma stāvokli, labklājības līmeni, ir jāpieliek piepūle un tas tiek tieši izjūsts. Tas ir arī efektīvs līdzeklis, lai atturētu citas personas no nozieguma izdarīšanas. 18) Mantas konfiskācija viens no soda veidiem. Soda mērķis ir vainīgo personu sodīt par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, kā arī panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziegumu izdarīšanas. 19) Bet tikai gadījumos, kad ir nozīmīga manta. 20) Atsevišķos gadījumos, kad tā iegūta noziedzīga nodarījuma rezultātā un ir samērīga ar nodarīto. 21) Sevišķi skandalozās lietās. 22) Novērš iespēju turpmāk izdarīt noziedzīgus nodarījumus.
Nē	19
jo	<ol style="list-style-type: none"> 1) Lielākajā daļā gadījumu apsūdzētajam nav mantas, uz ko vērst arestu un konfiscēt. 2) Mantas konfiskācija kā kriminālsods tiek piemērota ļoti reti un bieži vien šis sods nav adekvāts izdarītajam noziedzīgajam nodarījumam (piemēram, automašīnas konfiskācija par kriminālpārkāpuma izdarīšanu pēc KL 262.p.2.d.). 3) Nemantiskos nodarījumos, kur tās piemērošana ir obligāta, piemēram, slepkavībās pastiprinošos apstākļos un sevišķi pastiprinošos apstākļos, kad tam nav jēgas un nav arī ko konfiscēt. 4) Lielākajā daļā gadījumu apsūdzētajam nav mantas, uz ko vērst arestu un ko vispār konfiscēt. Ja arī ir kāda manta, ko konfiscēt, piemērojot šo sodu, tiek būtiski pasliktināts personas materiālais stāvoklis, kas vispārējās nabadzības apstākļos ir par iemeslu jaunu mantiska rakstura noziedzīgu nodarījumu izdarīšanai, tajā skaitā arī pēc atbrīvošanas no brīvības atņemšanas soda izciešanas. Personas materiālā stāvokļa būtiska pasliktināšana, kas neapšaubāmi tiek realizēta, piemērojot mantas konfiskāciju, ir pretrunā ar vienu no KL 35.panta otrajā daļā noteiktajiem soda mērķiem – panākt, lai notiesātais atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Tieši otrādi, piemērojot šo sodu, tiek radīti apstākļi, kas veicina jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu. 5) No mantas konfiskācijas ir samēra viegli izvairīties un ir iespēja īpašumu reģistrēt uz citu personu vārdiem. Bez tam grūti noteikt samērību - konfiscējamās mantas apmēra un noziedzīga nodarījuma, kas noved pie tā, ka par vienādu noziedzīgu nodarījumu

- konfiscējamās mantas apmērs atšķirīgos gadījumos stipri atšķiras.
- 6) Tas ir sods par jau izdarīto, bet nekalpo kā preventīvs līdzeklis.
 - 7) Tas kopumā neattur personu no noziedzīga nodarījuma izdarīšanas. Bez tam, tas ir sods, no kura samērā viegli var izvairīties. Turklāt, lielākajai daļai notiesāto (apsūdzēto) nav mantas, kura būtu konfiscējama.
 - 8) Nav mantas personām.
 - 9) Pārsvarā notiesātajiem nav mantas, ko konfiscēt.
 - 10) Ļoti bieži notiek mantas nobēdināšana un oficiāli personām, kurām mantas konfiskācija ir piespriežama, it kā nemaz nav ko konfiscēt. Tādejādi to grūti īstenot praktiski.
 - 11) Vairumā gadījumu apsūdzētajam nav konfiscējamās mantas.
 - 12) Bieži reāli nedarbojas.

[2.12] Vai Jūsaprāt mantas konfiskācija būtu jāsauglabā kā soda veids?

Jā	42
jo	<ol style="list-style-type: none"> 1) Tajos Sevišķās daļas pantos, kad ar noziedzīgo nodarījumu radīts mantisks zaudējums (vismaz valstij, lai budžets ar konfiscēto atgūst zaudēto). 2) Jā, vismaz kā līdz šim – ģenerālai prevencijai, jo apsūdzētajiem šiem mantiskie jautājumi rada acīmredzamas galvas sāpes, nereti ir tā, ka apsūdzētie piekrīt vienkāršota procesa izvēlei, atzīst vainu u.c., jo zina, ka pretējā gadījumā, ja tomēr tiesa atzīs šo personu par vainīgu, tad īpašums, uz kuru ir uzlikts arests, var tikt konfiscēts. Jo kā rāda prakse, tad aizstāvība visādiem līdzekļiem cenšas panākt, lai lietu izskatīšana tiktu novilcināta, bez tam arī „aizstāvībai” šādā veidā tiktu atņemta maize, jo tas ir tāds būtisks jautājums, ir par krimināllietas, kurās tiek solīti un piedāvāti kukuļi, nolūkā noņemt arestus no īpašuma. 3) Tas ir efektīvs soda veids, īpaši piespriežot brīvības atņemšanu nosacīti. 4) Nodrošina mantisko jautājumu risinājumu kriminālprocesā, vainīgā persona par izdarīto atbild ar visu mantu, kuru arī daudzkārt ieguvusi noziedzīgā kārtā. Jo tiek piemērots kā preventīvs līdzeklis citām personām. 5) Atsevišķos pantos – jā. Piemēram, gadījumos kā kontrabanda u.c., kad kaitējums tiek nodarīts valsts tautsaimniecības interesēm. 6) Bet kā alternatīvo papildsodu par noziegumiem, kuros tiek nodarīts materiāls kaitējums lielā apmērā. 7) Tas ir reāls izdevīgs sods un ekonomiski izdevīgs valstīm. 8) Tikai tajos gadījumos, kad ir ko konfiscēt. 9) Veicina noziedzības samazināšanos. 10) Efektīvi attur arī citas personas no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas (speciālā prevencija). 11) Mantas konfiskācija ir atzīstama par efektīvu soda veidu. 12) Tika par mantiski noziegumu izdarīšanu. 13) Uzskatu, ka ar šādu soda veidu labāk sasniegt soda mērķi, nekā ar, piemēram, nosacītu notiesāšanu. 14) It īpaši pie mantiska rakstura noziegumiem. 15) Atsevišķos gadījumos tas tomēr ir lietderīgi. Bet šī jautājuma tiesiskais regulējums jāizstrādā tāds, lai personai nebūtu iespējams no tā izvairīties. 16) Ļaujot piemērošanas nepieciešamību izvērtēt galīgā nolēmuma pieņemējam. 17) Būtu jāsauglabā kā papildsods par atsevišķiem noziedzīgiem nodarījumiem. 18) Atsevišķiem noziedzīgiem nodarījumiem, ar kuriem ir nodarīti lieli zaudējumi vai citāds būtisks kaitējums.

Nē	10
jo	<ol style="list-style-type: none"> 1) Jo, ja tas nedarbojās līdz šim, tad arī nedarbosies nākotnē. 2) To var uzskatīt par reālo sodu, tikai jāvērtē šī soda samērība ar izdarīto noziedzīgo nodarījumu, proti, vai par personas izdarītu kriminālpārkāpumu, ja vēl tas ir izdarīts 1.reizi, ir jāpiemēro mantas konfiskācija (gadījumā, ja konfiscējamā manta ir vairāku tūkstošu Ls vērtībā). 3) Mantas konfiskācija kā kriminālsods tiek piemērota ļoti reti un bieži vien šis sods nav adekvāts izdarītajam noziedzīgajam nodarījumam (piemēram, automašīnas konfiskācija par kriminālpārkāpuma izdarīšanu pēc KL 262.p.2.d.). 4) Tā piemērošanas gadījumā tiek būtiski pasliktināts personu materiālais stāvoklis, un tieši jau tā sliktais materiālais stāvoklis ir par iemeslu daudzu mantiska rakstura noziedzīgu nodarījumu izdarīšanai. Gadījumos, kad mantas konfiskācija ir attiecināma uz transportlīdzekli (pašreiz piemēra, KL 262.p. otrā daļa, KL 260.panta trešā daļa), tas ir pilnīgi neadekvāts nodarījuma smaguma pakāpei, raksturam un sekām. Tā piemēram, KL 262.panta otrajā daļā kaitējums nevienai personai netiek nodarīts. Noziedzīgs nodarījums kvalificējams tikai kā kriminālpārkāpums. Kā viens no papildsodiem jau ir paredzēta obligāta transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana. Uzskatu, ka piemērojot vēl arī mantas (transportlīdzekļa) konfiskāciju kā papildsodu, soda bargums ir neadekvāts noziedzīga nodarījuma smaguma pakāpei, raksturam un tam, ka reāls kaitējums nevienam vispār nav nodarīts. Salīdzinoši pat tīša vidēja smaguma miesas bojājumu nodarīšana kvalificējošos apstākļos (KL 126.panta otrā daļa), kas klasificējam kā smags noziegums un ir ar daudz lielāku sabiedrisko bīstamību, saistīta ar reālu kaitējuma nodarīšanu, neparedz mantas konfiskāciju kā papildsodu. Protams, var būt arī īpaši gadījumi, kad, piemēram, KL 262.panta otrajā daļā paredzētais nodarījums tiek izdarīts trešo, ceturto vai pat piekto reizi, taču domāju, ka arī šajos gadījumos varētu iztikt bez papildsoda – automašīnas konfiskācija, bet gan piemērot bargāku sodu. 5) Bet tikai kā papildsods, jo atsevišķi efektīvi nedarbojās. Piemēram, gadījumā, ja cilvēkam tika atņemts īpašums kā pamatsods – mantas konfiskācija. Tāda likumdevēja rīcība var ļaut personai izdarīt secinājumu, ka lielākais, kas varētu būt kā sods par konkrētā nozieguma izdarīšanu ir tikai mantas konfiskācija un ne vairāk. 6) Mantas konfiskācija ietekmē ne tikai apsūdzēto, bet bieži vien skar arī viņa ģimenes intereses. 7) Tikai kā papildsods.

[2.13] Vai pēdējo trīs gadu laikā Jūs esat lūdzis tiesu piemērot mantas konfiskāciju kā piespiedu ietekmēšanas līdzekli juridiskai personai?

Jā	Nē	52
----	----	----

[2.14] Vai mantas konfiskācija tika piemērota kā pamata piespiedu ietekmēšanas līdzeklis, vai papildus piespiedu ietekmēšanas līdzeklis

Pamata PIL	2	Papildus PIL	6	Abi varianti (dažādās lietās bijis dažāds risinājums)	1
------------	---	--------------	---	---	---

[2.15] Vai tā bija pilnīga vai daļēja mantas konfiskācija?

Pilnīga	4	Daļēja	5	Abi varianti (dažādās lietās bijis dažāds risinājums)	1
---------	---	--------	---	---	---

[2.16] Ja tika piemērota daļēja mantas konfiskācija, kādā veidā tika noteikts konfiscējamās mantas apjoms?

- 1) Cik zinu, tad Latvijā nevienai juridiskai personai piespiedu ietekmēšanas līdzekļi nav piemēroti.
- 2) Tika nolemts konfiscēt mantu, kurai bija uzlikts arests. Tika nolemts konfiscēt noziedzīga nodarījuma rīku.
- 3) Konfiscēja daļu no objektiem.

[2.17] Kāds ir iemesls, kāpēc Jūs šo iespēju nekad neesat izmantojis?

- 1) Nav bijusi vajadzība.
- 2) Nav apzināta manta, nav pamata piemērot konfiskāciju.
- 3) Nav bijis praksē tādu lietu.
- 4) Prokuratūrā strādāju mazāk kā 3 gadus, nav bijuši tādi noziedzīgi nodarījumi, kur iespējams piemērot šo piespiedu ietekmēšanas līdzekli juridiskai personai.
- 5) Šo iespēju neesmu izmantojis tāpēc, ka nav bijis manā lietvedībā krimināllietu, kur attiecīgā fiziskā persona būtu izdarījusi noziedzīgu nodarījumu juridiskās personas interesēs.

- 6) Nav tiesu prakses un metodikas. Kriminālprocesi pēc KL 218.panta, kur tas būtu efektīvi izmantojams, prokuratūrā praktiski neienāk, netiek pierādīti Finanšu policijā.
- 7) Nav bijusi nepieciešamība.
- 8) Cita specializācija.
- 9) Nebija atbilstošs gadījums.
- 10) Bija lietas tikai pret fiziskām personām.
- 11) Nav bijuši kriminālprocesi, kuros piespiedu ietekmēšanas līdzekļi piemēroti juridiskām personām.
- 12) Nav bijušas šādas lietas.
- 13) Nav bijis šāda veida procesu.
- 14) Jo nav tādu krimināllietu.
- 15) Nekad nav bijušas krimināllietas pret juridisko personu.
- 16) Tādu lietu nebija.
- 17) Nav bijušas tādas lietas, kur tas būtu iespējams.
- 18) Nav bijušu tādu lietu, kurās to būtu varējis darīt.
- 19) Nebija pamata piespiedu ietekmēšanas līdzekli piemērot juridiskai personai.
- 20) Nav bijušas tādas krimināllietas.
- 21) Nav bijušas tādas lietas lietvedībā.
- 22) Nav bijušu procesu pret juridisko personu.
- 23) Nav bijušas tādas lietas lietvedībā un uzraudzībā.
- 24) Krimināllietas, kurās būtu iespējama mantas konfiskācija, atrodas tiesā vai izmeklēšanas stadijā.
- 25) Nav bijuši gadījumi.

[2.18] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības mantas konfiskācijas kā piespiedu ietekmēšanas līdzekļa un tās izpildes tiesiskajā reglamentācijā?

- 1) Termiņš (noilgums) attiecībā uz trešo personu, laulāto, citas personas mantu, kuras nezināja un nevarēja zināt, kā manta ir atzīstama par noziedzīgi iegūtu.
- 2) Problēmas noteikt mantas faktisko vērtību, uzliekot arestu it īpaši, ja pusēm nesakrīt viedokļi.

[2.19] Vai Jūsaprāt mantas konfiskācija atzīstama par efektīvu piespiedu ietekmēšanas līdzekli juridiskai personai?

Jā	30
jo	<ol style="list-style-type: none"> 1) Tā vajadzētu būt, bet šobrīd tas tā nav. 2) Bieži vien ir tā, ka vainīgās personas nav atrodamas, fiktīvi uzņēmumi, pastkastīšu firmas, grūti atrast personu – faktiskā labuma guvēju, bet šis risinājums, manuprāt, ir efektīvs, jo manta var tikt konfiscēta, līdz ar to zūd līdzekļi, ar ko varētu turpināt izdarīt noziedzīgas darbības. 3) Ietekmē juridiskās personas statusu. 4) Noziedzīga nodarījuma rezultātā, ko izdarījusi fiziskā persona, labumu gūst juridiska persona, tādējādi bez šī soda piemērošanas patiess labuma guvējs ir guvis ienākumu (ieguvumu), bet netiek nekādā veidā ietekmēts, netiek šis gūtais labums atsavināts. 5) Tā kā parasti uzņēmumiem ir manta, mantas konfiskācija varētu veicināt uzņēmuma nodarītā kaitējuma atlīdzināšanu. 6) Uzskatām, ka tas ir reāls un efektīvs soda veids. 7) Šķiršanās no finanšu līdzekļiem parasti ir smaga. 1. pieplūdums valsts budžetā; 2. atlīdzina zaudējumus, tādā veidā sasniedzot KP mērķi + veicina, ka neizdara jaunus noziegumus. 8) Pretējā gadījumā juridiskā persona nenes nekādu atbildību. 9) Ja ir nepieciešamais apstākļu kopums, tad jā. 10) Tas ir vienīgais veids kā ietekmēt juridisko personu. 11) Manta (pareizāk tās trūkums) visreālāk liek sajūst sodu (konfiskāciju). 12) Tiek garantēta zaudējumu atlīdzināšana.

Nē	9
jo	<ol style="list-style-type: none"> 1) Tāda nav vajadzīga. 2) Uzskatu, ka šādos gadījumos grūti nodalāma ir juridiskā personas manta, kas nepieciešama saistību izpildei pret kreditoriem, no mantas, pret kuru ir iespējama konfiskācija valsts labā. 3) Šāda veida mantas konfiskācija netiek piemērota vai tiek piemērota ļoti reti. 4) Lietās, kur tas būtu efektīvi, kā KL 218.p., tad materiāls nonāk VID Finanšu policijā,

	<p>juridiskai personai diemžēl vairs nav ko konfiscēt, jo noziedzīgie grupējumi, izstrādājot shēmas, ir paredzējuši arī konfiskācijas iespēju, tāpēc dibina uzņēmumus-viendienītes tikai naudas ātrai apgrozīšanai un nodokļu „uzkāršanai” uz tiem. Bieži vien juridiskās personas ir tikai izkārtne fizisko personu noziedzīgām shēmām.</p> <p>5) Nosakot pilnīgu mantas konfiskāciju, nav konfiscējama tā juridiskās personas īpašumā esošā manta, kas tai ir nepieciešama, lai izpildītu saistības pret darbiniekiem, valsti un kreditoriem. Gandrīz jebkurai privāto tiesību juridiskai personai ir kādas saistības un tātad ir nepieciešama arī manta šo saistību izpildei. Līdz ar to reāli iespējama ir tikai daļēja mantas konfiskācija. Jānošķir, ko var un ko nevar konfiscēt, jāizvērtē, kāda manta saistību izpildei ir vajadzīga un kāda nē, kas ir sarežģīti un par to vienmēr var būt strīds. Nav saprotams, kāpēc tāda ir vajadzīga, ja var piemērot naudas piedziņu, kad atbilstoši juridiskās personas mantiskajam stāvoklis piespiedu piedziņa tiek noteikta konkrētas naudas summas veidā. Turklāt iespējama ir arī juridiskās personas, tās filiāles, pārstāvniecības vai struktūrvienības darbības piespiedu izbeigšana (likvidācija).</p> <p>6) Konfiscējot mantu, kas nav saistīta ar noziedzīgu nodarījumu, tiek būtiski ierobežotas šo personu tiesības rīkoties ar mantu, kura tām pieder.</p> <p>7) Tādu pašu efektu var panākt ar naudas piedziņu.</p>
--	---

[2.20] Vai Jūsprāt mantas konfiskācija būtu jāsauglabā kā piespiedu ietekmēšanas līdzeklis juridiskai personai?

Jā	31
jo	<p>1) Arī juridiskajai personai jāatbild par fiziskās personas kā juridiskās personas pārstāvja rīcību un nodarītajiem zaudējumiem. Diemžēl KL 218.p. paredzēto noziedzīgo nodarījumu izmeklēšana ir neefektīva un neloģiska saknē. Kad VID auditā konstatē juridiskās personas pieļautu nodokļu nemaksāšanu, ja 1) kontos ir pietiekoša nauda, to piedzen bezstrīdus kārtībā, materiāls Finanšu policijā nenonāk, pat gadījumā, kad bijuši fiktīvi darījumi un acīmredzama PVN izkrāpšana; 2) naudas nav, Finanšu policija tiek iesaistīta, kriminālprocesi pēc KL 218.p. tiek uzsākti arī, kad nav sastāva (piemēram, kad krīzes dēļ darījuma partneri nesamaksājuši, tāpēc uzņēmējam nav līdzekļu, lai maksātu nodokļus). Šādos gadījumos tapāt nav ko konfiscēt šai juridiskajai personai, bet gadījumos, kad ir ko konfiscēt, to piedzen VID bezstrīdus kārtībā un lieta nonāk pat līdz policijai. Tāpēc būtu kardināli jāpārskata VID, t.sk. FPP kā VID sastāvdaļas darba principi. Nodokļu nesamaksāšana nav tas pats, kas ļaunprātīga izvairīšanās no nodokļu nomaksas. VID jābūt analītiskākiem un operatīvākiem, laicīgi pamanot nodokļu nemaksātājus, UR darbiniekiem atbildīgākiem, lai izslēgtu „bomžu” uzņēmumu, desmitiem uzņēmumu vienai fiziskai personai reģistrēšanu.</p> <p>2) Tas ir veids, kā ļaut personai (juridiskās personas amatpersonām) apdomāt savu rīcību un atteikties no nozieguma izdarīšanas.</p> <p>3) Veicina uzņēmuma nodarītā kaitējuma atlīdzināšanu.</p> <p>4) Uzskatām, ka tas ir reāls un efektīvs soda veids.</p> <p>5) Mantas zaudēšanas iespēja arī juridiskai personai būtu svarīgs iemesls, lai izvērtētu kādas savu pārstāvju darbības rūpīgāk un ar lielāku atbildības sajūtu.</p> <p>6) Ir izvēles iespēja nolēmuma pieņemējam.</p>

Nē	7
jo	<p>1) Neredzu tai jēgu.</p> <p>2) Lietderīgāk būtu piemērot juridiskās personas, tās filiāles, pārstāvniecības vai struktūrvienības darbības piespiedu izbeigšanu.</p> <p>3) Šāda veida mantas konfiskācija netiek piemērota vai tiek piemērota ļoti reti.</p> <p>4) Neredzu tai jēgu.</p>

[3] NOZIEDZĪGI IEGŪTAS (UN AR TO SAISTĪTĀS MANTAS) KONFISKĀCIJA

[3.1] Vai Jūs savā prokurora praksē kādreiz esat saskāries ar situāciju, kad manta atzīta par noziedzīgi iegūtu, pamatojoties uz KPL 355.p.1.d.?

KPL 355.p.1.d.- Manta ir atzīstama par noziedzīgi iegūtu, ja personas īpašumā vai valdījumā tā tieši vai netieši nonākusi noziedzīga nodarījuma rezultātā.

Jā	19	Nē	31
----	----	----	----

[3.2] Vai Jūs savā prokurora praksē kādreiz esat saskāries ar situāciju, kad manta atzīta par noziedzīgi iegūtu, pamatojoties uz KPL 355.p.2.d.?

KPL 355.p.2.d.- Ja netiek pierādīts pretējais, par noziedzīgi iegūtu uzskatāma manta, arī finanšu līdzekļi, kas pieder personai, kura:

- 1) ir organizētas noziedzīgas grupas dalībnieks vai atbalsta to;
- 2) pati iesaistījies teroristiskās darbībās vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta teroristiskās darbībās;
- 3) pati iesaistījies cilvēku tirdzniecībā vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta cilvēku tirdzniecībā;
- 4) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās ar narkotiskām vai psihotropām vielām vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās;
- 5) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās ar viltotu naudu, valsts finanšu instrumentiem vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās;
- 6) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās, lai šķērsotu valsts robežu vai sekmētu citas personas pārvietošanu pāri valsts robežai, vai nodrošinātu citām personām iespēju nelikumīgi uzturēties Latvijas Republikā, vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās;
- 7) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās saistībā ar bērnu pornogrāfiju vai bērnu seksuālo izmantošanu vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās.

Jā **2** Nē **48**

[3.3] Kurš 355.p.2.d. punkts tika piemērots

1	2	3	4	2	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---	---

[3.4] Vai šajā gadījumā par noziedzīgu iegūtu tika atzīta manta, kura pieder

Apsūdzētajam	4	Citai personai	2
		kādai?	lūdzu, norādiet (piemēram, apsūdzētā sievai, māte u.tml.) 1) Lieciniekam

[3.5] Ja KPL 355.p.2.d. tika attiecināta uz kādu citu personu, raksturojiet, lūdzu, šīs personas darbību kriminālprocesā.

Šī persona kriminālprocesā tika iesaistīta

jau pirmstiesas procesā		iztiesāšanas laikā		vispār netika iesaistīta	
cits variants					

Šī persona procesā tika iesaistīta kādā statusā

Kā aizskartās mantas īpašnieks		Citā statusā	
		kādā?	norādiet, lūdzu, (piemēram, liecinieka u.tml.)

[3.6] Vai Jūsaprāt KPL 355.p.2.d. piemērošana šobrīd ir(tai būtu jābūt) procesa virzītāja tiesības vai pienākums? (t.i. vai attiecīgā manta obligāti jāatzīst par noziedzīgi iegūtu vai arī to var darīt un var arī nedarīt, atkarībā no apstākļiem?)

Šobrīd	Obligāti jāatzīst	7	To var darīt, bet tas nav obligāti	2
Būtu jābūt	Obligāti jāatzīst	6	To var darīt, bet tas nav obligāti	3

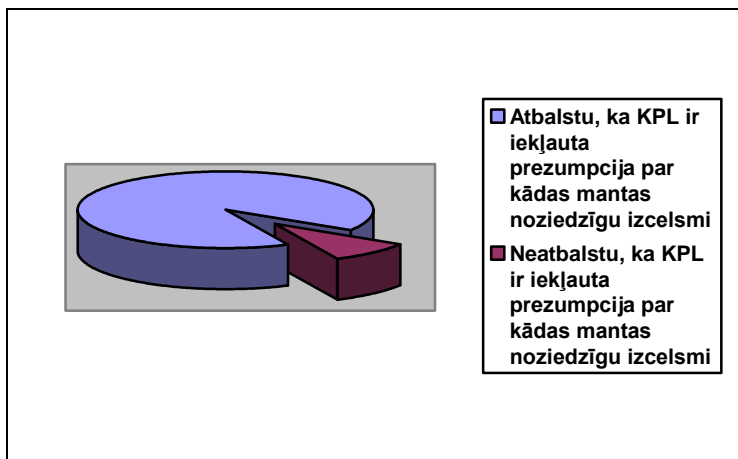
Ja šādas prezumpcijas piemērošana ir/tai būtu jābūt procesa virzītāja tiesībai, kādus priekšnoteikumus Jūs izvīrītu tās piemērošanai

Konkrēta veida noziedzīga nodarījumu inkriminēšana	6	Sākotnējo pierādījumu esamība par mantas noziedzīgu izcelsmi	4
Cits variants		Kāds?	

[3.7] Kāpēc, Jūsaprāt, šobrīd KPL 355.p.2.d. iekļautā prezumpcija tiek tik maz izmantota praksē?

ir neskaidrs tās piemērošanas mehānisms	5	visos šajos gadījumos KL paredzēta mantas konfiskācija, līdz ar to KPL normu izmantošana ir nevajadzīga, jo KL piemērot ir vieglāk	4
cits variants			

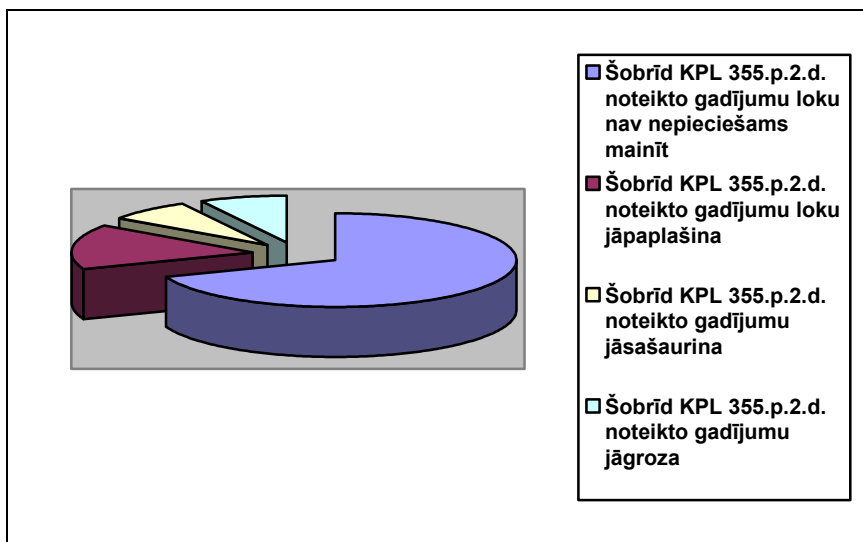
[3.8] Vai atbalstāt to, ka KPL ir iekļauta prezumpcija par kādas mantas noziedzīgu izcelsmi?

Jā	10
jo	<ol style="list-style-type: none"> 1) Ekonomijas principa ievērošana. 2) Minētā prezumpcija veicina ekonomisko noziegumu samazināšanos. 3) Šāda prezumpcija sekmēs ekonomisko noziegumu samazināšanos. 4) Beidz to izmantot turpmāku noziegumu izdarīšanā.

Nē	1
jo	1) KPL normu izmantošana ir nevajadzīga.

[3.9] Jūsaprāt šobrīd KPL 355.p.2.d. noteikto gadījumu loku

nav nepieciešams mainīt	9	jāpaplašina	2
kā?	norādiet, lūdzu, kādi gadījumi vēl šeit būtu iekļaujami, piemēram, visi mantiskie nodarījumi vai tml. 1) Visi mantiskie nodarījumi.		
jāsašaurina			
kā?	norādiet, lūdzu, kādi gadījumi būtu izslēdzami, piemēram, šī prezumpcija		

	nebūtu jāattiecina uz trešajām personām vai tml.
jāgroza kā?	<p><i>norādiet, lūdzu, kas būtu grozāms, piemēram, šī prezumpcija nebūtu attiecināma uz trešajām personām, taču būtu palielināms to gadījumu skaits, kad tā piemērojama</i></p> <p>1) Neesmu domājusi.</p>

[3.10] Ja vispār esat saskāries ar mantas atzīšanu par noziedzīgi iegūtu, kurā procesa brīdī notika mantas atzīšana par noziedzīgi iegūtu?

Procesa galīgajā nolēmumā	2	Pirmstiesas procesa laikā	12	Esmu saskāries ar abām situācijām	4
lēmumā par procesa izbeigšanu					
prokurora priekšrakstā par sodu					
spriedumā	5				

[3.11] Ja manta tika atzīta par noziedzīgi iegūtu pirmstiesas procesa laikā, tas notika

KPL 59.nodaļas (process par noziedzīgi iegūtu mantu) kārtībā	Saskaņā ar KPL 356.p.2.d.2.pkt. <i>(ar procesa virzītāja lēmumu, ja pirmstiesas kriminālprocesa laikā pie aizdomās turētā, apsūdzētā vai trešās personas ir atrasta un izņemta manta, attiecībā uz kuru tās īpašnieks vai likumīgais valdītājs iepriekš bija pieteicis mantas zudumu un pēc tās atrašanas, novēršot saprātīgas šaubas, pierādījis savas tiesības).</i>	7	Esmu saskāries ar abām šīm situācijām	2
--	--	---	---------------------------------------	---

[3.12] Kurā brīdī tika uzsākts process par noziedzīgi iegūtu mantu?

Izmeklēšanas laikā	5	Kriminālvajāšanas laikā		Esmu saskāries ar abām situācijām	
--------------------	---	-------------------------	--	-----------------------------------	--

[3.13] Kādā statusā tika iesaistīta persona, kuras intereses nolēmums varētu aizskart?

aizdomās turētais/apsūdzētais	2	Aizskartās mantas īpašnieks	2	Citā	3
				kādā?	<p>1) Liecinieks, mantas īpašnieka pārstāvis</p> <p>2) Trešā persona</p> <p>3) Cietušais</p>

[3.14] Kādu nolēmumu pieņēma tiesa? (norādiet to nolēmuma veidu, kāds stājās spēkā)

Atzina mantu par noziedzīgi iegūtu	4	Izbeidza procesu par noziedzīgi iegūtu mantu	2	Esmu saskāries ar abām situācijām	2
------------------------------------	---	--	---	-----------------------------------	---

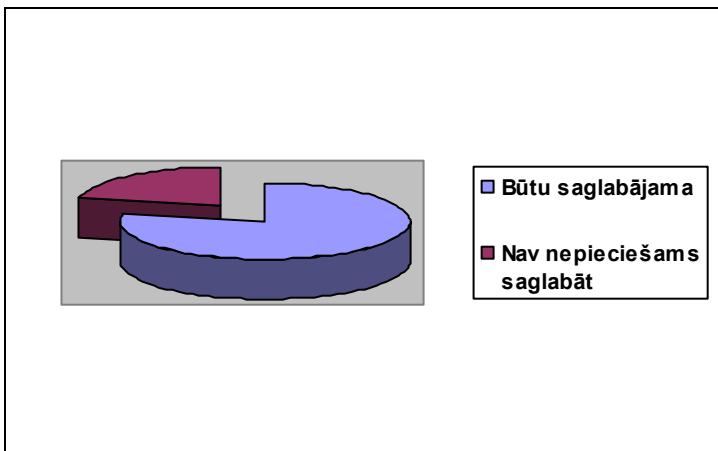
[3.15] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības procesa par noziedzīgi iegūtu mantu tiesiskajā reglamentācijā?

<p>1) Pēc 01.07.2009. grozījumiem norma kļuva loģiskāka. Trešo personu – labticīgo ieguvēju tiesības, ka tie mantu būtiski pārveidojuši, piemēram, mašīnu atremontējuši par lielāku summu, kā nozagtās a/m vērtība. Apdrošināšanas sabiedrību, it īpaši ārvalstu sabiedrību tiesības saņemt mantu kā kompensāciju par izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību.</p> <p>2) Man praksē ir situācija, kad apsūdzētā persona mirusi, no šīs personas izņemta manta, kura kā uzskata apsūdzība atzīstama par noziedzīgi iegūtu, kura vienlaicīgi atzīta par pierādījumu</p>
--

(Ls 4300 vērtībā 2004.g.). Ja apsūdzētā (KL 320.p.3.d.) persona mirusi, tad pieņemot lēmumu KPL 377.p.1.d.5.pkt. kārtībā, 414.p.4.d.3.pkt. jāatceļ arests mantai, taču process, kurā ir sauktas vairāk personas pie kriminālatbildības vēl turpinās. Neviena persona saskaņā ar KPL 610.p. šo lēmumu nav pārsūdzējusi. Uzsākt procesu – atzīt mantu par noziedzīgi iegūtu, var tikai procesa virzītājs un tikai pirmstiesas izmeklēšanas stadijā. Ņemot vērā to, ka šādas kategorijas lietas tiek skatītas neattaisnojami ilgi, tad tā arī nav zināma kāda būs galīgā rīcība ar šo mantu. Tai pat laikā par šīs mantas (viena televizora) glabāšanu no 2005.g. marta Nodrošinājuma valsts aģentūra atsūtījusi rēķinu aptuveni Ls 900 apmērā. Tagad, pieļauju, ka iespējams būtu bijis labāk, ka brīdī, kad lieta vēl bija manā lietvedībā, vajadzēja uzsākt procesu 59.nodaļas kārtībā attiecībā uz šo mantu, taču ja tiesa to par tādu būtu atzinusi pirms tiek izskatīta sūdzība attiecībā uz pārējām personām, pēc KL 323.p., tas arī it kā nebūtu pareizi, jo tad tiesa būtu lēmusi arī attiecībā uz šiem apsūdzētajiem, tas varētu tikt uzskatīts kā pierādījums gandrīz vai kā „kompetentas” iestādes atzinums, līdz ar ko šis jautājums tiks risināts ar tiesas spriedumu KPL 358.p.2.d., kas uzskatu ir pareizāk saskaņā ar KPL principiem. Bet lieta vēl nav izskatīta pirmajā instancē, beigās mantas vērtība būs zemāka, nekā glabāšanas izdevumi.

- 3) Juceklis definīcijās „īpašnieks”, „likumīgais valdītājs” un „trešā persona”. Piemēri: cietušajam izkrāpta automašīna, tālāk pārdota trešajai personai, tā to reģistrē CSDD un kļūst par īpašnieku un likumīgo valdītāju, līdz ar ko atsakās izdot automašīnu, norādot uz to pašu KPL 360.p.
- 4) Atbildēt nevaru, jo tādus procesus neizmeklēju.
- 5) Nopietnu problēmu nav.

[3.16] Vai Jūsaprāt KPL būtu saglabājama iespēja mantu ar tiesas nolēmumu atzīt par noziedzīgu jau pirmstiesas procesa laikā, t.s. pamatprocesam vēl turpinoties?

Jā	18
jo	<ol style="list-style-type: none"> 1) Var būt tāda nepieciešamība. 2) Tas var būt pārsteidzīgi. 3) Tas ir ātrāk. Vēl vairāk, varētu ieviest iespēju veikt procesu par noziedzīgi iegūtu mantu, ja nav pamatprocesa. Tas ir vajadzīgs gadījumos, kad noziedzīgais nodarījums (zādzība, VIN viltošana) notikusi ārzemēs, Latvijā nekas noziedzīgs nav noticis, nav par ko uzsākt pamatprocesi, piemēram, kad transportlīdzekļa VIN viltojums tikai atklāts Latvijas CSDD. Šobrīd sāk pamatprocesi izdomāti pēc KL nodaļas, bet tajā nav ko izmeklēt, jo viss noticis ārvalstīs. 4) Var būt tāda nepieciešamība. 5) Glabājot mantu var rasties izdevumi saistībā ar mantas uzglabāšanu, manuprāt, tikai šī apsvēruma pēc un, ja nav zināms mantas īpašnieks. 6) Vainīgas personas var arī neatrast (neatklāt). 7) Par šo jautājumu tāpat varu diskutēt tikai teorētiski, ka bieži vien lietas tiek izmeklētas

	<p>un iztiesātas ilgstoši un, ja likums dod iespēju izskatīt un izlemt mantisku jautājumu vēl pirmstiesas procesa laikā, tad principā tas būtu atbalstāmi.</p> <p>8) Cik zināms, citi procesa virzītāji samērā aktīvi darbojas šādos procesos un valsts labā tiek (piedzīti) konfiscēti ievērojamie naudas līdzekļi.</p> <p>9) Jā saglabā izvēles iespēja procesa virzītājam.</p> <p>10) Tad var nodrošināt tās saglabāšanu.</p>
--	--

Nē	5
jo	<p>1) Uzskatu, ka objektīvāk būtu izdarīt vērtējumu par mantas iegūšanas likumību, situācijā, kad galīgais nolēmums pieņemts pamatprocesā.</p> <p>2) Par to jālemj tiesai.</p> <p>3) Šāda mantas atzīšana par noziedzīgi iegūtu var izrādīties pārsteidzīga.</p> <p>4) Tomēr pirmstiesas process nav pabeigts, iespējams, ka vienam pierādījumam būs lielāka nozīme jau pirms tiesas procesa uzsākšanas. KPL 128.p.3.d. Nevienam no pierādījumiem nav iepriekš noteikta augstāka ticamības pakāpe nekā pārējiem pierādījumiem.</p>

[3.17] Ja mantu par noziedzīgu atzina un īpašniekam atdeva pamatojoties uz KPL 356.p.2.d.2.pkt., to izdarīja

Izmeklēšanas laikā	10	Kriminālvajāšanas laikā	1	Esmu saskāries ar abām situācijām	5
--------------------	----	-------------------------	---	-----------------------------------	---

[3.18] Vai gadījumos, kad manta tika atdota īpašniekam, aizdomās turētais/apsūdzētais noliedza mantas piederību personai, kurai tā tika atdota?

Jā	1	Nē	9	Esmu saskāries ar abām situācijām	6
----	---	----	---	-----------------------------------	---

[3.19] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 356.p.2.d.2.pkt. piemērošanā? *(Ja Jums uzdotā jautājuma sakarā nekādu ierosinājumu, piezīmju vai tml. nav, uz šo jautājumu droši variet neatbildēt)*

<p>1) Īpašnieks vai likumīgais valdītājs pēc mantas zuduma pieteikšanas neuzskata, par vajadzību pierādīt savas tiesības uz mantu, uzskatot, ka tas jā dara policijai, kura viņu „apgrūtina” ar pratināšanām, īpašumtiesībām vai valdījumu apliecināšanu dokumentu pieprasīšanām, pat pēc mantas ilgstoši nenāk, radot izdevumus tās glabāšanai. Nav skaidra rīcība gadījumos, kad pati manta īpašniekam nav vajadzīga, kad viņš vēlas tās atlīdzinājumu naudā no vainīgās personas, vai kad atlīdzinājumu no apdrošināšanas kompānijas jau ir saņēmis. Uzskatu, ka KPL 27.nodaļā nepamatoti ir apvienota manta, kas bijusi noziedzīga nodarījuma priekšmets, un finanšu līdzekļi, kas iegūti noziedzīgās darbības rezultātā. Manaprāt, rīcībai ar to reglamentāciju ir jābūt atšķirīgai.</p> <p>2) Bieži vien izmeklēšana neprot nošķirt lietisko pierādījumu no noziedzīgi iegūtas mantas, un pārsvarā noziedzīgi iegūta manta procesuāli tiek noformēta kā lietiskais pierādījums</p>
--

[3.20] Vai Jūs savā prokurora praksē kādreiz esat nolēmis konfiscēt noziedzīgi iegūtu mantu?

Jā	1	Nē	45
----	---	----	----

Ja jā, ar kādu nolēmumu tas notika?

1) Tiesas sēdē, konstatējot to un debatēs lūdzot konfiscēt kā noziedzīgi iegūtu mantu.
--

[3.21] Vai Jūs savā prokurora praksē kādreiz esat saskāries ar KPL 358.p.2.d. piemērošanu?

KPL 358.p.2.d.- Ja noziedzīgi iegūta manta ir atsavināta, iznīcināta, noslēpta vai nomaskēta un to nav iespējams konfiscēt, konfiskācijai vai piedziņai var pakļaut citu mantu, arī finanšu līdzekļus, konfiscējamās mantas vērtībā”

Jā	1	Nē	43
----	---	----	----

[3.22] Lūzdu īsi raksturojiet šo gadījumu/gadījumus

Tiesas konfiscē, piemēram, nevis naudu, bet izņemto priekšmetu, uz kuru ir uzlikts arests, tas ir priekšmetu, kuru viņš iegādājies par noziedzīgi iegūtu naudu (kukuli). Izsaku lūgumu tiesai piemērot šo normu, ir bijuši gadījumi, kad apelācijas protestā nākas pamatojoties uz šo normu un apelācijas instance piemēro, bet pats praksē šo normu pielietojis neesmu.
--

[3.23] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 358.p.2.d. piemērošanā?

--

[3.24] Vai Jūs savā prokurora praksē kādreiz esat saskāries ar KPL 358.p.3.d. piemērošanu?

KPL 358.p.3.d.- Ja apsūdzētajam nav mantas, ko varētu pakļaut šā panta otrajā daļā minētajai konfiskācijai, konfiscēt var:

- 1) mantu, ko apsūdzētā persona pēc noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas bez atbilstošas atbildības ir atsavinājusi trešajai personai;
- 2) apsūdzētās personas laulātā mantu, ja vien vismaz gadu pirms noziedzīgā nodarījuma uzsākšanas nav noteikta laulāto mantas šķirtība;
- 3) citas personas mantu, ja ar šo personu apsūdzētajam ir kopīga (nedalīta) saimniecība.

Jā 2 Nē 47

[3.25] Kurš no KPL 358.p.3.d. punktiem tika piemērots?

1 2 2 3

[3.26] Raksturojiet, lūdzu, personas, kuras mantu tika nolemts konfiscēt, darbību kriminālprocesā. Šī persona kriminālprocesā tika iesaistīta

jau pirmstiesas procesā	3	iztiesāšanas laikā	vispār netika iesaistīta
cits variants			

Šī persona procesā tika iesaistīta kādā statusā

Kā aizskartās mantas īpašnieks	Citā statusā	1
	kādā?	norādiet, lūdzu, (piemēram, liecinieka u.tml.) 1) Liecinieks

[3.27] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 358.p.3.d. piemērošanā?

<ol style="list-style-type: none">1) Neskaidrību nav, jo nav piemērots. Domāju, ka to piemērot būtu problemātiski, būtu ilga tiesāšanās.2) Tiek aizskartas citu personu tiesības, bet uzskatu, ka teorētiski tāda situācija var izveidoties, līdz ar ko šī norma ir saglabājama. Piemēram, uzlikts arests uz apsūdzētā sievas naudas līdzekļiem bankā, apsūdzētais kopā ar sievu par kukuli (ceļojumu, ceļojuma birojā apmaksātu ceļojumu), ir saņēmis šo pakalpojumu, tiesa, ja nevar piedzīt no vīra noziedzīgi iegūtu līdzekļus, tos piedzen no sievas, atsaucoties uz šo normu.3) Par „atbilstošu atbildību” ir jautājumi – kur ir kritēriji – skaidri un nepārprotamie pārējie divi daļas punkti arī ir diskutabli.
--

[3.28] Vai Jūs savā prokurora praksē kādreiz esat saskāries ar KPL 358.p.4.d. 2., 3. vai 5.pkt. piemērošanu?

KPL 358.p.4.d.- Valsts budžetā ieskaita:

- 2) līdzekļus, ko persona ieguvusi no mantas realizācijas, zinot tās noziedzīgo izcelsmi;
- 3) noziedzīgi iegūtas mantas izmantošanas rezultātā gūtos augļus;
- 5) tāda mantiska vai cita rakstura labuma materiālo vērtību, ko pieņēmusi valsts amatpersona kā kukuli.

Jā 4 Nē 44

[3.29] Kurš no KPL 358.p.4.d. punktiem tika piemērots?

2 2 3 5 2

[3.30] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 358.p.4.d. piemērošanā?

--

[3.31] Vai Jūs savā prokurora praksē kādreiz esat saskāries ar situāciju, kad tiek pieņemts lēmums par aresta uzlikšanu noziedzīgi iegūtai vai ar kriminālprocesu saistītai mantai?

Jā	22	Nē	26
----	----	----	----

[3.32] Ja arests tika uzlikts ar kriminālprocesu saistītai mantai, miniet, lūdzu, konkrētus piemērus uz kādu mantu tas tika attiecināts

- 1) Parasti tas jau ir izdarīts, kad lieta nonāk prokuratūrā, tad jau ir par vēlu, nebūtu vairs kam uzlikt arestu.
- 2) Uz automašīnām, kas tika piesavinātas vai izkrāptas, bet pēc tam tika pārdotas citām personām.
- 3) Automašīnai, ja tā vadīta alkohola reibumā.
- 4) Automašīnas, nekustamais īpašums.
- 5) Naudai, kura tika iegūta noziedzīga nodarījuma rezultātā.
- 6) Piemēram, kriminālprocesā par pilnvaras pārsniegšanu, kuras rezultātā nekustamais īpašums tika atsavināts trešajai personai. Minētajam īpašumam policija bija uzlikusi arestu, kurš tika atcelts prokuratūrā. Vēlāk kriminālprocess tika izbeigts.
- 7) Dzīvojamā māja, automašīna.
- 8) Piemēram, uzlikts arests bankas izdotām garantijām, kā arī ar kriminālprocesu saistītai mantai.
- 9) Noziedzīgi iegūta manta, kas nonākusi trešās personas labticīgā valdījumā.
- 10) Automašīnai.
- 11) Krāpšanas objekts (kustamais vai nekustamais īpašums), aizdomās turētā, apsūdzētā manta.
- 12) Kapitāla daļas uzņēmumā, kas reģistrētas uz trešo personu, uz nekustamo īpašumu, lai liegtu iespēju to atsavināt tālāk citām personām.
- 13) Krāpšanas objekts (kustamai vai nekustamai mantai), aizdomās turētā mantai.
- 14) Arests uzlikts mantai (nekustamais īpašums), ko persona iegādājusies, izmantojot noziedzīgā ceļā (piesavināšanās) iegūtus līdzekļus.
- 15) Viltojot UR iesniedzamos dokumentus, viens no SIA dalībniekiem ieguva 100% SIA kapitāldaļas un kļuva par vienīgo SIA dalībnieku. Arests tiek uzlikts gan kapitāldaļām, gan arī visai SIA mantai – nekustamajam īpašumam un bankas kontiem.
- 16) Automašīnu.

[4] LIETISKO PIERĀDĪJUMU UN DOKUMENTU KONFISKĀCIJA

[4.1] Vai Jūs savā prokurora praksē kādreiz esat saskāries ar KPL 240.p.1.d.2. vai 6.pkt. piemērošanu?

KPL 240.p.1.d. - (1) Spriedumā vai lēmumā par kriminālprocesa izbeigšanu norāda, kas darāms ar lietiskajiem pierādījumiem un dokumentiem, proti:

- 2) aizdomās turētajam vai apsūdzētajam piederošos noziedzīga nodarījuma rīkus konfiscē;
- 6) lietas, kuras bija paredzētas vai tika izmantotas noziedzīga nodarījuma izdarīšanai, konfiscē.

Jā	34	Nē	14
----	----	----	----

[4.2] Kura amatpersona pieņēma šo lēmumu?

izmeklētājs	3	prokurors	8	tiesa	33
-------------	---	-----------	---	-------	----

[4.3] Vai 240.p.1.d.6.pkt. norādītais tika attiecināts arī uz citu personu, ne tikai aizdomās turēto vai apsūdzēto?

Jā	3	Nē	32
1. Kopš spēkā KPL			

[4.4] Raksturojiet, lūdzu, personas, kuras mantu tika nolemts konfiscēt, darbību kriminālprocesā. Šī persona kriminālprocesā tika iesaistīta

jau pirmstiesas procesā	6	iztiesāšanas laikā	1	vispār netika iesaistīta	
cits variants					

Šī persona procesā tika iesaistīta kādā statusā

Kā aizskartās mantas īpašnieks	3	Citā statusā kādā?	1 norādiet, lūdzu, (piemēram, liecinieka u.tml.) 1) Liecinieks
--------------------------------	---	--------------------	--

[4.5] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 240.p.1.d.2., 6.pkt. piemērošanā?

- 1) KPL 240.p.1.d.6.pkt. jāprecizē, ka aizdomās turētajam vai apsūdzētajam piederošas lietas, kuras bija paredzētas vai tika izmantotas noziedzīga nodarījuma izdarīšanai, konfiscē.
- 2) Līdz 01.07.2009. grozījumiem bija absurda situācija, ka noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rīki bija jāatdod atpakaļ. Grozījumi situāciju uzlaboja, bet 3.daļa reducēja konfiskāciju tikai uz vainīgajam piederošajiem rīkiem, iznāk, ka citām personām piederošie ir jāatdod atpakaļ. Starp citu, arī speciāli pielāgotie laužņi, naži, mūķīzeri, arī aparatūra automašīnu signalizāciju atslēgšanai, viltotu norēķinu karšu, ierakstu disku izgatavošanai, utt, jo tie paši par sevi nav apgrozībā aizliegti. Uzskatu, ka šī norma steidzami jāmaina.
- 3) Lietiskais pierādījums ir viens no pierādījumu veidiem. Lai gan nolēmums stājās spēkā, nav izslēgta tā atcelšana KPL 62. un 63.nodaļā paredzētajos gadījumos. Tātad, ja lietiskais pierādījums ir konfiscēts vai iznīcināts, pēc nolēmuma atcelšanas KPL 62. un 63.nodaļā paredzētajos gadījumos nav izslēgtas problēmas lietas izskatīšanas laikā, jo lietiskie pierādījumi vairs nav, respektīvi, samazinājusies apsūdzības pierādījumu bāze.
- 4) Uzskatu, ka ne vienmēr noziedzīga nodarījuma rīku būtu lietderīgi konfiscēt. Piemēram, manā praksē bija gadījums, kad tika uzsākts kriminālprocess par huligānismu, kas bija izdarīts, braucot ar automašīnu pa gājēju teritoriju. Šajā gadījumā automašīna principā bija uzskatāma par noziedzīga nodarījuma rīku, kuru bija jākonfiscē. Uzskatu, ka šajā gadījumā tas būtu nesamērīgi ar nodarījuma raksturu. Līdz ar to uzskatu, ka KPL varētu grozīt 240.p.1.d.2.pkt., norādot, ka noziedzīga nodarījuma rīku var konfiscēt.
- 5) Normas obligātums, nolēmuma pieņemējam jābūt izvēles tiesībām. Veidojas situācijas, kad aizskartās mantas īpašnieks tiek bargāk sodīts kā vainīgais, jo pret vainīgo, mantiskā stāvokļa dēļ, rezultatīvi nevar piemērot KPL 240.p.3.d.

[4.6] Vai Jūs savā prokurora praksē kādreiz esat saskāries ar KPL 240.p.3.d. piemērošanu?

KPL 240.p.3.d.- *Ja noziedzīgs nodarījums izdarīts ar rīku, kas pieder citai personai, konfiskācijai var pakļaut citu aizdomās turētā vai apsūdzētā mantu vai piedzīt finanšu līdzekļus noziedzīgā nodarījuma rīka vērtībā.*

Jā 1 Nē 50

[4.7] Vai Jūs savā prokurora praksē kādreiz esat saskāries ar situāciju, kad KPL 240.p.3.d. izpildes nodrošināšanai tiek uzlikts arests mantai?

KPL 361.p.1.d.- *..Tāpat arestu var uzlikt mantai, lai nodrošinātu konfiscējamā noziedzīgā nodarījuma rīka vērtības piedziņu, ja šis rīks pieder citai personai. ...*

Jā 1 Nē 47

[4.8] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 240.p.3.d. piemērošanā?

- 1) Uzskatu, ka KPL 240.p.3.d. ir izslēdzama vispār.
- 2) Var jau pakļaut konfiskācijai spriedumā „uz papīra”, lai parādītu, cik mēs progresīvi un citu personu īpašumtiesības saudzējoši, bet reāli to var praksē izmantot tikai kādā oligarhu lietā, 99% lietu nav ko konfiscēt. Uzskatu, ka, ja persona pieļauj, ka viņa manta tiek izmantota kā noziedzīga nodarījuma rīks, viņai jānes atbildība. Ja nevar konfiscēt šo rīku, „jāvelk” pati persona kā noziedzīga nodarījuma atbalstītājs, lai tad varētu to droši konfiscēt kā par līdzdalību apsūdzētam piederošu. Ar to tiek sauktas pie atbildības un tiesātas personas, kuru nodarījums nav tik liels. Taisnīgāks noregulējums būtu, kā tas bija Latvijas KPK – nozieguma izdarīšanai paredzētās un izmantotās lietas varēja konfiscēt neatkarīgi no īpašumpiederības.
- 3) Uzskatu, ka KPL 240.p.3.d. ir izslēdzama vispār, tāpat kā KPL 240.p.1.d.6.p., bet KPL 240.p.1.d.2.p. izsakāms šādi: „aizdomās turētajam un apsūdzētajam piederošos noziedzīga nodarījuma rīkus, kā arī lietas, kuras bija paredzētas vai tika izmantotas noziedzīga nodarījuma izdarīšanai, konfiscē”.
- 4) Visiem iespējamajiem gadījumiem, ar kādiem praksē var nākties saskarties tāpat regulējumu neatradīs. Taču KPL daudzi jautājumi atrisināti labāk, kā tas bija KPK.

- 5) Nav saprotams mehānisms, kā noteikt rīka vērtību. Varētu būt rīki, kuru vērtība dažādu iemeslu dēļ nav nosakām, un tad nav saprotams, kā rīkoties šajā gadījumā.
- 6) Pārsvārā visos gadījumos ir informācija, ka aizdomās turētajam vai apsūdzētajam mantas nav.

Ja vēlaties, varat norādīt jebkādas citus aspektus, ierosmes un priekšlikums attiecībā uz konfiskācijas regulējumu un piemērošanu praksē.

- 1) Konkrētu priekšlikumu nav, jo mantas konfiskācija tiek piemērota retos gadījumos.
- 2) Mūsu valstī nav patiesas politiskās gribas apkarot noziedzīgu nodarījumu veidus, kas rada lielus zaudējumus valstij (tautsaimniecībā, valsts institūciju dienestā). Tāpēc esam šobrīd pie tik skaistas un tukšas siles.
- 3) Nepieciešams veikt seminārus par aptaujas tēmām.

Advokātu aptaujas par mantas konfiskāciju Latvijas krimināltiesībās anketa un sniegto atbilžu apkopojums

ADVOKĀTU APTAUJAS par konfiskāciju Latvijas krimināltiesībās un kriminālprocesā ANKETA

[1] ZIŅAS PAR ATBILDES SNIEDZOŠO PERSONU

[1.1] Nodarbošanās

Zv.advokāts	Zv.advokāta palīgs
-------------	--------------------

[1.2] Profesionālās darbības stāžs

līdz 2 gadiem	2-5 gadi	5-10 gadi	vairāk kā 10 gadi
---------------	----------	-----------	-------------------

[8] MANTAS KONFISKĀCIJA KĀ KRIMINĀLSODS

[8.1] Vai pēdējo trīs gadu laikā Jūsu aizstāvamajai personai ir tikusi piespriesta mantas konfiskācija?

Jā	Nē
<i>turpiniet ar 2.2. jautājumu</i>	<i>turpiniet ar 2.7. jautājumu</i>

[8.2] Vai mantas konfiskācija tika piespriesta kā pamatsods, vai papildsods

Pamatsods	Papildsods	Abi varianti (dažādās lietās bijis dažāds risinājums)
-----------	------------	---

[8.3] Vai tā bija pilnīga vai daļēja mantas konfiskācija?

Pilnīga	Daļēja	Abi varianti (dažādās lietās bijis dažāds risinājums)
---------	--------	---

[8.4] Ja tika piespriesta daļēja mantas konfiskācija, kādā veidā tika noteikts konfiscējamās mantas apjoms?

Tika nolemts konfiscēt daļu, par kuru tika atzīts, ka tā iegūta noziedzīgi	
Tika nolemts konfiscēt noziedzīga nodarījuma rīku (piemēram, transportlīdzekli noziedzīgā nodarījumā satiksmē)	
Tika nolemts konfiscēt to mantu, kurai bija uzlikts arests	
Cits variants (lūdzu, norādiet)	

[8.5] Vai lietā, kurā tika piespriesta mantas konfiskācija, procesa laikā bija piemērota aresta uzlikšana mantai?

Jā	Nē	Esmu sastapies ar abām situācijām
<i>turpiniet ar 2.6. jautājumu</i>	<i>turpiniet ar 2.7. jautājumu</i>	<i>turpiniet ar 2.6. jautājumu</i>

[8.6] Vai arests tika uzlikts konkrētai, novērtētai mantai konkrētā apmērā?

Jā	Nē	Cits variants	<i>lūdzu, norādiet</i>

[8.7] Vai Jums ir zināms kā notika piespriestās mantas konfiskācijas praktiskā izpilde?

Jā	Nē
<i>turpiniet ar 2.8. jautājumu</i>	<i>turpiniet ar 2.10. jautājumu</i>

[8.8] Ciktāl Jums zināms, vai faktiski tika konfiscēta tā manta, kurai bija uzlikts arests?

Jā	☐	Nē	☐
		viss no arestētā netika konfiscēts	☐
		tika konfiscēts vairāk, nekā bija arestēts	☐
		cits variants	☐

[8.9] Vai Jūsaprāt izpildes procesā tika nodrošinātas personas, kuras manta konfiscēta tiesības un likumiskās intereses?

Jā	☐	Nē	☐
----	--------------------------	----	--------------------------

Ja nē, kādi pārkāpumi, Jūsaprāt, tika pieļauti

Lūdzu, norādiet

[8.10] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības mantas konfiskācijas un tās izpildes tiesiskajā reglamentācijā? *(Ja Jums uzdotā jautājuma sakarā nekādu ierosinājumu, piezīmi vai tml. nav, uz šo jautājumu droši variet neatbildēt)*

[8.11] Vai Jūsaprāt mantas konfiskācija atzīstama par efektīvu soda veidu?

Jā	☐
jo	☐

Nē	☐
jo	☐

[8.12] Vai Jūsaprāt mantas konfiskācija būtu jā saglabā kā soda veids?

Jā	☐
jo	☐

Nē	☐
jo	☐

--	--

[8.13] Vai pēdējo trīs gadu laikā Jūsu aizstāvamajai juridiskai personai ir tikusi piemērota mantas konfiskācija kā piespiedu ietekmēšanas līdzeklis?

Jā		Nē	
<i>turpiniet ar 2.14. jautājumu</i>		<i>turpiniet ar 2.20. jautājumu</i>	

[8.14] Vai mantas konfiskācija tika piemērota kā pamata piespiedu ietekmēšanas līdzeklis, vai papildus piespiedu ietekmēšanas līdzeklis

Pamata PIL		Papildus PIL		Abi varianti (dažādās lietās bijis dažāds risinājums)	
------------	--	--------------	--	---	--

[8.15] Vai tā bija pilnīga vai daļēja mantas konfiskācija?

Pilnīga		Daļēja		Abi varianti (dažādās lietās bijis dažāds risinājums)	
---------	--	--------	--	---	--

[8.16] Ja tika piemērota daļēja mantas konfiskācija, kādā veidā tika noteikts konfiscējamās mantas apjoms?

<i>Lūdzu, norādiet</i>

[8.17] Vai Jums ir zināms kā notika piesprietās mantas konfiskācijas praktiskā izpilde?

Jā		Nē	
<i>turpiniet ar 2.18. jautājumu</i>		<i>turpiniet ar 2.20. jautājumu</i>	

[8.18] Vai Jūsaprāt izpildes procesā tika nodrošinātas personas, kuras manta konfiscēta tiesības un likumiskās intereses?

Jā		Nē	
----	--	----	--

Ja nē, kādi pārkāpumi, Jūsaprāt, tika pieļauti

<i>Lūdzu, norādiet</i>

[8.19] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības mantas konfiskācijas kā piespiedu ietekmēšanas līdzekļa un tās izpildes tiesiskajā reglamentācijā? (*Ja Jums uzdotā jautājuma sakarā nekādu ierosinājumu, piezīmju vai tml. nav, uz šo jautājumu droši variet neatbildēt*)

--

[8.20] Vai Jūsaprāt mantas konfiskācija atzīstama par efektīvu piespiedu ietekmēšanas līdzekli juridiskai personai?

Jā	
jo	

Nē	
jo	

--	--

[8.21] Vai Jūs prāt mantas konfiskācija būtu jā saglabā kā piespiedu ietekmēšanas līdzeklis juridiskai personai?

Jā jo	
-----------------	--

Nē jo	
-----------------	--

[9] NOZIEDZĪGI IEGŪTAS (UN AR TO SAISTĪTĀS MANTAS) KONFISKĀCIJA

[9.1] Vai Jūs savā advokāta praksē kādreiz esat saskāries ar situāciju, kad manta atzīta par noziedzīgi iegūtu, pamatojoties uz KPL 355.p.1.d.?

KPL 355.p.1.d.- Manta ir atzīstama par noziedzīgi iegūtu, ja personas īpašumā vai valdījumā tā tieši vai netieši nonākusi noziedzīga nodarījuma rezultātā.

Jā	☐	Nē	☐
-----------	--------------------------	-----------	--------------------------

[9.2] Vai Jūs savā advokāta praksē kādreiz esat saskāries ar situāciju, kad manta atzīta par noziedzīgi iegūtu, pamatojoties uz KPL 355.p.2.d.?

KPL 355.p.2.d.- Ja netiek pierādīts pretējais, par noziedzīgi iegūtu uzskatāma manta, arī finanšu līdzekļi, kas pieder personai, kura:

- 1) ir organizētas noziedzīgas grupas dalībnieks vai atbalsta to;
- 2) pati iesaistījies teroristiskās darbībās vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta teroristiskās darbībās;
- 3) pati iesaistījies cilvēku tirdzniecībā vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta cilvēku tirdzniecībā;
- 4) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās ar narkotiskām vai psihotropām vielām vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās;
- 5) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās ar viltotu naudu, valsts finanšu instrumentiem vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās;
- 6) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās, lai šķērsotu valsts robežu vai sekmētu citas personas pārvietošanu pāri valsts robežai, vai nodrošinātu citām personām iespēju nelikumīgi uzturēties Latvijas Republikā, vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās;
- 7) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās saistībā ar bērnu pornogrāfiju vai bērnu seksuālo izmantošanu vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās.

Jā	☐	Nē	☐
<i>turpiniet ar 3.3. jautājumu</i>		<i>turpiniet ar 3.7. jautājumu</i>	

[9.3] Kurš 355.p.2.d. punkts tika piemērots

1	☐	2	☐	3	☐	4	☐	5	☐	6	☐	7	☐
----------	--------------------------	----------	--------------------------	----------	--------------------------	----------	--------------------------	----------	--------------------------	----------	--------------------------	----------	--------------------------

[9.4] Vai šajā gadījumā par noziedzīgu iegūtu tika atzīta manta, kura pieder

Apsūdzētajam	☐	Citai personai	☐
		kādam?	☐
		<i>lūdzu, norādiet (piemēram, apsūdzētā sievai, māte u.tml.)</i>	

[9.5] Ja KPL 355.p.2.d. tika attiecināta uz kādu citu personu, raksturojiet, lūdzu, šīs personas darbību kriminālprocesā.

Šī persona kriminālprocesā tika iesaistīta

jau pirmstiesas procesā	iztiesāšanas laikā	vispār netika iesaistīta
cits variants		

Šī persona procesā tika iesaistīta kādā statusā

Kā aizskartās mantas īpašnieks	Citā statusā kādā?	
		<i>norādiet, lūdzu, (piemēram, liecinieka u.tml.)</i>

[9.6] Vai Jūsaprāt KPL 355.p.2.d. piemērošana šobrīd ir(tai būtu jābūt) procesa virzītāja tiesības vai pienākums? (t.i. vai attiecīgā manta obligāti jāatzīst par noziedzīgi iegūtu vai arī to var darīt un var arī nedarīt, atkarībā no apstākļiem?)

Šobrīd	Obligāti jāatzīst	To var darīt, bet tas nav obligāti
Būtu jābūt	Obligāti jāatzīst	To var darīt, bet tas nav obligāti

Ja šādas prezumpcijas piemērošana ir/tai būtu jābūt procesa virzītāja tiesībai, kādus priekšnoteikumus Jūs izvirzītu tās piemērošanai

Konkrēta veida noziedzīga nodarījumu inkriminēšana	Sākotnējo pierādījumu esamība par mantas noziedzīgu izcelsmi
Cits variants	Kāds?

[9.7] Kāpēc, Jūsaprāt, šobrīd KPL 355.p.2.d. iekļautā prezumpcija tiek tik maz izmantota praksē?

ir neskaids tās piemērošanas mehānisms	visos šajos gadījumos KL paredzēta mantas konfiskācija, līdz ar to KPL normu izmantošana ir nevajadzīga, jo KL piemērot ir vieglāk
cits variants	

[9.8] Vai atbalstāt to, ka KPL ir iekļauta prezumpcija par kādas mantas noziedzīgu izcelsmi?

Jā	
jo	
<i>turpiniet ar 3.9. jautājumu</i>	

Nē	
jo	
<i>turpiniet ar 3.10 jautājumu</i>	

[9.9] Jūsaprāt šobrīd KPL 355.p.2.d. noteikto gadījumu loku

nav	jāpaplašina
-----	-------------

nepieciešams mainīt		
kā?	norādiet, lūdzu, kādi gadījumi vēl šeit būtu iekļaujami, piemēram, visi mantiskie nodarījumi vai tml.	
jāsašaurina		
kā?	norādiet, lūdzu, kādi gadījumi būtu izslēdzami, piemēram, šī prezumpcija nebūtu jāattiecinā uz trešajām personām vai tml.	
jāgroza		
kā?	norādiet, lūdzu, kas būtu grozāms, piemēram, šī prezumpcija nebūtu attiecināma uz trešajām personām, taču būtu palielināms to gadījumu skaits, kad tā piemērojama	

[9.10] Ja vispār esat saskāries ar mantas atzišanu par noziedzīgi iegūtu, kurā procesa brīdī notika mantas atzišana par noziedzīgi iegūtu?

Procesa galīgajā nolēmumā	Pirmstiesas procesa laikā	Esmu saskāries ar abām situācijām
lēmumā par procesa izbeigšanu		
prokurora priekšrakstā par sodu		
spriedumā		

[9.11] Ja manta tika atzīta par noziedzīgi iegūtu pirmstiesas procesa laikā, tas notika

KPL 59.nodaļas (process par noziedzīgi iegūtu mantu) kārtībā	Saskaņā ar KPL 356.p.2.d.2.pkt. (ar procesa virzītāja lēmumu, ja pirmstiesas kriminālprocesa laikā pie aizdomās turētā, apsūdzētā vai trešās personas ir atrasta un izņemta manta, attiecībā uz kuru tās īpašnieks vai likumīgais valdītājs iepriekš bija pieteicis mantas zudumu un pēc tās atrašanas, novēršot saprātīgas šaubas, pierādījis savas tiesības).	Esmu saskāries ar abām šīm situācijām
<i>turpiniet ar 3.12.jautājumu</i>	<i>turpiniet ar 3.17.jautājumu</i>	<i>turpiniet ar 3.12.jautājumu</i>

[9.12] Kurā brīdī tika uzsākts process par noziedzīgi iegūtu mantu?

Izmeklēšanas laikā	Kriminālvajāšanas laikā	Esmu saskāries ar abām situācijām
--------------------	-------------------------	-----------------------------------

[9.13] Kādā statusā tika iesaistīta persona, kuras intereses nolēmums varētu aizskart?

aizdomās turētais/apsūdzētais	Aizskartās mantas īpašnieks	Citā kādā?

[9.14] Kādu nolēmumu pieņēma tiesa? (norādiet to nolēmuma veidu, kāds stājās spēkā)

Atzina mantu par noziedzīgi iegūtu	Izbeidza procesu par noziedzīgi iegūtu mantu	Esmu saskāries ar abām situācijām
------------------------------------	--	-----------------------------------

[9.15] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības procesa par noziedzīgi iegūtu mantu tiesiskajā reglamentācijā? *(Ja Jums uzdotā jautājuma sakarā nekādu ierosinājumu, piezīmju vai tml. nav, uz šo jautājumu droši variet neatbildēt)*

--

[9.16] Vai Jūsaprāt KPL būtu saglabājama iespēja mantu ar tiesas nolēmumu atzīt par noziedzīgu jau pirmstiesas procesa laikā, t.s. pamatprocesam vēl turpinoties?

Jā	☐
jo	

Nē	☐
jo	

[9.17] Ja mantu par noziedzīgu atzina un īpašniekam atdeva pamatojoties uz KPL 356.p.2.d.2.pkt., to izdarīja

Izmeklēšanas laikā	☐	Kriminālvajāšanas laikā	☐	Esmu saskāries ar abām situācijām	☐
--------------------	--------------------------	-------------------------	--------------------------	-----------------------------------	--------------------------

[9.18] Vai gadījumos, kad manta tika atdota īpašniekam, aizdomās turētais/apsūdzētais noliedza mantas piederību personai, kurai tā tika atdota?

Jā	☐	Nē	☐	Esmu saskāries ar abām situācijām	☐
----	--------------------------	----	--------------------------	-----------------------------------	--------------------------

[9.19] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 356.p.2.d.2.pkt. piemērošanā? *(Ja Jums uzdotā jautājuma sakarā nekādu ierosinājumu, piezīmju vai tml. nav, uz šo jautājumu droši variet neatbildēt)*

--

[9.20] Vai Jūs savā advokāta praksē kādreiz esat saskāries ar situāciju, kad noziedzīgi iegūtu mantu nolemj konfiscēt prokurors?

Jā	☐	Nē	☐
----	--------------------------	----	--------------------------

[9.21] Vai Jūs savā advokāta praksē kādreiz esat saskāries ar KPL 358.p.2.d. piemērošanu? KPL 358.p.2.d.- *Ja noziedzīgi iegūta manta ir atsavināta, iznīcināta, noslēpta vai nomaskēta un to nav iespējams konfiscēt, konfiskācijai vai piedziņai var pakļaut citu mantu, arī finanšu līdzekļus, konfiscējamās mantas vērtībā”*

Jā	☐	Nē	☐
<i>turpiniet ar 3.22.jautājumu</i>		<i>turpiniet ar 3.24.jautājumu</i>	

[9.22] Lūdzu īsi raksturojiet šo gadījumu/gadījumus

--

[9.23] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 358.p.2.d. piemērošanā? (Ja Jums uzdotā jautājuma sakarā nekādu ierosinājumu, piezīmju vai tml. nav, uz šo jautājumu droši variet neatbildēt)

--

[9.24] Vai Jūs savā advokāta praksē kādreiz esat saskāries ar KPL 358.p.3.d. piemērošanu? KPL 358.p.3.d.- Ja apsūdzētajam nav mantas, ko varētu pakļaut šā panta otrajā daļā minētajai konfiskācijai, konfiscēt var:

- 1) mantu, ko apsūdzētā persona pēc noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas bez atbilstošas atbildības ir atsavinājusi trešajai personai;
- 2) apsūdzētās personas laulātā mantu, ja vien vismaz gadu pirms noziedzīgā nodarījuma uzsākšanas nav noteikta laulāto mantas šķirtība;
- 3) citas personas mantu, ja ar šo personu apsūdzētajam ir kopīga (nedalīta) saimniecība.

Jā		Nē	
turpiniet ar 3.25.jautājumu		turpiniet ar 3.28.jautājumu	

[9.25] Kurš no KPL 358.p.3.d. punktiem tika piemērots?

1	2	3	
---	---	---	--

[9.26] Raksturojiet, lūdzu, personas, kuras mantu tika nolemts konfiscēt, darbību kriminālprocesā.

Šī persona kriminālprocesā tika iesaistīta

jau pirmstiesas procesā	iztiesāšanas laikā	vispār netika iesaistīta	
cits variants			

Šī persona procesā tika iesaistīta kādā statusā

Kā aizskartās mantas īpašnieks	Citā statusā	
	kādā?	norādiet, lūdzu, (piemēram, liecinieka u.tml.)

[9.27] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 358.p.3.d. piemērošanā? (Ja Jums uzdotā jautājuma sakarā nekādu ierosinājumu, piezīmju vai tml. nav, uz šo jautājumu droši variet neatbildēt)

--

--

[9.28] Vai Jūs savā advokāta praksē kādreiz esat saskāries ar KPL 358.p.4.d. 2., 3. vai 5.pkt. piemērošanu?

KPL 358.p.4.d.- Valsts budžetā ieskaita:

2) līdzekļus, ko persona ieguvusi no mantas realizācijas, zinot tās noziedzīgo izcelsmi;

3) noziedzīgi iegūtas mantas izmantošanas rezultātā gūtos augļus;

5) tāda mantiska vai cita rakstura labuma materiālo vērtību, ko pieņēmusi valsts amatpersona kā kukuli.

Jā		Nē	
<i>turpiniet ar 3.29.jautājumu</i>		<i>turpiniet ar 3.31.jautājumu</i>	

[9.29] Kurš no KPL 358.p.4.d. punktiem tika piemērots?

2		3		5	
----------	--	----------	--	----------	--

[9.30] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 358.p.4.d. piemērošanā? (Ja Jums uzdotā jautājuma sakarā nekādu ierosinājumu, piezīmju vai tml. nav, uz šo jautājumu droši variet neatbildēt)

--

[9.31] Vai Jūs savā advokāta praksē kādreiz esat saskāries ar situāciju, kad tiek pieņemts lēmums par aresta uzlikšanu noziedzīgi iegūtai vai ar kriminālprocesu saistītai mantai?

Jā		Nē	
<i>turpiniet ar 3.32.jautājumu</i>		<i>turpiniet ar 4.1.jautājumu</i>	

[9.32] Ja arests tika uzlikts ar kriminālprocesu saistītai mantai, miniet, lūdzu, konkrētus piemērus uz kādu mantu tas tika attiecināts

--

[10] LIETISKO PIERĀDĪJUMU UN DOKUMENTU KONFISKĀCIJA

[10.1] Vai Jūs savā advokāta praksē kādreiz esat saskāries ar KPL 240.p.1.d.2. vai 6.pkt. piemērošanu?

KPL 240.p.1.d. - (1) Spriedumā vai lēmumā par kriminālprocesa izbeigšanu norāda, kas darāms ar lietiskajiem pierādījumiem un dokumentiem, proti:

2) aizdomās turētajam vai apsūdzētajam piederošos noziedzīga nodarījuma rīkus konfiscē;

6) lietas, kuras bija paredzētas vai tika izmantotas noziedzīga nodarījuma izdarīšanai, konfiscē.

Jā		Nē	
<i>turpiniet ar 4.2.jautājumu</i>		<i>turpiniet ar 4.6.jautājumu</i>	

[10.2] Kura amatpersona pieņēma šo lēmumu?

izmeklētājs		prokurors		tiesa	
--------------------	--	------------------	--	--------------	--

[10.3] Vai 240.p.1.d.6.pkt. norādītais tika attiecināts arī uz citu personu, ne tikai aizdomās turēto vai apsūdzēto?

Jā		Nē	
<i>turpiniet ar 4.4.jautājumu</i>		<i>turpiniet ar 4.5.jautājumu</i>	

[10.4] Raksturojiet, lūdzu, personas, kuras mantu tika nolemts konfiscēt, darbību kriminālprocesā.

Šī persona kriminālprocesā tika iesaistīta

jau pirmstiesas procesā		iztiesāšanas laikā		vispār netika iesaistīta	
cits variants					

Šī persona procesā tika iesaistīta kādā statusā

Kā aizskartās mantas īpašnieks		Citā statusā	
		kādā?	<i>norādiet, lūdzu, (piemēram, liecinieka u.tml.)</i>

[10.5] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 240.p.1.d.2., 6.pkt. piemērošanā? (*Ja Jums uzdotā jautājuma sakarā nekādu ierosinājumu, piezīmju vai tml. nav, uz šo jautājumu droši variet neatbildēt*)

[10.6] Vai Jūs savā advokāta praksē kādreiz esat saskāries ar KPL 240.p.3.d. piemērošanu? KPL 240.p.3.d.- *Ja noziedzīgs nodarījums izdarīts ar rīku, kas pieder citai personai, konfiskācijai var pakļaut citu aizdomās turētā vai apsūdzētā mantu vai piedzīt finanšu līdzekļus noziedzīgā nodarījuma rīka vērtībā.*

Jā		Nē	
----	--	----	--

[10.7] Vai Jūs savā advokāta praksē kādreiz esat saskāries ar situāciju, kad KPL 240.p.3.d. izpildes nodrošināšanai tiek uzlikts arests mantai?

KPL 361.p.1.d.- *..Tāpat arestu var uzlikt mantai, lai nodrošinātu konfiscējamā noziedzīgā nodarījuma rīka vērtības piedziņu, ja šis rīks pieder citai personai. ..*

Jā		Nē	
----	--	----	--

[10.8] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 240.p.3.d. piemērošanā? (*Ja Jums uzdotā jautājuma sakarā nekādu ierosinājumu, piezīmju vai tml. nav, uz šo jautājumu droši variet neatbildēt*)

Ja vēlaties, varat norādīt jebkādas citus aspektus, ierosmes un priekšlikums attiecībā uz konfiskācijas regulējumu un piemērošanu praksē.

--

ADVOKĀTU APTAUJAS
par konfiskāciju Latvijas krimināltiesībās un kriminālprocesā
KOPSAVILKUMS

[1] ZIŅAS PAR ATBILDES SNIEDZOŠO PERSONU

[1.1] Nodarbošanās

Zv.advokāts	12	Zv.advokāta palīgs	
-------------	----	--------------------	--

[1.2] Profesionālās darbības stāžs

līdz 2 gadiem	2-5 gadi	5-10 gadi	9	vairāk kā 10 gadi	3
---------------	----------	-----------	---	-------------------	---

[2] MANTAS KONFISKĀCIJA KĀ KRIMINĀLSODS

[2.1] Vai pēdējo trīs gadu laikā Jūsu aizstāvamajai personai ir tikusi piespriesta mantas konfiskācija?

Jā	9	Nē	3
----	---	----	---

[2.2] Vai mantas konfiskācija tika piespriesta kā pamatsods, vai papildsods

Pamatsods		Papildsods	6	Abi varianti (dažādās lietās bijis dažāds risinājums)	
-----------	--	------------	---	---	--

[2.3] Vai tā bija pilnīga vai daļēja mantas konfiskācija?

Pilnīga		Daļēja		Abi varianti (dažādās lietās bijis dažāds risinājums)	3
---------	--	--------	--	---	---

[2.4] Ja tika piespriesta daļēja mantas konfiskācija, kādā veidā tika noteikts konfiscējamās mantas apjoms?

Tika nolemts konfiscēt daļu, par kuru tika atzīts, ka tā iegūta noziedzīgi	3
Tika nolemts konfiscēt noziedzīga nodarījuma rīku (piemēram, transportlīdzekli noziedzīgā nodarījumā satiksmē)	
Tika nolemts konfiscēt to mantu, kurai bija uzlikts arests	9

Cits variants (lūdzu, norādiet)	
---------------------------------	--

[2.5] Vai lietā, kurā tika piespriesta mantas konfiskācija, procesa laikā bija piemērota aresta uzlikšana mantai?

Jā	9	Nē		Esmu sastapies ar abām situācijām	
----	---	----	--	-----------------------------------	--

[2.6] Vai arests tika uzlikts konkrētai, novērtētai mantai konkrētā apmērā?

Jā	3	Nē	3	Cits variants	<i>lūdzu, norādiet</i> 1) Arests bija uzlikts konkrētai mantai – automašīnai, kas nebija novērtēta.
----	---	----	---	---------------	--

[2.7] Vai Jums ir zināms kā notika piespriešanās mantas konfiskācijas praktiskā izpilde?

Jā	6	Nē	
----	---	----	--

[2.8] Ciktāl Jums zināms, vai faktiski tika konfiscēta tā manta, kurai bija uzlikts arests?

Jā	3	Nē	3	
				viss no arestētā netika konfiscēts
				tika konfiscēts vairāk, nekā bija arestēts
				cits variants
				1) Gadījums nedaudz smieklīgs: a/m bija arestēta, bet 1-ās instances tiesa, nepiemērojot papildsodu mantas konfiskāciju arestu atcēla, prokurors šo spriedumu noprotēstēja, bet klients ar spēkā nestājušos spriedumu devās uz CSDD un "Materiālajām rezervēm", automašīnu atguva. Vēlāk apelācijas instances tiesa šo automašīnu tomēr konfiscēja, bet pašas automašīnas fiziski vairs nebija. Ņemot vērā jautājuma sensitīvo dabu, es sīkāk neinteresējos, kur tā palikusi.

[2.9] Vai Jūsaprāt izpildes procesā tika nodrošinātas personas, kuras manta konfiscēta tiesības un likumiskās intereses?

Jā	3	Nē	3
----	---	----	---

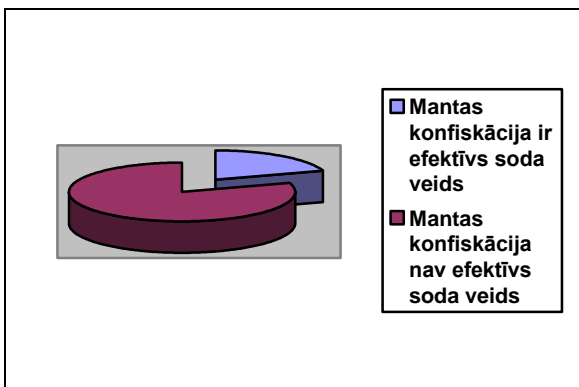
Ja nē, kādi pārkāpumi, Jūsaprāt, tika pieļauti

Lūdzu, norādiet

[2.10] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības mantas konfiskācijas un tās izpildes tiesiskajā reglamentācijā?

1) Ja 1-ās instances tiesa lietās, kur apsūdzētas vairākas personas, mantu nekonscē, un attiecībā uz šo personu spriedumu neviens nepārsūdz/neprotēstē, šai personai tomēr ir jāgaida, kamēr spriedums stāsies likumīgā spēkā arī attiecībā uz pārējiem līdzapsūdzētajiem. Atsevišķs stāsts ir par noziedzīgi iegūtas mantas konfiskāciju. Ir grozīts KPL 356.pants. Esmu dzirdējis (manis vestajās lietās galu galā viss ir bijis kārtībā), ka tiesas ne vienmēr precīzi ietver konkrētu norādi uz KPL 355.panta otrajā daļā norādītajiem pamatiem.
--

[2.11] Vai Jūsaprāt mantas konfiskācija atzīstama par efektīvu soda veidu?

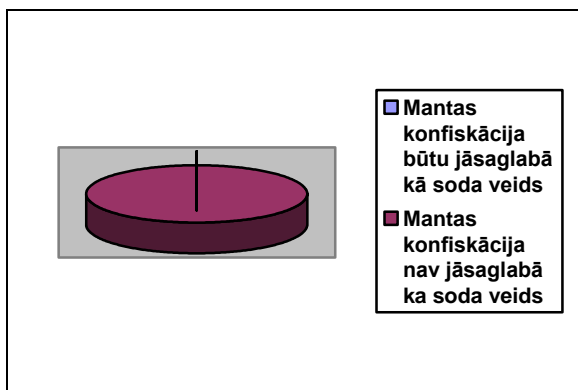

Jā	3
----	---

jo	1) Caur noziedzīgi iegūtas mantas konfiskācijas instrumentāriju ir jāapkaro terorisms, cilvēktirdzniecība u.c. KPL 355.panta otrajā daļā norādītās negācijas (izņemot 1-ajā punktā minēto), BET ir jābūt konkrētam rāmim, lai šis pants netiktu tulkots paplašināti, piemēram, attiecinot to uz parastu krāpšanu vai citiem KPL 355.panta otrajā daļā (izņemot 1-ajā punktā minēto) neminētiem noziedzīgiem nodarījumiem.
----	---

Nē	12
jo	1) Latvija un Rumānija ir vienīgās ES valstis, kur pastāv šāds kriminālsods, korektāk būtu izmantot tikai noziedzīgi iegūtas mantas konfiskāciju uz KPL normu pamata. 2) Neatbalstu mantas konfiskāciju kā papildsodu nevienam noziedzīgam nodarījumam, kas nav norādīts KPL 355.panta otrajā daļā (izņemot 1-ajā punktā minēto). Turklāt, sākotnēji būtu jāapmierina cietušo prasības, tikai pēc tam var konfiscēt.

[2.12] Vai Jūsaprāt mantas konfiskācija būtu jāsaģlabā kā soda veids?

Jā	
jo	

Nē	9
jo	

[2.13] Vai pēdējo trīs gadu laikā Jūsu aizstāvamajai juridiskai personai ir tikusi piemērota mantas konfiskācija kā piespiedu ietekmēšanas līdzeklis?

Jā	Nē	12
----	----	----

[2.14] Vai mantas konfiskācija tika piemērota kā pamata piespiedu ietekmēšanas līdzeklis, vai papildus piespiedu ietekmēšanas līdzeklis

Pamata PIL	Papildus PIL	Abi varianti (dažādās lietās bijis dažāds risinājums)
------------	--------------	---

[2.15] Vai tā bija pilnīga vai daļēja mantas konfiskācija?

Pilnīga	Daļēja	Abi varianti (dažādās lietās bijis dažāds risinājums)
---------	--------	---

[2.16] Ja tika piemērota daļēja mantas konfiskācija, kādā veidā tika noteikts konfiscējamās mantas apjoms?

Lūdzu, norādiet

[2.17] Vai Jums ir zināms kā notika piespriešanās mantas konfiskācijas praktiskā izpilde?

Jā Nē

[2.18] Vai Jūsaprāt izpildes procesā tika nodrošinātas personas, kuras manta konfiscēta tiesības un likumiskās intereses?

Jā Nē

Ja nē, kādi pārkāpumi, Jūsaprāt, tika pieļauti

Lūdzu, norādiet

[2.19] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības mantas konfiskācijas kā piespiedu ietekmēšanas līdzekļa un tās izpildes tiesiskajā reglamentācijā?

[2.20] Vai Jūsaprāt mantas konfiskācija atzīstama par efektīvu piespiedu ietekmēšanas līdzekli juridiskai personai?

Jā 9

jo

- 1) Bet tikai teorētiski, jo praksē, nezina kāpēc to neviens nepiemēro.
- 2) Tikai tiem noziedzīgajiem nodarījumiem, kas izcelti KPL 355.panta otrajā daļā (izņemot 1-ajā punktā minēto).

Nē 3

jo

[2.21] Vai Jūsaprāt mantas konfiskācija būtu jā saglabā kā piespiedu ietekmēšanas līdzeklis juridiskai personai?

Jā 9

jo

- 1) Gadījumos, ja juridiskā persona ir radīta NN izdarīšanai (piemēram PVN krāpšanas gadījumi), tas būtu sociāli taisnīgi.
- 2) Tikai tiem noziedzīgajiem nodarījumiem, kas izcelti KPL 355.panta otrajā daļā (izņemot 1-ajā punktā minēto).

Nē 6

jo

[3] NOZIEDZĪGI IEGŪTAS (UN AR TO SAISTĪTĀS MANTAS) KONFISKĀCIJA

[3.1] Vai Jūs savā advokāta praksē kādreiz esat saskāries ar situāciju, kad manta atzīta par noziedzīgi iegūtu, pamatojoties uz KPL 355.p.1.d.?

KPL 355.p.1.d.- Manta ir atzīstama par noziedzīgi iegūtu, ja personas īpašumā vai valdījumā tā tieši vai netieši nonākusi noziedzīga nodarījuma rezultātā.

Jā 6 Nē 6

[3.2] Vai Jūs savā advokāta praksē kādreiz esat saskāries ar situāciju, kad manta atzīta par noziedzīgi iegūtu, pamatojoties uz KPL 355.p.2.d.?

KPL 355.p.2.d.- Ja netiek pierādīts pretējais, par noziedzīgi iegūtu uzskatāma manta, arī finanšu līdzekļi, kas pieder personai, kura:

- 1) ir organizētas noziedzīgas grupas dalībnieks vai atbalsta to;
- 2) pati iesaistījies teroristiskās darbībās vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta teroristiskās darbībās;
- 3) pati iesaistījies cilvēku tirdzniecībā vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta cilvēku tirdzniecībā;
- 4) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās ar narkotiskām vai psihotropām vielām vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās;
- 5) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās ar viltotu naudu, valsts finanšu instrumentiem vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās;
- 6) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās, lai šķērsotu valsts robežu vai sekmētu citas personas pārvietošanu pāri valsts robežai, vai nodrošinātu citām personām iespēju nelikumīgi uzturēties Latvijas Republikā, vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās;
- 7) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās saistībā ar bērnu pornogrāfiju vai bērnu seksuālo izmantošanu vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās.

Jā Nē 12

[3.3] Kurš 355.p.2.d. punkts tika piemērots

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

[3.4] Vai šajā gadījumā par noziedzīgu iegūtu tika atzīta manta, kura pieder

Apsūdzētajam	Citai personai	
	kādai?	lūdzu, norādiet (piemēram, apsūdzētā sievai, māte u.tml.)

[3.5] Ja KPL 355.p.2.d. tika attiecināta uz kādu citu personu, raksturojiet, lūdzu, šīs personas darbību kriminālprocesā.

Šī persona kriminālprocesā tika iesaistīta

jau pirmstiesas procesā	iztiesāšanas laikā	vispār netika iesaistīta
cits variants		

Šī persona procesā tika iesaistīta kādā statusā

Kā aizskartās mantas īpašnieks	Citā statusā	
	kādā?	norādiet, lūdzu, (piemēram, liecinieka u.tml.)

[3.6] Vai Jūsaprāt KPL 355.p.2.d. piemērošana šobrīd ir(tai būtu jābūt) procesa virzītāja tiesības vai pienākums? (t.i. vai attiecīgā manta obligāti jāatzīst par noziedzīgi iegūtu vai arī to var darīt un var arī nedarīt, atkarībā no apstākļiem?)

Šobrīd	Obligāti jāatzīst	To var darīt, bet tas nav obligāti	
Būtu jābūt	Obligāti jāatzīst	To var darīt, bet tas nav obligāti	

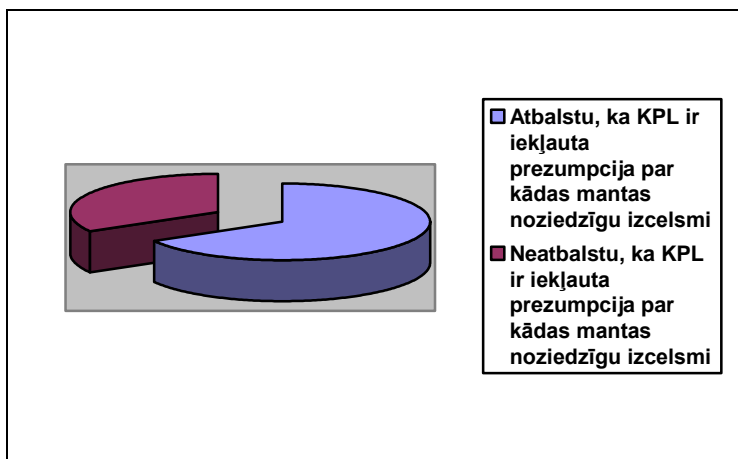
Ja šādas prezumpcijas piemērošana ir/tai būtu jābūt procesa virzītāja tiesībai, kādus priekšnoteikumus Jūs izvirzītu tās piemērošanai

Konkrēta veida noziedzīga nodarījumu inkriminēšana	Sākotnējo pierādījumu esamība par mantas noziedzīgu izcelsmi
Cits variants	Kāds?

[3.7] Kāpēc, Jūsaprāt, šobrīd KPL 355.p.2.d. iekļautā prezumpcija tiek tik maz izmantota praksē?

ir neskaidrs tās piemērošanas mehānisms	visos šajos gadījumos KL paredzēta mantas konfiskācija, līdz ar to KPL normu izmantošana ir nevajadzīga, jo KL piemērot ir vieglāk
cits variants	

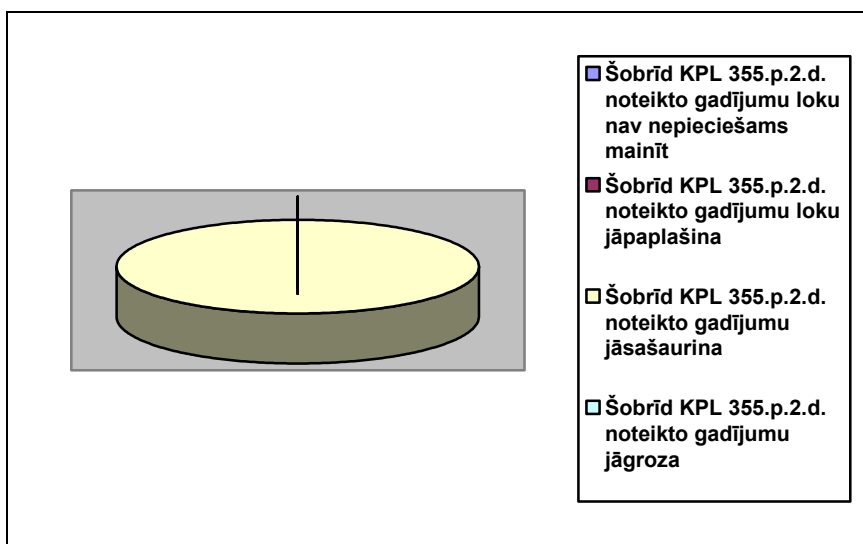
[3.8] Vai atbalstāt to, ka KPL ir iekļauta prezumpcija par kādas mantas noziedzīgu izcelsmi?

Jā	6
jo	1) Prezumpcija tikai pārnes pierādīšanas pienākumu, personai tāpat, piemēram, VID, ir jāspēj pierādīt mantas izcelsmi. Kā arī šo prezumpciju var atbalstīt, var neatbalstīt, bet KPL tā iekļauta izejot no starptautisko līgumu saistībām, direktīvas (uz doto brīdi nepateikšu precīzu nosaukumu), kā arī "mūsu rietumu partneru prasībām". Vienlaikus jāatzīst, ka noziedzīgie nodarījumi, kas norādīti KPL 355.panta otrajā daļā (izņemot 1-ajā punktā minēto), ir visnotaļ vispārbīstami, lai, tos apkarojot, personām radītu dažas finansiālas neērtības.

Nē	3
jo	

[3.9] Jūsaprāt šobrīd KPL 355.p.2.d. noteikto gadījumu loku

nav nepieciešams mainīt	jāpaplašina	
kā?		<i>norādiet, lūdzu, kādi gadījumi vēl šeit būtu iekļaujami, piemēram, visi mantiskie nodarījumi vai tml.</i>
jāsašaurina	3	
kā?		<i>norādiet, lūdzu, kādi gadījumi būtu izslēdzami, piemēram, šī prezumpcija nebūtu jāattiecina uz trešajām personām vai tml.</i>

jāgroza	
kā?	norādiet, lūdzu, kas būtu grozāms, piemēram, šī prezumpcija nebūtu attiecināma uz trešajām personām, taču būtu palielināms to gadījumu skaits, kad tā piemērojama

[3.10] Ja vispār esat saskāries ar mantas atzišanu par noziedzīgi iegūtu, kurā procesa brīdī notika mantas atzišana par noziedzīgi iegūtu?

[3.11]

Procesa galīgajā nolēmumā	Pirmstiesas procesa laikā	3	Esmu saskāries ar abām situācijām	3
lēmumā par procesa izbeigšanu				
prokurora priekšrakstā par sodu				
spriedumā				

[3.12] Ja manta tika atzīta par noziedzīgi iegūtu pirmstiesas procesa laikā, tas notika

KPL 59.nodaļas (process par noziedzīgi iegūtu mantu) kārtībā	6	Saskaņā ar KPL 356.p.2.d.2.pkt. (ar procesa virzītāja lēmumu, ja pirmstiesas kriminālprocesa laikā pie aizdomās turētā, apsūdzētā vai trešās personas ir atrasta un izņemta manta, attiecībā uz kuru tās īpašnieks vai likumīgais valdītājs iepriekš bija pieteicis mantas zudumu un pēc tās atrašanas, novēršot saprātīgas šaubas, pierādījis savas tiesības).	Esmu saskāries ar abām šīm situācijām
--	---	---	---------------------------------------

[3.13] Kurā brīdī tika uzsākts process par noziedzīgi iegūtu mantu?

Izmeklēšanas laikā	6	Kriminālvajāšanas laikā	Esmu saskāries ar abām situācijām
--------------------	---	-------------------------	-----------------------------------

[3.14] Kādā statusā tika iesaistīta persona, kuras intereses nolēmums varētu aizskart?

aizdomās turētais/apsūdzētais	3	Aizskartās mantas īpašnieks	6	Citā	
				kādā?	

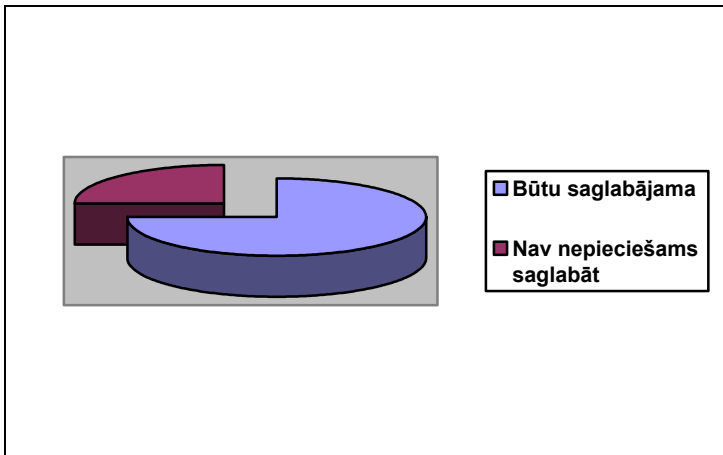
[3.15] Kādu nolēmumu pieņēma tiesa? (norādiet to nolēmuma veidu, kāds stājās spēkā)

Atzina mantu par noziedzīgi iegūtu	3	Izbeidza procesu par noziedzīgi iegūtu mantu	3	Esmu saskāries ar abām situācijām
------------------------------------	---	--	---	-----------------------------------

[3.16] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības procesa par noziedzīgi iegūtu mantu tiesiskajā reglamentācijā?

<p>1) Kāpēc to praktiski nepiemēro? Procesā virzītāja (izmeklētāja, prokurora) tiesības izlemt par rīcību ar noziedzīgi iegūtu mantu nešķiet pamatoti piešķirtas šiem procesa dalībniekiem.</p> <p>2) Man ir ierosinājums KPL 355.panta pirmo daļu piemērot tikai un vienīgi kopā ar lietas iztiesāšanu attiecībā uz predikatīvo noziegumu. Arī attiecībā uz KPL 355.panta otro daļu – lai piemērotu to, piemēram KPL 59.nodaļas kārtībā, tad ir jābūt pietiekami pierādītam predikatīvajam noziegumam. Jau minēju, ka jāizslēdz KPL 355.panta otrās daļas 1.punkts, jo tas ir pārlietu nekonkrēts.</p>

[3.17] Vai Jūsaprāt KPL būtu saglabājama iespēja mantu ar tiesas nolēmumu atzīt par noziedzīgu jau pirmstiesas procesa laikā, t.s. pamatprocesam vēl turpinoties?

Jā **9**

jo **1) Ja ir pietiekami pierādīts predikatīvais noziegums, un, nevis ka kādam necels apsūdzību, jo nav apsūdzētā vai nav pierādījumu, bet ir gan apsūdzētais, gan pierādījumi, un apsūdzētais ir izsludināts meklēšanā vai miris, vai smagi slims, vai, kas tamlīdzīgs.**

Nē **3**

jo **Tiek pārkāpts nevainīguma prezumpcijas princips.**

[3.18] Ja mantu par noziedzīgu atzina un īpašniekam atdeva pamatojoties uz KPL 356.p.2.d.2.pkt., to izdarīja

Izmeklēšanas laikā **3** Kriminālvajāšanas laikā **Esmu saskāries ar abām situācijām**

[3.19] Vai gadījumos, kad manta tika atdota īpašniekam, aizdomās turētais/apsūdzētais noliedza mantas piederību personai, kurai tā tika atdota?

Jā **Nē** **Esmu saskāries ar abām situācijām**

[3.20] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 356.p.2.d.2.pkt. piemērošanā?

1) Jāizslēdz, pietiek ar 1-o punktu, turklāt 1-ajā punktā ir ECT tiesas judikatūrā paredzētā "tiesa".

[3.21] Vai Jūs savā advokāta praksē kādreiz esat saskāries ar situāciju, kad noziedzīgi iegūtu mantu nolemj konfiscēt prokurors?

Jā **Nē** **9**

[3.22] Vai Jūs savā advokāta praksē kādreiz esat saskāries ar KPL 358.p.2.d. piemērošanu? KPL 358.p.2.d.- *Ja noziedzīgi iegūta manta ir atsavināta, iznīcināta, noslēpta vai nomaskēta un to nav iespējams konfiscēt, konfiskācijai vai piedziņai var pakļaut citu mantu, arī finanšu līdzekļus, konfiscējamās mantas vērtībā*

Jā **Nē** **6**

[3.23] Lūdzu īsi raksturojiet šo gadījumu/gadījumus

[3.24] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 358.p.2.d. piemērošanā?

1) Problēmas var rasties valstij ECT.

[3.25] Vai Jūs savā advokāta praksē kādreiz esat saskāries ar KPL 358.p.3.d. piemērošanu? KPL 358.p.3.d.- *Ja apsūdzētajam nav mantas, ko varētu pakļaut šā panta otrajā daļā minētajai konfiskācijai, konfiscēt var:*

- 1) mantu, ko apsūdzētā persona pēc noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas bez atbilstošas atbildības ir atsavinājusi trešajai personai;
- 2) apsūdzētās personas laulātā mantu, ja vien vismaz gadu pirms noziedzīgā nodarījuma uzsākšanas nav noteikta laulāto mantas šķirtība;
- 3) citas personas mantu, ja ar šo personu apsūdzētajam ir kopīga (nedalīta) saimniecība.

Jā Nē 9

[3.26] Kurš no KPL 358.p.3.d. punktiem tika piemērots?

1 2 3

[3.27] Raksturojiet, lūdzu, personas, kuras mantu tika nolemts konfiscēt, darbību kriminālprocesā.

Šī persona kriminālprocesā tika iesaistīta

jau pirmstiesas procesā	iztiesāšanas laikā	vispār netika iesaistīta
cits variants		

Šī persona procesā tika iesaistīta kādā statusā

Kā aizskartās mantas īpašnieks	Citā statusā	
	kādā?	norādiet, lūdzu, (piemēram, liecinieka u.tml.)

[3.28] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 358.p.3.d. piemērošanā?

[3.29] Vai Jūs savā advokāta praksē kādreiz esat saskāries ar KPL 358.p.4.d. 2., 3. vai 5.pkt. piemērošanu?

KPL 358.p.4.d.- Valsts budžetā ieskaita:

2) līdzekļus, ko persona ieguvusi no mantas realizācijas, zinot tās noziedzīgo izcelsmi;

3) noziedzīgi iegūtas mantas izmantošanas rezultātā gūtos augļus;

5) tāda mantiska vai cita rakstura labuma materiālo vērtību, ko pieņēmusi valsts amatpersona kā kukuli.

Jā Nē 6
 turpiniet ar 3.29.jautājumu turpiniet ar 3.30.jautājumu

[3.30] Kurš no KPL 358.p.4.d. punktiem tika piemērots?

2 3 5

[3.31] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 358.p.4.d. piemērošanā?

[3.32] Vai Jūs savā advokāta praksē kādreiz esat saskāries ar situāciju, kad tiek pieņemts lēmums par aresta uzlikšanu noziedzīgi iegūtai vai ar kriminālprocesu saistītai mantai?

Jā 3 Nē 3

[3.33] Ja arests tika uzlikts ar kriminālprocesu saistītai mantai, miniet, lūdzu, konkrētus piemērus uz kādu mantu tas tika attiecināts

1) Uz ārzonu kompāniju kontos esošu naudu.

[4] LIETISKO PIERĀDĪJUMU UN DOKUMENTU KONFISKĀCIJA

[4.1] Vai Jūs savā advokāta praksē kādreiz esat saskāries ar KPL 240.p.1.d.2. vai 6.pkt. piemērošanu?

KPL 240.p.1.d. - (1) Spriedumā vai lēmumā par kriminālprocesa izbeigšanu norāda, kas darāms ar lietiskajiem pierādījumiem un dokumentiem, proti:

2) aizdomās turētajam vai apsūdzētajam piederošos noziedzīga nodarījuma rīkus konfiscē;

6) lietas, kuras bija paredzētas vai tika izmantotas noziedzīga nodarījuma izdarīšanai, konfiscē.

Jā 6 Nē 3

[4.2] Kura amatpersona pieņēma šo lēmumu?

izmeklētājs	3	prokurors		tiesa	3
-------------	---	-----------	--	-------	---

[4.3] Vai 240.p.1.d.6.pkt. norādītais tika attiecināts arī uz citu personu, ne tikai aizdomās turēto vai apsūdzēto?

Jā		Nē	3
----	--	----	---

[4.4] Raksturojiet, lūdzu, personas, kuras mantu tika nolemts konfiscēt, darbību kriminālprocesā.

Šī persona kriminālprocesā tika iesaistīta

jau pirmstiesas procesā		iztiesāšanas laikā		vispār netika iesaistīta	3
cits variants					

Šī persona procesā tika iesaistīta kādā statusā

Kā aizskartās mantas īpašnieks		Citā statusā	3
		kādā?	<i>norādiet, lūdzu, (piemēram, liecinieka u.tml.)</i> 1) Juridiskā persona (IK), nekādā statusā netika iesaistīts.

[4.5] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 240.p.1.d.2., 6.pkt. piemērošanā?

--

[4.6] Vai Jūs savā advokāta praksē kādreiz esat saskāries ar KPL 240.p.3.d. piemērošanu? KPL 240.p.3.d.- Ja noziedzīgs nodarījums izdarīts ar rīku, kas pieder citai personai, konfiskācijai var pakļaut citu aizdomās turētā vai apsūdzētā mantu vai piedzīt finanšu līdzekļus noziedzīgā nodarījuma rīka vērtībā.

Jā		Nē	12
----	--	----	----

[4.7] Vai Jūs savā advokāta praksē kādreiz esat saskāries ar situāciju, kad KPL 240.p.3.d. izpildes nodrošināšanai tiek uzlikts arests mantai?

KPL 361.p.1.d.- ..Tāpat arestu var uzlikt mantai, lai nodrošinātu konfiscējamā noziedzīgā nodarījuma rīka vērtības piedziņu, ja šis rīks pieder citai personai. ..

Jā		Nē	12
----	--	----	----

[4.8] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 240.p.3.d. piemērošanā?

--

Ja vēlaties, varat norādīt jebkādas citus aspektus, ierosmes un priekšlikums attiecībā uz konfiskācijas regulējumu un piemērošanu praksē.

--

**Izmeklētāju aptaujas par mantas konfiskāciju Latvijas krimināltiesībās anketa un
sniegto atbilžu apkopojums**

**IZMEKLĒTĀJU APTAUJAS
par konfiskāciju Latvijas krimināltiesībās un kriminālprocesā
ANKETA**

[1] ZIŅAS PAR ATBILDES SNIEDZOŠO PERSONU

[1.1] Izmeklēšanas iestāde

Valsts policija	☐	KNAB	☐	Finanšu policija	☐	cita	☐
-----------------	--------------------------	------	--------------------------	------------------	--------------------------	------	--------------------------

[1.2] Specializācija (ja tāda ir)

Noziedzīgi nodarījumi valsts institūciju dienestā	Noziedzīgi nodarījumi pret īpašumu	Noziedzīgi nodarījumi tautsaimniecībā
Noziedzīgi nodarījumi pret personas dzīvību, veselību, dzimumneaizskaramību	Noziedzīgi nodarījumi pret dabas vidi	Noziedzīgi nodarījumi pret vispārējo drošību un sabiedrisko kārtību
Noziedzīgi nodarījumi pret satiksmes drošību	Noziedzīgi nodarījumi pret pārvaldības kārtību	Cits

[1.3] Profesionālās darbības stāžs krimināllietās

līdz 2 gadiem	☐	2-5 gadi	☐	5-10 gadi	☐	vairāk kā 10 gadi	☐
---------------	--------------------------	----------	--------------------------	-----------	--------------------------	-------------------	--------------------------

[11] MANTAS KONFISKĀCIJA KĀ KRIMINĀLSODS

[11.1] Vai pēdējo trīs gadu laikā Jūs esat izmeklējis lietas par noziedzīgiem nodarījumiem, par kuriem paredzēta mantas konfiskācija?

Jā	☐	Nē	☐
<i>turpiniet ar 2.2. jautājumu</i>		<i>turpiniet ar 2.4. jautājumu</i>	

[11.2] Vai lietās, kurās bijušas Jūsu lietvedībā un kurās iespējama mantas konfiskācija, vienmēr pirmstiesas procesa laikā piemērojāt aresta uzlikšanu mantai?

Jā	☐	Nē	☐	Esmu sastapies ar abām situācijām	☐
<i>turpiniet ar 2.3. jautājumu</i>		<i>turpiniet ar 2.4. jautājumu</i>		<i>turpiniet ar 2.6. jautājumu</i>	

[11.3] Vai arests tika uzlikts konkrētai, novērtētai mantai konkrētā apmērā?

Jā	☐	Nē	☐	Cits variants	☐	<i>lūdzu, norādiet</i>
----	--------------------------	----	--------------------------	---------------	--------------------------	------------------------

[11.4] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības mantas konfiskācijas un tās izpildes tiesiskajā reglamentācijā? (Ja Jums uzdotā jautājuma sakarā nekādu ierosinājumu, piezīmju vai tml. nav, uz šo jautājumu droši variet neatbildēt)

--

[11.5] Vai Jūsaprāt mantas konfiskācija atzīstama par efektīvu soda veidu?

Jā	☐
jo	☐

Nē	☐
jo	☐

--

[11.6] Vai Jūs prāt mantas konfiskācija būtu jā saglabā kā soda veids?

Jā	
jo	

Nē	
jo	

[12] NOZIEDZĪGI IEGŪTAS (UN AR TO SAISTĪTĀS MANTAS) KONFISKĀCIJA

[12.1] Vai Jūs savā izmeklētāja praksē kādreiz esat saskāries ar situāciju, kad manta atzīta par noziedzīgi iegūtu, pamatojoties uz KPL 355.p.1.d.?

KPL 355.p.1.d.- Manta ir atzīstama par noziedzīgi iegūtu, ja personas īpašumā vai valdījumā tā tieši vai netieši nonākusi noziedzīga nodarījuma rezultātā.

Jā		Nē	
----	--	----	--

[12.2] Vai Jūs savā izmeklētāja praksē kādreiz esat saskāries ar situāciju, kad manta atzīta par noziedzīgi iegūtu, pamatojoties uz KPL 355.p.2.d.?

KPL 355.p.2.d.- Ja netiek pierādīts pretējais, par noziedzīgi iegūtu uzskatāma manta, arī finanšu līdzekļi, kas pieder personai, kura:

- 1) ir organizētas noziedzīgas grupas dalībnieks vai atbalsta to;*
- 2) pati iesaistījies teroristiskās darbībās vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta teroristiskās darbībās;*
- 3) pati iesaistījies cilvēku tirdzniecībā vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta cilvēku tirdzniecībā;*
- 4) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās ar narkotiskām vai psihotropām vielām vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās;*
- 5) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās ar viltotu naudu, valsts finanšu instrumentiem vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās;*
- 6) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās, lai šķērsotu valsts robežu vai sekmētu citas personas pārvietošanu pāri valsts robežai, vai nodrošinātu citām personām iespēju nelikumīgi uzturēties Latvijas Republikā, vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās;*
- 7) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās saistībā ar bērnu pornogrāfiju vai bērnu seksuālo izmantošanu vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās.*

Jā		Nē	
<i>turpiniet ar 3.3. jautājumu</i>		<i>turpiniet ar 3.10. jautājumu</i>	

[12.3] Kurš 355.p.2.d. punkts tika piemērots

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

[12.4] Vai šajā gadījumā par noziedzīgu iegūtu tika atzīta manta, kura pieder

Apsūdzētajam	Citai personai kādai?	
		<i>lūdzu, norādiet (piemēram, apsūdzētā sievai, māte u.tml.)</i>

[12.5] Ja KPL 355.p.2.d. tika attiecināta uz kādu citu personu, raksturojiet, lūdzu, šīs personas darbību kriminālprocesā.

Šī persona kriminālprocesā tika iesaistīta

jau pirmstiesas procesā	iztiesāšanas laikā	vispār netika iesaistīta
cits variants		

Šī persona procesā tika iesaistīta kādā statusā

Kā aizskartās mantas īpašnieks	Citā statusā kādā?	<i>norādiet, lūdzu, (piemēram, liecinieka u.tml.)</i>
--------------------------------	--------------------	---

[12.6] Vai Jūsaprāt KPL 355.p.2.d. piemērošana šobrīd ir(tai būtu jābūt) procesa virzītāja tiesības vai pienākums? (t.i. vai attiecīgā manta obligāti jāatzīst par noziedzīgi iegūtu vai arī to var darīt un var arī nedarīt, atkarībā no apstākļiem?)

Šobrīd	Obligāti jāatzīst	To var darīt, bet tas nav obligāti
Būtu jābūt	Obligāti jāatzīst	To var darīt, bet tas nav obligāti

Ja šādas prezumpcijas piemērošana ir/tai būtu jābūt procesa virzītāja tiesībai, kādus priekšnoteikumus Jūs izvirzītu tās piemērošanai

Konkrēta veida noziedzīga nodarījumu inkriminēšana	Sākotnējo pierādījumu esamība par mantas noziedzīgu izcelsmi
Cits variants	Kāds?

[12.7] Kāpēc, Jūsaprāt, šobrīd KPL 355.p.2.d. iekļautā prezumpcija tiek tik maz izmantota praksē?

ir neskaidrs tās piemērošanas mehānisms	visos šajos gadījumos KL paredzēta mantas konfiskācija, līdz ar to KPL normu izmantošana ir nevajadzīga, jo KL piemērot ir vieglāk
cits variants	

[12.8] Vai atbalstāt to, ka KPL ir iekļauta prezumpcija par kādas mantas noziedzīgu izcelsmi?

Jā	
jo	<i>turpiniet ar 3.9. jautājumu</i>

Nē	
jo	<i>turpiniet ar 3.10 jautājumu</i>

[12.9] Jūsaprāt šobrīd KPL 355.p.2.d. noteikto gadījumu loku

nav nepieciešams mainīt	jāpaplašina
	kā?
	<i>norādiet, lūdzu, kādi gadījumi vēl šeit būtu iekļaujami, piemēram, visi mantiskie nodarījumi vai tml.</i>

jāsašaurina	
kā?	<i>norādiet, lūdzu, kādi gadījumi būtu izslēdzami, piemēram, šī prezumpcija nebūtu jāattiecina uz trešajām personām vai tml.</i>
jāgroza	
kā?	<i>norādiet, lūdzu, kas būtu grozāms, piemēram, šī prezumpcija nebūtu attiecināma uz trešajām personām, taču būtu palielināms to gadījumu skaits, kad tā piemērojama</i>

[12.10] Ja vispār esat saskāries ar mantas atzīšanu par noziedzīgi iegūtu, kurā procesa brīdī notika mantas atzīšana par noziedzīgi iegūtu?

Procesa galīgajā nolēmumā	Pirmstiesas procesa laikā	Esmu saskāries ar abām situācijām
lēmumā par procesa izbeigšanu		
prokurora priekšrakstā par sodu		
spriedumā		

[12.11] Ja manta tika atzīta par noziedzīgi iegūtu pirmstiesas procesa laikā, tas notika

KPL 59.nodaļas (process par noziedzīgi iegūtu mantu) kārtībā	Saskaņā ar KPL 356.p.2.d.2.pkt. (ar procesa virzītāja lēmumu, ja pirmstiesas kriminālprocesa laikā pie aizdomās turētā, apsūdzētā vai trešās personas ir atrasta un izņemta manta, attiecībā uz kuru tās īpašnieks vai likumīgais valdītājs iepriekš bija pieteicis mantas zudumu un pēc tās atrašanas, novēršot saprātīgas šaubas, pierādījis savas tiesības).	Esmu saskāries ar abām šīm situācijām
<i>turpiniet ar 3.12.jautājumu</i>	<i>turpiniet ar 3.17.jautājumu</i>	<i>turpiniet ar 3.12.jautājumu</i>

[12.12] Vai pats esat uzsācis procesu par noziedzīgi iegūtu mantu KPL 59.nodaļas kārtībā?

Jā	Nē
<i>turpiniet ar 3.13. jautājumu</i>	<i>turpiniet ar 3.15. jautājumu</i>

[12.13] Kādā statusā tika iesaistīta persona, kuras intereses nolēmums varētu aizskart?

aizdomās turētais/apsūdzētais	Aizskartās mantas īpašnieks	Citā
		kādā?

[12.14] Kādu nolēmumu pieņēma tiesa? (norādiet to nolēmuma veidu, kāds stājās spēkā)

Atzina mantu par noziedzīgi iegūtu	Izbeidza procesu par noziedzīgi iegūtu mantu	Esmu saskāries ar abām situācijām
---	---	--

[12.15] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības procesa par noziedzīgi iegūtu mantu tiesiskajā reglamentācijā? (*Ja Jums uzdotā jautājuma sakarā nekādu ierosinājumu, piezīmju vai tml. nav, uz šo jautājumu droši variet neatbildēt*)

--

[12.22] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 358.p.2.d. piemērošanā? (Ja Jums uzdotā jautājuma sakarā nekādu ierosinājumu, piezīmju vai tml. nav, uz šo jautājumu droši variet neatbildēt)

--

[12.23] Vai Jūs savā izmeklētāja praksē kādreiz esat saskāries ar KPL 358.p.3.d. piemērošanu?

KPL 358.p.3.d.- Ja apsūdzētajam nav mantas, ko varētu pakļaut šā panta otrajā daļā minētajai konfiskācijai, konfiscēt var:

- 1) mantu, ko apsūdzētā persona pēc noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas bez atbilstošas atbildības ir atsavinājusi trešajai personai;
- 2) apsūdzētās personas laulātā mantu, ja vien vismaz gadu pirms noziedzīgā nodarījuma uzsākšanas nav noteikta laulāto mantas šķirtība;
- 3) citas personas mantu, ja ar šo personu apsūdzētajam ir kopīga (nedalīta) saimniecība.

Jā	Nē
<i>turpiniet ar 3.24.jautājumu</i>	<i>turpiniet ar 3.26.jautājumu</i>

[12.24] Kurš no KPL 358.p.3.d. punktiem tika piemērots?

1	2	3
---	---	---

[12.25] Raksturojiet, lūdzu, personas, kuras mantu tika nolemts konfiscēt, darbību kriminālprocesā.

Šī persona kriminālprocesā tika iesaistīta

jau pirmstiesas procesā	iztiesāšanas laikā	vispār netika iesaistīta
cits variants		

Šī persona procesā tika iesaistīta kādā statusā

Kā aizskartās mantas īpašnieks	Citā statusā kādā?	
		<i>norādiet, lūdzu, (piemēram, liecinieka u.tml.)</i>

[12.26] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 358.p.3.d. piemērošanā? (Ja Jums uzdotā jautājuma sakarā nekādu ierosinājumu, piezīmju vai tml. nav, uz šo jautājumu droši variet neatbildēt)

--

[12.27] Vai Jūs savā izmeklētāja praksē kādreiz esat saskāries ar situāciju, kad tiek pieņemts lēmums par aresta uzlikšanu noziedzīgi iegūtai vai ar kriminālprocesu saistītai mantai?

Jā	Nē
<i>turpiniet ar 3.32.jautājumu</i>	<i>turpiniet ar 4.1.jautājumu</i>

[12.28] Ja arests tika uzlikts ar kriminālprocesu saistītai mantai, miniet, lūdzu, konkrētus piemērus uz kādu mantu tas tika attiecināts

--

[13] LIETISKO PIERĀDĪJUMU UN DOKUMENTU KONFISKĀCIJA

[13.1] Vai Jūs savā izmeklētāja praksē kādreiz esat piemērojis KPL 240.p.1.d.2. vai 6.pkt.?

KPL 240.p.1.d. - (1) Spriedumā vai lēmumā par kriminālprocesa izbeigšanu norāda, kas darāms ar lietiskajiem pierādījumiem un dokumentiem, proti:

- 2) aizdomās turētajam vai apsūdzētajam piederošos noziedzīga nodarījuma rīkus konfiscē;
6) lietas, kuras bija paredzētas vai tika izmantotas noziedzīga nodarījuma izdarīšanai, konfiscē.

Jā		Nē	
<i>turpiniet ar 4.2.jautājumu</i>		<i>turpiniet ar 4.4.jautājumu</i>	

[13.2] Vai 240.p.1.d.6.pkt. norādītais tika attiecināts arī uz citu personu, ne tikai aizdomās turēto vai apsūdzēto?

Jā		Nē	
<i>turpiniet ar 4.3.jautājumu</i>		<i>turpiniet ar 4.4.jautājumu</i>	

[13.3] Raksturojiet, lūdzu, personas, kuras mantu tika nolemts konfiscēt, darbību kriminālprocesā.

Šī persona kriminālprocesā tika iesaistīta

jau pirmstiesas procesā		iztiesāšanas laikā		vispār netika iesaistīta	
cits variants					

Šī persona procesā tika iesaistīta kādā statusā

Kā aizskartās mantas īpašnieks	Citā statusā	
	kādā?	<i>norādiet, lūdzu, (piemēram, liecinieka u.tml.)</i>

[13.4] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 240.p.1.d.2., 6.pkt. piemērošanā? (Ja Jums uzdotā jautājuma sakarā nekādu ierosinājumu, piezīmju vai tml. nav, uz šo jautājumu droši variet neatbildēt)

--

[13.5] Vai Jūs savā izmeklētāja praksē kādreiz esat saskāries ar KPL 240.p.3.d. piemērošanu?

KPL 240.p.3.d.- Ja noziedzīgs nodarījums izdarīts ar rīku, kas pieder citai personai, konfiskācijai var pakļaut citu aizdomās turētā vai apsūdzētā mantu vai piedzīt finanšu līdzekļus noziedzīgā nodarījuma rīka vērtībā.

Jā		Nē	
----	--	----	--

[13.6] Vai Jūs savā izmeklētāja praksē kādreiz esat saskāries ar situāciju, kad KPL 240.p.3.d. izpildes nodrošināšanai tiek uzlikts arests mantai?

KPL 361.p.1.d.- ..Tāpat arestu var uzlikt mantai, lai nodrošinātu konfiscējamā noziedzīgā nodarījuma rīka vērtības piedziņu, ja šis rīks pieder citai personai. ..

Jā		Nē	
----	--	----	--

[13.7] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 240.p.3.d. piemērošanā? (Ja Jums uzdotā jautājuma sakarā nekādu ierosinājumu, piezīmju vai tml. nav, uz šo jautājumu droši variet neatbildēt)

--

Ja vēlaties, varat norādīt jebkādas citus aspektus, ierosmes un priekšlikums attiecībā uz konfiskācijas regulējumu un piemērošanu praksē.

IZMEKLĒTĀJU APTAUJAS
par konfiskāciju Latvijas krimināltiesībās un kriminālprocesā
KOPSAVILKUMS

[1] ZIŅAS PAR ATBILDES SNIEDZOŠO PERSONU

[1.1] Izmeklēšanas iestāde

Valsts policija	13	KNAB	2	Finanšu policija	1	cita	
-----------------	----	------	---	------------------	---	------	--

[1.2] Specializācija (ja tāda ir)

Noziedzīgi nodarījumi valsts institūciju dienestā	3	Noziedzīgi nodarījumi pret īpašumu	1	Noziedzīgi nodarījumi tautsaimniecībā	4
Noziedzīgi nodarījumi pret personas dzīvību, veselību, dzimumneaizskaramību	4	Noziedzīgi nodarījumi pret dabas vidi	2	Noziedzīgi nodarījumi pret vispārējo drošību un sabiedrisko kārtību	4
Noziedzīgi nodarījumi pret satiksmes drošību		Noziedzīgi nodarījumi pret pārvaldības kārtību		Cits	3

[1.3] Profesionālās darbības stāžs krimināllietās

līdz 2 gadiem	1	2-5 gadi	5	5-10 gadi	3	vairāk kā 10 gadi	7
---------------	---	----------	---	-----------	---	-------------------	---

[14] MANTAS KONFISKĀCIJA KĀ KRIMINĀLSODS

[14.1] Vai pēdējo trīs gadu laikā Jūs esat izmeklējis lietas par noziedzīgiem nodarījumiem, par kuriem paredzēta mantas konfiskācija?

Jā	13	Nē	
----	----	----	--

[14.2] Vai lietās, kurās bijušas Jūsu lietvedībā un kurās iespējama mantas konfiskācija, vienmēr pirmstiesas procesa laikā piemērojāt aresta uzlikšanu mantai?

Jā	5	Nē	1	Esmu sastapies ar abām situācijām	9
----	---	----	---	-----------------------------------	---

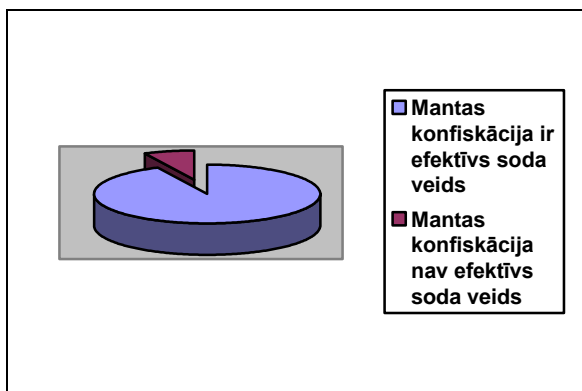
[14.3] Vai arests tika uzlikts konkrētai, novērtētai mantai konkrētā apmērā?

Jā	8	Nē	2	Cits variants	
----	---	----	---	---------------	--

[14.4] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības mantas konfiskācijas un tās izpildes tiesiskajā reglamentācijā?

1) Manuprāt, problēmas, ir ar aresta uzlikšanu SIA kapitāldaļām, jo, cik esmu dzirdējusi, pēc konfiskācijas tās ir problēmas pārdot, esot sarežģīts process.

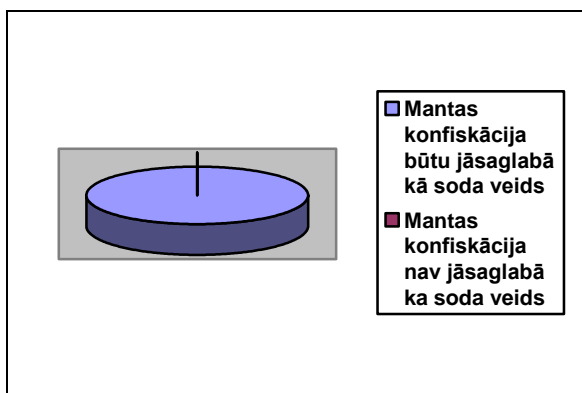
[14.5] Vai Jūsaprāt mantas konfiskācija atzīstama par efektīvu soda veidu?

Jā	13
jo	<ol style="list-style-type: none"> 1) Bieži vien tā ir efektīvāka par reālu brīvības atņemšanu, pie kam mēdz būt gadījumi, kad manta ir noziedzīgi iegūta. 2) Piemēram, noziedzīgos nodarījumos par izvairīšanos no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas, kā arī PVN krāpšanas gadījumos potenciālais noziedznieks var pajauties uz esošo tiesu praksi, proti, pat pie ļabi atstrādātas lietas un stingriem pierādījumiem viņš nesaņems cietumsodu. Vienīgais, kas atliek ir cerēt, ka nodokļu nemaksātājs, naudas atmazgātājs vai nodokļu krāpnieks būs nepārrakstījis savus īpašumus uz radnieku vai draugu vārdiem un tos varēs viņam konfiscēt, kā to paredz KL 218. panta 2. un 3. daļa u.c. panti. Lai atbildētu uz jautājumu vai mantas konfiskācija ir efektīvs sods, ir nepieciešams veikt pētījumu, bet katrā ziņā tas ir absolūti nepieciešams soda veids, lai tādos noziegumos, kas paredzēti KL 218. pantā u.c., kas saistīti ar valsts ieņēmumiem, noziedznieks tomēr, vismaz dažkārt saņemtu pelnītu mantiska rakstura sodu. 3) Personas mantas konfiskācija ir viņa apziņas ietekmēšana mantiskā veidā. 4) Pieļauju, ka jā, ne velti visa manta amatpersonām, kuras iesaistās aizdomīgos darījumos, pieder bērniem vai vecākiem. 5) Nodrošina tiesu lēmuma izpildi. 6) Noziedzīgos nodarījumos tautsaimniecībā tā ir efektīva

Nē	1
jo	

[14.6] Vai Jūsaprāt mantas konfiskācija būtu jāsauglabā kā soda veids?

Jā	16
jo	<ol style="list-style-type: none"> 1) Jo tas ir efektīvākais veids kā cīnīties ar narkodīliem. Ja tiek izņemtas tikai narkotikas, tad par esošajiem līdzekļiem tiek iegādātas jaunas narkotikas, bet ja tiek konfiscēti naudas līdzekļi, īpašumi utt. Tiek apgrūtināta iespēja ieguldīt narkotiku iegādē.

	<p>2) Bieži vien tā ir efektīvāka par reālu brīvības atņemšanu, pie kam mēdz būt gadījumi, kad manta ir noziedzīgi iegūta. Skumdina tas, ka tā tiek piemērota diezgan reti, lai gan panta sankcijā ir paredzēta.</p> <p>3) Nepieciešams konfiscēt noziedzīgā ceļā iegūtus naudas līdzekļus u.c. īpašumus.</p> <p>4) Tā ir vainīgās personas papildus pāraudzināšanas iespēja.</p> <p>5) Mantas konfiskācija nereti kalpo kā sods, kas vairāk attur potenciālo noziedznieku no veiktajām nelikumīgām darbībām nekā citi soda veidi. Bez tam, te jāmin, ka mantas konfiskācija paver lielākas manevrēšanas iespējas prokuroram (arī izmeklētājam) gadījumos, kad notiek vienošanās par sodu un citos gadījumos.</p> <p>6) Nodrošina tiesu lēmuma izpildi.</p> <p>7) Noziedzīgos nodarījumus tautsaimniecībā tā ir efektīva</p>
--	--

Nē	
jo	

[15] NOZIEDZĪGI IEGŪTAS (UN AR TO SAISTĪTĀS MANTAS) KONFISKĀCIJA

[15.1] Vai Jūs savā izmeklētāja praksē kādreiz esat saskāries ar situāciju, kad manta atzīta par noziedzīgi iegūtu, pamatojoties uz KPL 355.p.1.d.?

KPL 355.p.1.d.- Manta ir atzīstama par noziedzīgi iegūtu, ja personas īpašumā vai valdījumā tā tieši vai netieši nonākusi noziedzīga nodarījuma rezultātā.

Jā	1	Nē	15
----	---	----	----

[15.2] Vai Jūs savā izmeklētāja praksē kādreiz esat saskāries ar situāciju, kad manta atzīta par noziedzīgi iegūtu, pamatojoties uz KPL 355.p.2.d.?

KPL 355.p.2.d.- Ja netiek pierādīts pretējais, par noziedzīgi iegūtu uzskatāma manta, arī finanšu līdzekļi, kas pieder personai, kura:

- 1) ir organizētas noziedzīgas grupas dalībnieks vai atbalsta to;
- 2) pati iesaistījies teroristiskās darbībās vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta teroristiskās darbībās;
- 3) pati iesaistījies cilvēku tirdzniecībā vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta cilvēku tirdzniecībā;
- 4) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās ar narkotiskām vai psihotropām vielām vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās;
- 5) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās ar viltotu naudu, valsts finanšu instrumentiem vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās;
- 6) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās, lai šķērsotu valsts robežu vai sekmētu citas personas pārvietošanu pāri valsts robežai, vai nodrošinātu citām personām iespēju nelikumīgi uzturēties Latvijas Republikā, vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās;
- 7) pati iesaistījies noziedzīgās darbībās saistībā ar bērnu pornogrāfiju vai bērnu seksuālo izmantošanu vai uztur pastāvīgas attiecības ar personu, kas iesaistīta šādās darbībās.

Jā	2	Nē	14
----	---	----	----

[15.3] Kurš 355.p.2.d. punkts tika piemērots

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

[15.4] Vai šajā gadījumā par noziedzīgu iegūtu tika atzīta manta, kura pieder

Apsūdzētajam	2	Citai personai	1
		kādam?	lūdzu, norādiet (piemēram, apsūdzētā sievai, māte u.tml.) 1) Sievai, mātei, tēvam

[15.5] Ja KPL 355.p.2.d. tika attiecināta uz kādu citu personu, raksturojiet, lūdzu, šīs personas darbību kriminālprocesā.

Šī persona kriminālprocesā tika iesaistīta

jau pirmstiesas procesā	1	iztiesāšanas laikā	vispār netika iesaistīta
cits variants			

--	--	--

Šī persona procesā tika iesaistīta kādā statusā

Kā aizskartās mantas īpašnieks	Citā statusā	1
	kādā?	norādiet, lūdzu, (piemēram, liecinieka u.tml.) 1) Liecinieks

[15.6] Vai Jūsaprāt KPL 355.p.2.d. piemērošana šobrīd ir(tai būtu jābūt) procesa virzītāja tiesības vai pienākums? (t.i. vai attiecīgā manta obligāti jāatzīst par noziedzīgi iegūtu vai arī to var darīt un var arī nedarīt, atkarībā no apstākļiem?)

Šobrīd	Obligāti jāatzīst	2	To var darīt, bet tas nav obligāti	1
Būtu jābūt	Obligāti jāatzīst	2	To var darīt, bet tas nav obligāti	

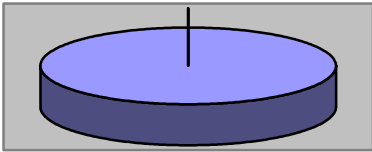
Ja šādas prezumpcijas piemērošana ir/tai būtu jābūt procesa virzītāja tiesībai, kādus priekšnoteikumus Jūs izvirzītu tās piemērošanai

Konkrēta veida noziedzīga nodarījumu inkriminēšana	1	Sākotnējo pierādījumu esamība par mantas noziedzīgu izcelsmi	2
Cits variants		Kāds?	

[15.7] Kāpēc, Jūsaprāt, šobrīd KPL 355.p.2.d. iekļautā prezumpcija tiek tik maz izmantota praksē?

ir neskaidrs tās piemērošanas mehānisms	2	visos šajos gadījumos KL paredzēta mantas konfiskācija, līdz ar to KPL normu izmantošana ir nevajadzīga, jo KL piemērot ir vieglāk	1
cits variants			

[15.8] Vai atbalstāt to, ka KPL ir iekļauta prezumpcija par kādas mantas noziedzīgu izcelsmi?

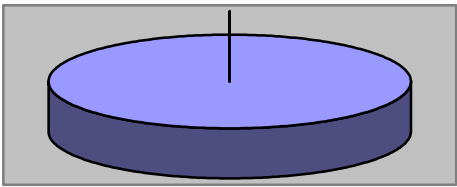

Atbalstu, ka KPL ir iekļauta prezumpcija par kādas mantas noziedzīgu izcelsmi
 Neatbalstu, ka KPL ir iekļauta prezumpcija par kādas mantas noziedzīgu izcelsmi

Jā	4
jo	<p>1) Atsevišķās krimināllietās ir tāda situācija, kad tas ir vienīgais veids kā efektīvi nodrošināt mantisko jautājumu risinājumu kriminālprocesā.</p> <p>2) Jāsaka, ka ar 355. panta 2. daļu neesmu saskāries, bet intuitīvi jūtu, ka jā saglabā!! 😊 Teorētiska analīze prasītu vairāk laika.</p>

Nē	
jo	

[15.9] Jūsaprāt šobrīd KPL 355.p.2.d. noteikto gadījumu loku

Šobrīd KPL 355.p.2.d. noteikto gadījumu loku nav nepieciešams mainīt

Šobrīd KPL 355.p.2.d. noteikto gadījumu loku jāpaplašina

Šobrīd KPL 355.p.2.d. noteikto gadījumu jāsašaurina

Šobrīd KPL 355.p.2.d. noteikto gadījumu jāgroza

nav nepieciešams mainīt	1	jāpaplašina	
		kā?	<i>norādiet, lūdzu, kādi gadījumi vēl šeit būtu iekļaujami, piemēram, visi mantiskie nodarījumi vai tml.</i>
		jāsašaurina	
		kā?	<i>norādiet, lūdzu, kādi gadījumi būtu izslēdzami, piemēram, šī prezumpcija nebūtu jāattiecinā uz trešajām personām vai tml.</i>
		jāgroza	
		kā?	<i>norādiet, lūdzu, kas būtu grozāms, piemēram, šī prezumpcija nebūtu attiecināma uz trešajām personām, taču būtu palielināms to gadījumu skaits, kad tā piemērojama</i>

[15.10] Ja vispār esat saskāries ar mantas atzīšanu par noziedzīgi iegūtu, kurā procesa brīdī notika mantas atzīšana par noziedzīgi iegūtu?

Procesa galīgajā nolēmumā	2	Pirmstiesas procesa laikā	6	Esmu saskāries ar abām situācijām
lēmumā par procesa izbeigšanu				
prokurora priekšrakstā par sodu	1			
spriedumā	1			

[15.11] Ja manta tika atzīta par noziedzīgi iegūtu pirmstiesas procesa laikā, tas notika

KPL 59.nodaļas (process par noziedzīgi iegūtu mantu) kārtībā	4	Saskaņā ar KPL 356.p.2.d.2.pkt. (ar procesa virzītāja lēmumu, ja pirmstiesas kriminālprocesa laikā pie aizdomās turētā, apsūdzētā vai trešās personas ir atrasta un izņemta manta, attiecībā uz kuru tās īpašnieks vai likumīgais valdītājs iepriekš bija pieteicis mantas zudumu un pēc tās atrašanas, novēršot saprātīgas šaubas, pierādījis savas tiesības).	4	Esmu saskāries ar abām šīm situācijām
--	---	---	---	---------------------------------------

[15.12] Vai pats esat uzsācis procesu par noziedzīgi iegūtu mantu KPL 59.nodaļas kārtībā?

Jā	1	Nē	12
----	---	----	----

[15.13] Kādā statusā tika iesaistīta persona, kuras intereses nolēmums varētu aizskart?

aizdomās turētais/apsūdzētais	3	Aizskartās mantas īpašnieks	1	Citā	
				kādā?	

[15.14] Kādu nolēmumu pieņēma tiesa? (norādiet to nolēmuma veidu, kāds stājās spēkā)

Atzina mantu par noziedzīgi iegūtu	par 3	Izbeidza procesu par noziedzīgi iegūtu mantu	Esmu saskāries ar abām situācijām	1
------------------------------------	-------	--	-----------------------------------	---

[15.15] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības procesa par noziedzīgi iegūtu mantu tiesiskajā reglamentācijā?

1) Nav prakses.

2) Vēl neilgu laiku atpakaļ problēmas praksē sagādāja KPL 626. pants, kas paredzēja, ka procesa virzītājam ir tiesības pirmstiesas kriminālprocesā radušos mantisko jautājumu savlaicīgas atrisināšanas un procesa ekonomijas interesēs, ja tam piekrīt uzraugošais prokurors, izdalīt no krimināllietas materiālus par noziedzīgi iegūtu mantu un uzsākt procesu, ja pastāv šādi nosacījumi:

1) pierādījumu kopums dod pamatu uzskatīt, ka mantai, kura izņemta vai kurai uzlikts arests, ir noziedzīga (ar noziedzīgu nodarījumu saistīta) izcelsme;

2) objektīvu iemeslu dēļ krimināllietas nodošana tiesai tuvākajā laikā (saprātīgā laika periodā) nav iespējama vai tas var radīt būtiskus neattaisnotus izdevumus.

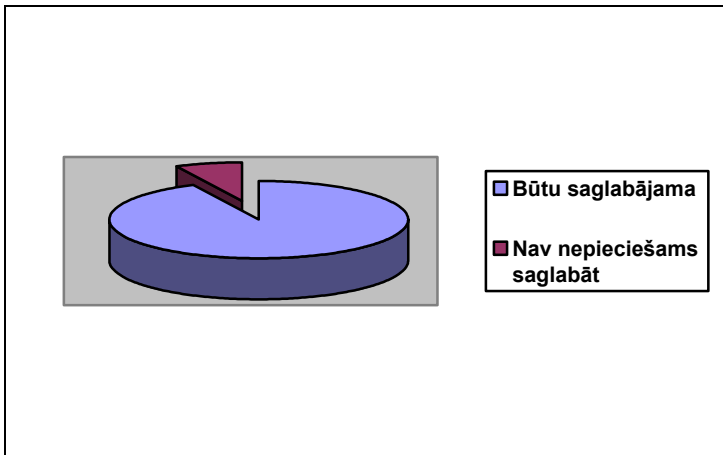
Ar sarkano ir iezīmēts vārds „vai”, kura vietā agrāk bija vārds „un”. Šis vārds „vai” bija tas, kas tiesā dažkārt veicināja neveiklas situācijas, jo tiesai vajadzēja ne tikai piestādīt pierādījumus, kas deva pamatu uzskatīt, ka manta ir ar NN saistīta, kā arī to, ka objektīvu iemeslu dēļ krimināllietas nodošana tiesai nav tuvākajā laikā iespējama, bet arī pierādīt/pamatot, ka mantas neatzīšana par noziedzīgi iegūtu radīs būtiskus neattaisnotus izdevumus. Šeit kā argumenti uz jautājumu par „būtiskajiem neattaisnotiem izdevumiem” kalpoja, tas ka: 1. Bankas kontā atrodošā noziedzīgā nauda, laikam ritot, prasa izdevumus par konta apkalpošanu (šeit gan jāmin, ka tie nu noteikti nav būtiski izdevumi) 2. Pie apstākļiem, ka nauda netiks atzīta par noziedzīgu valsts zaudēs naudu (šeit iet runa par desmitiem un simtiem tūkstošiem latu).

Bet vārds „vai” tika veiksmīgi (tas gan tāds šķirisks jēdziens ☺) nomainīts uz vārdu „un”.

- Lai arī pats strādāju izmeklēšanā un kopumā aizstāvu izmeklētāju intereses, tomēr viens apstāklis, kas saistīts ar mantas atzīšanu par noziedzīgi iegūtu, liekas diezgan dīvains, proti, tas, ka pirms tiesas aizstāvības pozīcija nevar iepazīsties ar lietas materiāliem. Protams, es kā izmeklētājs par to esmu pilnīgi laimīgs, bet vai tas ir taisnīgi? Šeit gan jāpiemin, ka ar visiem procesa par noziedzīgu mantu materiāliem nebūtu vēlams iepazīstināt iesaistītās personas, jo šīs informācijas izpaušana varētu negatīvi ietekmēt turpmāko pirmstiesas izmeklēšanu (piemēram, detalizētas liecības, detalizēta kontu analīze utt.). Bet apstāklis, ka aizstāvības pozīcija vispār nevar iepazīties ar nekādiem materiāliem nebūtu vērtējams pozitīvi. Tomēr ja pastāv izvēle rādīt visus materiālus vai nerādīt neko jāatstāj esošais regulējums – nerādīt neko. Te kā argumentu varētu minēt 628. pantu, kur noteikts, ka lēmuma kopiju jānosūta iesaistītajām personām. Ņemot vērā, ka lēmumā tiek aprakstīti visi apstākļi, ir uzskatāms, ka šī informācija aizstāvības pozīcijai ir vairāk kā pietiekama. Iespējams vispareizāk būtu nepieciešams ieviest regulējumu, kur tiesnesis nosaka, ar kuriem lietas materiāliem par noziedzīgu mantu iepazīstināt iesaistītās personas un ar kuriem nē. Ja izmeklētājs, nosūtot lēmumu un pašu procesu par noziedzīgu mantu uz tiesu, nenorāda iemeslus kāpēc, lai iesaistītās personas neiepazīstina ar lietas materiāliem, tad uzskatāms, ka aizstāvību var iepazīstināt ar visiem lietas materiāliem. Savukārt, ja izmeklētājs norāda iemeslus, tad tiesa vērtē tos.

- Saskaņā ar KPL 628. pantu procesa virzītājs lēmuma kopiju par procesu par noziedzīgi iegūtu mantu nosūta ieinteresētām personām (aizdomās tur., apsūdz. utt.). Uzskatu, ka regulējums, kas paredz iepazīstināt ieinteresētās personas ar lēmumu, nav pareizs. Bieži sanāk izvēlētais vai lēmumā par noziedzīgu mantu norādīt mazāk pierādījumus, tādējādi neizpaužot vitāli svarīgu informāciju, kas varētu negatīvi ietekmēt turpmāko izmeklēšanu, vai arī rīkoties otrādi, norādīt visus faktus, bet tādējādi apdraudot turpmāko izmeklēšanu. Labāks risinājums tomēr būtu nesūtīt lēmuma kopiju, bet tikai paziņot par procesa uzsākšanu un kā jau tika pieminēts iepriekš pēc tiesneša ieskatiem iepazīstināt aizstāvību ar lietas materiāliem.

[15.16] Vai Jūsaprāt KPL būtu saglabājama iespēja mantu ar tiesas nolēmumu atzīt par noziedzīgu jau pirmstiesas procesa laikā, t.s. pamatprocesam vēl turpinoties?

Jā 13

jo

- 1) Nepieciešams izslēgt to, ka manta tiek iznīcināta, pārdota, pārreģistrēta vai nodota citām personām un aresta uzlikšana nebūs iespējama.
- 2) Tas var ietekmēt procesa virzību un ātrāku rezultātu
- 3) **PROTAMS, KA ŠĀDAI ISPĒJAI JĀSAGLABĀJAS !!!!!!!**

Tikai šāda iespēja bieži ļauj atņemt noziedzīgu naudu, kas ir tieši saistīta ar noziegumiem, kuri izmeklēti pēc KL 218. panta 2. un 3. daļas vai KL 177. panta, vai KL 195. panta. Nereti pierādījumi ļauj pamatot attiecīgās naudas saistību ar noziegumu, bet, lai lietu nosūtīt uz tiesu, pierādījumi nav pietiekami stipri. Šeit kā piemēru var minēt situācijas, kad arestētā nauda atrodas fiktīvo uzņēmumu kontos, kas nonākusi no citiem fiktīviem uzņēmumiem, savukārt tālāk (iepriekšējā periodā) nauda pārskaitīta uz citiem fiktīviem uzņēmumiem. Neviens no fiktīvo uzņēmumu amatpersonām uz naudu nepretendē un apliecina, ka finansiāli – saimniecisko darbību attiecīgo uzņēmumu vārdā nav veikušas, kā arī naudas pārskaitījumus nav īstenojušas. Uz šādu pierādījumu pamata (lielos vilcienos; niansēs, tas ir komplicētāk) tiesa atzīst attiecīgās naudas saistību ar noziegumu, bet nosūtīt lietu uz tiesu vēl īsti nav pamata, jo patiesie labuma guvēji un organizētāji vēl izmeklēšanā nav konstatēti vai pret viņiem nav savākti pietiekami pierādījumi. Šeit kā faktoru var minēt arī milzīgo darba apjomu, kas vienkārši neļauj visus saukt pie kriminālatbildības likumā noteiktā kārtībā, kā arī lietu sarežģītības pakāpi.

- 4) Pats esmu uzsācis procesus par noziedzīgi iegūtu mantu (59. nodaļas kontekstā) un nosūtījis uz tiesu, kur pieņemti lēmumi atzīt naudu par noziedzīgi iegūtu (ar noziegumu saistīta). Šeit iet runa par simtiem tūkstošiem latu. Ir kolēģi, kas tādejādi ieguvuši valsts labā ap 1 miljonu latu.
- 5) Tas ir efektīvi kriminālprocesos par nelikumīgām darbībām finanšu instrumentu.

Nē 1

jo

- 1) To var tāpat arestēt, norādot, ka KL pantā ir paredzēta mantas konfiskācija un ka pastāv iespēja, ka manta ir noziedzīgi iegūta. Un tad lai tiesa lemj, vai tā tas ir vai nav.

[15.17] Vai kādreiz esat atzinis mantu par noziedzīgi iegūtu un atdevis īpašniekam, pamatojoties uz KPL 356.p.2.d.2.pkt.?

Jā Nē 16

[15.18] Vai gadījumos, kad manta tika atdota īpašniekam, aizdomās turētais/apsūdzētais noliedza mantas piederību personai, kurai tā tika atdota?

Jā Nē Esmu saskāries ar abām situācijām

[15.19] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 356.p.2.d.2.pkt. piemērošanā?

- 1) Nav prakses.
- 2) Pieredzes trūkums.
- 3) Neesmu saskāries. Teorētiska analīze prasītu daudz laika.
- 4) Praksē KPL 356.p.2.d.2.punkta kārtībā iegūtā manta ar lēmumu netiek atzīta par noziedzīgi iegūtu, jo to pieņemts uzskatīt par noziedzīgi iegūtu, jau ar brīdi, kad iegūtā manta ir atrasta un izņemta pie konkrētā personas (aizdomās turētā, apsūdzētā).

[15.20] Vai Jūs savā izmeklētāja praksē kādreiz esat saskāries ar KPL 358.p.2.d. piemērošanu?

KPL 358.p.2.d.- *Ja noziedzīgi iegūta manta ir atsavināta, iznīcināta, noslēpta vai nomaskēta un to nav iespējams konfiscēt, konfiskācijai vai piedziņai var pakļaut citu mantu, arī finanšu līdzekļus, konfiscējamās mantas vērtībā*

Jā	Nē	16
----	----	----

[15.21] Lūdzu īsi raksturojiet šo gadījumu/gadījumus

- 1) Neesmu saskāries. Teorētiska analīze prasītu daudz laika.

[15.22] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 358.p.2.d. piemērošanā?

- 1) Neesmu saskāries. Teorētiska analīze prasītu daudz laika.

[15.23] Vai Jūs savā izmeklētāja praksē kādreiz esat saskāries ar KPL 358.p.3.d. piemērošanu?

KPL 358.p.3.d.- *Ja apsūdzētajam nav mantas, ko varētu pakļaut šā panta otrajā daļā minētajai konfiskācijai, konfiscēt var:*

- 1) mantu, ko apsūdzētā persona pēc noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas bez atbilstošas atbildības ir atsavinājusi trešajai personai;
- 2) apsūdzētās personas laulātā mantu, ja vien vismaz gadu pirms noziedzīgā nodarījuma uzsākšanas nav noteikta laulāto mantas šķirtība;
- 3) citas personas mantu, ja ar šo personu apsūdzētajam ir kopīga (nedalīta) saimniecība.

Jā	Nē	16
----	----	----

[15.24] Kurš no KPL 358.p.3.d. punktiem tika piemērots?

1	2	3
---	---	---

[15.25] Raksturojiet, lūdzu, personas, kuras mantu tika nolemts konfiscēt, darbību kriminālprocesā.

Šī persona kriminālprocesā tika iesaistīta

jau pirmstiesas procesā	1	iztiesāšanas laikā	vispār netika iesaistīta
cits variants			

Šī persona procesā tika iesaistīta kādā statusā

Kā aizskartās mantas īpašnieks	Citā statusā
--------------------------------	--------------

kādā?	<i>norādiet, lūdzu, (piemēram, liecinieka u.tml.)</i>
-------	---

[15.26] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 358.p.3.d. piemērošanā?

- 1) Arests tika uzlikts uz aizdomās turētā šķirtās sievas (šķīrušies 20 gadus atpakaļ), dēla, šķirtās sievas brāļa un mātes vārdiem reģistrētajiem nekustamajiem īpašumiem.
- 2) Man interesanta likās prakse Jūrmalgeitā (1) par mantas konfiskāciju, ja nemaldos Miluša sievai.

[15.27] Vai Jūs savā izmeklētāja praksē kādreiz esat saskāries ar situāciju, kad tiek pieņemts lēmums par aresta uzlikšanu noziedzīgi iegūtai vai ar kriminālprocesu saistītai mantai?

Jā	9	Nē	7
----	---	----	---

[15.28] Ja arests tika uzlikts ar kriminālprocesu saistītai mantai, miniet, lūdzu, konkrētus piemērus uz kādu mantu tas tika attiecināts

- 1) Uz skaidras naudas līdzekļiem, automašīnām (piemēram, ar kurām tika pārvadātas narkotikas).
- 2) Naudas līdzekļi, automašīnas, juvelierizstrādājumi, tehnika.
- 3) Ir bijuši gadījumi, kad arests ir attiecināts gan uz naudu, gan uz mantu, kurai pēc tam izteikta naudas vērtība. Šeit iet runa par noziegumiem par izvairīšanos no nodokļu nomaksas.
- 4) Uz skaidras un bezskaidras naudas līdzekļiem.

[16] LIETISKO PIERĀDĪJUMU UN DOKUMENTU KONFISKĀCIJA

[16.1] Vai Jūs savā izmeklētāja praksē kādreiz esat piemērojis KPL 240.p.1.d.2. vai 6.pkt.?

KPL 240.p.1.d. - (1) Spriedumā vai lēmumā par kriminālprocesa izbeigšanu norāda, kas darāms ar lietiskajiem pierādījumiem un dokumentiem, proti:

- 2) aizdomās turētajam vai apsūdzētajam piederošos noziedzīga nodarījuma rīkus konfiscē;
- 6) lietas, kuras bija paredzētas vai tika izmantotas noziedzīga nodarījuma izdarīšanai, konfiscē.

Jā	3	Nē	12
----	---	----	----

[16.2] Vai 240.p.1.d.6.pkt. norādītais tika attiecināts arī uz citu personu, ne tikai aizdomās turēto vai apsūdzēto?

Jā	1	Nē	4
----	---	----	---

[16.3] Raksturojiet, lūdzu, personas, kuras mantu tika nolemts konfiscēt, darbību kriminālprocesā.

Šī persona kriminālprocesā tika iesaistīta

jau pirmstiesas procesā	1	iztiesāšanas laikā	vispār netika iesaistīta
cits variants			

Šī persona procesā tika iesaistīta kādā statusā

Kā aizskartās mantas īpašnieks	Citā statusā	1
	kādā?	<i>norādiet, lūdzu, (piemēram, liecinieka u.tml.)</i> 1) Liecinieks

[16.4] Kādas Jūsaprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 240.p.1.d.2., 6.pkt. piemērošanā?

- 1) Ne vienmēr šiem rīkiem ir vērtība. Ko ar tiem darīt pēc konfiskācijas, kur glabāt, cik ilgi. Uzglabāšana arī patērē līdzekļus.
- 2) Parasti šis jautājums tiek atstāts tiesas ziņā – galīgā nolēmuma pieņemšanā.

[16.5] Vai Jūs savā izmeklētāja praksē kādreiz esat saskāries ar KPL 240.p.3.d. piemērošanu?

KPL 240.p.3.d.- Ja noziedzīgs nodarījums izdarīts ar rīku, kas pieder citai personai, konfiskācijai var pakļaut citu aizdomās turētā vai apsūdzētā mantu vai piedzīt finanšu līdzekļus noziedzīgā nodarījuma rīka vērtībā.

Jā	Nē	16
----	----	----

[16.6] Vai Jūs savā izmeklētāja praksē kādreiz esat saskāries ar situāciju, kad KPL 240.p.3.d. izpildes nodrošināšanai tiek uzlikts arests mantai?

KPL 361.p.1.d.- ..Tāpat arestu var uzlikt mantai, lai nodrošinātu konfiscējamā noziedzīgā nodarījuma rīka vērtības piedziņu, ja šis rīks pieder citai personai. ..

Jā	1	Nē	15
----	---	----	----

[16.7] Kādas Jūsuprāt ir lielākas problēmas/neskaidrības/nepilnības KPL 240.p.3.d. piemērošanā?

- 1) Ir jārikojas ātri, piemēram, ja NN izdarīšanas rīks ir automašīna, jo pretējā gadījumā to var pārdot vai pārrakstīt uz cita vārda.
- 2) Lielākā problēma ir tad, kad noziedzīga nodarījuma rīks pieder trešajai personai, izmeklēšanas tiesneši bieži nevēlas akceptēt lēmumu par aresta uzlikšanu mantai, ja tās īpašnieks nav aizdomās turētais vai aizturētais

Ja vēlaties, varat norādīt jebkādas citus aspektus, ierosmes un priekšlikums attiecībā uz konfiskācijas regulējumu un piemērošanu praksē.

1) Vēlos norādīt, ka pēc manām domām lietas par izvairīšanos no nodokļu nomaksas un PVN krāpšanu u.c. līdzīgiem noziegumiem būtu jāskata tiesnešiem, kuri ir specializējušies minētajos noziegumos. Tas attiecas arī uz konfiskācijas gadījumiem, kad tie skar KL 218. pantu, 177. pantu vai 195. pantu. Nereti tiesneši diemžēl, lai kā arī censtos, nespēj uztvert sarežģītās nianse nodokļu jautājumos. Ir bijuši gadījumi, kad tiesnesim nav bijusi skaidrība tādu jēdzienu izpratnē kā „priekšnodoklis”, „ar nodokli apliekamais objekts”, „samazinātā pārmaksa” u.c. Protams, to visu var apgūt arī iztiesāšanas laikā, tomēr uzskatu, ka bez pieredzes būs grūti. Šim viedoklim piekrīt arī atsevišķi vadoši advokāti (skatīt vienu no „Kas notiek Latvijā?” raidījumiem; šeit gan laikam gāja runa par Administratīvo tiesu, kad tiek pārsūdzēti auditi).

Statistikas dati par mantas konfiskācijas soda piemērošanu Latvijā 2008., 209.gadā un 2010.gada 11 mēnešos*

Notiesāto personu skaits kopumā un notiesāto personu skaits, kurām piemērots mantas konfiskācijas sods

2008.gadā

Noziedzīga nodarījuma sastāvs	Notiesātie kopumā	Notiesātie, kam piespriests mantas konfiskācijas sods
LKK 139.p.4.d.*	2	1
LKK 141.pants	6	1
LKK 142.pants	7	1
LKK kopā	15	3
Kopā	9929	847
KL 10.nodaļa Noziegumi pret valsti	0	0
80.pants	0	0
84.panta. 2.daļa	0	0
85.p.1.d.	0	0
85.p.2.d.	0	0
88.p.1.d.	0	0
88.p.2.d.	0	0
88.p.3.d.	0	0
88.p.4.d.	0	0
88-1.p.1.d.	0	0
88-1.p.2.d.	0	0
88-3.p.	0	0
89.p.	0	0
89-1.p.1.d.	0	0
89-1.p.2.d.	0	0
KL 11.nodaļa	58	0
Noziegumi pret dabas vidi	58	0
98.p.3.d.	0	0
99.p.4.d.	0	0
109.p.1.d.	58	0
109.p.3.d.	0	0
110.p.3.d.	0	0
111.p.	0	0
KL 12.nodaļa	100	37

Nonāvēšana		
116.p.	37	2
117.p.	51	31
118.p.	12	4
KL 13.nodaļa		
Noziegumi pret personas veselību	394	3
125.p.1.d.		0
125.p.2.d.5.pkt.	191	0
125.p.4.d.		0
126.p.	119	2
130.p.	84	1
KL 14.nodaļa		
Noziegumi pret personas pamattiesībām un pamatbrīvībām	11	0
147.p.1.d.	0	0
147.p.2.d.	0	0
148.p.1.d.	0	0
148.p.2.d.	0	0
148.p.3.d.	0	0
148.p.4.d.	0	0
148.p.5.d.	0	0
149.p.1.d.		0
149.p.2.d.		0
149.p.3.d.	11	0
149.p.4.d.		0
KL 15.nodaļa		
Noziegumi pret personas brīvību, godu un cieņu	4	0
152.p.3.d.	1	0
153.p.1.d.		0
153.p.2.d.	2	0
153.p.3.d.		0
154.p.1.d.	0	0
154.p.2.d.	0	0
154.p.3.d.	0	0
154-1.p.1.d.		0
154-1.p.2.d.	1	0
154-1.p.3.d.		0
KL 16.nodaļa		
Noziegumi pret tikumību un dzimumneaizskaramību	79	9
159.p.	44	3

160.p.	21	1
164.p.1.d.	0	0
164.p.2.d.	0	0
164.p.3.d.	0	0
164.p.4.d.	0	0
164.p.5.d.	0	0
165.p.1.d.		0
165.p.2.d.	2	0
165.p.3.d.		0
165-1.p.2.d.		
165-1.p.3.d.	10	4
166.p.2.d.		
166.p.3.d.		
166.p.4.d.	2	1
166.p.5.d.		
KL 17.nodaļa		
Noziegumi pret ģimeni un nepilngadīgajiem	0	0
169-1.p.2.d.	0	0
169-1.p.3.d.	0	0
KL 18.nodaļa		
Noziegumi pret īpašumu	4237	296
175.p.2.d.	569	13
175.p.3.d.	1549	32
175.p.4.d.	92	63
176.p.1.d.		
176.p.2.d.		
176.p.3.d.	498	136
176.p.4.d.		
177.p.1.d.		
177.p.2.d.	189	14
177.p.3.d.		
177-1.p.2.d.	0	0
177-1.p.3.d.	0	0
179.p.1.d.		
179.p.2.d.	134	14
179.p.3.d.		
180.p.	830	11
182-1.p.2.d.	0	0
183.p.1.d.		
183.p.2.d.	31	4
184.p.1.d.	0	0
184.p.2.d.	0	0
184.p.3.d.	0	0

185.p.	343	9
187.p.2.d.	2	0
KL 19.nodaļa		
Noziegumi tautsaimniecībā	589	68
190.p.1.d.		
190.p.2.d.		
190.p.3.d.	15	5
190.p.4.d.		
190-1.p.1.d.		
190-1.p.2.d.	24	2
190-1.p.3.d.		
191.p.1.d.	0	0
191.p.2.d.	0	0
192.p.1.d.		
192.p.2.d.	18	1
193.p.1.d.		
193.p.2.d.		
193.p.3.d.	266	37
193.p.4.d.		
193-1.p.1.d.		
193-1.p.2.d.	6	2
193-1.p.3.d.		
194.p.2.d.	0	0
194-1.p.3.d.	0	0
195.p.1.d.		
195.p.2.d.	10	7
195.p.3.d.		
196.p.2.d.	2	0
198.p.2.d.	0	0
198.p.3.d.	0	0
198.p.4.d.	0	0
200.p.	2	1
204.p.2.d.	1	0
205.p.1.d.	0	0
205.p.2.d.	0	0
206.p.1.d.	0	0
206.p.2.d.	0	0
207.p.2.d.	5	0
208.p.	0	0
218.p.2.d.		
218.p.3.d.	38	7
219.p.3.d.	13	0
220-1.p.1.d.	0	0
220-1.p.2.d.	0	0

221.p.2.d.		
221.p.3.d.	30	5
221-1.p.2.d.		
221-1.p.3.d.	119	0
221-2.p.2.d.	40	1
KL 20.nodaļa		
Noziegumi pret vispārējo drošību un sabiedrisko kārtību	1467	130
224.p.1.d.	0	0
224.p.2.d.	0	0
228.p.3.d.	7	2
230.p.1.d.		0
230.p.2.d.	10	0
231.p.	551	2
233.p.3.d.	144	2
241.p.2.d.	0	0
243.p.3.d.	0	0
253.p.1.d.		
253.p.2.d.	275	9
253-1.p.1.d.		
253-1.p.2.d.	211	108
253-1.p.3.d.		
253-2.p.	269	7
255.p.2.d.	0	0
255.p.3.d.	0	0
256.p.2.d.	0	0
KL 21.nodaļa		
Noziegumi pret satiksmes drošību	2704	252
258.p.2.d.	0	0
260.p.3.d.	320	19
262.p.1.d.		
262.p.2.d.	2381	232
262-1.p.	3	1
KL 22.nodaļa		
Noziegumi pret pārvaldības kārtību	131	12
269.p.2.d.	21	3
270.p.	20	1
274.p.	7	1
275.p.	75	3
285.p.2.d.		
285.p.3.d.	8	4
285-1.p.3.d.	0	0

286.p.	0	0
KL 23.nodaļa		
Noziegumi pret jurisdikciju	82	12
294-1.p.3.d.	0	0
295.p.3.d.	0	0
310.p.	15	3
311.p.	0	0
312.p.	15	9
314.p.3.d.	52	0
KL 24.nodaļa		
Noziegumi valsts institūciju dienestā	58	24
320.p.2.d.		
320.p.3.d.	28	16
320.p.4.d.		
321.p.1.d.		
321.p.2.d.	5	2
322.p.2.d.	4	1
323.p.2.d.		
323.p.3.d.	21	5
325.p.2.d.	0	0
326.p.2.d.	0	0

2009.gadā

Noziedzīga nodarījuma sastāvs	Notiesātie kopumā	Notiesātie, kam piespriests mantas konfiskācijas sods
LKK 139.p.4.d.	2	1
Kopā	10320	650
KL 10.nodaļa		
Noziegumi pret valsti	0	0
80.pants	0	0
84.panta. 2.daļa	0	0
85.p.1.d.	0	0
85.p.2.d.	0	0
88.p.1.d.	0	0
88.p.2.d.	0	0
88.p.3.d.	0	0
88.p.4.d.	0	0
88-1.p.1.d.	0	0

88-1.p.2.d.	0	0
88-3.p.	0	0
89.p.	0	0
89-1.p.1.d.	0	0
89-1.p.2.d.	0	0
KL 11.nodaļa	68	2
Noziegumi pret dabas vidi		
98.p.3.d.	0	0
99.p.4.d.	0	0
KL 109.p.	41	1
109.p.2.d.		
109.p.3.d.		
KL 110.p.	25	0
110.p.3.d.		
111.p.	2	1
KL 12.nodaļa	79	35
Nonāvēšana		
116.p.	33	1
117.p.	33	26
118.p.	13	8
KL 13.nodaļa	181	2
Noziegumi pret personas veselību		
KL 125.p.	181	1
125.p.2.d.7.pkt.		
125.p.3.d.		
125.p.4.d.		
KL 14.nodaļa	4	0
Noziegumi pret personas pamattiesībām un pamatbrīvībām		
147.p.1.d.	0	0
147.p.2.d.	0	0
148.p.1.d.	0	0
148.p.2.d.	0	0
148.p.3.d.	0	0
148.p.4.d.	0	0
148.p.5.d.	0	0
KL 149.p.	4	0
149.p.1.d.		
149.p.2.d.		
149.p.3.d.		
149.p.4.d.		
KL 15.nodaļa	4	2
Noziegumi pret personas brīvību, godu un cieņu		

KL 152.p.		
152.p.3.d.	3	0
153.p.1.d.	0	0
153.p.2.d.	0	1
153.p.3.d.	0	0
154.p.1.d.	0	0
154.p.2.d.	0	0
154.p.3.d.	0	0
154-1.p.1.d.	0	0
154-1.p.2.d.	0	0
154-1.p.3.d.	1	1
KL 16.nodaļa		
Noziegumi pret tikumību un dzimumneaizskaramību	39	5
KL 160.p.		
160.p.2.d.	17	1
160.p.3.d.		1
164.p.1.d.	0	0
164.p.2.d.	0	0
164.p.3.d.	0	0
164.p.4.d.	0	0
164.p.5.d.	0	0
KL 165.p.	1	
165.p.1.d.	0	0
165.p.2.d.	0	0
165.p.3.d.	0	0
165-1.p.2.d.	14	1
165-1.p.3.d.		2
KL 166.p.		
166.p.2.d.		0
166.p.3.d.	7	0
166.p.4.d.		0
166.p.5.d.		0
KL 17.nodaļa		
Noziegumi pret ģimeni un nepilngadīgajiem	0	0
169-1.p.2.d.	0	
169-1.p.3.d.	0	
KL 18.nodaļa		
Noziegumi pret īpašumu	5099	287
175.p.2.d.	514	8
175.p.3.d.	1791	39
175.p.4.d.	79	60
KL 176.p.		130
176.p.1.d.	494	0
176.p.2.d.		0
176.p.3.d.		0

176.p.4.d.		0
KL 177.p.		20
177.p.2.d.		0
177.p.3.d.	184	0
177-1.p.2.d.		0
177-1.p.3.d.		0
KL 179.p.		10
179.p.1.d.	129	0
179.p.2.d.		0
179.p.3.d.		0
KL 180.p		
KL 180.p.1.d.	1443	2
KL 180.p.2.d.		7
KL 182.p.		
182-1.p.2.d.	4	0
KL 183.p.		
183.p.1.d.	21	0
183.p.2.d.		7
184.p.1.d.	0	0
184.p.2.d.	0	0
184.p.3.d.	0	0
KL 185.p.		
KL 185.p.1.d.	439	3
KL 185.p.2.d.		1
KL 187.p.		
187.p.2.d.	1	0
KL 19.nodaļa		
Noziegumi tautsaimniecībā	581	55
190.p.1.d.		0
190.p.2.d.		0
190.p.3.d.	4	0
190.p.4.d.		0
190-1.p.1.d.		0
190-1.p.2.d.	1	0
190-1.p.3.d.		0
191.p.1.d.	0	0
191.p.2.d.	0	0
192.p.1.d.		0
192.p.2.d.	31	7
KL 193.p.		35
193.p.1.d.		0
193.p.2.d.	322	0
193.p.3.d.		0
193.p.4.d.		0
193-1.p.1.d.		1
193-1.p.2.d.	5	0
193-1.p.3.d.		0

194.p.2.d.	0	0
194-1.p.3.d.	0	0
195.p.1.d.		0
195.p.2.d.	3	0
195.p.3.d.		0
196.p.2.d.	0	0
198.p.2.d.	0	0
198.p.3.d.	0	0
198.p.4.d.	0	0
204.p.2.d.	0	0
205.p.1.d.	0	0
205.p.2.d.	0	0
206.p.1.d.	0	0
206.p.2.d.	0	0
KL 207.p.		
207.p.2.d.	9	0
208.p..	2	0
KL 218.p.		
218.p.2.d.	29	3
218.p.3.d.		0
KL 219.p.		
219.p.3.d.	10	0
220-1.p.1.d.	0	0
220-1.p.2.d.	0	0
221.p.	30	7
221.p.2.d.	44	0
221.p.3.d.	9	0
221-1.p.2.d.		1
221-1.p.3.d.	82	0
221-2.p.2.d.		1
KL 20.nodaļa		
Noziegumi pret vispārējo drošību un sabiedrisko kārtību	1657	121
224.p.1.d.	0	0
224.p.2.d.	0	0
KL 228.p.		
228.p.3.d.	11	0
KL 230.p.		
230.p.1.d.	42	0
230.p.2.d.		0
KL 231.p.		
231.p.2.d.	447	1
KL 233.p.		
233.p.2.d.	150	2
233.p.3.d.		0
241.p.2.d.	0	0

243.p.3.d.	0	0
KL 253.p.	1007	15
253.p.1.d.		0
253.p.2.d.		0
KL 253-1.p.		97
253-1.p.1.d.		0
253-1.p.2.d.		0
253-1.p.3.d.		0
KL 253-2.p.		6
255.p.2.d.		0
255.p.3.d.	0	0
256.p.2.d.	0	0
KL 21.nodaļa	1691	120
Noziegumi pret satiksmes drošību		
KL 258.p.	3	0
258.p.2.d.		
KL 260.p.	283	1
260.p.2.d.		
260.p.3.d.		
262.p.	1405	110
262.p.1.d.		0
262.p.2.d.		0
262-1.p.		0
KL 22.nodaļa	566	4
Noziegumi pret pārvaldības kārtību		
KL 269.p.	26	0
269.p.2.d.		
KL 270.p.	29	1
KL 270.p.1.d.		
KL 275.p.	72	1
275.p.1.d.		
275.p.2.d.		
285.p.	439	0
285.p.1.d.		
285.p.2.d.		
285.p.3.d.		
285-1.p.3.d.		
286.p.	0	0
KL 23.nodaļa	305	8
Noziegumi pret jurisdikciju		
294-1.p.3.d.	0	0
295.p.3.d.	0	0
KL 301.p.	2	1
KL 310.p.	8	2
KL 310.p.1.d.		

311.p.	0	0
KL 312.p.	212	4
KL 314.p.	59	
314.p.3.d.		0
KL 315.p.	24	1
KL 24.nodaļa	46	
Noziegumi valsts institūciju dienestā		8
KL 320.p.	21	
320.p.1.d.		1
320.p.2.d.		4
320.p.3.d.		2
320.p.4.d.		0
321.p.1.d.	0	0
321.p.2.d.	0	0
KL 322.p.	1	
322.p.2.d.		0
KL 323.p.	22	
323.p.2.d.		0
323.p.3.d.		0
325.p.2.d.	0	0
326.p.2.d.	0	0
KL 327.p.	2	
327.p.2.d.		1

2010.gada pirmajos 11 mēnešos

Noziedzīga nodarījuma sastāvs	Notiesātie kopumā	Notiesātie, kam piespriests mantas konfiskācijas sods
LKK 142.pants*	1	1
LKK kopā	1	1
Kopā	7356	494
KL 10.nodaļa Noziegumi pret valsti	0	0
80.pants	0	0
84.panta. 2.daļa	0	0
85.p.1.d.	0	0
85.p.2.d.	0	0
88.p.1.d.	0	0
88.p.2.d.	0	0
88.p.3.d.	0	0
88.p.4.d.	0	0
88-1.p.1.d.	0	0

88-1.p.2.d.	0	0		
88-3.p.	0	0		
89.p.	0	0		
89-1.p.1.d.	0	0		
89-1.p.2.d.	0	0		
KL 11.nodaļa	37	1		
Noziegumi pret dabas vidi				
98.p.3.d.	0	0		
99.p.4.d.	0	0		
109.p.1.d.	31	1		
109.p.3.d.		0		
110.p.3.d.	6	0		
111.p.	0	0		
KL 12.nodaļa	62	23		
Nonāvēšana				
116.p.	31	1		
117.p.	17	13		
118.p.	14	9		
KL 13.nodaļa	139	2		
Noziegumi pret personas veselību				
125.p.1.d.			1	
125.p.2.d.5.pkt.			1	
125.p.4.d.		0		
KL 14.nodaļa	3	0		
Noziegumi pret personas pamattiesībām un pamatbrīvībām				
147.p.1.d.	0	0		
147.p.2.d.	0	0		
148.p.1.d.	0	0		
148.p.2.d.	0	0		
148.p.3.d.	1	0		
148.p.4.d.	0	0		
148.p.5.d.	0	0		
149.p.1.d.	0	0		
149.p.2.d.	1	0		
149.p.3.d.	1	0		
149.p.4.d.	0	0		
KL 15.nodaļa	16	4		
Noziegumi pret personas brīvību, godu un cieņu				
152.p.3.d.			6	0
153.p.1.d.			6	0
153.p.2.d.	0			

153.p.3.d.		0
154.p.1.d.		0
154.p.2.d.	2	2
154.p.3.d.		0
154-1.p.1.d.		0
154-1.p.2.d.	2	2
154-1.p.3.d.		0
KL 16.nodaļa		
Noziegumi pret tikumību un dzimumneaizskaramību	42	9
160.p.	15	1
164.p.1.d.	0	0
164.p.2.d.	0	0
164.p.3.d.	0	0
164.p.4.d.	0	0
164.p.5.d.	0	0
165.p.1.d.		0
165.p.2.d.	6	1
165.p.3.d.		1
165-1.p.2.d.	15	2
165-1.p.3.d.		3
166.p.2.d.		1
166.p.3.d.	6	0
166.p.4.d.		0
166.p.5.d.		0
KL 17.nodaļa		
Noziegumi pret ģimeni un nepilngadīgajiem	0	0
169-1.p.2.d.	0	0
169-1.p.3.d.	0	0
KL 18.nodaļa		
Noziegumi pret īpašumu	4202	239
175.p.2.d.	410	13
175.p.3.d.	1466	32
175.p.4.d.	58	45
176.p.1.d.		3
176.p.2.d.	437	6
176.p.3.d.		87
176.p.4.d.		14
177.p.1.d.		1
177.p.2.d.	153	5
177.p.3.d.		14
177-1.p.2.d.	17	0

177-1.p.3.d.		0
179.p.1.d.		1
179.p.2.d.	8	0
179.p.3.d.		7
180.p.	1285	5
182-1.p.2.d.	0	0
183.p.1.d.		0
183.p.2.d.	10	4
184.p.1.d.	0	0
184.p.2.d.	0	0
184.p.3.d.	0	0
185.p.	353	2
187.p.2.d.	5	0
KL 19.nodaļa		
Noziegumi tautsaimniecībā	554	46
190.p.1.d.		0
190.p.2.d.		0
190.p.3.d.	3	0
190.p.4.d.		0
190-1.p.1.d.		0
190-1.p.2.d.	26	0
190-1.p.3.d.		0
191.p.1.d.		0
191.p.2.d.	7	0
192.p.1.d.		0
192.p.2.d.	18	4
193.p.1.d.		0
193.p.2.d.		5
193.p.3.d.	285	0
193.p.4.d.		21
193-1.p.1.d.		0
193-1.p.2.d.	6	0
193-1.p.3.d.		0
194.p.2.d.	0	0
194-1.p.3.d.	0	0
195.p.1.d.		0
195.p.2.d.	9	1
195.p.3.d.		5
196.p.2.d.	0	0
198.p.2.d.		0
198.p.3.d.	2	0
198.p.4.d.		0
204.p.2.d.	0	0
205.p.1.d.	0	0
205.p.2.d.	0	0

206.p.1.d.		0
206.p.2.d.	1	0
207.p.2.d.	3	0
208.p.	2	0
210.p.	50	1
218.p.2.d.	17	3
218.p.3.d.		0
219.p.3.d.	3	0
220-1.p.1.d.	0	0
220-1.p.2.d.	0	0
221.p.2.d.	24	1
221.p.3.d.		0
221-1.p.2.d.	62	0
221-1.p.3.d.		1
221-2.p.2.d.	36	4
KL 20.nodaļa		
Noziegumi pret vispārējo drošību un sabiedrisko kārtību	911	89
224.p.1.d.	0	0
224.p.2.d.		0
228.p.3.d.	5	1
230.p.1.d.	8	0
230.p.2.d.		0
233.p.3.d.	120	0
241.p.2.d.	0	0
243.p.3.d.	2	0
253.p.1.d.	246	4
253.p.2.d.		4
253-1.p.1.d.	201	13
253-1.p.2.d.		22
253-1.p.3.d.		37
253-2.p.	328	8
255.p.2.d.	0	0
255.p.3.d.	0	0
256.p.2.d.	1	0
KL 21.nodaļa		
Noziegumi pret satiksmes drošību	1078	69
258.p.2.d.	0	0
260.p.3.d.	174	10
262.p.1.d.	903	5
262.p.2.d.		54
262-1.p.	1	0

KL 22.nodaļa		
Noziegumi pret pārvaldības kārtību	77	3
269.p.1.d.	21	1
269.p.2.d.		0
275.p.	56	2
285.p.2.d.	0	0
285.p.3.d.		0
285-1.p.3.d.	0	0
286.p.	0	0
KL 23.nodaļa	214	5
Noziegumi pret jurisdikciju		
294-1.p.3.d.	0	0
295.p.3.d.	0	0
310.p.	10	2
311.p.	0	0
312.p.	138	2
314.p.	66	1
314.p.3.d.		0
KL 24.nodaļa	21	3
Noziegumi valsts institūciju dienestā		
320.p.2.d.	3	0
320.p.3.d.		1
320.p.4.d.		0
321.p.1.d.	1	0
321.p.2.d.		0
322.p.2.d.	6	0
323.p.2.d.	9	1
323.p.3.d.		0
325.p.2.d.	0	0
326.p.2.d.	0	0
327.p.	2	1

* dati saskaņā ar Tiesu administrācijas sniegto informāciju – 02.12.2010 dienesta vēstule nr.1-12/267 – npublicēts materiāls

Kriminālietu, kurās piespriesta mantas konfiskācija, un atsevišķu tajās piespriesto mantas konfiskācijas sodu izpildes procesa pārskats*

NPK	Lietas nr.	Kvalifikācija (KL pants)	Notiesātās personas	Piespriestais MK sods 1.inst.	Nolēmums apelācijas instancē	Nolēmums kasācijas instancē	Atzīmes TIS par MK nodošanu izpildei	Atzīmes TIS par MK izpildi
1	11260058707	221.p.1.d.	V.I.	daļēja mantas konfiskācija – V.I. piederoša automašīna (transportlīdzeklis, ar kuru tika pārvadāts pašizgatavots alkoholisks dzēriens bez akcīzes nodokļu markām)	-	-	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	-
2	118110019807 (nolēmums vēl nav stājies spēkā)	183.p.2.d.	I.M.	1. daļēja mantas konfiskācija – konkrēts I.M. piederošs nekustamais īpašums, automašīna un nauda 2. MK netiek piespriesta	1. spriedums atcelts, lieta nodota jaunai izskatīšanai, jo pārkāpti pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas nosacījumi			
3	11210065008	175.p.4.d.	D.Č.	visas mantas konfiskācija	-	-	-	-
4	11120014205	175.p.4.d. 175.p.4.d. 175.p.3.d.	R.D. K.J. J.O., M.K., J.V.	visas mantas konfiskācija visas mantas konfiskācija bez mantas konfiskācijas			Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	-
5	82502004605	320.p.3.d.	A.Ļ. S.S.	daļēja mantas konfiskācija, konfiskāciju vēršot uz arestēto mantu visas mantas konfiskācija	1.inst. tiesas spriedums atstāts spēkā	Apelācijas instances tiesas lēmums atstāts spēkā	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	-
6	11260001008	262.p.2.d. 312.p. 262.p.1.d.	V.I.	daļēja mantas konfiskācija, konfiscējot V.I. piederošu automašīnu, kura vadīta, atrodoties alkohola ietekmē	1.inst. tiesas spriedums atstāts spēkā	Apelācijas instances tiesas lēmums atstāts spēkā	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	-

7	11087099108	176.p.3.d. 176.p.2.d.	R.L. J.S., V.D., M.G.	visas mantas konfiskācija bez mantas konfiskācijas	visi apsūdzētie attaisnoti	Apelācijas instances tiesas spriedums atstāts spēkā	-	-
8	11140001508	176.p.4.d., 15.p.4.d.	A.K., V.K.	visas mantas konfiskācija	1.inst. tiesas spriedums atstāts spēkā	Apelācijas instances tiesas lēmums atstāts spēkā	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	-
<p>Mantas konfiskācijas izpildes īss apskats Tiesu izpildītāja darbības sprieduma izpildes nolūkā Pārbaudīta uz notiesāto vārdiem reģistrētā manta publiskajos reģistros un dzīves vietā. Secināts, ka nevienam no abiem konfiskācijai pakļaujamās mantas nav. Izpildu lietas rezultāts – pabeigta BEZ KONFISKĀCIJAS FAKTISKAS IZPILDES, jo nav konfiscējamas mantas Sprieduma izpildes izdevumi nav segti.</p>								
9	11390009008	253-1.p.3.d.	H.H, R.C, S.D.	visas mantas konfiskācija	1.inst. tiesas spriedums atstāts spēkā	Apelācijas instances tiesas lēmums atstāts spēkā		
<p>Mantas konfiskācijas izpildes īss apskats Tiesu izpildītāja darbības sprieduma izpildes nolūkā Pārbaudīta CSDD datu bāze, vienam notiesātajam piederošam transportlīdzeklim uzlikts liegums. Izpildu lietas rezultāts – izpildu lieta NAV PABEIGTA Sprieduma izpildes izdevumi nav segti.</p>								
10	11090013509	176.p.3.d., iegūti mobilie telefoni ar SIM kartēm	D.Z., A.V.	visas mantas konfiskācija	1.inst. tiesas spriedums atstāts spēkā	Apelācijas instances tiesas lēmums atstāts spēkā	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	-
<p>Mantas konfiskācijas izpildes īss apskats Tiesu izpildītāja darbības sprieduma izpildes nolūkā Pārbaudīta uz notiesātā vārda reģistrētā manta publiskajos reģistros. Secināts, ka A.V. konfiskācijai pakļaujamās mantas nav. D.Z. Zemesgrāmatā reģistrēts nekustamais īpašums. Par šo īpašumu sniegts paziņojums VID par tā pārņemšanu. No VID kopš 2010.gada jūlija atbilde nav saņemta. Izpildu lietas rezultāts – daļā par A.V. piespriesto mantas konfiskāciju pabeigta BEZ KONFISKĀCIJAS FAKTISKAS IZPILDES, jo nav konfiscējamas mantas. Daļā par D.Z. piespriesto mantas konfiskāciju tiek gaidīts paziņojums no VID. Sprieduma izpildes izdevumi nav segti.</p>								
11	11095096407	175.p.4.d.,	R.P.	visas mantas konfiskācija	1.inst. tiesas spriedums atstāts	Apelācijas instances	Pēc tiesas iniciatīvas	-

					spēkā	tiesas lēmums atstāts spēkā	izsniegts izpildu raksts	
				<p>Mantas konfiskācijas izpildes īss apskats <u>Tiesu izpildītāja darbības sprieduma izpildes nolūkā</u> Pārbaudīta uz notiesātā vārda reģistrētā manta publiskajos reģistros, apsekota dzīves vieta. Secināts, ka konfiskācijai pakļaujamas mantas nav. Izpildu lietas rezultāts – ir BEZ KONFISKĀCIJAS FAKTISKAS IZPILDES, jo nav konfiscējamas mantas. Izpilde slieta nav noslēgta, jo nav segti sprieduma izpildes izdevumi <u>Sprieduma izpildes izdevumi nav segti. Aprēķins par sprieduma izpildes izdevumiem Rīkojumā nosūtīts uz leslodzījuma vietu pārvaldi ieturējumu veikšanai no darba samaksas. Rīkojums nav izpildīts, jo notiesātajam nav darba samaksas.</u></p>				
12	11180169103	183.p.2.d., pieprasīti Ls 200, saņemti Ls 10, kuri uzreiz pēc saņemšanas izņemti	I.C.	visas mantas konfiskācija	1.inst. tiesas spriedums atstāts spēkā	Apelācijas instances tiesas lēmums atstāts spēkā	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts par piedziņu valsts labā	-
				<p>Mantas konfiskācijas izpildes īss apskats <u>Tiesu izpildītāja darbības sprieduma izpildes nolūkā</u> Pārbaudīta uz notiesātā vārda reģistrētā manta publiskajos reģistros. Secināts, ka konfiskācijai pakļaujamas mantas nav. Izpildu lietas rezultāts – pabeigta BEZ KONFISKĀCIJAS FAKTISKAS IZPILDES, jo nav konfiscējamas mantas <u>Sprieduma izpildes izdevumi nav segti.</u></p>				
13	11300069307	176.p.3.d.,	A.V. E.L.	visas mantas konfiskācija	1.inst. tiesas spriedums atstāts spēkā	Apelācijas instances tiesas lēmums atstāts spēkā	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts par piedziņu valsts labā	saņemts paziņojums par izpildi
				<p>Mantas konfiskācijas izpildes īss apskats <u>Tiesu izpildītāja darbības sprieduma izpildes nolūkā</u> Pārbaudīta uz notiesātā vārda reģistrētā manta publiskajos reģistros un dzīves vietā. Secināts, ka konfiskācijai pakļaujamas mantas nav. Izpildu lietas rezultāts – pabeigta BEZ KONFISKĀCIJAS FAKTISKAS IZPILDES, jo nav konfiscējamas mantas <u>Sprieduma izpildes izdevumi nav segti.</u></p>				
14	11810006305	253-1.p.3.d. 255.p.1.d.,	V.G.	par KL 253-1.p.3.d. paredzēto nodarījumu attaisno, atceļ arestu mantai	par KL 253-1.p.3.d. notiesā, piespriežot mantas konfiskāciju,	Apelācijas instances tiesas	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts	saņemts paziņojums par izpildi

				par 255.p.1.d. notiesā bez mantas konfiskācijas	par 255.p.1.d. arī piespriež visas mantas konfiskāciju	spriedums atstāts spēkā	izpildu raksts	
				<p>Mantas konfiskācijas izpildes īss apskats <u>Tiesu izpildītāja darbības sprieduma izpildes nolūkā</u> Apskatīta visa parādnieka manta. Konfiscējamā manta nodota VID pārstāvim. Tiesu izpildītājs norāda, ka konfiscēta gan tā manta, kas bija arestēta procesa laikā, gan papildus arī cita, piemēram, automašīna. Izpildu lietas rezultāts –KONFISKĀCIJA IZPILDĪTA. <u>Sprieduma izpildes izdevumi nav segti.</u></p>				
15	11150025008	253-1.p.2.d.,	A.I., R.Ņ.	visas mantas konfiskācija	1.inst. tiesas spriedums atstāts spēkā	Apelācijas instances tiesas lēmums atstāts spēkā	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	saņemts paziņojums par izpildi
16	11810010708	165-1.p.2.d. 165-1.p.2.d.	A.K. R.S.	Daļēja mantas konfiskācija, konfiscējot mantu, kurai uzlikts arests bez mantas konfiskācijas	-	-	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	-
17	1190032499	110.p.3.d., 111.p. 111.p 110.p.3.d.p.	R.A. A.V. G.V.	bez mantas konfiskācijas daļēja mantas konfiskācija, konfiscējot automašīnu, ar kuru nelikumīgi pārvadāta elektrozevas ierīce	-		Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	-
				<p>Mantas konfiskācijas izpildes īss apskats <u>Tiesu izpildītāja darbības sprieduma izpildes nolūkā</u> Apmeklēta notiesātā dzīves vieta un tiesu dokumentos norādītā a/m glabāšanas vieta. Nosūtīts rīkojums valsts policijai par konfiskācijai pakļautās automašīnas meklēšanu un aizturēšanu. Automašīna nav atrasta Izpildu lietas rezultāts –IZPILDU LIETA NAV PABEIGTA <u>Sprieduma izpildes izdevumi nav segti.</u></p>				

18	11120116408	193.p.4.d.	A.O.	visas mantas konfiskācija	-	-	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	-
19	11170019609	193.p.4.d.	E.J., A.V.	visas mantas konfiskācija	-	-	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	-
				<p>Mantas konfiskācijas izpildes īss apskats <u>Tiesu izpildītāja darbības sprieduma izpildes nolūkā</u> Pārbaudīta uz notiesātā vārda reģistrētā manta CSDD, pārbaudīts nekustamais īpašums Zemesgrāmatu datu bāzē un apsekota manta notiesātā dzīves vietā. Secināts, ka konfiskācijai pakļaujamas mantas nav. Izpildu lietas rezultāts – pabeigta BEZ KONFISKĀCIJAS FAKTISKAS IZPILDES, jo nav konfiscējamas mantas <u>Sprieduma izpildes izdevumi nav segti.</u></p>				
20	11518004408	221.p.2.d.	J.N., U.M., M.B.	visas mantas konfiskācija	-	-	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	
21	11300019609	262.p.2.d.	A.B.	daļēja mantas konfiskācija, konfiscējot A.B. piederošu automašīnu, kura vadīta, atrodoties alkohola ietekmē	-	-	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	Paziņojums par izpildi
				<p>Mantas konfiskācijas izpildes īss apskats <u>Tiesu izpildītāja darbības sprieduma izpildes nolūkā</u> Izpildu raksts atgriezts tiesai, jo ir izpildīts bez tiesu izpildītāju starpniecības – VID pārņēmis automašīnu no Nodrošinājuma valsts aģentūras Izpildu lietas rezultāts – izpildraksts atgriezts tiesai, faktiski KONFISKĀCIJA IZPILDĪTA <u>Sprieduma izpildes izdevumi nav segti.</u></p>				
22	11140032709	262.p.2.d.	M.S.	daļēja mantas konfiskācija, konfiscējot M.S. piederošu automašīnu, kura vadīta, atrodoties alkohola ietekmē	-	-	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	
				<p>Mantas konfiskācijas izpildes īss apskats <u>Tiesu izpildītāja darbības sprieduma izpildes nolūkā</u> Konfiscējamā automašīna nodota VID Izpildu lietas rezultāts – KONFISKĀCIJA IZPILDĪTA <u>Sprieduma izpildes izdevumi nav segti.</u></p>				
23	11840002006	320.p.3.d.	I.G.	daļēja mantas konfiskācija, konfiscējot arestētās	1.inst. tiesas spriedums atstāts	-	Pēc tiesas iniciatīvas	

			R.B.	automašīnas visas mantas konfiskācija	spēkā		izsniegts izpildu raksts	
				<p>Mantas konfiskācijas izpildes īss apskats <u>Tiesu izpildītāja darbības sprieduma izpildes nolūkā</u> I.G. atrodas ieslodzījumā. Uz konfiskācijai pakļautām mašīnām reģistrētas komercķīlas, līdz ar to tās netiek iekļautas konfiscējamās mantas sarakstā. Citas konfiscējamās mantas nav. R.B. atrodas ieslodzījumā. Protokolā par aresta uzlikšanu mantai norādīts, ka arestējamas mantas nav. Pārbaudot CSDD datu bāzi konstatēts, ka autotransporta līdzekļi uz I.G. vārda reģistrēti nav. Tā kā atrodas ieslodzījumā, norādītajā adresē nedzīvo, konfiscējamu mantu tur nav. Izpildu lietas rezultāts – pabeigta BEZ KONFISKĀCIJAS FAKTISKAS IZPILDES, jo nav konfiscējamās mantas. <u>Sprieduma izpildes izdevumi</u> nav segti.</p>				
24	11815000901	320.p.2.d., ieguvums – Ls 10	S.P.	visas mantas konfiskācija	-	-	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	Paziņojums par izpildi
25	11819004708	320.p.1.d., ieguvums – Ls 20	R.P.	daļēja mantas konfiskācija, nolemts konfiscēt arestēto naudu	-	-	Informācija nosūtīta VID	-
26	11310112307	262.p.1.d., 262.p.2.d., 269.p.1.d., 185.p.1.d., 270.p.1.d.	S.M.	daļēja mantas konfiskācija, nolemts konfiscēt automašīnu, kura vadīta narkotisko vielu ietekmē	-	-	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	Paziņojums par izpildi
				<p>Mantas konfiskācijas izpildes īss apskats <u>Tiesu izpildītāja darbības sprieduma izpildes nolūkā</u> Sākotnēji nolēmums izpildei nonāk pie viena tiesu izpildītāja, kurš nosūta pieprasījumu par mantas atrašanās vietu. Pēc atbildes saņemšanas, nolēmums nosūtīts izpildei tiesu izpildītājam pēc mantas atrašanās vietas. Otrs tiesu izpildītājs, saņemot nolēmumu izpildei no kolēģa, veica šādas darbības : nosūtīts VID dokuments ar lūgumu pilnvarot VID pārstāvi konfiscētās automašīnas saņemšanai un pārņemšanas laika saskaņošanai. uz ko saņemta atbilde, kurā norādīts, ka konfiscētā manta atzīta par valstij piederīgu un jau ir pārņemta no Nodrošinājuma valsts aģentūras, to realizējot atbilstoši pastāvošajām tiesību normām. Pamatojoties uz šo atbildi tiesai nosūtīts paziņojums par nolēmuma par konfiskāciju izpildi. Izpildu lietas rezultāts – KONFISKĀCIJA IZPILDĪTA <u>Sprieduma izpildes izdevumi</u> nav segti, aprēķini par izdevumiem netika izrakstīti.</p>				
27	15830112005	193-1.p.1.d.,	E.A.	visas mantas konfiskācija	-	-	Pēc tiesas	Paziņojums

		195.p.3.d.					iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	par izpildi
28	11810005603	183.p.2.d.	T.A., A.I., S.H., V.F., A.Ņ., A.K.	visas mantas konfiskācija	1.inst. tiesas spriedums (attiecībā uz konfiskāciju) atstāts spēkā	-	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	-
				<p>Mantas konfiskācijas izpildes īss apskats <u>Tiesu izpildītāja darbības sprieduma izpildes nolūkā</u> Pārbaudīta uz notiesātā vārda reģistrētā manta CSDD, pārbaudīts nekustamais īpašums Zemesgrāmatu datu bāzē un apsekota manta notiesātā dzīves vietā. Secināts, ka konfiskācijai pakļaujamas mantas nav. Izpildu lietas rezultāts – pabeigta BEZ KONFISKĀCIJAS FAKTISKAS IZPILDES, jo nav konfiscējamas mantas. Sprieduma izpildes izdevumi nav segti.</p>				
29	11519000808	253-1.p.3.d. 253.p.1.d.	D.P., I.D.	visas mantas konfiskācija bez mantas konfiskācijas	1.inst. tiesas spriedums atstāts spēkā	-	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	Paziņojums par izpildi
				<p>Mantas konfiskācijas izpildes īss apskats Tiesas spriedumā tika lemts par visas mantas konfiskāciju, tai paša laikā norādot, ka konfiskācija vēršama arī uz konkrētiem izņemtiem un arestētiem objektiem. Saskaņā ar tiesu izpildītāja sniegto informāciju izpildu lieta bija par naudas un rotaslietu konfiskāciju. <u>Tiesu izpildītāja darbības sprieduma izpildes nolūkā</u> Tiesu izpildītājs izdeva rīkojumu, pamatojoties uz kura LR IeM VP GPP Finanšu vadības birojs ieskaitīja tiesu izpildītāja depozīta kontā glabāšanā esošos naudas līdzekļus, kas vēlāk tika pārskaitīti Valsts kasē. savukārt LR IeM VP GPP Finanšu vadības biroja glabāšanā esošās rotaslietas tika saņemtas un nodotas VID pilnvarotam pārstāvim. Izpildu lietas rezultāts – KONFISKĀCIJA IZPILDĪTA Sprieduma izpildes izdevumi ieturēti no konfiscējamiem naudas līdzekļiem.</p>				
30	11370059507	175.p.4.d., 274.p.1.d., 193.p.2.d., 185.p.1.d., 175.p.3.d.	N.P., J.A. S.L.	visas mantas konfiskācija	1.inst. tiesas spriedums atstāts spēkā	-	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	-
31	11092200708	117.p.10.pkt. 175.p.2.d.	A.P., V.S.	visas mantas konfiskācija	-	-	-	-
32	11410106106	175.p.2.d.	O.B.	visas mantas konfiskācija	-	-	nav reģistrēts neviens izpildes process	
33	11350180107	177.p.2.d.	F D'O	daļēja mantas konfiskācija, konfiscējot izņemtos naudas	-	-	Pēc tiesas iniciatīvas	Paziņojums par izpildi

				līdzekļus			izsniegts izpildu raksts	
34	11300058809	262.p.2.d., 312.p., 264.p.	I.K.	daļēja mantas konfiskācija, konfiscējot a/m, kura vadīta alkohola reibumā	daļā par papildsodu nav pārsūdzēts	-	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	-

* * * informācija par lietās pieņemtajiem nolēmumiem gūta no Tiesu informācijas sistēmas. Informācija par nolēmuma izpildes procesu gūta no anketām, ko par katra attiecīgā nolēmuma izpildi aizpildīja tiesu izpildītājs, kurš veica nolēmuma izpildi.

Kriminālprocesu, kuros nolemts mantu atzīt par noziedzīgi iegūtu un konfiscēt, un atsevišķu nolēmumu par noziedzīgi iegūtās mantas konfiskāciju izpildes procesa pārskats*

	Lietas nr.	Kvalifikācija	Notiesātās personas	Piespriestais MK sods 1.inst.	Piespriestais sods apelācija	Piespriestais sods kasācija	Atzīmes TIS par MK nodošanu izpildei	Atzīmes TIS par MK izpildi
1	15830112005	193-1.p.1.d., 195.p.3.d.	E.A.	Atzīti par noziedzīgi iegūtiem juridiskas personas kontā esoši naudas līdzekļi	-	-	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	-

		Lietas būtība	Pieņemtais nolēmums 1.inst.	Pārsūdzības rezultāts	Atzīmes TIS par MK nodošanu izpildei	Atzīmes TIS par MK izpildi
2	1583012307	SIA kontā atrodas nauda, kas saistīta ar izvairīšanos no nodokļu nomaksas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju	Atzīt kontos esošos naudas līdzekļus Ls10019,13 apmērā par noziedzīgi iegūtiem un konfiscēt	nolēmums atstāts spēkā	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	Saņemts paziņojums par izpildi
3.	11810014905	SIA kontā atrodas nauda, kas saistīta ar izvairīšanos no nodokļu nomaksas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju	Atzīt kontā esošos naudas līdzekļus Ls 36.265 apmērā par noziedzīgi iegūtiem un konfiscēt	-	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	Ir atzīme par izpildi
4.	11410010616	Automašīna iegādāta par nozagtu naudu	Atzīst par noziedzīgi iegūtu un konfiscēt par zagto naudu nopirkto automašīnu	-	nav reģistrēts neviens izpildes process	-
5.	11810038506	Kādas privātpersonas kontā bankā atrodas nauda, kas, iespējams saistīta ar naudas legalizācijas faktu	atzīt kontā esošo naudu Ls 1139,61 apmērā par noziedzīgi iegūtu un konfiscēt	-	nav reģistrēts neviens izpildes process	
6	11840005107	SIA kontā atrodas nauda, kas saistīta ar izvairīšanos no nodokļu nomaksas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju	Atzīt kontā esošos naudas līdzekļus Ls 24055,21 apmērā par noziedzīgi iegūtiem un konfiscēt	-	nav reģistrēts neviens izpildes process	
7.	12507000607	Juridiskas personas kontos atrodas līdzekļi, par kuriem vienīgā firmas amatpersona neko paskaidrot nevar. Viņa norāda, ka SIA dibinājusi, kontus atvērusi, no tiem skaidru naudu izņēmusi un to	Atzīt kontā esošos naudas līdzekļus LVL 24 990,80 un EUR 15 997,47 apmērā par noziedzīgi iegūtiem un konfiscēt	-	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	Ir atzīme par izpildi

		atdevusi kādai citai personai, kura to apstiprina. Persona, kurai ir likumīgas tiesības uz kontos esošajiem līdzekļiem nav noskaidrota.				
8.	11810028707	Kādas ārvalstu privātpersonu kontos Latvijas bankā atrodas Vācijas bankā nozagta nauda	Atzīt naudas līdzekļus Ls 426,38 Ls 263,31, Ls 25,9, Ls 72,13., Ls 426,38, Ls 263,31, Ls 25,9, Ls 72,13 apmērā par noziedzīgi iegūtiem un konfiscēt	-	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	Ir atzīme par izpildi
9	15830110007	SIA kontā atrodas nauda, kas saistīta ar izvairīšanos no nodokļu nomaksas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju	Atzīt naudas līdzekļus Ls22975,31 apmērā par noziedzīgi iegūtiem un konfiscēt	-	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	Ir atzīme par izpildi
10.	118110039006	Triju personu banku kontos atrodas ārvalsts bankā nozagta nauda	Atzīt naudas līdzekļus Ls2,23, Ls1756,42 un Ls1743,66 apmērā par noziedzīgi iegūtiem un konfiscēt	-	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	
			<p>Mantas konfiskācijas izpildes īss apskats Tiesu izpildītāja darbības sprieduma izpildes nolūkā Dots rīkojums bankai. Pēc rīkojuma izpildes naudas līdzekļi pārskaitīti Valsts kasē. Izpildu lietas rezultāts –KONFISKĀCIJA IZPILDĪTA. Sprieduma izpildes izdevumi nav segti.</p>			
11.	15830108007	SIA kontā atrodas nauda, kas saistīta ar izvairīšanos no nodokļu nomaksas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju	Atzīt naudas līdzekļus Ls 9873,19 apmērā par noziedzīgi iegūtiem un konfiscēt	-	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	Ir atzīme par izpildi
			<p>Mantas konfiskācijas izpildes īss apskats Tiesu izpildītāja darbības sprieduma izpildes nolūkā Dots rīkojums bankai. Pēc rīkojuma izpildes naudas līdzekļi pārskaitīti Valsts kasē. Izpildu lietas rezultāts –KONFISKĀCIJA IZPILDĪTA. Sprieduma izpildes izdevumi pilnā apmērā ieturēti no konfiscētajiem naudas līdzekļiem</p>			
12.	15890008708	Saskaņā ar prokurora teikto, divas automašīnas pie SIA, kam tās pieder nonākušas fiktīvu darījumu ceļā.	Processu par noziedzīgi iegūtu mantu izbeigt, atzīstot, ka nav pamata automašīnas uzskatīt par iegūtām noziedzīgā ceļā, jo tās nopirkta civiltiesiska darījuma gaitā	--	-	-
13.	1580114506	SIA kontā atrodas nauda, kas saistīta ar izvairīšanos no nodokļu nomaksas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju	Process nosūtīts trūkumu novēršanai	-	-	-
14.	15890010508	Par noziedzīgi iegūtu tiek uzskatīta	Process izbeigts sakarā ar -	-		

		cigarešu ražošanas un iesaiņošanas iekārta	būtiskiem KPL pārkāpumiem sevišķā procesa uzsākšanā			
15.	15830102307	SIA kontā atrodas nauda, kas saistīta ar izvairīšanos no nodokļu nomaksas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju	Atzīt naudas līdzekļus Ls 10019,13 apmērā par noziedzīgi iegūtiem un konfiscēt	atstāts spēkā 1. instances tiesas nolēmums	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	Ir atzīme par izpildi
			<p>Mantas konfiskācijas izpildes īss apskats Tiesu izpildītāja darbības sprieduma izpildes nolūkā Dots rīkojums bankai. Pēc rīkojuma izpildes naudas līdzekļi pārskaitīti Valsts kasē. Izpildu lietas rezultāts –KONFISKĀCIJA IZPILDĪTA. Sprieduma izpildes izdevumi nav segti.</p>			
16.	15830118306	SIA kontā atrodas nauda, kas saistīta ar izvairīšanos no nodokļu nomaksas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju	Atzīt naudas līdzekļus Ls 16256 apmērā par noziedzīgi iegūtiem un konfiscēt	-	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	-
17.	15830118306	SIA kontā atrodas nauda, kas saistīta ar izvairīšanos no nodokļu nomaksas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju	Atzīt naudas līdzekļus EUR 53248,60 apmērā par noziedzīgi iegūtiem un konfiscēt	-	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	-
18.	15830110307	SIA kontā atrodas nauda, kas saistīta ar izvairīšanos no nodokļu nomaksas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju	Atzīt naudas līdzekļus Ls 65348,20 apmērā par noziedzīgi iegūtiem un konfiscēt		Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	Ir atzīme par izpildi
19.	11810028707	Kādas ārvalstu privātpersonu kontos Latvijas bankā atrodas Vācijas bankai nozagta nauda	Atzīt naudas līdzekļus par noziedzīgi iegūtiem un konfiscēt	Atcelts nolēmums pilnībā sakarā ar būtiskiem procesuāliem pārkāpumiem.	-	-
20.	13210010309	Par noziedzīgi iegūtu tiek lūgta atzīt automašīna, kura zagta Lietuvā, pēc tam dzēsti identifikācijas numuri, izveidojot jaunus un Latvijā tā vairākkārt pārdota	Atstāt bez izskatīšanas, jo nav konstatēti nepieciešamie priekšnoteikumi procesa par noziedzīgi iegūtu mantu vešanai, t.i. mantas īpašnieks ir zināms un mantas zudumu pieteicis. Tādējādi jautājums nav skatāms tiesā	-	-	-
21.	1583012808	SIA kontā atrodas nauda, kas saistīta ar izvairīšanos no nodokļu nomaksas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju	Atzīt naudas līdzekļus Ls 20339,46 un EUR 300439,39 apmērā par noziedzīgi iegūtiem un konfiscēt	Atstāts spēkā 1. instances tiesas nolēmums	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	Ir atzīme par izpildi
22.	15830111906	SIA kontā atrodas nauda, kas saistīta ar izvairīšanos no nodokļu nomaksas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju	Atzīt naudas līdzekļus Ls 1865,99 un Ls 13281,44 apmērā par noziedzīgi iegūtiem un	Atstāts spēkā 1. instances tiesas nolēmums	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts	-

			konfiscēt		izpildu raksts	
			<p>Mantas konfiskācijas izpildes īss apskats Tiesu izpildītāja darbības sprieduma izpildes nolūkā Dots rīkojums bankai. Pēc rīkojuma izpildes naudas līdzekļi pārskaitīti Valsts kasē. Izpildu lietas rezultāts –KONFISKĀCIJA IZPILDĪTA. Sprieduma izpildes izdevumi nav segti.</p>			
23	11810018307	Personas kontā esošie līdzekļi tiek uzskatīti par iegūti noziedzīgu nodarījumu rezultātā Čehijā	<p>1. <i>instances tiesas nolēmums</i> atzīt par noziedzīgi iegūtiem un konfiscēt līdzekļus Ls 5317 apmērā</p> <p><i>galīgais nolēmums</i> - atzīt par noziedzīgi iegūtiem un pārskaitīt Čehijas bankas kontā, no kurienes tie ieskaitīti Ls5317 apmērā</p>	<p>1. aple. atstāj spēkā 1. instances tiesas lēmumu 1. kasācijā atceļ apelācijas instances tiesas lēmumu un nodod lietu atkārtotai skatīšanai</p> <p>2. apelācijā atceļ pirmās instances tiesas nolēmumu, nolemjot noziedzīgi iegūtos līdzekļus nevis konfiscēt, bet atgriezt īpašniekam Kasācijā atstāj spēkā apelācijas instances tiesas nolēmumu</p>		
24	11810029107	Privātpersonu kontos atrodas naudas līdzekļi, kuri ieskaitīti no ārvalstīm, kur tie, iespējams, iegūti noziedzīgā ceļā. Latvijā uzsākts process par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju	Atzīt naudas līdzekļus Ls 7,58, EUR 2569,95 un EUR 3184,25 apmērā par noziedzīgi iegūtiem un konfiscēt	Atstāts spēkā 1. instances tiesas nolēmums	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	Ir atzīme par izpildi
			<p>Mantas konfiskācijas izpildes īss apskats Tiesu izpildītāja darbības sprieduma izpildes nolūkā Dots rīkojums bankai. Pēc rīkojuma izpildes naudas līdzekļi pārskaitīti Valsts kasē. Izpildu lietas rezultāts –KONFISKĀCIJA IZPILDĪTA. Sprieduma izpildes izdevumi kancelejas izdevumus nr.2.18 apmaksāja Tieslietu ministrija</p>			
25	13210026709	Latvijā izņemta automašīna, kura nozagta Nīderlandē	Atstāt procesa virzītāja lēmumu par mantas atzīšanu par noziedzīgi iegūtu un konfiskāciju bez izskatīšanas, jo manta būtu nevis jākonfiscē, bet jāatdod īpašniekam	Atstāts spēkā 1. instances tiesas nolēmums	-	-
26	11810029408	Latvijas bankas kontā esošie ārvalsts pilsoņa naudas līdzekļi iegūti Francijā krāpšanas rezultātā un pārskaitīti uz	Atzīt naudas līdzekļus Ls 4192,60 apmērā par noziedzīgi iegūtiem un konfiscēt	-	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts	Ir atzīme par izpildi

		Latviju. Latvijā uzsākts process par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju			izpildu raksts	
			Mantas konfiskācijas izpildes īss apskats Tiesu izpildītāja darbības sprieduma izpildes nolūkā Dots rīkojums bankai. Pēc rīkojuma izpildes naudas līdzekļi pārskaitīti Valsts kasē. Izpildu lietas rezultāts – KONFISKĀCIJA IZPILDĪTA. Sprieduma izpildes izdevumi ieturēti no konfiscētajiem naudas līdzekļiem			
27	15830103508	SIA kontā atrodas nauda, kas saistīta ar izvairīšanos no nodokļu nomaksas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju	Atzīt naudas līdzekļus Ls 15004,87 apmērā par noziedzīgi iegūtiem un konfiscēt	-	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	Ir atzīme par izpildi
28	15830103508	SIA kontā atrodas nauda, kas saistīta ar izvairīšanos no nodokļu nomaksas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju	Atzīt naudas līdzekļus Ls 13 626,69 apmērā par noziedzīgi iegūtiem un konfiscēt	-	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	Ir atzīme par izpildi
29	15830103508	SIA kontā atrodas nauda, kas saistīta ar izvairīšanos no nodokļu nomaksas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju	Atzīt naudas līdzekļus Ls 23349,95 un LVL 21022,75 apmērā par noziedzīgi iegūtiem un konfiscēt	-	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	Ir atzīme par izpildi
30	15830108608	SIA kontā atrodas nauda, kas saistīta ar izvairīšanos no nodokļu nomaksas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju	atzīt naudas līdzekļus Ls 9993,55 apmērā par noziedzīgi iegūtiem un konfiscēt	-	-	
31	15830108608	SIA kontā atrodas nauda, kas saistīta ar izvairīšanos no nodokļu nomaksas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju	Atzīt naudas līdzekļus Ls 239,78 apmērā par noziedzīgi iegūtiem un konfiscēt	-	-	
32	15830108608	SIA kontā atrodas nauda, kas saistīta ar izvairīšanos no nodokļu nomaksas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju	Atzīt naudas līdzekļus Ls 1495,70 apmērā par noziedzīgi iegūtiem un konfiscēt	-	-	
33	15830108608	SIA kontā atrodas nauda, kas saistīta ar izvairīšanos no nodokļu nomaksas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju	Atzīt naudas līdzekļus Ls 1563,71 apmērā par noziedzīgi iegūtiem un konfiscēt	-	-	
34	11810002408	Privātpersonas kontā Latvijas bankā atrodas naudas līdzekļi, kas iegūti datorkrāpšanas rezultātā no kādas personas Vācijā. Latvijā process uzsākts par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju.	Atzīt naudas līdzekļus privātpersonas kontā Ls 5442,86 apmērā par noziedzīgi iegūtiem un konfiscēt	-	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	Ir atzīme par izpildi
35	15830109508	SIA kontā atrodas nauda, kas saistīta ar izvairīšanos no nodokļu nomaksas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju	Atzīt naudas līdzekļus Ls 43127,29 apmērā par noziedzīgi iegūtiem un konfiscēt	Atstāts spēkā 1. instances tiesas nolēmums	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	Ir atzīme par izpildi
36	15830109508	SIA kontā atrodas nauda, kas saistīta ar	Atzīt naudas līdzekļus Ls	-	Pēc tiesas	-

		izvairīšanos no nodokļu nomaksas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju	5336,85 apmērā par noziedzīgi iegūtiem un konfiscēt		iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	
37	15830109508	SIA kontā atrodas nauda, kas saistīta ar izvairīšanos no nodokļu nomaksas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju	Atzīt naudas līdzekļus Ls 20993,82 un EUR 12780,00 apmērā par noziedzīgi iegūtiem un konfiscēt	-	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	-
38	15830109508	SIA kontā atrodas nauda, kas saistīta ar izvairīšanos no nodokļu nomaksas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju	Atzīt naudas līdzekļus LVL 811,51 un USD 477,21 apmērā par noziedzīgi iegūtiem un konfiscēt	-	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	Ir atzīme par izpildi
39	15830109508	SIA kontā atrodas nauda, kas saistīta ar izvairīšanos no nodokļu nomaksas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju	Atzīt naudas līdzekļus Ls 1198,32 un Ls 1005,25 apmērā par noziedzīgi iegūtiem un konfiscēt	-	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	-
40	15830201108	SIA kontā atrodas nauda, kas saistīta ar izvairīšanos no nodokļu nomaksas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju	Atzīt naudas līdzekļus Ls 22573,85 apmērā par noziedzīgi iegūtiem un konfiscēt	Atcelt 1. instances tiesas nolēmumu pilnībā, jo līdz ar brīdi, kad SIA kļuva maksātnespējīgs, līdzekļu īpašnieks ir zināms un līdz ar to manta nav konfiscējama		
41	15830201108	SIA kontā atrodas nauda, kas saistīta ar izvairīšanos no nodokļu nomaksas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju	Atzīt naudas līdzekļus Ls 4 207.92 apmērā par noziedzīgi iegūtiem un konfiscēt	Atstāts spēkā 1. instances tiesas nolēmums	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	-
<p>Mantas konfiskācijas izpildes īss apskats Tiesu izpildītāja darbības sprieduma izpildes nolūkā Dots rīkojums bankai. Pēc rīkojuma izpildes naudas līdzekļi pārskaitīti Valsts kasē. Izpildu lietas rezultāts –KONFISKĀCIJA IZPILDĪTA. Sprieduma izpildes izdevumi nav segti</p>						

15830112005 - atzīti par noziedzīgi iegūtiem juridiskas personas kontā esoši naudas līdzekļi, tos nolemts konfiscēt, taču nav nevienas atsauces uz KPL pantiem par rīcību ar noziedzīgi iegūtu mantu.

Kriminālprocesu, kurās konfiscēti lietiskie pierādījumi vai dokumenti, un atsevišķu nolēmumu par lietisko pierādījumu konfiskāciju izpildes procesa pārskats*

	Lietas nr.	Kvalifikācija (KL pants)	Notiesātās personas	Kāds lietiskais pierādījums konfiscēts	Atzīmes TIS par MK nodošanu izpildei	Atzīmes TIS par MK izpildi
1	118110019807 (nolēmums vēl nav stājies spēkā)	183.p.2.d.	I.M.	mobila telefons, no kura sūtītas draudus saturošas īsziņas		
2	82502004605	320.p.3.d.	A.L.	automašīnu diski un riepas, kas faktiski iegūti noziedzīga nodarījuma rezultātā	informācija nosūtīta „Materiālajām rezervēm”	-
3	11390009008	253-1.p.3.d.	H.H, R.C, S.D.	pie apsūdzētās izņemtā nauda, dzeltenas krāsas metāla izstrādājumi un automašīna. Spriedumā uz šiem objektiem kā lietiskajiem pierādījumiem norādes nav.	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts par lietisko pierādījumu konfiskāciju, izpildraksta maksājuma mērķis norādīts – mantas konfiskācija	-
4	11150025008	253-1.p.2.d.,	A.I., R.Ņ.	divi mobilie telefoni	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts par lietisko pierādījumu konfiskāciju	-
5	11810010708	165-1.p.2.d. 165-1.p.2.d.	A.K. R.S.	portatīvais dators; portatīvā datora mobilais modems ar SIM karti, mobilie telefoni ar SIM kartēm	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts par lietisko pierādījumu konfiskāciju	Saņemts paziņojums par izpildi
				<p>Mantas konfiskācijas izpildes īss apskats Tiesu izpildītāja darbības sprieduma izpildes nolūkā Nosūtīts pieprasījums VID juridiskajai daļai pilnvarot pārstāvi konfiscēto lietisko pierādījumu pieņemšanai. Konfiscētie lietiskie pierādījumi kopā ar VID pārstāvi izņemti tiesas kancelejā u n ar aktu nodoti VID pārstāvim. Izpildu lietas rezultāts –KONFISKĀCIJA IZPILDĪTA Sprieduma izpildes izdevumi nav segti.</p>		
6	1190032499	110.p.3.d., 111.p. 111.p. 110.p.3.d.p.,	R.A. A.V.	pretrunīgsrisinājums – konfiscēta, ar kuru pārvadāta pārvadāta elektrozevas ierīce – taču spriedumā norādīti dažādi konfiskācijas pamati,	-	-

				gan lietiskā pierādījuma konfiskācija, gan mantas konfiskācija kā sods.		
				<p>Mantas konfiskācijas izpildes īss apskats Tiesu izpildītāja darbības sprieduma izpildes nolūkā Apmeklēta notiesātā dzīves vieta un tiesu dokumentos norādītā a/m glabāšanas vieta. Nosūtīts rīkojums valsts policijai par konfiskācijai pakļautās automašīnas meklēšanu un aizturēšanu. Automašīna nav atrasta Izpildu lietas rezultāts –IZPILDU LIETA NAV PABEIGTA Sprieduma izpildes izdevumi nav segti.</p>		
7	11260058707	221.p.1.d.	V.I.	cukurs un nauda	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	-
				<p>Mantas konfiskācijas izpildes īss apskats Tiesu izpildītāja darbības sprieduma izpildes nolūkā Tiesu izpildītājs norāda savas darbības tikai daļā par naudu – Nosūtīts paziņojums Policijas pārvaldei naudas līdzekļu pārskaitīšanai uz valsts kases kontu. Izpildu lietas rezultāts –KONFISKĀCIJA IZPILDĪTA Sprieduma izpildes izdevumi nav segti.</p>		
8	11518004408	221.p.2.d.	J.N., U.M., M.B.	ģenerators degvielas pārsūkņēšanai, sūkņa uzliktnis, elektriskā vada rullis, pildītu metāla kannas	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts, nolēmuma noraksts nosūtīts nodrošinājuma valsts aģentūrai	-
				<p>Mantas konfiskācijas izpildes īss apskats Tiesas spriedumā tika lemts par lietisko pierādījumu konfiskāciju. Tikai izsniegts izpildraksts un nolēmums par lietisko pierādījumu konfiskāciju nonāca izpildei pie tiesu izpildītāja Tiesu izpildītāja darbības sprieduma izpildes nolūkā Tiesu izpildītājs izdeva rīkojumu Nodrošinājuma valsts aģentūrai par mantas nodošanu VID pārstāvim, informēts VID. Saņemta atbilde, ka konkrētās mantas jau nodotas VID pārstāvim Izpildu lietas rezultāts – KONFISKĀCIJA IZPILDĪTA, kaut arī faktiski tiesu izpildītāja iesaistīšana šeit nebija nepieciešama Sprieduma izpildes izdevumi nav segti.</p>		
9	11815000901	320.p.2.d.	S.P.	Ls10	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	Paziņojums par izpildi
				<p>Mantas konfiskācijas izpildes īss apskats Tiesu izpildītāja darbības sprieduma izpildes nolūkā Nosūtīts rīkojums VP Finanšu vadības birojam pārskaitīt naudu tiesu izpildītāja kontā. Saņemta atbilde, ka jāierodas personīgi un jāsaņem nauda (LS 5 2 banknotes). seko atkārtots rīkojums VPO Finanšu vadības birojam izsniegt naudu tiesu izpildītājam. Nauda saņemta. Tiek pārskaitīta Valsts kases kontā valsts nodeva, atskaitīta atlīdzība par darbu un atlikums pārskaitīts valsts kases atbilstošā kontā.</p>		

				Izpildu lietas rezultāts – KONFISKĀCIJA IZPILDĪTA <u>Sprieduma izpildes izdevumi segti no konfiscētās mantas</u>		
10	11350258006	180.p.1.d., 175.p.3.d., 314.p.1.d. 231-1.p., 180.p.2.d., 176.p.3.d.	V.R., M.L., A.S., A.P., A.K., A.Ž.	mobila telefona, kas izmantots noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	-
				Mantas konfiskācijas izpildes īss apskats <u>Tiesu izpildītāja darbības sprieduma izpildes nolūkā</u> nosūtīts rīkojums konfiscējamās mantas glabātājam par lēmuma izpildi Izpildu lietas rezultāts – KONFISKĀCIJA IZPILDĪTA <u>Sprieduma izpildes izdevumi nav segti. Nosūtīts paziņojums notiesātajam par izdevumu Ls35</u> <u>un valsts nodevas Ls 2 apmaksu</u>		
11	11390061707	176.p.3.d., 180.p.2.d., 132.p., 176.p.2.d., 313.p.2.d., 314.p.2.d.	J.T., V.T., E.A.	gāzes pistole, kura nolaupīta cietušajam	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	-
12	11370059507	175.p.4.d.,274.p.1.d., 193.p.2.d.,185.p.1.d., 175.p.3.d.	N.P., S.L.	automašīna kā noziedzīga nodarījuma rīks	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	-
13	11170040307	175.p.3.d., 185.p.1.d. 180.p.2.d.,231.p.2.d.	A.P., A.Z., S.T., N.K., V.L., M.P.	automašīna kā noziedzīga nodarījuma rīks	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	-
14	11092200708	117.p.10.pkt. 175.p.2.d.	A.P., V.S.	gāzes pistole kā noziedzīga nodarījuma rīks	-	-
15	11370032309	175.p.3.d. 185.p.1.d.	J.K., R..	automašīna, pleca soma ar cimdu pāri, trīs skrūvgriežiem, roratslēgu, paštaisītu stiepli un āķi, zvaigznītes skrūvgriezis, metāla laužnis, skrūvgrieži, stellatslēgas EXTRA10, paštaisīts stienis ar rokturi no pelēka metāla, paštaisīts stienis, pāris cimdu kā noziedzīga nodarījuma rīki	Paziņojums Nodrošinājuma valsts aģentūrai, VID	
	11390012410	190.p.d.	S.M.	motorzāģis kā noziedzīga nodarījuma rīks	Pēc tiesas iniciatīvas izsniegts izpildu raksts	Paziņojums par izpildi

informācija par lietās pieņemtajiem nolēmumiem gūta no Tiesu informācijas sistēmas. Informācija par nolēmuma izpildes procesu gūta no anketām, ko par katra attiecīgā nolēmuma izpildi aizpildīja tiesu izpildītājs, kurš veica nolēmuma izpildi.

* * informācija par lietās pieņemtajiem nolēmumiem gūta no Tiesu informācijas sistēmas. Informācija par nolēmuma izpildes procesu gūta no anketām, ko par katra attiecīgā nolēmuma izpildi aizpildīja tiesu izpildītājs, kurš veica nolēmuma izpildi.
